Mavi Şato

L. M. MONTGOMERY

2. BASKI

dedalus

© Dedalus Kitap - 2023

Yazar: L. M. Montgomery

Kitabın Adı: Mavi Şato

Orijinal Adı: Blue Castle

Çeviren: Kolektif

Sertifika No: 49834

ISBN (Basılı): 978-625-6920-01-9

ISBN (E-kitap): 978-625-6920-08-8

Dedalus Kitap: yüz otuz dokuz

Roman: iki yüz doksan beş

Yayın Tarihi: mayıs iki bin yirmi üç

Yayın Yönetmeni: Faruk Akhan

Çeviri Editörü: Serkan Toy

Son Okuma: Gizem Aldoğan

Sayfa Düzeni: Umut Kaçanünlü

Kapak Tasarım: Saim Aktan

Osmanağa Mh. Vahap Bey Sk. No: 17 D: 10

Kadıköy/İstanbul

www.dedalus.com.tr

Tel: +90 216 418 04 38

E-posta: dedalus@liberplus.com.tr

Dedalus Kitap, Liber Plus Yay. ve Org. Tic. Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.

YAYIN HAKLARI

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.
Bu eser *Yapay Zekâ Destekli Kolektif Çeviri Projesi* kapsamında çevirmen ekibimiz tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

L. M. Montgomery

Mavi Şato

Çeviri Editörü

Serkan Toy

dedalus

Lucy Maud Montgomery

1874’te Prens Edward Adası’ndaki Clifton’da doğdu. 1893 yılında öğretmenlik lisansı almak için Prince of Wales College’a gitti. 1895 ve 1896 yıllarında Dalhousie Üniversitesi’nde edebiyat okudu. Dalhousie’den ayrıldıktan sonra Prens Edward Adası’ndaki çeşitli okullarda öğretmen olarak çalıştı.

1901-1902 yılları arasında dokuz aylık bir süre boyunca Halifax’ta Morning Chronicle ve The Daily Echo gazetelerinde yedek redaktör olarak çalıştı. 1897’den itibaren kısa öyküleri dergi ve gazetelerde yer buldu. İlk kitabı Anne of Green Gables (Yeşilin Kızı Anne) 1908 yılında yayımlandı. Kısa sürede altı baskısı gerçekleşen kitap büyük başarı kazandı. Montgomery, hayatı boyunca yirmi roman, beş yüzden fazla kısa hikâye, otobiyografi ve bir de şiir kitabı yazdı.

1942 yılında Toronto’daki evinde hayatını kaybetti.

I

Bir mayıs sabahı yağmur yağmasaydı Valancy Stirling'in yaşamı bambaşka olacaktı. Soyunun geri kalanıyla Wellington teyzenin nişan pikniğine gidecekti, Doktor Trent de Montreal'e gidecekti. Ama yağmur yağdı, siz de bu yağmur yüzünden Valancy'nin başına gelenleri dinleyeceksiniz.

Valancy şafaktan önceki o cansız, umutsuz saatte erkenden uyandı. Pek iyi uyumamıştı. Sabaha yirmi dokuz yaşında olacaksa insan, bir de bekârsa ve bekârların erkek bulmayı beceremeyenler olarak kabul edildiği bir toplulukta ve ortamdaysa iyi uyuyamaz bazen.

Deerwood kasabası ve Stirling soyu Valancy'yi uzun zaman önce evde kalmış kız konumuna düşürmüşlerdi. Ama Valancy, romantizmin karşısına çıkacağına dair acınası, utanç verici, küçük umuttan hiç kopmamıştı ta ki bu ıslak, korkunç sabaha, yirmi dokuz yaşında olduğu ve hiçbir erkeğin onu istemediği gerçeğine uyanana kadar.

Acı veren buydu işte. Valancy evde kalmayı kafasına takmıyordu. Ne de olsa, diye düşünüyordu, evde kalmak, bir Wellington amcayla ya da bir Benjamin amcayla, hatta bir Herbert amcayla evli olmaktan daha korkunç olamazdı. Evde kalmış bir kız olmaktan başka bir şey olma şansının hiç eline geçmemesine yanıyordu asıl. Hiçbir erkek onu arzulamamıştı bugüne dek.

Hafiften griye çalan karanlıkta tek başına uzanırken gözleri yaşardı. İstediği gibi ağlayamayışının iki sebebi vardı. Ağlarsa kalbini mesken tutmuş acının gazaba gelmesinden korkuyordu. Yatağa girdikten sonra o gazaba maruz kalmıştı bir kez, şimdiye kadarkilerin en kötüsüydü hem de. Bir de annesinin kahvaltıda gözlerinin kızardığını fark etmesinden, sivrisinek gibi ısrarlı sorular sormasından korkuyordu.

Ölü gibi solgun bir sırıtışla, "Lafı hiç dolandırmadan, 'Evlenemediğim için ağlıyorum,' diye cevap versem ne olur acaba?" diye düşündü. "Annem nasıl dehşete düşerdi kim bilir, ömrünün her günü evde kalmış kızından utansa da yine de fena dehşete düşerdi."

Görünüş önemliydi elbette. Annesinin buyurgan sesiyle, "Erkekleri düşünmek kızlara yakışmaz," dediğini duyabiliyordu Valancy.

Annesinin yüz ifadesini düşününce güldü, ailesinde kimsenin bilmediği bir mizah anlayışı vardı Valancy'nin. Aslında Valancy'ye dair kimsenin bilmediği pek çok şey vardı. Ama kahkahası buruktu; büzüştü kaldı yattığı yerde, dışarıda

yağan yağmuru dinledi ve çirkin, bakımsız odasına süzülen soğuk ve acımasız ışığı hastalıklı bir tiksintiyle izledi.

Odanın çirkinliğini özümsemişti, baştan sona tanıyordu bu çirkinliği ve nefret ediyordu ondan. Sarı zemin, yatağın dibinde serili duran berbat bir "kabartma desenli" kilim, kilimin üzerinde uyanır uyanmaz ona sırıtan "kabartma desenli" grotesk bir köpek, koyu kırmızı duvar kâğıdı, sızıntılarla rengi solmuş ve çatlaklarla lime lime olmuş tavan, dar, sıkışık lavabo; üzerinde mor güller olan kahverengi kâğıt pencere süsü, uyumsuz lavabonun üzerinde duran çatlamış, benekli eski ayna, annesinin o masalsı balayında yaptığı eski potpuri kavanozu, kuzen Stickles'ın aynı ölçüde masalsı kızlık çağında yaptığı köşesi patlamış deniz kabuğu kaplı kutu, saçaklarının yarısı dökülmüş boncuklu iğnelik, sarı renkli hantal sandalye, büyük büyükanne Stirling'in asık suratına renkli ipliklerle işlenmiş ve solmuş, eski "Kalbimizde Yaşıyor" vecizesi, alt kattaki odalardan çoktan sürgün edilmiş eski akrabaların fotoğrafları… Akrabalara ait olmayan sadece iki resim vardı: Biri, yağmurlu bir kapı eşiğinde oturan bir köpek yavrusunun eski bir kromo tablosuydu. Bu resim Valancy'yi daima mutsuzluğa sürüklerdi. Boşanan yağmur altında kapının eşiğine çömelmiş kimsesiz küçük bir köpek! Neden içeri almıyorlardı onu? Diğer resim bir gravürdü, Wellington teyzenin Valancy'ye onuncu yaş gününde verdiği cömert bir hediyeydi; bu solmuş eski moda gravürde Kraliçe Louise merdivenlerden iniyordu. On dokuz yıl boyunca bu resme bakmıştı Valancy ve güzel, şık, kendinden memnun Kraliçe Louise'den nefret etmişti. Ama resmi parçalamaya ya da ortadan kaldırmaya hiç cesaret edememişti. Annesi ile kuzeni Stickles dehşete düşerdi ya da Valancy'nin kafasından alaycılıkla hep geçirdiği gibi, resmen kudururlardı.

Evin her odası çirkindi elbette ama alt kat bir nebze güzelliğini korumuştu. Kimsenin görmediği odalara para harcanmıyordu. Valancy müsaade edilse parası olmasa bile kendi odası için bir şeyler yapabileceğini düşünürdü bazen. Ama annesi ürkekçe dillendirilen her türlü isteği reddederdi ve Valancy de ısrar etmezdi hiç. Asla üstelemezdi, çünkü korkardı bundan. Annesi muhalefete göz yumacak bir kadın değildi. Bayan Stirling gücendiğinde hakarete uğramış bir düşes edasıyla günlerce surat asardı.

Valancy'nin odasına dair sevdiği tek şey, geceleri ağlamak istediğinde burada yalnız kalabilmesiydi.

Ama yalnızca yatmak ve giyinmek için kullanılan bir odanın çirkin olması ne fark ederdi ki? Valancy'nin başka bir sebeple odasında yalnız kalmasına asla müsaade edilmezdi. Bayan Frederick Stirling ile kuzen Stickles, yalnız kalmak isteyen insanların sinsi amaçlar uğruna yalnız kalmak istediklerine inanırlardı.

Ama Valancy’nin Mavi Şato’daki odası, bir odadan beklenen her şeyi tam manasıyla veriyordu.

Gerçek hayatta fazlasıyla bastırılan, çiğnenen ve küçümsenen Valancy, gündüz düşlerinde görkemle salınırdı. Stirling soyundan ya da bu soyun kollarından hiç kimsenin, hele annesi ile kuzeni Stickles’ın bundan haberi yoktu. Valancy’nin iki evi olduğunu hiç bilmiyorlardı: Bir Elm Sokağı’ndaki çirkin, kırmızı tuğlalı kutu gibi ev vardı, bir de İspanya’daki Mavi Şato. Valancy kendini bildi bileli ruhen o Mavi Şato’da yaşıyordu. O kaleye sahip olduğunda küçücük bir çocuktu daha. Gözlerini kapattığında çam ağaçlarıyla kaplı dağın tepesindeki kuleleri ve sancaklarıyla, o güzel ve meçhul ülkenin gün batımı göğünün altında soluk mavi sevimliliğiyle açıkça görebiliyordu şatoyu. Muhteşem güzel şeylerin hepsi o şatodaydı. Belki kraliçelerin taktığı mücevherler, ay ışığıyla aydınlanan elbiseler, gül ve altından sedirler; büyük, beyaz vazoların sıralandığı, buğulu güzelliğe sahip kızların inip çıktığı uzun, alçak mermer basamaklar, parıldayan çeşmelerin aktığı ve bülbüllerin mersin ağaçları arasında şarkı söylediği mermer sütunlu avlular, sadece yakışıklı şövalyeler ile güzel kadınları yansıtan aynalarla dolu salonlar… Valancy ise bu kadınların hepsinden daha güzeldi, erkekler onun bakışlarına ölüp bitiyordu. Sıkıcı gündüz vakitlerinde destek bulduğu tek şey, geceleri rüya çılgınlığına atılma ümidiydi. Stirlinglerin hepsi olmasa bile çoğu, Valancy’nin Mavi Şato’da yaptıklarının yarısını bilselerdi dehşetten ölürlerdi.

Evvela çok sevgilisi vardı orada. Ah, her seferinde sadece bir tane tabii… Şövalyelik çağının tüm romantik coşkusuyla ona kur yapan, sonu gelmez sadakat vaatleri ve çokça yiğitlikten sonra onu kazanan ve Mavi Şato’nun büyük, sancaklı şapelinde görkemli bir törenle onunla evlenen bir sevgili.

Valancy on ikisindeyken bu sevgili, altın sarısı bukleleri ve cennet mavisi gözleriyle güzel bir delikanlıydı. Daha on beş yaşındayken bile uzun boyluydu o âşığı. Esmerdi ve solgun bir teni vardı, ama yine de çok yakışıklıydı. Yirmi yaşındayken münzeviydi, hülyalıydı, ruhaniydi. Yirmi beş yaşındayken çenesi biçimliydi sevgilisinin, hafif asık suratlıydı, yakışıklı olmaktan ziyade güçlü ve sertti yüzü. Valancy, Mavi Şato’sunda yirmi beş yaşını hiç geçmiyordu ama son zamanlardaki -çok yakın zamandaki- kahramanının kızıla çalan sarımsı saçları, çarpık bir gülümsemesi ve gizemli bir geçmişi vardı.

Valancy bu sevgilileri yaşı ilerledikçe kasten öldürdü demiyorum. Biri giderken diğeri geliyordu daima. Mavi Şato’da işler bu minvalde çok güzel yürüyordu.

Ama kaderinin tayin olacağı günün sabahında Mavi Şato’sunun anahtarını

bulamadı Valancy. Gerçeklik fena üstüne geliyordu, çıldırtıcı ve küçük bir köpek gibi ayaklarının dibinde havlıyordu. Yirmi dokuz yaşındaydı Valancy. Yalnızdı, istenmiyordu, beğenilmiyordu; güzel bir soyun gösterişsiz tek kızıydı, geçmişi de yoktu geleceği de. Dönüp baktığında sıkıcı ve renksiz bir yaşam görüyordu ardında, ne bir kızıllık ne bir morluk vardı bu yaşamda. İleriye bakınca kış dallarına tutunmuş yalnız, küçük, solmuş bir yapraktan başka bir şey olmayacağı kesin görünüyordu. Bir kadın, uğruna yaşayacak hiçbir şeyi -aşkı, görevi amacı, umudu- olmadığını fark ettiği anda ölümün acı tadını alır.

"Yaşamaya devam etmek zorundayım çünkü duramam. Seksen yıl yaşamak zorundayım belki," diye düşündü Valancy paniğe benzer bir hisle. "Hepimiz inanılmaz derecede uzun yaşıyoruz. Bunun düşüncesi bile beni hasta ediyor."

Yağmurun yağmasına sevinmişti, daha doğrusu yağmurun yağmasına hüzün dolu bir hisle memnun olmuştu. O gün piknik olmayacaktı. Wellington teyze ile Wellington amcanın (ikisinden hep bu sırayla söz edilirdi) otuz yıl önceki nişanlarını muhakkak kutladıkları bu yıllık piknik, son yıllarda Valancy için hakiki bir kâbusa dönüşmüştü. Ne hınzır tesadüfse, doğum günü de o yıl dönümüyle aynı gündü ve Valancy yirmi beşini geçtiğinden beri doğum gününü hiç unutturmuyorlardı ona.

Pikniğe gitmeyi hiç istemiyordu ama buna isyan etmek aklının ucundan bile geçmiyordu. Doğasında devrimcilik yok gibiydi. Piknikte herkesin ona ne diyeceğini çok iyi biliyordu. En büyük Stirling arzusu olan "parayla evlenme" arzusuna mazhar olmasına rağmen sevmediği ve hor gördüğü Wellington amca, ona domuz gibi fısıldayarak, "Evlenmeyi düşünmüyor musun canım?" diyecekti ve sonra da her zamanki gibi sıkıcı sözlerini bir kahkaha tufanıyla sonlandıracaktı. Valancy'nin büyük hayranlık duyduğu Wellington teyze, ona Olive'in yeni şifon elbisesini ve Cecil'den gelen son sadık mektubu anlatacaktı. Valancy sanki elbiseyle mektup onunmuş gibi memnun ve ilgili görünmek zorundaydı, yoksa Wellington teyze gücenirdi. Valancy uzun zaman önce Wellington teyzeyi gücendirmektense Tanrı'yı gücendirmeyi tercih edeceğine hükmetmişti çünkü Tanrı affedebilirdi ama Wellington teyze asla affetmezdi.

Kocasından dünyadaki tek erkek oymuş gibi hep "o" diye söz etmek gibi sevimli bir alışkanlığı olan, gençliğinde çok güzel olduğunu asla unutamayan şişman Alberta teyze, solgun teni için Valancy'ye taziye dileyecekti…

"Günümüz kızlarının neden bu kadar yanık tenli olduğunu anlamıyorum. Gençliğimde benim tenim kaymak gibiydi. Kanada'nın en güzel kızı derlerdi bana."

Herbert amca hiçbir şey söylemeyecekti belki. Belki de şakayla karışık, “Ne kadar şişmanladın Doss!” diyecekti. Sonra herkes zavallı bir deri bir kemik Doss’un şişmanlaması gibi feci komik düşünceye kahkahalarla gülecekti.

Valancy’nin sevmediği ama zekâsı yüzünden saygı duyduğu, soyun kâhini sayılan yakışıklı ve vakur James amca (Stirling ailesinde zekâya rastlamak zordu) namını borçlu olduğu baykuşvari alaycılığıyla, “Sanırım bugünlerde umut sandığınla meşgulsün?” diyecekti muhtemelen.

Benjamin amca ise hırıltılı kıkırdamaları arasında iğrenç bilmecelerinden soracaktı, bunları yine kendisi cevaplayacaktı.

“Doss ile fare arasındaki fark nedir?”

“Fare peyniri ziyan etmek ister, Doss ise erkekleri hayran etmek ister.”

Valancy onun bu bilmeceyi elli kez sorduğunu duymuştu ve her seferinde adamın kafasına bir şeyler fırlatmak istemişti. Ama asla yapmadı böyle bir şey. Her şeyden önce Stirlinglerin bir şeyler fırlatmak gibi bir huyları yoktu, dahası Benjamin amca zengin, çocuksuz, yaşlı bir duldu ve Valancy onun parasının korkusu ve öğütleriyle büyümüştü. Valancy onu gücendirirse Benjamin amca vasiyetinden mahrum edebilirdi Valancy’yi; tabii vasiyetine dâhil olduğunu varsayarsak. Valancy, Benjamin amcanın vasiyetinden mahrum edilmek istemiyordu. Ömrü boyunca fakirlik çekmişti, bunun ne kadar acı verici bir şey olduğunu biliyordu. Bu yüzden bilmecelere katlanırdı, hatta acı acı gülümserdi cevaplara.

Doğu rüzgârları gibi dobra ve huysuz Isabel teyze, Valancy’yi eleştirmenin bir yolunu muhakkak bulurdu. Valancy nasıl olacağını kestiremezdi; çünkü Isabel teyze bir eleştiriyi asla tekrarlamazdı, her seferinde iğneleyecek yeni bir şey bulurdu. Isabel teyze aklından geçenleri söylemekten gurur duyardı ama başkalarının aklından geçenleri duymaktan pek hoşlanmazdı. Valancy aklından geçenleri asla söylemezdi.

Kuzen Georgiana (ki adını büyük büyük büyükannesinden alıyordu, büyükanne de Dördüncü George’a borçluydu ismini) son piknikten bu yana, ölen akrabalarla arkadaşlarının isimlerini acı acı sayar ve “Sırada kim var?” diye meraklanırdı.

Zalimlik ölçüsünde işini iyi bilen Mildred teyze Valancy’ye durmadan kocasından ve pek zeki iğrenç çocuklarından bahsederdi çünkü buna katlanabilecek tek kişi Valancy’ydi. Aynı sebeple, kuzen Gladys (Stirlinglerin akrabalık ilişkilerini hesaplama yöntemine göre, gerçekten de ilk kuzen Gladys) hassas bir mizacı olduğunu kabul eden uzun boylu, zayıf bir kadındı; sinir

iltihabının işkencelerini en ince ayrıntısına kadar anlatırdı. Stirling soyun en harika kızıydı, Valancy'de olmayan her şeye (güzelliğe, popülerliğe, aşka) sahip olan Olive ise güzelliğiyle hava atar, popülerliğine güvenir ve Valancy'nin gözleri kamaşmış, kıskanç bakışları altında elmas aşk nişanlarını sergilerdi.

Bugün bunların hiçbiri olmayacaktı. Çay kaşıkları toplanmayacaktı. Bu iş her zaman Valancy ile kuzen Stickles'a kalırdı. Bir keresinde, altı yıl önce, Wellington teyzenin düğün setinden gümüş bir çay kaşığı kaybolmuştu. Valancy o gümüş çay kaşığından bir daha haber alamamıştı. O günden sonra kaşığın hayaleti her aile ziyafetinde Banquo[1] gibi ortaya çıktı.

Evet, Valancy pikniğin nasıl olacağını çok iyi biliyordu ve kurtarıcı yağmura şükrediyordu. Bu yıl piknik olmayacaktı. Wellington teyze kutsal günde kutlama yapamıyorsa başka günlerde hiç kutlama yapamazdı. Bunun için tanrılara şükretmeliydi Valancy.

Piknik suya düşünce, öğleden sonra yağmur dinerse kütüphaneye gidip John Foster'ın kitaplarından bir tane daha almaya karar verdi Valancy. Roman okumasına asla izin verilmezdi ama John Foster roman yazmıyordu. "Doğa kitapları" yazıyordu, kütüphaneci, Bayan Frederick Stirling'e böyle demişti: "Ormanla, kuşlarla, böceklerle, bunun gibi şeylerle ilgili kitaplar bunlar; anlarsınız ya." Bu yüzden Valancy'nin bu kitapları okumasına izin vardı, yine de laf yerdi bundan ötürü çünkü kitapları çok sevdiği gün gibi ortadaydı. Kendini ve inancını geliştirmek için okumaya müsaade vardı, hatta övgüye değer bir şeydi bu ama keyif veren kitaplar tehlikeliydi. Valancy kendisini geliştirip geliştirmediğini bilmiyordu ama John Foster'ın kitaplarıyla yıllar önce karşılaşmış olsaydı hayatın onun için daha farklı olabileceğini hissediyordu belli belirsiz. Bu kitaplar ona bir zamanlar içine girebileceği bir dünyayı gösteriyordu sanki ama kapılar sonsuza dek kapalıydı artık. Kütüphaneci, Valancy'ye John Foster'ın bir müddettir iyi bilinen bir yazar olduğunu söylemişti ama kitapları Deerwood kütüphanesine daha geçen sene gelmişti.

"Nerede yaşıyor?" diye sormuştu Valancy.

"Kimse bilmiyor. Kitaplarından Kanadalı olduğu anlaşılıyor ama daha fazla bilgi edinmek mümkün değil. Yayıncıları tek kelime etmiyor. John Foster takma bir isim büyük olasılıkla. Kitapları o kadar popüler ki talebe yetişemiyoruz ama insanların bu kitaplarda övgüye değecek ne bulduğunu hiç anlayamıyorum."

Valancy çekingenlikle, "Bence harika kitaplar," demişti.

"Ah, pekâlâ…" Bayan Clarkson, Valancy'nin fikirlerini arafta bırakan, tepeden bakan bir tavırla gülümsemişti. "Böceklerle ilgilendiğimi söyleyemem. Ama

Foster onlar hakkında bilinmesi gereken her şeyi biliyor sanırım.”

Valancy de böcekleri umursayıp umursamadığından emin değildi pek. John Foster’ın vahşi yaratıklara ve böcek yaşamına dair esrarengiz bilgisi değildi onu büyüleyen. Ne olduğunu söylemekte zorlanıyordu, hiç açığa çıkmamış bir gizemin kışkırtıcı cazibesiydi belki… Az ilerideki büyük bir sırrın ipucuydu ya da… Belki de güzel, unutulmuş şeylerin belli belirsiz yankısıydı. John Foster’ın büyüsü tanımlanamazdı tam olarak.

Evet, yeni bir Foster kitabı alacaktı. Thistle Harvest’ı alalı bir ay olmuştu, annesi itiraz edemezdi. Valancy o kitabı dört kez okumuştu, bütün bölümleri ezberlemişti.

Ve az kalsın kalbindeki o tuhaf ağrı için Doktor Trent’e gitmeyi düşünecekti. Son zamanlarda oldukça sık yokluyordu bu ağrı, çarpıntılar da can sıkıcı olmaya başlamıştı, arada bir gelen baş dönmesiyle garip nefes darlığı vardı bir de. Ama kimseye söylemeden doktoru görmeye gidebilir miydi? Çok cüretkâr bir düşünceydi bu. Stirlingler aile meclisini toplamadan ve James amcanın onayını almadan doktora gitmezlerdi. Ardından ikinci kuzen Adelaide Stirling’in kocası Port Lawrencelı Doktor Ambrose Marsh’a giderlerdi.

Ama Valancy, Doktor Ambrose Marsh’tan hoşlanmıyordu. Yirmi kilometre ötedeki Port Lawrence’a da gidemezdi, birinin onu götürmesi gerekirdi. Kimsenin kalbine dair bir şeyler bilmesini istemiyordu. Öyle bir yaygara kopardı ki ailenin her ferdi gelip konuşurdu, öğütler verirdi, onu uyarırdı, ona “aynı böyle” olan ve “ansızın ölüveren” büyük teyzeleriyle kırk göbek öteden kuzenlerine dair korkunç hikâyeler anlatırdı.

Halası Isabel, her zaman Doss’un kalp rahatsızlığı geçirecek türden bir kıza benzediğini söylediğini hatırlayacaktı: “Çok sıska ve bitkin.” Wellington amca ise, “daha önce hiçbir Stirling kalp rahatsızlığı geçirmediği için” bunu kişisel bir hakaret olarak algılayacaktı. Georgiana, “Zavallı, sevgili küçük Doss’un ömrü korkarım ki çok uzun olmayacak,” diyerek gayet yüksek sesli bir önsezide bulunacaktı. Kuzen Gladys, “Benim kalbim yıllardır böyle,” diyecekti, başka kimsenin kalbi olmadığını ima eden bir tonda. Olive ise… Olive yalnızca güzel, üstün ve berbat derecede sağlıklı görünecekti; sanki, “Ben varken Doss gibi solmuş bir fazlalık için bu yaygara niye?” der gibi.

Valancy mecbur kalmadıkça kimseye söyleyemeyeceğini hissediyordu. Kalbinde ciddi bir sorun olmadığından emindi, bundan bahsetmesi hâlinde çekeceği sıkıntılara hiç gerek yoktu. Sessizce sıvışacaktı, hemen o gün Doktor Trent’i görecekti. Doktorun ücretine gelince, doğduğu gün babasının onun için

bankaya yatırdığı iki yüz doları vardı Valancy'nin. Bu paranın faizini bile kullanmasına asla izin verilmemişti ama Doktor Trent'e ödeme yapacak kadarını gizlice çekebilirdi.

Doktor Trent huysuz, açık sözlü, dalgın bir ihtiyardı; Deerwood'da yaşayan bir pratisyen hekimdi yalnızca ama kalp hastalıkları konusunda tanınmış bir otoriteydi yine de. Doktor Trent yetmişini aşmıştı ve yakında emekli olacağına dair söylentiler dolaşıyordu. On yıl önce kuzen Gladys'e sinir iltihabının tamamen hayal ürünü olduğunu ve bundan zevk aldığını söylediğinden beri Stirling soyundan hiç kimse ona gitmemişti. Stirlingler Anglikan Kilisesi'ne bağlıyken doktorun Presbiteryen olması bir yana, ikinci dereceden de olsa bir kuzene o şekilde hakaret eden bir doktora tenezzül etmek söz konusu bile olamazdı. Ama Valancy, klana sadakatsizlik şeytanı ile yaygara, şamata ve tavsiyelerden ibaret bir okyanus arasında kaldığında şansını şeytandan yana kullanacağını düşündü.

---

[1]. Shakespeare'in Macbeth oyununda yer alan, Macbeth'in öldürttüğü ancak sonradan hayalet olarak geri dönen karakter. (ed. n.)

II

Kuzen Stickles kapısını çaldığında Valancy saatin yedi buçuk olduğunu ve kalkması gerektiğini biliyordu. Kendini bildi bileli, Kuzen Stickles saat yedi buçukta kapısını çalardı. Kuzen Stickles ile Bayan Frederick Stirling saat yediden beri ayaktaydı aslında. Ama ailenin Valancy'nin hassas bir kız olduğu yönünde bir inancı vardı, bu yüzden yarım saat daha yatmasına izin veriliyordu. Valancy kalktı ama bu sabah yataktan kalkmaktan her zamankinden daha çok nefret etti. Kalkacak ne vardı ki? Önceki tüm günler gibi kasvetli bir gün daha onu bekliyordu işte, anlamsız küçük görevlerle dolu, neşesiz ve önemsiz, kimseye faydası olmayan bir gün. Ama hemen kalkmazsa saat sekizdeki kahvaltıya yetişemeyecekti. Bayan Stirling'in evinde yemek saatleri sıkı sıkıya ayarlıydı. Kahvaltı sekizde, öğle yemeği birde, akşam yemeği altıda; düzen yıllardır böyleydi. Geç kalmanın hiçbir mazereti olamazdı. Valancy titreyerek kalktı.

Oda, yağmurlu mayıs sabahının çiğ, içe işleyen esintisiyle acımasızca soğuktu. Ev bütün gün soğuk olacaktı böyle. Bayan Frederick'in kurallarından biri mayısın yirmi dördünden sonra ateş yakılmamasını emrediyordu. Yemekler arka verandadaki küçük yağ sobasında pişirilirdi. Mayıs serin, ekim ayazlı geçse bile ekimin yirmi birine kadar ateş yakılmazdı asla. Ekimin yirmi birinde Bayan Frederick mutfak ocağında yemek pişirmeye başlardı ve akşamları oturma odasındaki ocakta ateş yakılırdı. Valancy daha bir yaşındayken, merhum Frederick Stirling'in ölmesine sebep olan soğuk algınlığının sebebinin Bayan Frederick ekimin yirmisinde ateş yakmaması olduğu söylentisi kulaklardan eksik olmazdı hiç. Bayan Stirling ertesi gün ateş yakmıştı ama Frederick Stirling için çok geçti artık.

Valancy kaba, ağartılmamış pamuklu, yüksek yakalı ve kolları dar, uzun geceliğini çıkarıp dolaba astı. Benzer nitelikte iç çamaşırları, kahverengi pötikareli bir elbise, kalın, siyah çoraplar ve lastik topuklu botlar giydi. Saçlarını aynayı indirip pencerenin gölgesinde taramaya alışmıştı son yıllarda. O şekilde yüzündeki çizgiler çok belirgin olmuyordu. Ama bu sabah perdeyi sonuna kadar çekti, kendisini dünyanın gördüğü gibi görmek için tutkulu bir kararlılıkla pul pul olmuş aynaya baktı.

Karşısında duran şey korkunçtu. Güzel bir insan bile yandan vuran bu kaba, sert ışıkta zorlanabilirdi. Valancy düz siyah saçlar görüyordu; kısaydı ve inceydi

bu saçlar, her gece ne eksik ne fazla yüz fırça darbesi yiyorlardı. Redfern'ün Saç Güçlendiricisi de köklerinden hiç eksik olmuyordu ama cansızlardı yine de, sabahın sertliğinde daha da kaçmıştı ferleri. Kaşları da siyahtı, inceydi ve düzdü. Burnunun, üç köşeli ve küçücük, beyaz yüzüne göre bile çok küçük olduğunu düşünürdü hep. Minik, soluk ağzı küçük, sivri ve beyaz dişlerinin üzerinde hafif aralık duruyordu her zamanki gibi. Vücudu inceydi, göğsü düzdü, boyu ortalamanın epey altındaydı. Aile mirası çıkık elmacık kemiklerinden bir şekilde kurtulmuştu Valancy ve siyah olamayacak kadar yumuşak, gölgeli koyu kahverengi gözleri Doğuluları andıran bir eğime sahipti. Gözleri dışında ne güzeldi ne de çirkindi, silikti yalnızca, bu sonuca vardı acı da olsa. Gözleriyle ağzının etrafındaki çizgiler acımasız ışıkta ne kadar da belirgin gözüküyordu! Dar ve beyaz yüzü hiç bu kadar ince ve solgun görünmemişti.

Saçlarını pompadour modeli yapmıştı. Pompadour'un modası geçeli çok oluyordu aslında ama Valancy saçlarını ilk kez topladığında bu model modaydı ve Wellington teyze saçlarını hep böyle toplamasına karar vermişti.

Entipüften şeyleri, derin ve önemli gerçekleri dile getiriyormuş gibi söyleyen Wellington teyze, "Sana bir tek bu yakışıyor. Yüzün çok küçük, pompadour modeliyle yüzüne yükseklik katmalısın," demişti.

Valancy, saçlarını kulaklarının üzerinde kabartıp alnına düşürmeyi çok istemişti, tıpkı Olive'in yaptığı gibi. Ama Wellington teyzenin sözü onu öyle etkilemişti ki saç modelini değiştirmeye hiç cesaret edememişti. Valancy'nin yapmaya cesaret edemediği çok şey vardı.

Hayatı boyunca bir şeylerden korktuğunu düşündü acı acı. Hatırlayabildiği ilk anılarında bile böyleydi bu, mesela kuzeni Stickles'ın merdivenlerin altındaki dolapta yaşadığını söylediği büyük siyah ayıdan fena hâlde korktuğunu hatırlıyordu.

"Hep korkacağım, bunu biliyorum, elimde değil. Bir şeyden korkmamanın nasıl bir şey olduğunu bilmiyorum."

Annesinin somurtkanlık krizlerinden korkuyordu, Benjamin amcayı gücendirmekten korkuyordu, Wellington teyzenin aşağılamalarına hedef olmaktan korkuyordu, Isabel teyzenin iğneleyici yorumlarından korkuyordu, James amcanın kınamasından korkuyordu, klanın fikirlerine ve önyargılarına karşı çıkmaktan korkuyordu, ele güne rezil olmaktan korkuyordu, herhangi bir şey hakkında gerçekten ne düşündüğünü söylemekten korkuyordu, yaşlanınca yoksul kalmaktan korkuyordu… Korku, korku, korku! Bundan kaçış yoktu. Korku onu bağlıyordu, çelikten bir örümcek ağı gibi sarıyordu. Bir tek Mavi

Şato’da geçici bir kurtuluş bulabiliyordu. Ve bu sabah Valancy bir Mavi Şato’su olduğuna inanamıyordu. Şatoyu bir daha asla bulamayacaktı. Yirmi dokuz yaşındaydı, evlenmemişti, onu isteyen kimse yoktu. Mavi Şato’nun peri hanımıyla ne alakası vardı onun? Böyle çocukça saçmalıkları hayatından sonsuza dek çıkarıp gerçeklerle korkusuzca yüzleşecekti.

Soğuk aynasından döndü yüzünü, dışarıya baktı. Manzaranın çirkinliği yumruk gibi gelirdi ona hep: darmaduman çitler, yan taraftaki yıkık dökük eski araba dükkânı, kaba saba, vahşice renklendirilmiş reklamlarla sıvanmış eski araba dükkânı, onun ötesinde bu erken saatte bile etrafından eksik olmayan korkunç kimsesizleriyle pis tren istasyonu… Bardaktan boşanırcasına yağan yağmurda her şey her zamankinden daha kötü görünüyordu, hele o rezil reklam: “Cildiniz hep genç bir kızınki gibi olsun.” Valancy’nin cildi genç bir kızınki gibiydi zaten. Ve sorun da buydu. Hiçbir yerinde tek bir güzellik pırıltısı yoktu. “Tıpkı yaşamım gibi,” diye düşündü Valancy kasvetle. Ani karamsarlığı geçmişti. Gerçekleri boyun eğerek kabullendi her zaman yaptığı gibi. Hayatın hiç dokunmadan yanından geçip gittiği insanlardan biriydi o. Bu gerçeği değiştirecek hiçbir şey yoktu.

Valancy bu ruh hâliyle kahvaltıya indi.

III

Kahvaltı hiç değişmezdi. Valancy'nin nefret ettiği yulaf lapası ve kızarmış ekmek, bir çay kaşığı dolusu marmelat ve çay. Bayan Frederick iki çay kaşığı marmelatı fazla buluyordu ama Valancy marmelattan da nefret ettiği için önemsemiyordu bunu. Soğuk ve kasvetli küçük yemek odası her zamankinden daha soğuktu, daha kasvetliydi bu sabah. Yağmur pencereleri yıkıyordu baştan aşağı, duvarlarda resimlerden daha geniş, berbat görünen yaldızlı çerçeveleriyle ölmüş Stirlingler parlıyordu. Tüm bunlara rağmen kuzen Stickles, Valancy'ye mutlu yıllar diliyordu!

Annesi bir tek, "Dik otur Doss," dedi.

Valancy dik oturdu. Annesiyle, kuzen Stickles'la her zamanki şeylerden konuştu. Başka bir şeyden konuşmaya kalkarsa ne olacağını merak etmiyordu hiç. Biliyordu çünkü. Bu yüzden asla başka bir şeyden konuşmazdı.

Bayan Frederick pikniğe gitmek istediği bir günde yağmur yağdırdığı için Tanrı'ya kırgındı, somurtkan bir sessizlikle yapıyordu kahvaltısını. Valancy minnettardı buna. Ama Christine Stickles her zamanki gibi durmadan mızmızlanıyor, her şeyden şikâyet ediyordu. Havadan şikâyetçiydi, kilerdeki sızıntıdan şikâyetçiydi, yulaf ezmesi ile tereyağının fiyatından şikâyetçiydi. (Valancy o sırada kızarmış ekmeğine savurganca yağ sürdüğünü düşündü.) Deerwood'daki kabakulak salgınından şikâyetçiydi.

"Doss da hasta olacak kesin," diyerek önsezisini paylaştı.

Bayan Frederick, "Doss kabakulak kapabileceği yerlere gitmemeli," diyerek kestirip attı.

Valancy ne kabakulak ne boğmaca ne suçiçeği ne kızamık ne de kapması gereken herhangi bir hastalık kapmıştı o güne dek. Yalnızca her kış korkunç soğuk algınlıklarına tutulurdu. Doss'un kış hastalıkları bir nevi aile geleneğiydi. Hiçbir şey onun soğuk algınlığına yakalanmasını engelleyemiyordu sanki. Bayan Frederick ve kuzen Stickles ellerinden geleni yapıyorlardı. Bir kış Valancy'yi kasımdan mayısa kadar sıcak oturma odasında tutmuşlardı mesela. Kiliseye gitmesine bile izin verilmemişti. Ne fayda, Valancy soğuk algınlığından kurtulamadı, haziran ayında bronşit oldu.

"Ailemde hiç böyle bir şey yoktur aslında," derdi Bayan Frederick ve bunun Stirling tabiatı olduğunu ima ederdi.

Kuzen Stickles kızgınlıkla, "Stirlingler nadiren soğuk algınlığına kapılır,"

derdi. Kendisi de bir Stirling'di.

"Bence," derdi Bayan Frederick, "bir insan üşütmemeye karar verirse üşütmez."

Demek sorun buydu. Demek her şey Valancy'nin suçuydu.

Ama bu sabah Valancy'nin en feci sıkıntısı kendisine Doss denmesiydi. Yirmi dokuz yıl boyunca katlanmıştı buna, şimdi bir anda daha fazla katlanamayacağını hissetmişti. Tam adı Valancy Jane'di. Valancy Jane epey kötüydü aslında ama o tuhaf, taşralı tınısıyla Valancy'yi seviyordu. Stirlinglerin onun bu şekilde vaftiz edilmesine izin vermiş olmaları Valancy için her zaman bir mucizeydi. Bu ismi anne tarafından büyükbabası Amos Wansbarra'nın seçtiği söyleniyordu. Babası bu ismi medenileştirmek için sonuna Jane eklemişti ve akrabalar Doss adını icat ederek sıkıntıyı çözmüşlerdi. Yabancılardan başka kimse Valancy diye seslenmezdi Valancy'ye.

"Anne," dedi çekingenlikle, "bundan sonra bana Valancy deseniz olmaz mı? Doss çok hoşuma gitmiyor."

Bayan Frederick şaşkınlıkla kızına baktı. Gözlerine bayağı nahoş bir görünüm veren, epeyce kalın camlı bir gözlük takıyordu.

"Doss'un nesi var?"

"Çok çocukça," dedi tereddütle Valancy.

"Ah!" Bayan Frederick bir Wansbarra'ydı ve Wansbarraların tebessüm diye bir kavramla tanışıklıkları yoktu. "Anlıyorum. Tam sana göre demek ki. Masumiyetinle gerçek bir çocuksun sen sevgili çocuğum."

"Ben yirmi dokuz yaşındayım," dedi sevgili çocuğu umutsuzca.

Bayan Frederick, "Senin yerinde olsam bunu bağıra çağıra söylemezdim canım," dedi. "Yirmi dokuz! Ben yirmi dokuz yaşındayken dokuz yıllık evliydim."

Kuzen Stickles gururla, "Ben on yedi yaşında evlendim," dedi.

Valancy kaçamak bakışlarla onlara baktı. Bayan Frederick, o korkunç gözlükleri ve onu tam bir papağana benzeten çengel burnu sayılmazsa fena bir tip değildi. Yirmi yaşındayken oldukça güzel olabilirdi. Ama kuzen Stickles! Yine de Christine Stickles bir zamanlar en azından bir erkeğin gözüne çekici görünmüştü demek ki. Valancy geniş, yassı ve buruşuk yüzüyle, çukur burnunun ucundaki beniyle, çenesindeki kıllarıyla, buruşuk sarı boynuyla, solgun ve pörtlek gözleriyle, ince ve buruşuk dudaklarıyla kuzen Stickles'ın bu yönden üstün olduğunu hissediyordu, tepeden bakmaya hakkı vardı. Yine de kuzen Stickles, Bayan Frederick için elzemdi. Valancy birileri tarafından istenmenin,

birilerine lazım olmanın nasıl bir şey olduğunu merak etti içi acıyarak. Koca dünyada kimsenin ona ihtiyacı yoktu, ya da aniden ölüverse hiçbir şey değişmeyecekti. Annesi için bir hayal kırıklığıydı. Kimse onu sevmiyordu. Bir kız arkadaşı bile olmamıştı hiç.

Bir keresinde mutsuzluk içinde, “Arkadaşlığı bile beceremiyorum,” diye itiraf etmişti.

Bayan Frederick onu azarlarcasına, “Doss, ekmeğini yememişsin,” demişti.

Öğleye kadar hiç durmadı yağmur. Valancy bir yatak örtüsü dikti. Yatak örtüsü dikmekten nefret ederdi. Gereksiz bir işti çünkü ev yatak örtüsü doluydu. Tavan arasında yatak örtüleriyle dolu üç büyük sandık duruyordu. Bayan Frederick, Valancy on yedi yaşındayken örtüleri depolamaya başlamıştı, Valancy’nin bu örtülere hiç ihtiyacı olmayacakmış gibi görünmesine rağmen hâlâ da devam ediyordu bu işe. Ama Valancy’nin çalışması gerekiyordu ve süslü iş malzemeleri çok pahalıydı. Tembellik Stirling ailesi için çok büyük bir günahtı. Valancy çocukken aylaklıkla geçirdiği günlerin sonunda o günün her dakikasını küçük, iğrenç, siyah bir deftere yazardı annesinin zoruyla. Pazar günleri annesi dakikaları toplardı, bunlara bakarak dua ettirirdi Valancy’ye.

Kaderinin tayin edileceği gün Valancy yalnızca on dakika aylaklık etti. Bayan Frederick ve kuzen Stickles’a göre aylaklıktı en azından yaptığı. Daha iyi bir yüksük almak için odasına gitti, Thistle Harvest’tan rastgele bir sayfa açtı vicdan azabıyla.

“Ormanlar o kadar insancıldır ki,” diye yazmıştı John Foster, “onları tanımak için onlarla birlikte yaşamak gerekir. Arada bir içinden geçip gitmek, çokça yürünmüş patikaları takip etmek bizi asla ormanın sıcaklığına eriştirmez. Dost olmak istiyorsak ormanı arayıp bulmalıyız. Sabahleyin, öğlen, akşam. İlkbaharda, yazda, sonbaharda, kışta her mevsimde sık sık, saygılı ziyaretlerle ormanın kalbini kazanmalıyız. Aksi takdirde onu gerçekten tanıyamayız ve tanıyormuş gibi yapmamız da hiçbir şeyi değiştirmez. Orman yabancıları uzakta tutmayı, kalbini sıradan ziyaretçilere kapatmayı iyi bilir. Saf sevgiden başka herhangi bir saikle ormanı aramaktan hiç fayda gelmez, orman bizi derhâl bulur ve tüm o güzel, kadim sırlarını bizden saklar. Ama onu sevdiğimiz için geldiğimizi bilirse bize çok nazik davranır ve hiçbir pazar yerinde alınıp satılmayan güzellik ve zevk hazinelerini verir. Çünkü ormanlar bir şey verdiklerinde karşılık beklemez ve hakiki ibadetçilerinden hiçbir şey esirgemezler. Ormanlara sevgiyle, alçakgönüllülükle, sabırla, dikkatle gitmeliyiz, o zaman yıldızların ve gün batımının altında uzanan vahşi yerlerde ve sessiz

aralıklarda hangi dokunaklı güzelliğin gizlendiğini, yaşlı çam dallarında hangi doğaüstü müziğin çalındığını, köknar kümelerinde hangi ezginin mırıldandığını, güneşli köşelerde veya nemli derelerde yosunlardan ve eğrelti otlarından hangi narin rayihaların yayıldığını, kadim çağların hangi rüyalarının, mitlerinin ve efsanelerinin onlara musallat olduğunu öğrenebiliriz. O zaman ormanın ölümsüz kalbi bizimkine çarpar, ince yaşamı damarlarımıza sızarak bizi sonsuza dek kendine ait kılar, böylece nereye gidersek gidelim ya da ne kadar geniş bir alanda dolaşırsak dolaşalım, en kalıcı akrabalığımızı bulmak için yine ormana geri çekiliriz.”

“Doss,” diye seslendi annesi aşağıdaki salondan, “o odada tek başına ne yapıyorsun?”

Valancy, sanki kızgın bir kömürmüş gibi Thistle Harvest’ı elinden bıraktı, alt kattaki yamalarına döndü koşarak. Ama John Foster’ın kitaplarından birine her dalışında kapıldığı o coşkuya kapılmıştı yine. Valancy ormanlar hakkında pek bir şey bilmiyordu, Mavi Şato’nun çevresinde tekinsiz meşe ve çam koruları hariç. Ama her zaman gizliden gizliye ormanlara hasret duymuştu ve ormanlara dair bir Foster kitabı, ormanın kendisinden sonraki en iyi şeydi.

Öğle vakti yağmur durdu ama güneş ancak saat üçte kendini gösterdi. Valancy şehir merkezine gideceğini söyledi çekingenlikle.

“Ne yapacaksın şehir merkezinde?” diye sordu annesi.

“Kütüphaneden kitap almak istiyorum.”

“Daha geçen hafta kütüphaneden kitap aldın.”

“Hayır, dört hafta oldu.”

“Dört hafta. Saçmalık!”

“Gerçekten öyle anne.”

“Yanılıyorsun. İki haftadan fazla olması mümkün değil. Zıtlaşmaktan hoşlanmam. Ayrıca neden kitap almak istediğini de anlamıyorum. Okumakla çok zaman harcıyorsun.”

“Benim zamanımın ne değeri var ki?” diye sordu Valancy acı acı.

“Doss! Benimle böyle konuşma.”

“Çay alınması gerekiyor,” dedi kuzen Stickles. “Yürümek istiyorsa gidip çay alabilir, gerçi bu nemli hava soğuk algınlığı için kötü.”

Bu konuyu on dakika daha tartıştılar, sonunda Bayan Frederick, Valancy’nin gitmesini gönülsüzce de olsa kabul etti.

IV

Valancy evden çıkarken kuzen Stickles, “Lastik ayakkabılarını giydin mi?” diye seslendi.

Christine Stickles, Valancy yağmurlu bir günde dışarı çıkarken bu soruyu sormayı hiç unutmazdı.

“Evet.”

“Pazen eteğini giydin mi?” diye sordu Bayan Frederick.

“Hayır.”

“Doss, seni gerçekten anlamıyorum. Yine soğuktan ölmek mi istiyorsun?” Sesi Valancy’nin daha önce birkaç kez soğuktan öldüğünü ima ediyordu. “Hemen yukarı çık ve giy şunu!”

“Anne, pazen eteğe ihtiyacım yok. Saten içliğim yeterince sıcak tutuyor.”

“Doss, iki yıl önce bronşit olduğunu unutma. Git, sana söyleneni yap!”

Valancy gitti ama gitmeden önce lastiklerini sokağa fırlatmaya ne kadar yaklaştığını kimse bilmeyecekti. O gri pazen etekten tüm giysilerinden daha çok nefret ediyordu. Olive hiçbir zaman pazen etek giymek zorunda kalmazdı. Olive fırfırlı ipek, ince keten ve dantelli volanlar giyerdi. Ama Olive’in babasının “evlilik parası” vardı ve Olive hiç bronşit olmazdı. Durum buydu işte.

“Sabunu suda bırakmadığından emin misin?” diye sordu Bayan Frederick. Ama Valancy gitmişti çoktan. Köşeyi döndü ve yaşadığı çirkin, geleneksel ancak saygın sokağa baktı. Stirlinglerin evi sokaktaki en çirkin evdi, kırmızı tuğlalı bir kutudan farksızdı bu ev. Genişliğine göre çok yüksekti, tepesindeki bombeli cam kubbeyle iyice yükseliyordu. Ömrü son bulmuş eski bir evin ıssız, çorak huzuru vardı burada.

Hemen köşeyi dönünce, kurşun kanatlı pencereleri ve üçgen biçimli saçaklarıyla çok güzel, küçük bir ev vardı. Yeni bir evdi bu, görür görmez sevilen evlerden biriydi. Clayton Markley, gelini için yaptırmıştı bu evi. Haziranda Jennie Lloyd’la evlenecekti. Küçük evin tavan arasından kilere kadar döşendiği ve ev sahibesi için hazır edildiği söyleniyordu.

Valancy içtenlikle, “Jennie’nin kocasını kıskanmıyorum,” diye düşündü çünkü Clayton Markley onun ideallerine uymuyordu, “ama evini kıskanıyorum. Çok güzel, yepyeni bir ev. Ah, keşke benim de kendime ait bir evim olsaydı; mütevazı, küçük bir ev ama kendime ait bir ev! Ama,” diye ekledi acı acı, “bir mum bile bulamazken ay için feryat etmenin ne manası var ki.”

Düşlerin diyarında Valancy’ye soluk safirden bir şato yaraşırdı ancak. Gerçekte ise kendine ait küçük bir ev yeter de artardı. Jennie Lloyd’u bugün her zamankinden daha çok kıskanıyordu. Jennie ondan çok daha güzel değildi, çok

genç de sayılmazdı. Ama bu güzel eve sahip olacaktı. Valancy'nin gördüğü en güzel Wedgwood çay fincanları, açık bir şömine, monogramlı çarşaflar, sürfile dikişli masa örtüleri, porselen dolaplar onun olacaktı. Neden bazı kızlar her şeye sahip olabiliyorken bazı kızlar her şeyden mahrum kalıyordu? Hiç adil değildi bu.

Valancy, eski püskü yağmurluğu ve üç yıllık şapkasıyla, derbederce ve haddinden fazla bir resmiyetle yürürken, ara sıra yanından geçen arabaların aşağılayıcı çığlıklarıyla sıçrattığı çamura bulanırken yine isyanla kaynıyordu. Arabalar Port Lawrence'ta yaygındı, Muskoka'daki yazlıkçıların çoğunun arabası vardı ama Deerwood için yenilikti bunlar. Deerwood'da sadece kibar kesimin bir kısmında araba vardı, zira Deerwood bile kendi içinde gruplara ayrılmıştı. Kibar kesim vardı, entelektüel kesim vardı, Stirlinglerin de üyesi olduğu eski aile kesimi vardı, bir de ayaktakımıyla dışlanmışlar vardı. Stirling klanından hiç kimse bir arabaya tenezzül etmemişti henüz, gerçi Olive babasının başının etini yiyordu bir araba alsın diye. Valancy daha önce hiç arabaya binmemişti. Bunun için yanıp tutuşmuyordu da. Hatta arabalardan korkuyordu, hele geceleri daha çok korkuyordu. İnsanı ezebilecek ya da vahşice üzerine sıçrayabilecek hırıltılı büyük canavarlara benziyordu arabalar. Mavi Şato'nun çevresindeki sarp dağ yollarında yalnızca şık bir şekilde donatılmış atlar gururla yürüyebilirdi, gerçek hayatta ise hoş bir atın çektiği iki tekerlekli bir arabaya binmek çok memnun ederdi Valancy'yi. Yalnızca amcalarından ya da kuzenlerinden biri ona köpeğe kemik atar gibi "bir şans" vermeyi hatırladığında arabaya binebiliyordu Valancy.

V

Çayı Benjamin amcanın bakkalından almak zorundaydı elbette. Başka bir yerden alması düşünülemezdi. Ama Valancy yirmi dokuzuncu yaş gününde Benjamin amcanın dükkânına gitmeyi hiç istemiyordu. Benjamin amcanın doğum gününü unutması gibi bir ihtimal de söz konusu olamazdı.

“Neden,” diye sordu Benjamin amca alaycı bir tavırla çay poşetini bağlarken, “genç hanımlar kötü gramer uzmanları gibidir?”

Benjamin amcanın vasiyeti daima Valancy’nin aklının bir köşesindeydi, bu yüzden uysallıkla cevap verdi: “Bilmiyorum. Neden?”

“Çünkü,” diye kıkırdadı Benjamin amca, “evliliği reddedemezler.”

İki kâtip, Joe Hammond ve Claude Bertram da kıkır kıkır güldü, Valancy onlardan her zamankinden biraz daha fazla nefret etti. Claude Bertram’ın onu dükkânda gördüğü ilk gün Joe’ya, “Bu kim?” diye fısıldadığını duymuştu. Joe da, “Valancy Stirling, Deerwood’un yaşlı kızlarından biri,” demişti. “Tedavi edilebilir mi, edilemez mi?” diye sormuştu Claude kıs kıs gülerek, çok zekice bir şey sorduğunu düşünüyordu belli ki. Valancy o hatıranın acısıyla bir kez daha irkildi.

“Yirmi dokuz,” diyordu Benjamin amca. “Tanrım, Doss, tehlikeli bir şekilde ikinci düzlüğe yaklaşıyorsun ve evlenmeyi düşünmüyorsun hâlâ. Yirmi dokuz. Olacak iş değil.”

Sonra Benjamin amca özgün bir laf etti. Dedi ki: “Zaman nasıl da uçup gidiyor!”

“Bence sürünüyor,” dedi Valancy tutkuyla. Tutku, Benjamin amcanın kafasındaki Valancy algısına o kadar ters bir şeydi ki ne anlam çıkaracağını bilemedi adam. Kafa karışıklığını gizlemek maksadıyla bir bilmece daha sordu fasulyeleri bağlarken, kuzen Stickles evde son anda fasulye de alınması gerektiğini hatırlamıştı. Fasulye ucuzdu, doyurucuydu.

“Hangi ikisi yanılsamalara sebep olur?” diye sordu Benjamin amca ve Valancy’nin pes etmesini beklemeden verdi cevabı: “Serap ve evlilik.”[2]

Benjamin amca serap kelimesini söylerken son heceyi gereksiz yere vurgulamıştı; Valancy çayını ve fasulyelerini alırken onu düzeltip kısaca kelimenin doğru telaffuzunu söyledi. Şu an için Benjamin amcanın onu vasiyetinden çıkarıp çıkarmamasını umursamıyordu. Benjamin amca ağzı açık

bir şekilde arkasından bakarken dükkândan çıkıp gitti. Benjamin amca başını salladı.

“Zavallı Doss çok zor durumda,” dedi.

Valancy bir sonraki kavşağa vardığında çok üzgündü. Neden sabredememişti ki? Benjamin amca sinirlenecekti, annesine Doss’un terbiyesizlik ettiğini söyleyecekti muhtemelen. “Bana saygısızlık etti!” Annesi de bir hafta boyunca nutuk çekecekti bu yüzden.

“Yirmi yıldır dilimi tutuyorum,” diye düşündü Valancy. “Neden bir an daha tutamadım ki?”

Evet, tam yirmi yıl oldu, diye düşündü Valancy, bir sevgilisi olmadığı için ilk kez alaya alınmasının üzerinden yirmi yıl geçmişti. O acı anı çok iyi hatırlıyordu. Dokuz yaşındaydı daha, okulun bahçesinde tek başına duruyordu, sınıfındaki diğer kızlar ise bir oyun oynuyorlardı, oyuna başlamadan önce bir erkek tarafından eş olarak seçilmeniz gerekiyordu. Kimse Valancy’yi seçmemişti. Küçük, solgun, siyah saçlıydı; uzun kollu önlüğü ve tuhaf, çekik gözleriyle Valancy’yi kimse seçmemişti.

“Ah,” demişti küçük, güzel bir kız ona, “sana çok üzülüyorum. Bir sevgilin yok.”

Valancy meydan okurcasına, yirmi yıl boyunca söylemeye devam ettiği gibi, “Sevgili istemiyorum,” demişti. Ama bu öğleden sonra Valancy bunu söylemeyi kesin olarak bırakmaya karar verdi.

“Ne olursa olsun kendime karşı dürüst olmalıyım,” diye düşündü acımasızca. “Benjamin amcanın bilmeceleri canımı yakıyor çünkü doğruları söylüyor. Evlenmek istiyorum. Kendime ait bir evim olsun istiyorum, bir kocam olsun istiyorum. Tatlı, minik, şişman bebeklerim olsun istiyorum…” Valancy kendi pervasızlığı karşısında ansızın dehşete düştü, durdu. O anda yanından geçen Sayın Doktor Stalling’in düşüncelerini okuduğundan ve bunları hiç tasvip etmediğinden emindi. Valancy, Dr. Stalling’den çok korkardı. Adamdan, yirmi üç yıl önce St. Albans’a ilk geldiği pazar gününden beri korkuyordu. Valancy o gün Pazar Okulu’na çok geç kalmıştı, ürkek bir tavırla kiliseye girip sırasına oturmuştu. Kilisede yeni papaz Doktor Stalling’den başka kimse yoktu. Doktor Stalling koro kapısının önünde duruyordu, sert bir sesle, “Delikanlı, gel buraya!” dedi Valancy’ye.

Valancy etrafına bakındı. Delikanlı yoktu ortalıkta, koskoca kilisede kendisinden başka kimse yoktu. Mavi gözlüklü bu tuhaf adam onu kastetmiş olamazdı. O bir delikanlı değildi.

“Delikanlı,” diye tekrarladı Doktor Stalling daha sert bir sesle, işaret parmağını sertçe sallayarak, “hemen buraya gel!”

Valancy hipnotize olmuş gibi ayağa kalktı, koridora doğru yürüdü. Başka bir şey yapamayacak kadar dehşete düşmüştü. Başına nasıl dehşet verici bir şey gelecekti acaba? Ona ne olmuştu? Gerçekten bir erkeğe mi dönüşmüştü? Doktor Stalling’in önünde durdu. Adam uzun, mafsallı işaret parmağını sallayıp “Delikanlı, şapkanı çıkar,” dedi.

Valancy şapkasını çıkardı. Cılız saç örgüsü sırtından aşağıya sarkıyordu ama Doktor Stalling miyop olduğu için bunu fark etmedi.

“Delikanlı, yerine dön ve kilisede şapkanı çıkarmayı sakın unutma!”

Valancy şapkasını bir otomat gibi taşıyarak yerine döndü. Az sonra annesi içeri girdi.

“Doss,” dedi Bayan Stirling, “şapkanı çıkarmak da ne oluyor? Hemen tak!”

Valancy derhâl taktı şapkasını. Doktor Stalling’in onu bir kez daha çağırmasından korkuyordu. Çağırırsa gitmek zorundaydı elbette, papaza itaatsizlik etmek aklının ucundan bile geçmiyordu, kilise insan doluydu üstelik. Ah, o korkunç, bıçak gibi saplanan işaret parmağı bütün o insanların önünde tekrar sallanırsa ne yapardı? Valancy ayin boyunca korkuyla oturdu, sonrasında bir hafta boyunca hasta yattı. Kimse nedenini bilmiyordu, Bayan Frederick narin çocuğu için yakındı yine.

Doktor Stalling hatasını anladı sonradan, Valancy’ye güldü. Valancy gülmedi ama. Doktor Stalling’e karşı duyduğu korkuyu hiçbir zaman üzerinden atamadı. Şimdi de sokak köşesinde böyle şeyler düşünürken ona yakalanmıştı!

İstediği John Foster kitabını aldı: Magic of Wings. “Kuşlarla ilgili son kitabı,” diyordu Bayan Clarkson. Az kalsın Doktor Trent’i görmekten vazgeçip eve dönmeye karar vermek üzereydi. Cesareti kırılmıştı. James amcayı gücendirmekten korkuyordu, annesini kızdırmaktan korkuyordu, huysuz, kaşları tüylü yaşlı Doktor Trent’le karşılaşmaktan korkuyordu, Doktor Trent muhtemelen, tıpkı kuzen Gladys’e söylediği gibi, sorununun tamamen hayal ürünü olduğunu, bu soruna sırf hoşuna gittiği için sahip olduğunu söyleyecekti. Hayır, gitmeyecekti Valancy, onun yerine bir şişe Redfern Mor Hap alacaktı. Redfern Mor Hap, Stirling klanının standart ilacıydı. Beş doktorun vazgeçtiği ikinci kuzen Geraldine’i iyileştirmemiş miydi bu ilaçlar? Valancy Mor Haplar’ın etkisinden daima kuşku duymuştu ancak içlerinde bir şeyler olabilirdi ve onları almak Doktor Trent’le tek başına yüzleşmekten daha kolaydı. Okuma odasındaki dergilere birkaç dakika göz gezdirip eve gidecekti.

Valancy bir öykü okumaya çalıştı ama sinirlendi. Her sayfada, etrafı hayran erkeklerle çevrili bir kadın kahramanın resmi vardı. Ve işte o, Valancy Stirling, bir tane bile sevgili bulamıyordu! Dergiyi çarpıp kapattı, Magic of Wings'i açtı. Gözleri, hayatını değiştiren o paragrafa takıldı.

"Korku ilk günahtır," diyordu John Foster. "Neredeyse tüm kötülüklerin kaynağı birilerinin bir şeylerden korkmasıdır. Sizi sımsıkı saran soğuk, sümüksü bir yılandır korku. Korkuyla yaşamak dehşetlidir, en önemlisi onur kırıcıdır."

Valancy Magic of Wings'i kapattı, ayağa kalktı. Gidip Doktor Trent'i görecekti.

---

[2]. Özgün metinde mirage ve marriage. İki kelimenin de son hecesi age yani yaş anlamına gelir. Benjamin amca Türkçeye aktarılamayacak bir kelime oyunu yapmıştır. (ed. n.)

VI

İşkence seansı öyle çok da dehşetli geçmedi. Doktor Trent her zamanki gibi huysuzdu, sertti ama hastalığının hayalî olduğunu söylemedi. Belirtileri dinledikten, birkaç soru sorduktan ve onu kısaca muayene ettikten sonra oturup dikkatle baktı Valancy'ye. Valancy adamın üzülüyormuş gibi göründüğünü düşündü. Bir anlığına nefesini tuttu. Sorun ciddi miydi acaba? Ah, olamazdı, kesinlikle ciddi olamazdı -pek rahatsızlık vermiyordu- yalnızca son zamanlarda biraz daha kötüleşmişti, o kadar.

Doktor Trent ağzını açtı ama konuşmasına kalmadan dirseğinin dibinde duran telefon çaldı. Ahizeyi kaldırdı. Valancy adamın yüzünün aniden değiştiğini gördü: "Evet. Evet… Ne?" "Evet. Evet," kısa bir müddet duraksadı, "Tanrım!"

Doktor Trent ahizeyi bıraktı, Valancy'ye hiç bakmadan odadan çıkıp üst kata fırladı. Valancy, Doktor Trent'in yukarıda çılgınca koşuşturduğunu, birine, muhtemelen hizmetçisine bir şeyler söylediğini duydu. Sonra elinde bir seyahat çantasıyla aşağı indi, şapkası ile paltosunu askılıktan kaptı, sokak kapısını açtı, istasyona doğru koşmaya başladı.

Valancy küçük ofiste tek başına otururken hiç hissetmediği kadar aptal hissediyordu kendini. Aptal ve aşağılanmış. John Foster'ın sözünü dinleyip korkuyu bir kenara bırakma yiğitliğinin sonucu bu olmuştu işte. Düş kırıklığı yaratan bir akraba, var olmayan bir sevgili ya da arkadaş olmasının üstüne, hasta olarak bile önemsenmiyordu. Doktor Trent telefonla gelen mesajın heyecanıyla Valancy'nin varlığını bile unutmuştu. James amcayı görmezden gelerek ve aile geleneklerini hiçe sayarak hiçbir şey kazanmamıştı.

Bir an için ağlayacağından korktu. Her şey çok saçmaydı. Doktor Trent'in hizmetçisinin merdivenlerden indiğini duydu. Valancy ayağa kalktı, ofisin kapısına gitti.

"Doktor beni unuttu," dedi çarpık bir gülümsemeyle.

Bayan Patterson sempatiyle, "Çok kötü," dedi. "Ama şaşılacak bir şey değil, zavallı adam. Limandan telgraf geldi. Oğlu Montreal'de bir araba kazasında feci şekilde yaralanmış. Doktorun trene yetişmek için on dakikası vardı. Ned'e bir şey olursa ne yapar bilmiyorum. Oğluna çok bağlıdır. Tekrar gelmeniz gerekecek Bayan Stirling. Umarım ciddi bir şey değildir."

"Hayır, ciddi bir şey değil," dedi Valancy. Biraz daha az aşağılanmış hissediyordu şimdi. Zavallı Doktor Trent'in böyle bir anda onu unutmuş

olmasına şaşmamalıydı. Yine de sokaktan aşağı inerken kendini harap ve cesaretsiz hissediyordu.

Valancy eve kestirmeden, Âşıklar Yolu'ndan döndü. Âşıklar Yolu'ndan sık geçmezdi ama akşam yemeği vakti yaklaşıyordu, geç kalmak istemiyordu. Âşıklar Yolu köyün arkasında, büyük karaağaçların ve akçaağaçların altından gidiyordu ve adını hak ediyordu sonuna kadar. Orada öpüşen bir çift ya da kol kola girmiş, küçük sırlarını ciddiyetle konuşan genç kız grupları görmemek imkânsıza yakındı. Valancy öpüşen çiftlerin mi yoksa çene çalan kızların mı onu daha çok utandırıp rahatsız ettiğini bilmiyordu.

Bu akşam iki grubu da gördü. Connie Hale ve Kate Bayley'le karşılaştı; yeni, pembe organze elbiseler giymiş, parlak ve örtülmemiş saçlarına cilveli çiçekler iliştirmişlerdi. Valancy daha önce hiç pembe elbise giymemiş, saçına hiç çiçek takmamıştı. Sonra tanımadığı genç bir çiftin yanından geçti, kendilerinden başka hiçbir şeyi umursamadan dolanıyorlardı. Delikanlı hiç utanmadan kolunu kızın beline dolamıştı. Valancy bir erkeğin koluna girip yürümemişti hiç. Bu manzara karşısında şok olması gerektiğini düşündü, bu tür şeyler en azından bu alacakaranlığa bırakılabilirdi. Ama şok olmadı. Yine çaresizlikle ve fırtınalı bir dürüstlükle kıskandığını kabullendi. Yanlarından geçerken ona güldüklerinden, ona acıdıklarından emindi: "Gelene bak, o tuhaf, küçük kız kurusu Valancy Stirling değil mi bu? Hiç sevgilisi olmamış diyorlar." Valancy, Âşıklar Yolu'ndan kurtulmak için koştu neredeyse. Hiç bu kadar renksiz, sıska ve silik hissetmemişti.

Âşıklar Yolu'nun caddeye açıldığı yerde eski bir araba park etmişti. Valancy bu arabayı en azından sesinden iyi tanıyordu, Deerwood'daki herkes gibi. "Teneke Lizzie" ağızlara düşmemişti aslında daha, en azından Deerwood'da ama bu araba Lizzie'lerin en tenekesiydi; Ford değil de eski bir Grey Slosson olmasına rağmen böyleydi üstelik. Bundan daha eski püskü ve itibarsız bir şey yok gibiydi.

Barney Snaith'in arabasıydı bu, Barney de çamurla sıvanmış tulumuyla arabanın altından çıkıyordu şimdi. Valancy hızla yanından geçerken adam ona hızlı ve kaçamak bir bakış attı. Valancy kötü şöhretli Barney Snaith'i ikinci kez görüyordu ama adamın Muskoka'da yaşadığı beş yıl boyunca onun hakkında çok şey duymuştu. Valancy ilk kez bir yıl kadar önce Muskoka yolunda görmüştü Barney Snaith'i. O zaman da arabasının altından sürünerek çıkmıştı adam ve Valancy'ye neşeli bir sırıtışla bakmıştı; sırıtınca keyfi yerinde bir cüce gibi görünmüştü. Kötü görünmüyordu, hakkında hep anlatılan çılgın masallara rağmen onun kötü olduğuna inanmıyordu Valancy. Tabii ki o korkunç eski Gri

Slosson’la, Deerwood’da tüm düzgün insanların yataklarında olduğu saatlerde gümbür gümbür giderdi (genellikle ulumalarıyla geceyi daha da korkunç hâle getiren ihtiyar “Kükreyen Abel” de yanında olurdu). “İkisi de körkütük sarhoş canım.” Herkes onun kaçak bir mahkûm, temerrüde düşmüş bir banka memuru, saklanan bir katil, bir kâfir, ihtiyar Kükreyen Abel Gay’in gayrimeşru oğlu, Kükreyen Abel’ın gayrimeşru torununun babası, bir kalpazan, bir sahtekâr ve daha bir sürü başka korkunç şey olduğunu biliyordu. Ama Valancy onun kötü biri olduğuna inanmıyordu yine de. Ne yapmış olursa olsun, böyle bir gülümsemeye sahip biri asla kötü olamazdı.

O gece Mavi Şato’nun prensi sivri çeneli ve saçları erken ağarmış bir varlık olmaktan çıkıp uzun alaca saçlı, kırmızıya çalan koyu kahverengi gözlü ve kulakları tetikte bir görünüm verecek kadar sivri, hoppa birine dönüştü. Ama çenesinde hâlâ gaddar bir şeyler vardı.

Barney Snaith her zamankinden daha da itibarsız görünüyordu şimdi. Günlerdir tıraş olmadığı çok belliydi, eli kolu yağdan simsiyah olmuştu. Ama neşeyle ıslık çalıyordu yine de ve o kadar mutlu görünüyordu ki Valancy kıskandı onu. Neşesini, sorumsuzluğunu, Mistawis Gölü’ndeki bir adada bulunan gizemli küçük kulübesini, hatta külüstür Gri Slosson’unu bile kıskanıyordu. Ne o ne de arabası saygıdeğer olmak ve geleneklere uymak zorundaydı. Birkaç dakika sonra yalınayak, Lizzie’sinde arkasına hovardalıkla yaslanıp uzun saçlarını rüzgâra savurarak, ağzında şeytanca siyah piposuyla geçip gittiğinde onu yine kıskandı Valancy. Erkekler her şeyin en iyisine sahipti, buna şüphe yoktu. Bu kanun kaçağı ne olursa olsun mutluydu işte. Valancy Stirling ise saygıdeğerdi, çok terbiyeliydi ve mutsuzdu, mutluluk nedir hiç bilmemişti. Durum buydu işte.

Valancy akşam yemeğine tam vaktinde yetişti. Bulutlar gizlemişti güneşi ve yine kasvetli bir yağmur çiseliyordu. Kuzen Stickles’ın nevraljisi vardı. Valancy’nin ailenin yama işlerini yapması gerekiyordu, Magic of Wings’e ayrılacak zaman yoktu.

“Yama işi yarına kadar bekleyemez mi?” diye yalvardı.

“Yarının işi başka bugünün işi başka,” dedi Bayan Frederick acımasızca.

Valancy bütün akşam yama yaptı, ardı arkası kesilmeyen siyah çoraplarını dikerken Bayan Frederick ile kuzen Stickles’ın bitmek tükenmek bilmeyen dedikodularını dinledi. Kuzen Lilian’ın yaklaşan düğününü tüm yönleriyle tartıştılar. Genel olarak onayladılar. Kuzen Lilian kendisi için iyi şeyler yapıyordu.

“Gerçi hiç acele etmemiş,” dedi kuzen Stickles. “Yirmi beş yaşında olmalı.”

Bayan Frederick acı bir sesle, “Bizim çevremizde çok şükür pek evde kalmış kız yok,” dedi.

Valancy irkildi. İğneyi parmağına batırmıştı.

Üçüncü kuzen Aaron Gray’i bir kedi tırmalamıştı, parmağında kan zehirlenmesi olmuştu. “Kediler çok tehlikeli hayvanlardır,” dedi Bayan Frederick. “Evde asla kedi beslemem.”

Korkunç gözlüklerinin ardından Valancy’ye imalı bakışlar fırlattı. Beş yıl önce bir keresinde Valancy kedi almak istemişti. Sonrasında bu konu bir daha hiç açılmamıştı ama Bayan Frederick, Valancy’nin içinde hâlâ kurallara aykırı bir arzu duyduğundan şüpheleniyordu.

Valancy hapşırdı. Stirling kurallarına göre herkesin içinde hapşırmak çok kötü bir davranıştı.

Bayan Frederick azarlarcasına, “Parmağını üst dudağına bastırırsan hapşırığını her zaman bastırabilirsin,” dedi.

Saat dokuz buçuk oldu ve Bay Pepys’in dediği gibi, doğruca yatağa gidildi. Ama kuzen Stickles’ın nevraljik sırtının Redfern merhemiyle ovulması gerekiyordu. Valancy yaptı bu işi. Valancy yapmak zorundaydı. Redfern merheminin kokusundan nefret ediyordu; şişenin üzerindeki kendini beğenmiş, sırıtan, iri yarı, bıyıklı, gözlüklü Doktor Redfern’den de nefret ediyordu. Parmaklarını bir güzel ovaladı işi bitirdikten sonra ama yatakta o iğrenç şeyin kokusu burnundan gitmedi yine de.

Valancy’nin kader günü böyle geldi geçti. Gözyaşıyla başladı, gözyaşıyla bitti.

VII

Stirlinglerin küçük bahçesinde, kapının yanında bir gül ağacı vardı. Ona “Doss’un gül ağacı” derlerdi. Kuzen Georgiana bu ağacın fidesini beş yıl önce vermişti Valancy’ye, o da sevinçle dikmişti bahçeye. Gülleri çok severdi. Ama tabii gül ağacı çiçek açmamıştı hiç. Talihi böyleydi Valancy’nin. Aklına gelen her şeyi yaptı, herkesin tavsiyesini dinledi ama yine de gül ağacı çiçek açmadı. Ağaç bereketle büyümüştü, yapraklı dallarına ne pas ne örümcek ağları dokunabilmişti ama tek bir tomurcuk bile vermemişti. Valancy doğum gününden iki gün sonra ağaca bakarken birdenbire büyük bir nefretle doldu. Bu şey çiçek açmayacaktı, o hâlde kesilmeliydi. Bahçe bıçağını almak için ahırdaki alet odasına yürüdü, gül ağacına acımasızca saldırdı. Birkaç dakika sonra dehşete kapılan Bayan Frederick verandaya çıktı ve kızının gül dallarını vahşice kestiğini gördü. Dalların yarısı çoktan yola saçılmıştı.

“Doss, ne yapıyorsun sen? Delirdin mi?”

“Hayır!” dedi Valancy. Bunu meydan okurcasına söylemek istemiş ama alışkanlığı yenememişti. Sesi yine sinik çıkıyordu: “Ben… Çalıyı kesmeye karar verdim. Bir işe yaradığı yok. Çiçek açmıyor, açmayacak da.”

“Bu yüzden mi yok ediyorsun ağacı,” dedi Bayan Frederick sertçe. “Çok güzeldi, ne güzel süslüydü. Berbat etmişsin.”

Valancy biraz inatlaşarak, “Gül ağaçları çiçek açmalı,” dedi.

“Benimle tartışma Doss. Şu pisliği temizle, ağacı rahat bırak. Georgiana görünce ne diyecek bilmiyorum. Gerçekten beni çok şaşırttın. Bana danışmadın bile!”

“Bu benim ağacım,” diye mırıldandı Valancy.

“Ne? Ne dedin sen Doss?”

Valancy biraz ezilerek, “Ağacın benim olduğunu söyledim,” diye tekrarladı.

Bayan Frederick tek kelime etmeden arkasını döndü, eve yürüdü. Olan olmuştu. Valancy annesini derinden yaraladığını, iki üç gün boyunca annesinin onunla hiç konuşmayacağını ya da onu görmezden geleceğini biliyordu. Kuzen Stickles, Valancy’nin terbiyesiyle ilgilenecekti, Bayan Frederick ise öfkeli bir kraliçenin taştan sessizliğine bürünecekti.

Valancy iç çekti, bahçe bıçağını alet deposundaki çiviye geri astı. Kopan dalları temizledi, yaprakları süpürdü. Sarkık ağaca bakarken dudakları seğirdi. Ağaç;

tuhaftır ki onu hediye eden sönük, cılız kişiye, kuzen Georgina'ya benziyordu.

Valancy, "Korkunç bir hâle getirdim bitkiyi," diye düşündü.

Ama pişman değildi, annesini gücendirdiği için üzgündü yalnızca. Affedilene kadar çok çile çekecekti. Bayan Frederick öyle bir kadındı ki öfkesini evin her yerinde rahatlıkla hissettirebilirdi. Duvarlarla kapılar zırh olamazdı o öfkeye.

Valancy içeri girince kuzen Stickles, "Şehir merkezine gidip postayı alsan iyi olur," dedi. "Ben gidemem, bu bahar kendimi çok yorgun, kırgın hissediyorum. Eczaneye uğrayıp bana bir şişe Redfern Kan Apsenti almanı istiyorum. Kendine gelmek için Redfern Bitters gibisi yoktur. Kuzen James Mor Haplar'ın en iyisi olduğunu söylüyor ama ne anlar o. Zavallı kocam öldüğü güne kadar Redfern Apsenti'nden içti. Doksan sentten fazla istemesinler. Limanda o fiyata bulabilirim. Zavallı annene ne dedin? Hiç düşünmüyor musun Doss, bir tane annen var senin, hiç düşünmüyor musun bunu?"

Bir tane fazlasıyla yetiyor, diye düşündü Valancy şehir merkezine giderken.

Kuzeni Stickles'ın ilacını aldı, sonra postaneye gidip Genel Dağıtım'dan postayı istedi. Annesinin kutusu yoktu. Kutuya gerek duyulmayacak denli az posta alıyorlardı. Valancy, evlerine giren tek gazete olan Christian Times dışında posta beklemiyordu. Neredeyse hiç mektup almazlardı. Ama Valancy kır sakallı, Noel Baba kılıklı ihtiyar memur Bay Carewe'un talihlilere mektup dağıtmasını seyretmekten zevk alıyordu. Bunu öylesine tarafsız, gayri şahsi, Jüpitervari bir havayla yapıyordu ki sanki mektupların alıcıları için ne gibi olağanüstü sevinçler ya da yıkıcı dehşetler içerdiğini hiç önemsemiyordu. Belki de çok az mektup aldığı için mektupların Valancy için bir cazibesi vardı. Mavi Şato'sunda ipekli, kızıl mühürlü heyecan verici mektuplar daima altın sarısı ve mavi kâğıtlarla gelirdi ama gerçek hayatta yalnızca akrabalarından üstünkörü notlar ya da pazarlama broşürleri alıyordu postadan.

Bu yüzden, her zamankinden daha çok Jüpiter'e benzeyen Bay Carewe ona bir mektup uzattığında çok şaşırdı. Evet, dümdüz ve sert bir el yazısıyla adı yazıyordu mektubun üzerinde: "Bayan Valancy Stirling, Elm Sokağı, Deerwood" Posta pulu Montreal'e aitti. Mektubu alırken biraz nefesi kesildi Valancy'nin. Montreal! Doktor Trent'ten gelmiş olmalıydı mektup. Unutulmamıştı demek ki.

Valancy dışarı çıkarken Benjamin amcayla karşılaştı, mektubun çantasında güvende olmasına çok sevindi.

"Eşek ile posta pulu arasındaki fark nedir?" dedi Benjamin amca.

"Bilmiyorum. Nedir?" diye yanıtladı Valancy itaatkârlıkla.

"Birini sopayla haşlarsın, diğerini yalayıp yapıştırırsın. Ha ha!"

Benjamin amca kendinden son derece memnun bir hâlde içeri girdi.

Kuzen Stickles, Valancy eve döndüğünde gazeteye saldırdı, mektup olup olmadığını sormak aklına gelmedi. Bayan Frederick sorabilirdi belki ama onun da dudakları mühürlüydü o anda. Valancy seviniyordu buna. Eğer annesi mektup olup olmadığını sorsaydı doğruyu söylemek zorunda kalacaktı. Mektubu annesine ve kuzen Stickles'a okutmak zorunda kalacaktı, her şey ortaya çıkacaktı.

Yukarı çıkarken kalbi bir acayip oldu, mektubu açmadan önce birkaç dakika pencerenin önünde oturdu. Çok suçlu, çok hilekâr hissediyordu kendini. Annesinden hiç mektup saklamamıştı daha önce. Yazdığı ya da aldığı her mektubu okurdu Bayan Frederick. Valancy kafasına hiç takmamıştı bunu. Saklayacak bir şeyi olmamıştı ki hiç. Ama bu başkaydı. Bu mektubu kimsenin görmesine izin veremezdi. Mektubu açarken kötülüğünün ve ahlaka aykırı davranışının bilinciyle parmakları titriyordu yine de. Biraz da endişeliydi. Kalbinde ciddi bir sorun olmadığından emindi ama hiç belli olmazdı.

Doktor Trent'in mektubu da kendisi gibiydi. Açık, net, öz; hiçbir kelime boşa harcanmamıştı. Doktor Trent lafı hiç dolandırmazdı. "Sevgili Bayan Sterling." Sonra siyahla yazılmış bir sayfa dolusu kesin laf. Valancy bir bakışta okudu neredeyse, yüzü bembeyaz kesildi, mektubu kucağına bıraktı.

Doktor Trent çok tehlikeli ve ölümcül bir kalp hastalığına, anjina pektorise yakalandığını ve bu hastalığın anevrizmayla iç içe geçtiğini, son evrelere ulaştığını söylüyordu. Hiç lafı dolandırmadan, yapılacak hiçbir şey olmayacağını belirtiyordu. Kendine çok iyi bakarsa bir yıl yaşayabilirdi belki ama her an ölebilirdi de… Doktor Trent üstü kapalı ifadeler konusunda hiç sıkıntı çekmezdi. Valancy her türlü heyecandan ve ağır hareketten kaçınmalıydı. Ölçülü yiyip içmeli, asla koşmamalı, merdivenleri ve yokuşları dikkatle çıkmalıydı. Ani bir sarsıntı ya da şok ölümcül olabilirdi. Ekteki reçetede yazan ilacı daima yanında taşıyacaktı, atakları başladığında bir doz alacaktı bu ilaçtan. H. B. Trent saygılarını sunuyordu.

Valancy uzun bir süre penceresinin önünde oturdu. Dışarıda dünya bahar öğleden sonrasının ışığına boğulmuştu, gökyüzünün mavisi büyüleyiciydi, rüzgârlar rayihalıydı ve özgürdü, sokakları güzel, hafif, mavi bir pus tutmuştu. İstasyonda bir grup genç kız tren bekliyordu, kızların şen kahkahalarını duydu Valancy. Tren kükreyerek gelip yine kükreyerek gidiyordu. Ama gerçek değildi bunlar. Yalnızca bir yılı daha olduğu gerçeğinden başka gerçek yoktu.

Pencerede oturmaktan yoruldu, yatağına uzandı, çatlamış ve rengi solmuş

tavana baktı. Yerle bir eden darbeleri izleyen o tuhaf uyuşukluğa kapılmıştı şimdi. Sonsuz bir şaşkınlığa, hudutsuz bir şüpheye düşmüştü. İşinin ehli Doktor Trent'in, hiç yaşamamış olan Valancy Stirling'e ölmek üzere olduğunu söylediğine inanamıyordu.

Akşam yemeği için çan çalınınca ayağa kalktı, alışkanlıkların zorlamasıyla, mekanik bir şekilde aşağı indi. Bu kadar uzun süre yalnız bırakılmış olmasına şaşıyordu. Ama tabii annesi onunla hiç ilgilenmiyordu şu anda. Valancy şükrediyordu buna. Gül ağacı yüzünden çıkan kavganın, tam da Bayan Frederick'in diyeceği gibi, takdiri ilahi olduğunu düşünüyordu. Hiçbir şey yiyemiyordu ama Bayan Frederick de kuzen Stickles da annesinin tavrına üzüldüğü için yiyemediğini düşünüyorlardı, iştahsızlığı hakkında yorum yapmıyorlardı. Valancy zorla bir fincan çay içti, sonra oturup diğerlerinin yemek yemesini izledi, masaya oturmasının üzerinden yıllar geçmiş gibi hissediyordu. Çıkarabileceği büyük kargaşayı düşündükçe içten içe gülümsüyordu. Doktor Trent'in mektubunda yazanları söyleseydi, diye düşündü Valancy acı acı düşündü, onu gerçekten önemsiyorlarmış gibi yaygara çıkarırlardı.

Kuzen Stickles ansızın, "Doktor Trent'in hizmetçisi bugün ondan haber almış," deyince Valancy suçlulukla irkildi. Düşünceleri dalgalar mı yayıyordu yoksa? "Bayan Judd şehir merkezinde denk gelmiş kadına. Doktorun oğlunun iyileşeceği söyleniyormuş ama oğlan iyileşirse Doktor Trent onu, seyahat edebilecek duruma gelir gelmez tabii, yurtdışına götürecekmiş, en az bir yıl buraya dönmeyecekmiş."

"Bize fark etmez," dedi Bayan Frederick kraliçeler gibi. "Bizim doktorumuz değil. Doğrusu bu ya," tam bu noktada Valancy'ye suçlar gibi baktı ya da bakar gibi oldu, "hasta bir kediyi bile ona götürmem."

"Yukarı çıkıp uzanabilir miyim?" dedi Valancy belli belirsiz. "Başım ağrıyor."

Bayan Frederick sormadı, kuzen Stickles sordu bu yüzden: "Neden başın ağrıyor?" Bu sorunun sorulması gerekiyordu. Valancy tek başına baş ağrısı çekemezdi.

"Senin başın hiç ağrımazdı. Kabakulak olmuyorsundur umarım. Al, sirke iyi gelebilir."

"Saçmalık!" dedi Valancy kabaca, masadan kalktı. Kabalık edip etmediği hiç umurunda değildi. Ömrü boyunca kibarlığa zorlanmıştı.

Kuzen Stickles beti benzi atan tiplerden olsa beti benzi atardı. Ama o tiplerden değildi, daha da sarardı.

"Ateşin olmadığından emin misin Doss? Sesin öyle geliyor. Git yat hadi," dedi

iyice telaşla, “birazdan gelirim, alnını ve enseni Redfern merhemiyle ovayım.”

Valancy kapıya varmıştı, arkasını döndü. “Redfern merhemiyle ovulmayacağım!” dedi.

Kuzen Stickles bakakaldı, nefes alamadı bir an. “Ne demek istiyorsun?”

“Redfern merhemiyle ovulmayacağım diyorum,” diye tekrarladı Valancy. “O merhem iğrenç, yapış yapış bir şey! Kokusu da berbat. Hiç sevmiyorum. Yalnız kalmak istiyorum, hepsi bu.”

Valancy, kuzen Stickles’ı şaşkınlık içinde bırakarak dışarı çıktı.

Kuzen Stickles, “Ateşi var, ateşi olmalı…” diye söylendi.

Bayan Frederick yemeğini yemeye devam etti. Valancy’nin ateşi varmış yokmuş hiç önemli değildi. Valancy ona terbiyesizlik etmişti.

VIII

O gece hiç uyumadı Valancy. Karanlıkta saatlerce uzandı; düşündü, düşündü. Çok şaşırdığı bir şey keşfetti: Neredeyse her şeyden korkuyordu ama ölümden korkmuyordu. Ölüm ona hiç de korkunç görünmüyordu. Dahası, artık başka herhangi bir şeyden korkmasına gerek yoktu. Bir şeylerden korkmasının sebebi neydi? Hayattı. Benjamin amcadan korkuyordu çünkü yaşlanınca yoksul kalabilirdi. Ama yaşlanmayacaktı nasıl olsa, ihmal edilmeyecekti, hoş görülmeyecekti. Hayatı boyunca evde kalmaktan korkuyordu. Ama bu da çok uzun sürmeyecekti artık. Annesini ve klanını gücendirmekten korkuyordu çünkü onlarla birlikte, onların arasında yaşamak zorundaydı, onlara boyun eğmezse huzuru kaçardı. Ama şimdi korkmuyordu. Valancy tuhaf bir özgürlük hissediyordu.

Ama yine de bir şeyden çok korkuyordu: Haberi verdiğinde kopacak yaygaradan. Bunu düşündükçe ürperiyordu. Buna tahammül edemezdi. Nasıl olacağını çok iyi biliyordu. Önce James amca ona danışmadan doktora, herhangi bir doktora gittiği için öfkelenecekti. Sinsiliği ve hilekârlığı annesini öfkelendirecekti –“Annene bunu nasıl yaptın Doss?” Doktor Marsh’a gitmemesi herkesi çileden çıkaracaktı.

Sonra endişeleneceklerdi. Doktor Marsh’a götüreceklerdi Valancy’yi, Doktor Marsh, Doktor Trent’in teşhisini doğruladığında Toronto ve Montreal’deki uzmanlara gidilecekti. Benjamin amca, dul kadınla yetim kıza yardım etmek için muhteşem bir cömertlik gösterisiyle faturayı ödeyecekti, ardından uzmanların bilgiçlik taslayıp hiçbir şey yapamayacaklarını söylemek için aldıkları afallatıcı paralardan bahsedecekti sonsuza dek. Uzmanlar hiçbir şey yapamadığında, James amca Mor Haplar alması için ısrar edecekti: “Doktorlar pes ettiğinde bu haplar iyileştirir seni, biliyorum.” Annesi Redfern Kan Apsenti ilacında üsteleyecekti, kuzen Stickles iyi gelebileceği ve zarar veremeyeceği gerekçesiyle her gece Redfern Liniment’le kalbini ovmak için inatlaşacaktı, herkes bir ilaçla gelecekti yanına. Doktor Stalling ciddiyetle şöyle diyecekti: “Çok hastasın. Seni bekleyen şeye hazır mısın?” yaşlandıkça ne kısalan ne de mafsalları yok olan işaret parmağını sallar gibi. Bir bebek gibi izlenecek, kontrol edilecek ve asla tek başına bir şey yapmasına ya da bir yere gitmesine izin verilmeyecekti. Hatta belki de yalnız uyumasına bile izin verilmeyecekti uykusunda ölmesin diye. Kuzeni Stickles ya da annesi, odasını ve yatağını paylaşmak isteyeceklerdi. Evet,

hiç şüphe yoktu buna.

Valancy kararını bu sonuncu sayesinde verebildi. Buna katlanamazdı ve katlanmayacaktı. Aşağıdaki salonda saat on ikiyi vururken Valancy hiç kimseye bir şey söylememeye karar verdi kesin olarak. Kendini bildi bileli duygularını saklaması gerektiği söylenmişti. Kuzen Stickles bir keresinde onaylamaz bir tavırla, "Bir hanımefendinin duygusu olmaz," demişti. Valancy intikam hırsıyla yanıp tutuşuyordu, duygularını saklayacaktı şimdi.

Ölümden korkmuyordu ama ona karşı kayıtsız da değildi. Ölüme içerlediğini fark etti, hiç yaşamamışken ölmesi adil değildi. Karanlıkta saatler geçtikçe ruhunda bir isyan alevlendi. Geleceğinin olmamasına değil, geçmişinin olmamasına isyan ediyordu.

"Fakirim, çirkinim, başarısızım ve ölmek üzereyim," diye düşündü. Deerwood Weekly Times gazetesindeki ölüm ilanının Port Lawrence Journal'a kopyalanmış hâlini görebiliyordu. "Deerwood kedere boğuldu vs. vs." "Ardında gözü yaşlı pek çok dost bıraktı vs. vs." Yalandı bunlar, tümüyle yalandı. Kedermiş! Kimse özlemeyecekti onu. Ölümü kimse için bir şey ifade etmeyecekti. Annesi… Erkek ya da en azından güzel bir kız olmadığı için hayal kırıklığı yaşayan annesi bile sevmiyordu onu.

Valancy gece yarısından bahar şafağına dek hayatını düşündü. Çok sıkıcı bir hayat sürmüştü, ama ara sıra yaşanan olaylar hakiki manalarına orantısız bir önemle beliriyordu gözünün önünde. Bunların hepsi öyle ya da böyle tatsız olaylardı. Valancy'nin başına hiç güzel bir şey gelmemişti gerçekten.

"Tümüyle mutlu olduğum tek bir saatim bile olmadı," diye düşündü. "Renksiz bir hiçlikten başka bir şey olamadım ben. Bir yerlerde, bir kadının bulabildiği takdirde tüm hayatını mutlu geçirmesine yardım edecek bir saati olduğunu okumuştum. Ben o bir saatimi hiç bulamadım, hiç. Asla da bulamayacağım. Eğer o saati bulabilseydim ölüme razı olurdum."

O önemli olaylar zamandan ve mekândan bağımsız, davetsiz hayaletler gibi üşüşüyordu zihnine. On altı yaşındayken bir küvet dolusu giysiyi yanlışlıkla maviye boyamıştı mesela. Sekiz yaşındayken Wellington teyzenin kilerinden ahududu reçeli "çaldığı" zamanı hatırlıyordu. Valancy bu iki kabahatten yakasını sıyıramamıştı hiç. Aile toplantılarında bunların şakası yapılırdı hep. Benjamin amca ahududu reçeli olayını anlatmayı hiç ihmal etmezdi, yüzü gözü reçele bulanmış Valancy'yi yakalayan oydu.

"O kadar az kabahatim var ki sürekli eskileri anlatmak zorunda kalıyorlar," diye düşündü. "Hiç kimseyle kavga bile etmedim. Tek bir düşmanım yok. Tek

bir düşmanım bile yoksa demek ki ben omurgasızın teki olmalıyım!”

Yedi yaşındayken okulda toprak yığınlarıyla alakalı bir olaya karışmıştı. Doktor Stalling, “Sahip olana verilecek ve sahip olmayandan sahip olduğu bile alınacaktır,” metnine atıfta bulunduğunda Valancy hep o olayı hatırlıyordu. Diğer insanların kafasını karıştırabilirdi bu metin ama Valancy’nin kafası hiç karışmıyordu. O toprak yığını olayından sonra Olive’le ilişkisinin aldığı hâl bu metnin bir yorumuydu.

Valancy ikinci sınıfa gidiyordu, bir yaş küçük Olive ise okula daha yeni başlamıştı ve “yeni kızın” tüm cazibesini taşıyordu üzerinde, üstelik son derece güzeldi. Teneffüstelerdi, büyük küçük tüm kızlar okulun önündeki yolda toprak yığınları yapıyorlardı. Amaç en büyük yığına sahip olmaktı. Valancy toprak yığını yapmakta iyiydi, bir sanattı bu ve bu işte en iyi olmayı arzuluyordu gizliden gizliye. Ama sonra birden Olive’in daha büyük bir toprak yığınına sahip olduğu görüldü. Valancy hiç kıskanmadı onu. Kendi yığınının büyüklüğünden memnundu. Sonra büyük kızlardan birinin aklına bir fikir geldi.

“Topraklarımızı Olive’in yığınının üzerine atalım ve kocaman bir yığın yapalım!” diye haykırdı.

Kızları bir çılgınlık aldı. Kovalarla, küreklerle toprak yığınlarına çullandılar, birkaç saniye içinde Olive’in yığını gerçek bir piramide dönüştü. Valancy cılız kollarıyla yığınını korumaya çalışmıştı ama nafile. Acımasızca bir kenara itildi, yığını Olive’inkinin üzerine katıldı. Valancy kararlılıkla işine döndü, başka yığına girişti. Büyük kızlardan bir başkası yığına atıldı. Valancy karşısına geçti kızın. Kızardı, öfkelendi, kollarını açtı.

“Alma!” diye yalvardı. “Lütfen alma!’”

“Ama neden?” diye sordu büyük kız. “Neden Olive’in yığınının büyümesine yardım etmiyorsun?”

“Kendi küçük toprak yığınımı istiyorum ben’” dedi Valancy yürek parçalayan bir sesle.

Yakarışlarına kulak asmadı kimse. Başka bir kız yığına müdahale etti. Valancy arkasını döndü, kalbi yerinden fırlayacaktı sanki, gözleri yaşarmıştı.

Kızlar alay ediyor, “Kıskanç!” diyorlardı.

Valancy akşam olayı annesine anlattı, annesi ise buz gibi bir tavırla, “Bencillik etmişsin,” dedi. Valancy o günden sonra bir daha annesine hiçbir derdini anlatmadı.

Valancy ne kıskançtı, ne de bencildi. Yalnızca kendine ait bir toprak yığını istemişti, küçük ya da büyük fark etmezdi. Bir at arabası girdi caddeye. Olive’in

toprak yığını yola saçıldı. Zil çaldı ve kızlar okula koştu, daha yerlerine oturmadan yaşanan her şeyi unuttular. Valancy hiç unutmadı. İçten içe hep gücendi yaşananlara. Tüm yaşamının bir özeti değil miydi zaten bu?

"Kendi toprak yığınıma sahip olamadım hiç," diye düşündü.

Altı yaşındayken bir sonbahar akşamı, sokağın tam karşısında yükselen kocaman kırmızı ayı görmüştü. Ayın korkunç, tekinsiz dehşeti yüzünden hasta olmuş, üşütmüştü. Ay çok yakındı. Çok büyüktü. Titreyerek annesine koşmuştu, annesi de gülmüştü ona. Yatağına gidip dehşet içinde yüzünü yastıklara gömmüştü o korkunç ayın pencereden ona baktığını görmemek için.

On beş yaşındayken bir partide oğlanın biri onu öpmeye çalışmıştı. Oğlana izin vermemişti Valancy ve ondan kaçmıştı. Onu öpmeye çalışan tek çocuk oydu. Şimdi, on dört yıl sonra, keşke izin verseydim diyordu.

Yapmadığı bir şey için Olive'den özür dilemeye zorlanmıştı bir keresinde. Olive, Valancy'nin onu çamura ittiğini ve yeni ayakkabılarını mahvettiğini söylüyordu. Valancy öyle bir şey yapmadığından emindi. Bir kazaydı yalnızca, onun suçu bile değildi ama kimse inanmayacaktı ona. Özür dilemek ve "barışmak" için Olive'i öpmek zorundaydı. Adaletsizlik ruhunu yakıyordu hâlâ, onca zaman sonra bile.

Olive'in krem sarısı ağla, kırmızı güllerden bir çelenkle, çenenin altında küçük kurdele fiyonklarıyla süslü o muhteşem şapkayı taktığı yazı hatırlıyordu. Valancy böyle bir şapkayı her şeyden çok istemişti. Yalvarmıştı bunun için ama herkes gülmüştü ona. Yaz boyunca kulaklarının arkasından kesilen lastikli, çirkin, küçük, kahverengi bir denizci şapkası giymek zorunda kalmıştı. Kılıksız olduğu için hiçbir kız onunla dolaşmak istemiyordu, Olive hariç hiçbir kız. Herkes Olive'in çok tatlı olduğunu, hiç bencillik etmediğini düşünüyordu.

"Onun tüm iyi yönlerini açığa çıkaran bir ayna gibiydim ben," diye düşündü Valancy. "O zamanlar bile bunu biliyordu Olive."

Pazar Okulu'nda en az devamsızlık yapana ödül veriliyordu, Valancy de bu ödül için yarışıyordu. Fakat ödülü Olive kazandı. Valancy soğuk algınlığı yüzünden sayısız kez gidememişti kiliseye. Bir keresinde bir cuma günü okulda "şarkı söylemeye" çalışmıştı, beceremeyişti tabii, şarkının ortasında nefesi kesilmişti. Olive ise çok güzel şarkı söylerdi, nefesi hiç kesilmezdi.

On yaşındayken Isabel teyzesiyle Port Lawrence'ta bir gece geçirmişti. Byron Stirling oradaydı, Montreal'den gelmişti, on iki yaşındaydı ve kibirliydi, zekiydi. Oğlan aile duasında Valancy'nin sıska kolunu öyle vahşice çimdikledi ki Valancy acıdan çığlık attı. Dua bittikten sonra Isabel teyzenin mahkemesine

çağrıldı Valancy. Byron'ın onu çimdiklediğini söylediğinde Byron inkâr etti. Valancy'nin kedi yavrusu onu tırmaladığı için ağladığını söyledi oğlan. Valancy'nin, David amcanın duasını dinlemesi gerekirken sandalyeye koyduğu yavru kediyle oynadığını söyledi. Byron'a inandılar. Stirlingler erkeklere kızlardan daha çok güvenirdi. Valancy, aile duası sırasındaki korkunç davranışı yüzünden kınandı, utanç içinde eve gönderildi, Isabel teyze onu bir daha aylarca çağırmadı.

Kuzen Betty Stirling'in düğünü. Betty'nin, Valancy'nin nedimelerinden biri olmasını isteyeceği Valancy'nin kulağına gelmişti bir şekilde. Valancy gizliden gizliye çok sevinmişti buna. Nedimelik mükemmel bir şeydi. Tabii bunun için yeni bir elbise alması gerekecekti; güzel, yeni bir elbise, pembe bir elbise. Betty nedimelerinin pembe giyinmesini istiyordu.

Ama Betty, Valancy'ye nedimelik teklif etmedi. Valancy sebebini bilemiyordu ancak hayal kırıklığının gözyaşları kuruduktan çok sonra Olive'den öğrendi mevzuyu. Betty, uzun uzun düşündükten sonra Valancy'nin çok silik olduğuna, "manzarayı bozacağına" karar vermişti. Dokuz yıl geçmişti bu olayın üzerinden. Ama bu gece Valancy yıllanmış acının sızısıyla nefessiz kaldı bir kez daha.

On bir yaşındayken bir gün annesi onu, hiç yapmadığı bir şeyi itiraf etmeye zorlamıştı. Valancy uzun süre inkâr etmişti ama sonunda barış uğruna pes etmek zorunda kalmış, suçunu kabul etmişti. Bayan Frederick insanları yalandan başka çıkış yolu bulamadıkları durumlara sokup yalana zorlamasını iyi bilirdi. Valancy'yi salonun zeminine, kuzen Stickles'la arasına diz çöktürmüştü, "Tanrım, yalan söylediğim için bağışla beni!" dedirtmişti. Valancy böyle demişti ama ayağa kalkarken mırıldanmıştı: "Ama Tanrım, doğruyu söylediğimi biliyorsun." Valancy Galileo'den habersizdi o zamanlar fakat kaderi onunkine çok benziyordu. İşlemediği günahı itiraf edip bağışlanma dilemişti ama yine de ağır şekilde cezalandırılmıştı.

Dans okuluna gittiği kış; James amca gitmesine karar vermişti, derslerin parasını da o ödemişti. Valancy ölüp bitiyordu o dersler için! Sonra derslerden nasıl nefret etmişti ama! Hiç kimse onunla partner olmak istemiyordu. Öğretmen, oğlanlardan birini onunla dans etmeye zorluyordu hep, bir de surat asıyordu durmadan. Oysa Valancy iyi bir dansçıydı, parmaklarının ucunda devetüyü gibi hafifti. Hiç partnersiz kalmayan Olive ise hantaldı.

Düğme kolyesi meselesinde on yaşındaydı. Okuldaki tüm kızlar düğme kolyesi takıyordu. Olive'inki çok güzeldi, üzerindeki düğmeler de harikaydı. Valancy'nin de bir kolyesi vardı. Düğmelerinin çoğu gösterişsizdi ama

büyükanne Stirling'in nikâh elbisesinden kalan altı düğme çok güzeldi; altın sarısı camdan ışıl ışıl altı düğme. Bunlar Olive'in düğmelerinden çok daha güzeldi. Bu düğmeler Valancy'ye herkesten ayrı bir yerde tutuyordu. Okuldaki her kızın bu güzel düğmeleri kıskandığını biliyordu Valancy. Olive kolyeyi görünce dikkatle bakmış ama bir şey dememişti. Ertesi gün Wellington hala Elm Sokağı'na gelmişti, Bayan Frederick'e Olive'in de o düğmelerden takması gerektiğini söylemişti; Büyükanne Stirling, Wellington'ın da annesiydi sonuçta. Bayan Frederick nezaketle kabul etmişti bunu. Wellington teyzeyle ters düşmeyi göze alamazdı. Üstelik çok önemsiz bir mevzuydu bu. Wellington teyze düğmelerden dördünü alıp götürdü o gün, iki tanesini de Valancy'ye bıraktı. Valancy düğmeleri ipinden koparıp yere fırlattı; duygu denilen şeyin hanımefendilere yakışmadığını henüz öğrenmemişti ve duygularını belli etmenin cezası olarak akşam yemeğini yemeden yatağa yollandı.

Margaret Blunt'ın partisinin olduğu gece. O gece güzel olmak için çok acınası bir çaba göstermişti. Rob Walker da orada olacaktı, iki gece önce Herbert amcanın Mistawis'teki kulübesinin mehtaplı verandasında ondan hakikaten etkilenmiş gibiydi Rob. Ancak Margaret'ın partisinde Rob onu dansa kaldırmamış, onu fark etmemişti bile. Valancy duvarların dibinden ayrılmamıştı her zamanki gibi. Yıllar geçmişti o gecenin üzerinden. Deerwood'lular Valancy'yi dansa davet etmekten çoktan vazgeçmişlerdi. Ama o gecenin aşağılanması ve hayal kırıklığı yadigâr kalmıştı. İncecik saçlarının acınası bukleleriyle, allaşsın diye bir saat boyunca çimdiklediği yanaklarıyla öylece beklediğini hatırladıkça yüzü kıpkırmızı oluyordu. Dahası, Margaret Blunt'ın partisinde zıvanadan çıktığına dair çılgınca bir hikâye dolaşmaya başlamıştı. O günlerin Deerwood'unda böyle bir söylenti itibarınızı paramparça etmeye yeter de artardı. Valancy'ye bir şey olmadı ama. İnsanlar onun istese bile hafifmeşrep olamayacağını biliyordu. Valancy'ye gülüyorlardı yalnızca.

"İkinci el bir varoluşum var benim," diye düşündü. "Yaşamın en şiddetli duyguları yanımdan geçip gitti. Kederlenmedim bile. Peki gerçekten sevdim mi birilerini? Annemi gerçekten seviyor muyum? Hayır, sevmiyorum onu. Utanç vericiymiş umurumda değil, hakikat bu. Onu sevmiyorum, hiç sevmedim. Daha da kötüsü, ondan hoşlanmıyorum bile. Sevgi nedir bilmiyorum yani. Bomboş bir ömür sürdüm. Boşluktan daha kötü hiçbir şey yoktur. Hiçbir şey!" Valancy son "hiçbir şey"i tutkuyla, yüksek sesle söyledi. Sonra inledi, bir süre hiçbir şey düşünmedi. Bir ağrı krizi başlamıştı yine.

Kriz bittiğinde Valancy'ye bir şey olmuştu; belki de Doktor Trent'in mektubunu okuduğundan beri zihninde devam eden sürecin doruk noktaya

ulaşmıştı. Saat gecenin üçüydü. En bilge, en uğursuz saattir gecenin üçü. Ama bazen gecenin üçünde buluruz özgürlüğümüzü.

“Ömrüm boyunca başkalarını memnun etmeye çalıştım ama başaramadım,” dedi. “Bundan sonra bir tek kendim için yaşayacağım. Bir daha hiç rol yapmayacağım. Ömrüm yalanla, yapmacıkla, bahaneyle geldi geçti. Gerçeği söylemek ne büyük bir zevk olacak kim bilir! Yapmak istediğim pek çok şeyi yapamayabilirim ama yapmak istemediğim hiçbir şeyi yapmayacağım. Annem haftalarca surat assın, umurumda değil. ‘Umutsuzluk özgürdür, umut ise köledir.’”

Valancy kalktı, o tuhaf özgürlük duygusu iyice derinleşti üzerini giyerken. Saçıyla işi bittiğinde pencereyi açtı, potpuri kavanozunu yan taraftaki tarlaya fırlattı. Kavanoz, eski araba dükkânındaki reklam panosunda duran okullu kızların tenine çarpıp parçalandı.

“Ölmüş şeylerin kokusundan bıktım artık!’” dedi Valancy.

IX

Herbert amca ile Alberta teyzenin yirmi beşinci evlilik yıldönümlerinde Stirlingler ilk kez fark etti “zavallı Valancy’nin hani biraz şey… tuhaf” olduğunu.

Hiç kimse Valancy’nin hafiften delirdiğini ya da kafasının biraz gittiğini açık açık söylemedi ilk başta. Benjamin amcanın, “Bu kız kaçığın teki!” derken çok ileri gittiği düşünüldü hatta ama Valancy’nin yıldönümü yemeğindeki çirkin davranışı yüzünden bir şey denmedi.

Fakat Bayan Frederick ile kuzen Stickles yemekten önce huzursuz edici birkaç şey fark etmişlerdi. Her şey gül ağacıyla başlamıştı elbette, Valancy bir daha asla tam anlamıyla iyi olamamıştı. Annesinin onunla konuşmamasından hiç endişelenmiyor gibiydi. Farkında bile değildi sanki. Mor Haplar’ı da Redfern Apsentleri’ni de almıyordu asla. “Doss” diye seslenenlere cevap vermeyeceğini duyurmuştu soğukkanlılıkla. Kuzen Stickles’a, içinde kuzen Artemas Stickles’ın saçının bulunduğu broşu takmasa çok güzel olacağını söylemişti. Yatağının yerini değiştirip karşıya taşımıştı. Pazar öğleden sonra Magic of Wings’i okumuştu. Kuzen Stickles’ın azarlarına kayıtsızca, “Bugün Pazar mıydı?” demişti yalnızca ve kitabı okumaya devam etmişti.

Kuzen Stickles korkunç bir şeye şahit olmuş, Valancy’yi tırabzandan aşağı kayarken yakalamıştı. Kuzen Stickles bunu Bayan Frederick’e söylememişti, zavallı Amelia’yı daha fazla korkutmaya gerek yoktu. Ama Valancy, cumartesi gecesi artık Anglikan Kilisesi’ne gitmeyeceğini duyurunca Bayan Frederick’in taştan sessizliği bozuldu nihayet.

“Artık kiliseye gitmeyeceksin ha! Doss, hepten mi bırakıyorsun yani?”

“Ah, kiliseye gitmeye devam edeceğim elbette,” dedi Valancy neşeyle. “Presbiteryen Kilisesi’ne gidiyorum artık. Anglikan Kilisesi’ne gitmeyeceğim.”

Bu daha da kötüydü. Bayan Frederick, öfkeli haşmetinin bir işe yaramadığını anlayınca gözyaşlarına sarıldı.

“Anglikan Kilisesi’yle ne alıp veremediğin var?” dedi hıçkırarak.

“Orayla alıp veremediğim bir şey yok ama beni oraya gitmeye sen zorladın. Beni Presbiteryen Kilisesi’ne gitmeye zorlasaydın, Anglikan Kilisesi’ne gitmek isterdim şimdi.”

“İnsan annesiyle böyle konuşur mu hiç? Nankör çocukların yılanlardan daha

zehirli olduğu doğruymuş meğer.”

“İnsan kızıyla böyle mi konuşur?” dedi Valancy hiç çekinmeden.

Valancy’nin yıldönümündeki davranışı Bayan Frederick ile Christine Stickles’ı çok şaşırtmadı bu yüzden. Valancy’yi yemeğe götürmenin iyi bir fikir olup olmadığından emin değillerdi ama götürmezlerse “laf çıkardı.” Belki kız uslu dururdu, zaten şu ana kadar hiç kimse onda bir tuhaflık olduğundan şüphelenmemişti. Tanrı’nın lütfuyla pazar sabahı yağmur yağdı, Valancy Presbiteryen Kilisesi’ne dair korkunç tehdidini gerçekleştiremedi.

Onu evde bıraksalardı Valancy’nin umurunda olmazdı hiç. Bu aile kutlamaları feci sıkıcı geçerdi. Ama Stirlingler her şeyi muhakkak kutlardı. Köklü bir gelenekti bu. Bayan Frederick bile evlilik yıldönümünde akşam yemeği verirdi, kuzen Stickles da doğum gününde arkadaşlarını yemeğe çağırırdı. Valancy bu eğlencelerden nefret ederdi çünkü eğlencelerin masraflarını karşılamak için haftalarca para biriktirmek, didinmek zorunda kalırlardı. Ama yıldönümü yemeğine gitmek istiyordu. Gitmezse Herbert amca gücenirdi, Valancy de Herbert amcayı epey seviyordu. Ayrıca tüm akrabalarına, edindiği yeni perspektiften şöyle bir bakmak istiyordu. Bağımsızlığını ilan etmek için mükemmel bir yer olabilirdi orası.

“Kahverengi ipek elbiseni giy,” dedi Bayan Stirling.

Sanki giyecek başka bir şey varmış gibi! Valancy’nin tek bir tören elbisesi vardı, Isabel teyzenin verdiği o çirkin kahverengi ipek elbise. Isabel teyze Valancy’nin hiçbir zaman renkli kıyafetler giymemesine karar vermişti. Yakışmıyordu ona renkli kıyafetler. Gençken beyaz giymesine izin vardı ama birkaç yıldır bu da zımnen yasaklanmıştı. Valancy kahverengi ipek elbiseyi giydi. Elbisenin yüksek bir yakası, uzun kolları vardı. Düşük yakalı, dirsek kollu elbise giymemişti hiç, oysa Deerwood’da bile bir yıldır giyiliyordu bu elbiselerden. Saçlarını Pompadour modeli yapmadı. Ensesinde topladı, kulaklarının üzerinden sarkıttı. Bu modelin kendisine yakıştığını düşünüyordu, topuz çok küçüktü yalnızca. Bayan Frederick saç modeline öfkelendi ama laf etmemenin parti öncesinde iyi olabileceğini düşündü. Parti bitene kadar Valancy’nin keyfinin yerinde olması çok önemliydi. Bayan Frederick ömründe ilk kez Valancy’nin keyfinin yerinde oldup olmadığına dikkat etmek zorunda kaldığının farkında değildi. Valancy daha önce hiç “tuhaflıklar” yapmamıştı ama.

Herbert amcalara giderlerken (Bayan Frederick ile kuzen Stickles önden gidiyordu, Valancy ise arkada uysal uysal yürüyordu) Kükreyen Abel

yanlarından geçti. Adam her zamanki gibi sarhoştu ama kükreme safhasına geçmemişti henüz. Sarhoşluğu aşırı kibarlık safhasındaydı o an. Yakışıksız eski ekose kasketini, tebaasını selamlayan bir hükümdar edasıyla kaldırdı, görkemli bir selam verdi. Bayan Frederick ile kuzen Stickles, Kükreyen Abel'ı tümüyle görmezden gelmeye cesaret edemediler. Deerwood'da marangozluk ve tamirat gibi ufak tefek işleri yapabilecek tek kişi oydu, bu yüzden onu kırmak olmazdı. Kaskatı bir selam verip geçtiler. Kükreyen Abel'a dikkat etmek gerekiyordu.

Valancy ise Bayan Frederick ile kuzen Stickles'ın görmediklerine şükredecekleri bir şey yaptı. Neşeyle gülümsedi ve Kükreyen Abel'a el salladı. Neden sallamayacaktı ki? Bu ihtiyar günahkârı severdi Valancy. Çok neşeli, çok pitoresk, çok utanmaz bir günahkârdı Abel; Deerwood'un sıkıcı saygınlığına ve geleneklerine karşı alev kırmızısı bir isyan bayrağı gibiydi. Birkaç gece önce sabahın köründe Deerwood'u inletmişti, kilometrelerce öteden duyulabilecek gür sesiyle küfürler savurmuştu, atını hiddetle dörtnala kaldırıp Elm Sokağı'na inmişti hızla.

Kuzen Stickles kahvaltı masasında, "İblis gibi bağırıp küfrediyor!" demişti ürpererek.

Bayan Frederick, "Tanrı bu adamı neden yanına almıyor anlayamıyorum," demişti huysuzca, Takdiri İlahi'nin çok geciktiğini, nazik bir hatırlatma yapması gerektiğini düşünüyordu sanki.

Kuzen Stickles rahatlatmıştı onu. "Bir sabah ölüsü bulunacak, atının altında kalıp ezilecek, ölecek," demişti.

Valancy bir şey dememişti elbette, Kükreyen Abel'ın cümbüşlerinin varoluşunun yoksulluğuna, beyhudeliğine ve tekdüzeliğine karşı nafile bir isyan olup olmadığını merak ediyordu. Valancy cümbüşlerini düşlerinin Mavi Şato'sunda yapıyordu. Düş gücünden yoksun Kükreyen Abel böyle yapamazdı. Gerçeklikten somut olarak kaçmak zorundaydı. Valancy işte bu yüzden ani bir dostluk hissiyle el salladı ona, henüz o kadar sarhoş olmayan Kükreyen Abel buna o kadar şaşırdı ki atından düşecekti neredeyse.

Bu sırada Maple Caddesi'ne, Herbert amcanın evine varmışlardı; gereksiz cumbalarla, dışa taşan verandalarla dolu büyük, gösterişli bir yapıydı bu ev. Aptal, zengin, kendinden memnun, yüzünde siğiller olan bir adama benziyordu burası.

"Böyle bir ev," dedi Valancy ciddiyetle, "Tanrı'ya küfür sayılır."

Bayan Frederick derinden sarsıldı. Valancy ne diyordu böyle? Dinden mi çıkıyordu? Yoksa sadece tuhaflık mı ediyordu? Bayan Frederick, Alberta

teyzenin boş odasında titreyen elleriyle şapkasını çıkardı. Felaketi önlemek için çaresiz bir girişimde daha bulundu. Kuzen Stickles aşağı inerken Valancy'yi sahanlığa kıstırdı.

"Bir hanımefendi olduğunu ne zaman hatırlayacaksın?" dedi yalvarırcasına.

"Ah, hanımefendi olduğumu bir anlığına bile olsa unutmayı öyle çok isterdim ki!" dedi Valancy usançla.

Bayan Frederick böyle bir şeyi hak etmediğini düşünüyordu.

X

“Yemeğimizi kutsa, bizi yolundan ayırma!” diye dua etti Herbert amca kısaca.

Wellington teyze kaşlarını çattı. Herbert’ın dualarının daima çok kısa ve “küstahça” olduğunu düşündü. Wellington teyze üç dakikadan az süren dualara dua demezdi; duaların, figan ile ilahi arasında bir tonda, uhrevi bir şekilde söylenmesi gerekiyordu ona kalırsa. Protesto olarak, başını herkesten biraz daha sonra kaldırdı. Başını kaldırınca Valancy’nin ona baktığını gördü. Wellington teyze Valancy’de bir sorun olduğunu o an anladığını söyleyecekti sonra. Valancy’nin tuhaf, çekik gözleri (“gözlerinden anlamalıydık, bir yanlışlık vardı bu kızda”) alayla ve keyifle bir acayip parlıyordu, Wellington teyzeye gülüyordu sanki. Böyle bir şey düşünülemezdi elbette. Wellington teyze hemen kafasından uzaklaştırdı bu düşünceyi.

Valancy’nin keyfi yerindeydi. Daha önce hiçbir aile toplantısından keyif almamıştı. Çocukça oyunlarda olduğu gibi sosyal ortamlarda da hep rol yapmıştı. Klanı onu her zaman çok sıkıcı bulmuştu. Salon numaralarından hiç anlamıyordu. Aile partilerinin sıkıcılığından Mavi Şato’ya kaçardı hep, dalgınlığıyla yaptığı namı iyice büyümüştü bu yüzden.

Wellington teyze, Valancy’nin “sosyal bir varlığının olmadığına” kesin olarak hükmetmişti. Valancy’nin onlardan korktuğu için yanlarında dilsiz durduğu kimsenin aklına gelmiyordu. Ama Valancy onlardan korkmuyordu artık. Ruhundaki prangalar sökülüp atılmıştı. Fırsat çıkarsa konuşacaktı. Düşüncelerinde hiç cesaret edemediği denli özgürce dolaşıyordu şimdi. Herbert amca hindiyi keserken Valancy çılgınlıkla, içten gelen bir coşkuyla bıraktı kendini. Herbert amca o gün ikinci kez baktı Valancy’ye. Bir erkekti nihayetinde, saçlarına ne yaptığını bilmiyordu bu yüzden ama Doss’un o kadar da çirkin bir kız olmadığını düşünerek şaşırdı, tabağına fazladan bir parça et koydu.

“Genç hanımların güzelliğine en çok zarar veren bitki hangisidir?” diye sordu Benjamin amca sohbet başlatmak, kendi deyimiyle “biraz gevşemek” maksadıyla.

“Hangisidir?” demek Valancy’nin göreviydi ama Valancy görevini yapmadı. Hiç kimse hangisidir demeyince Benjamin amca bir süre bekledi, sonra, “Kekik, [3]” dedi, bilmecesinin boşa gittiğini hissetti. Şimdiye dek onu hiç hayal kırıklığına uğratmayan Valancy’ye baktı öfkeyle ama Valancy farkında bile

değildi. Masaya bakınıyordu, bu kasvetli ve aklı başında insanlar topluluğunu acımasızca inceliyordu, küçük kıpırdanışlarını mesafeli, keyifli bir gülümsemeyle izliyordu.

Demek daima bu insanlara saygı duymuştu, bu insanlardan korkmuştu. Hepsini yeni gözlerle görüyordu şimdi.

Kendisini klanın en zeki kadını, kocasını da melekler katında, çocuklarını ise mucizelerden farksız bilen iri yarı, becerikli, küstah Mildred teyze. Oğlu Howard on bir aylıkken diş çıkarmaya başlamamış mıydı? Mantar pişirmekten yılan yakalamaya kadar her şeyin en iyisini bilmez miydi o? Ne sıkıcı kadındı ama! Yüzündeki benler ne çirkindi öyle!

Kuzen Gladys genç yaşta ölen oğlunu övmekten ve yaşayan oğluyla kavga etmekten hiç usanmazdı. Sinir iltihabı vardı ya da o buna sinir iltihabı diyordu. Bu iltihap vücudunun bir yerinden diğerine sıçrıyordu durmadan. Çok işe yarar bir şeydi. Birisi onu gitmek istemediği bir yere götürmek istediğinde bacaklarına sıçrıyordu iltihap. Zihinsel çaba gerektiren bir şeye mecbur edildiğinde, kör olası iltihap beynine üşüşüyordu hemen. İnsan beyninde iltihap varken nasıl düşünebilirdi ki?

İhtiyar ahmağın teki işte, diye düşündü Valancy saygısızca.

Isabel teyze. Valancy kadının gevezeliklerini saydı. Isabel teyze soyun eleştirmeniydi. İnsanları fırçalamayı hiç ihmal etmezdi. Ondan tek korkan Valancy değildi zaten. Yılan gibi bir dili olduğu söyleniyordu.

“Bir gülümsese yüzüne ne olur acaba?” diye düşündü Valancy arsızca.

İkinci kuzen Sarah Taylor’ın gözleri kocamandı, solgundu, büyük ve ifadesizdi. Kendisinin turşu tariflerinin çeşitliliğinden bahsetmek dışında kayda değer pek bir özelliği yoktu. Patavatsızlık etmekten o kadar korkardı ki dinlemeye değer tek laf çıkmazdı ağzından. Öyle terbiyeli biriydi ki korse reklamları gördüğünde yüzü kızarırdı, evindeki Milo Venüsü heykelciğinin üzerine de onu “gerçekten güzel” gösteren bir elbise giydirmişti.

Küçük kuzen Georgiana. Çok kötü biri değildi. Ama fena kederliydi. Daima fırçayı yemiş, azarlanıp yerine oturtulmuş gibi gözükürdü. Kendini bırakmaktan çok korkardı. Bir tek cenazeleri severdi. Sonuçta bir ceset sorun çıkaramazdı. Daha fazla bir şey olamazdı. Ama yaşamın olduğu yerde korku da vardı.

James amca. Yakışıklıydı, esmerdi, kapan gibi ağzından alaycı laflar çıkardı hep; favorileri demir grisiydi, en büyük eğlencesi Christian Times’a modernizm karşıtı ateşli mektuplar yazmaktı. Valancy, James amcanın uyurken de uyanıkken olduğu kadar ciddi görünüp görünmediğini merak ederdi hep. Karısının genç

yaşta ölmesine şaşmamalıydı. Valancy hatırlıyordu kadını. Güzel, narin bir şeydi. James amca kadının istediği hiçbir şeyi yapmamış ve istemediği her şeyi yapmıştı. Kadını öldürmüştü, gerçek manada öldürmüştü onu. Kadın boğulmuştu, aç bırakılmıştı.

Kedi gibi ağzından hırıltıların eksik olmadığı Benjamin amca. Gözlerinin altındaki koca torbalar hiç saygı uyandırmıyordu.

Wellington amca. Uzun, solgun bir yüz ve ince, soluk sarı saçlar (“güzel Stirlinglerden biri”) sıska, kambur bir vücut, çirkin kırışıklıklarıyla iğrenç derecede yüksek bir alın, “bir balığınki kadar zeki gözler” Kendisinin bir karikatürü gibi, diye düşündü Valancy.

Wellington teyze. Aslında adı Mary’ydi ama büyük hala Mary’yle karışmasın diye kocasının adıyla çağrılırdı. İri yarı, ağırbaşlı, sağlam bir hanımefendiydi. Görkemli demir grisi saçları vardı. Gösterişli, modaya uygun, boncuklu elbiseler giyerdi. Benlerini elektrolizle aldırmıştı, Mildred teyze bunun Tanrı’nın niyetine karşı gelmek olduğunu düşünüyordu.

Diken gibi gri saçlarıyla Herbert amca. Konuşurken ağzını hiç de hoş olmayan bir şekilde çarpıtan ve istemediği pek çok şeyden vazgeçtiği için diğerkâmlık konusunda büyük bir üne sahip olan Alberta teyze. Bu ikisi Milton’ın deyimiyle “aptallık derecesinde iyiydi” ama Valancy seviyordu onları yine de, yargısından kolayca sıyrılmalarına izin verdi bu yüzden. Ama Alberta teyzenin tombul kollarına dirseklerinin üzerinden siyah kadife kurdele bağlamasını bir türlü anlayamıyordu.

Masanın öbür ucunda oturan Olive’e baktı. Kendini bildi bileli güzellik, davranış ve başarı timsali olarak gösterilen Olive. “Neden Olive gibi kendine hâkim olmuyorsun Doss? Neden Olive gibi terbiyeli olamıyorsun Doss? Neden Olive gibi güzel konuşamıyorsun Doss? Neden çaba gösteremiyorsun Doss?”

Valancy’nin elf gözlerindeki alaycı ışıltı kayboldu, dalgın ve kederli bir ifade oturdu bakışlarına. Olive görmezden gelinemezdi, küçümsenemezdi. Onun güzel ve becerikli, bazen de biraz zeki olduğunu inkâr etmek mümkün değildi. Ağzı biraz büyüktü belki, gülümsediğinde inci gibi dişlerini haddinden fazla sergiliyordu bu yüzden. Ama nihayetinde Olive, Benjamin amcayı haklı çıkarıyordu. Büyüleyici bir kızdı. Evet, Valancy de içten içe Olive’in göz kamaştırıcı olduğunu düşünüyordu.

Parlak kabarıklıklarını yerinde tutan ışıltılı bir bandanayla özenle süslenmiş dolgun, altın sarısı kahverengi saçları, iri, parlak mavi gözleri ve ipek gibi kirpikleri; gül gibi yüzü ve elbisesinin gerdanından görünen kar gibi bembeyaz

boynu; büyük inci küpeleri; uzun ince, pürüzsüz, balmumundan parmağındaki mavi-beyaz elmas yüzüğü ve pembe, intizamlı tırnakları... Yeşil ipekten tülün ve gölgeli dantellerin arasından parıldayan mermer gibi kolları... Valancy kendi cılız kollarının kahverengi ipekle düzgünce örtüldüğüne şükretti. Sonra Olive'in güzelliklerini içinden sayıp dökmeye devam etti.

Uzun boyluydu Olive. Kraliçe gibiydi. Özgüvenliydi. Valancy'de olmayan her şey vardı onda. Yanaklarında ve çenesinde gamzeler vardı. Gamzeli bir kadın her istediğini elde eder, diye düşündü Valancy, kendisini bir gamzeden bile mahrum bırakan kaderine bir kez daha sitem etti.

Olive, Valancy'den sadece bir yaş küçüktü ama bilmeyen biri aralarında en az on yaş olduğunu düşünebilirdi. Ama kimse Olive'in evde kalmasından korkmuyordu. Tıpkı aynasının etrafının daima kartlar, fotoğraflar, programlar ve davetiyelerle çevrili olması gibi, Olive'in etrafı da ilk gençlik yıllarından beri hevesli bir sevgili kalabalığıyla çevriliydi. On sekiz yaşında Havergal Koleji'nden mezun olduğunda Avukat Will Desmond ile nişanlanmıştı. Will Desmond ölmüş, Olive iki yıl boyunca yas tutmuştu. Yirmi üç yaşındayken Donald Jackson ile heyecanlı bir ilişki yaşamıştı. Ama Wellington teyze ve Wellington amca ilişkiyi onaylamamış, Olive de itaatkâr bir şekilde aşkından vazgeçmek zorunda kalmıştı. Stirlinglerin hiçbiri, başkaları ne derse desin, Donald'ın da ondan soğumaya başladığını ima etmemişti hiç. Ama Olive'in üçüncü serüveni herkesin onayını almıştı. Cecil Price zekiydi, yakışıklıydı ve "Port Lawrence'ın En Kıymetlilerinden" sayılıyordu. Olive'le nişanlılıkları üç yıl sürmüştü. Delikanlı inşaat mühendisliği fakültesinden yeni mezun olmuştu, bir işe girer girmez evleneceklerdi. Çeyiz sandığı zarif eşyalarla dolup taşan Olive gelinliğinin nasıl olacağını Valancy'ye çoktan söylemişti. Dantellerle süslü fildişi ipekten beyaz saten katlamalı, soluk yeşil jorjet astarlı bir elbise ve Brüksel dantelinden duvak. Valancy, Olive ona söylememiş olsa da nedimelerin seçildiğini ve kendisinin nedime olmadığını da biliyordu.

Valancy, Olive'in sırdaşı olmuştu daima. Sırdaşlıkla Olive'in başını ağrıtmayan tek kız olduğu için belki de. Olive, okuldaki oğlanların aşk mektuplarıyla ona "eziyet ettiği" günlerden beri aşk maceralarının tüm ayrıntılarını anlatırdı Valancy'ye. Valancy bu maceraların mitik maceralar olduğunu düşünüp kendini rahatlatamıyordu. Olive'in gerçek aşkları vardı çünkü. O üç şanslı erkekten başka pek çokları çıldırmıştı Olive için.

Olive, "Zavallı aptallar bende ne buluyorlar da böyle aptallık ediyorlar bilmiyorum," derdi hep. Valancy, ben de bilmiyorum, demek isterdi hep ama yalan söylemiş olurdu böyle derse, hem diplomatik davranmak zorundaydı. Oysa

çok iyi biliyordu. Olive, Stirling erkeklerin delirdiği kızlardan biriydi, Valancy ise hiçbir erkeğin dönüp bir daha bakmadığı kızlardandı.

"Yine de," diye düşündü Valancy, Olive hakkında yeni ve acımasız bir hüküm verdi, "çiysiz bir sabah gibi. Eksik bir şeyler var."

---

[3]. Benjamin amca kekik kelimesiyle (thyme), zaman (time) kelimesinin benzerliklerinden faydalanıyor. (ed.n.)

XI

Bu esnada akşam yemeği de Stirling tarzına uygun olarak ağır ağır ilerliyordu. Mevsime rağmen oda serindi, Alberta teyze gaz lambalarını yakmıştı. Valancy'den başka herkes bu gaz lambalarını kıskanıyordu. Sonbahar geceleri serin olduğunda Valancy'nin Mavi Şato'sunun her odasında büyük şömineler yanardı, Valancy gaz sobasıyla ısınmak gibi bir günah işleyeceğine kadar düşeceğine donarak ölürdü daha iyi. Herbert amca, Wellington teyzenin soğuk et yemesine yardım ederken her zamanki arsız şakasını patlattı: "Mary, bir parça kuzu alır mısın?" Mildred teyze bir keresinde hindinin içinden bir yüzük çıktığına dair eski anısından bahsetti. Benjamin amca da bininci kez aynı sıkıcılıkla, şimdilerde meşhur olan bir adamı vakti zamanında elma çaldığı için kovaladığını anlattı. İkinci kuzen Jane, çürük dişi yüzünden çektiği acıları tüm ayrıntılarıyla ortaya döktü. Wellington teyze, Alberta teyzenin gümüş çay kaşıklarının desenine hayran kaldı ve kendi kaşıklarından birinin kaybolmasına yakındı.

"Set bozuldu. Eşi yok ki. Sevgili Matilda teyzenin düğün hediyesiydi."

Isabel teyze mevsimlerin değiştiğini düşünüyor, o eski baharları yâd ediyordu. Kuzen Georgiana her zamanki gibi katıldığı son cenaze töreninden bahsediyordu ve yüksek sesle, "Sırada kim var acaba?" diye meraklanıyordu. Kuzen Georgiana asla "ölüm" gibi patavatsız bir kelime kullanmazdı. Valancy bir an ona anlatabileceğini düşündü ama anlatmadı. Kuzen Gladys de her zamanki gibi bir şeylerden sızlanıyordu. Ziyarete gelen yeğenleri çiçeklerin tomurcuklarını koparmış, güzelim tavukların canına okumuştu: "Bazılarını boğup öldürmüşler, inanabiliyor musun canım?"

Herbert amca hoşgörüyle, "Çocuk işte!" diye hatırlattı.

"Ama hayvan gibi kudurup azmalarına gerek yok," diye karşılık verdi kuzen Gladys verdiği cevabın takdir edilmesi için masadakilere bakarak. Valancy dışında herkes gülümsedi. Kuzen Gladys unutmayacaktı bunu. Birkaç dakika sonra Ellen Hamilton'dan söz edilirken, kuzen Gladys o kızın "koca bulamayan o utangaç, basit kızlardan biri" olduğunu söylerken Valancy'ye baktı imalı imalı.

James amca sohbetin kişisel dedikoduya döndüğünü fark etti. "En büyük mutluluk" üzerine soyut bir tartışma başlatarak sohbeti yukarılara çekmeye çalıştı. Herkesten "en büyük mutluluk" hakkındaki fikrini söylemesini istedi.

Mildred teyze bir kadın için en büyük mutluluğun "seven ve sevilen bir eş ve

anne” olmak olduğunu düşünüyordu. Wellington teyzeye göre Avrupa’da seyahat etmekti hakiki mutluluk. Olive, Tetrazzini gibi büyük bir şarkıcı olmak olduğunu düşünüyordu. Kuzen Gladys kederli bir ifadeyle ona göre hakiki mutluluğunun özgür olmak, sinir iltihabından sonsuza dek kurtulmak olduğunu söyledi. Kuzen Georgiana’nın hakiki mutluluğu “merhum kardeşi sevgili Richard’a kavuşmak” olacaktı. Alberta teyze belli belirsiz en büyük mutluluğun “yaşamın şiirselliğinde” olduğunu söyledi ve birileri ne demek istediğini sormasın diye hizmetçisine aceleyle bazı emirler verdi. Bayan Frederick en büyük mutluluğun hayatını başkalarına sevgi dolu hizmetlerle geçirmek olduğunu söyledi, kuzen Stickles ile Isabel teyze de ona katıldılar; Isabel teyze sanki Bayan Frederick’in hızlı davranmasına kızmıştı biraz. “Hepimiz,” diye devam etti Bayan Frederick, böyle iyi bir fırsatı kaçırmamaya kararlıydı, “bencillikle, dünyevilikle ve günahla yaşamaya çok meyilliyiz.” Diğer kadınların hepsi alçak idealleri yüzünden azarlandıklarını hissetti, James amca da sohbetin seviyesinin ziyadesiyle yükseldiğini düşünüp memnun oldu.

“Hakiki mutluluk,” dedi Valancy aniden, net bir şekilde, “istediğin zaman hapşırabilmektir.”

Herkes bakakaldı. Kimse bir şey diyemedi. Valancy komik olmaya mı çalışıyordu acaba? İnanılmaz bir şeydi bu. Valancy yemek boyunca taşkınlık yapmadığı için rahat nefes alan Bayan Frederick titremeye başladı yine. Ama hiçbir şey söylememenin sağduyulu bir davranış olduğunu düşündü. Benjamin amca o kadar ihtiyatlı davranamadı. Bayan Frederick’in cesaret edemediğini yaptı aceleyle.

“Doss,” diye kıkırdadı, “genç bir kız ile yaşını başını almış bir kız arasındaki fark nedir?”

Valancy, “Biri mesuttur ve saçını tarar, öteki ise nemruttur ve kelini okşar,” dedi. “Bu bilmeceyi hatırladığım kadarıyla ellinci soruşun Ben amca. Madem bilmece sormayı çok seviyorsun, neden yeni bilmeceler bulmuyorsun? Komik olmaya çalışıp da beceremememek ölümcül bir hatadır.”

Benjamin amca aptal aptal baktı. Stirlinglerin ve Frostların Benjamin Stirling’i ömründe böyle laflar işitmemişti. Üstelik Valancy’di bunları diyen! Diğerlerinin ne düşündüğünü görmek için masaya bakındı. Herkes bomboş bakıyordu. Zavallı Bayan Frederick gözlerini kapatmıştı. Dudakları sanki dua ediyormuş gibi titreyerek kıpırdıyordu. Dua ediyordu belki de. Durum o kadar emsalsizdi ki kimse ne yapacağını bilemiyordu. Valancy hiçbir şey olmamış gibi salatasını yemeye devam etti sakince.

Alberta teyze yıldönümü yemeğini kurtarmak için geçen gün onu ısıran köpeği anlatmaya başladı. James amca yardım için köpekle nerede karşılaştığını sordu.

Alberta teyze, “Katolik kilisesinin biraz aşağısında,” dedi.

Valancy güldü. Başka kimse gülmedi. Gülünecek ne vardı bunda?

“Hikâyenin en önemli kısmı burası herhâlde?” diye sordu Valancy.

“Ne demek istiyorsun?” dedi Alberta teyze şaşkınlıkla. Bayan Frederick bunca yıldır Tanrı’ya boşuna hizmet ettiğine inanmak üzereydi.

Isabel teyze Valancy’yi bastırmayı görev bildi.

“Doss, korkunç derecede zayıflamışsın!” dedi. “Kemiklerin sayılıyor. Biraz kilo alsan iyi olur.”

“Hayır.” Valancy’nin kilosuyla alıp veremediği yoktu. “Ama Port Lawrence’da çenelerinin birkaçından kurtulabileceğin bir güzellik salonunu biliyorum, adresini verebilirim sana.”

“Val-an-cy!” Bayan Frederick dayanamadı daha fazla. Sesi her zamanki gibi görkemli ve heybetli çıksın istemişti ama yalvarırcasına sızlanıyordu sanki. Ve “Doss” dememişti.

Kuzen Stickles, “Ateşi var,” dedi Benjamin amcaya ıstıraplı bir fısıltıyla. “Birkaç gündür ateşi vardı.”

Benjamin amca, “Bana kalırsa keçileri kaçırmış,” diye homurdandı. “Keçileri kaçırmadıysa tokadı hak ediyor. Evet, bir tokat onu kendine getirir.”

“Onu tokatlayamazsın.” Kuzen Stickles çok telaşlanmıştı. “Yirmi dokuz yaşında.”

“Yirmi dokuz yaşında olmanın böyle bir avantajı var en azından,” dedi Valancy, kulağı takılmıştı ikisinin konuşmalarına.

“Doss,” dedi Benjamin amca, “ben öldüğüm zaman istediğini söyleyebilirsin. Yaşadığım sürece saygı görmek istiyorum.”

“Ama biliyorsun, hepimiz ölüyüz zaten,” dedi Valancy, “Stirlinglerin hepsi. Kimimiz gömüldü, kimimiz gömülmedi. Tek fark bu.”

“Doss,” dedi Benjamin amca, Valancy’nin durdurabileceğini düşünerek, “ahududu reçeli çaldığın zamanı hatırlıyor musun?”

Valancy utançtan değil bastırdığı kahkahasından dolayı kıpkırmızı kesildi. Benjamin amcanın ne yapıp edip reçel bahsini açacağından emindi.

“Tabii ki hatırlıyorum,” dedi. “Güzel reçeldi. Sana yakalanmadan önce daha fazla yiyemediğim için çok üzülmüşümdür hep. Ah, Isabel teyzenin duvardaki portresine baksanıza. Hiç bu kadar komik bir şey görmüş müydünüz?”

Isabel teyze dâhil herkes baktı. Ama Herbert amca nazikçe, “Yerinde olsam daha fazla yemezdim Doss. Yemeni istemediğimden demiyorum, senin için daha iyi olabilir, ne dersin? Miden biraz bozulmuş sanki.”

“Midem için endişelenme ihtiyarcık,” dedi Valancy. “Her şey yolunda. Yemeye devam edeceğim. Doyurucu bir yemek yeme fırsatını nadiren buluyorum.”

Deerwood’da ilk kez birine ihtiyarcık diye hitap ediliyordu. Stirlingler bu lafı Valancy’nin icat ettiğini düşündüler ve o andan itibaren ondan korkmaya başladılar. Böyle bir lafta çok tekinsiz bir şeyler vardı. Zavallı Bayan Frederick ise doyurucu bir yemekten söz etmenin Valancy’nin şimdiye dek söylediği en korkunç şey olduğunu düşünüyordu. Valancy daima bir hayal kırıklığı olmuştu. Şimdi ise bir utanç kaynağıydı. Masadan kalkıp gidesi geldi. Ama Valancy’yi yalnız bırakmaya cesaret edemedi.

Alberta teyzenin hizmetçisi salata tabaklarını kaldırmak ve tatlıyı getirmek için içeri girdi. Bu oyalanma memnuniyetle karşılandı. Herkes Valancy’yi görmezden gelmeye karar vererek neşelendi. Wellington amca Barney Snaith’ten bahsetti. Her Stirling toplantısında muhakkak o adamdan söz edilirdi. Adam ne olursa olsun görmezden gelinemeyecek biriydi. Boyun eğip dinledi Valancy. Bu gerçekle yüzleşmemişti ama bu mevzu onun için derin bir büyüleyicilik taşıyordu. Kalbi küt küt atıyordu.

Adamı kötülüyorlardı elbette. Barney Snaith’e dair kimsenin söyleyecek iyi bir sözü yoktu. O eski, çılgın hikâyelerin hepsi tek tek anlatılıyordu: temerrüde düşmüş kâtip-sahtekâr-kâfir-kanun kaçağı-katil. Wellington amca, Deerwood civarında böyle bir yaratığın yaşamasına izin verilmesine çok kızıyordu. Port Lawrence’daki polisin işine akıl erdiremiyordu. Gece vakti yatağında öldürülebilirdi insanlar. Barney Snaith’in yaptığı onca şeyden sonra özgürce dolaşması utanç vericiydi.

“Ne yapmış?” diye sordu Valancy ansızın.

Wellington amca ona baktı, görmezden gelinmesi gerektiğini unutmuştu.

“Ne mi yapmış! Ne mi yapmış! O adamın yapmadığı şey yok.”

“Ne yapmış?” diye bir kez daha sordu Valancy acımasızca. “Adamın ne yaptığını nereden biliyorsunuz? Onu hep küçümsüyorsunuz. Kanıtlanmış bir şey var mı?”

“Ben kadınlarla tartışmam,” dedi Wellington amca. “Kanıta da ihtiyacım yok. Bir adam yıllarca Muskoka’da bir adada saklanıyorsa ve kimse onun nereden geldiğini, nasıl yaşadığını ya da orada ne yaptığını bilmiyorsa kanıta ihtiyaç yoktur. Gizemin olduğu yerde suç vardır.”

“Adamın adı Snaith yahu!” dedi ikinci kuzen Sarah. “Adı bile onu mahkûm etmeye yeter!”

“Onunla karanlık bir sokakta karşılaşmak istemezdim,” dedi kuzen Georgiana ürpererek.

“Sana ne yapacağını düşünüyorsun?” diye sordu Valancy.

“Beni öldürür,” dedi kuzen Georgiana ciddiyetle.

“Sırf eğlence olsun diye mi?” diye sordu Valancy.

“Kesinlikle,” dedi kuzen Georgiana hiç şüphe etmeden. “Ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Adam buraya ilk geldiğinde onun suçlu olduğundan şüphelendim. Bir şeyler sakladığını hissettim. Sezgilerimde pek yanılmam ben.”

“Suçlu! Elbette o bir suçlu,” dedi Wellington amca. “Bundan kimsenin şüphesi yok!” Valancy’ye baktı dik dik. “Zimmetine para geçirdiği için cezaevinde yattığını söylüyorlar. Bundan hiç şüphem yok. Ülke çapında bir sürü banka soyan bir çeteye üye olduğunu söylüyorlar.”

“Kim söylüyor?” diye sordu Valancy.

Wellington amca Valancy’ye baktı, çirkin alnı kırış kırış oldu. Bu kahrolası kızın içine şeytan mı kaçmıştı acaba? Soruyu duymazdan geldi.

“Tam bir mapus kuşu,” diye kestirip attı Benjamin amca. “O adamı ilk gördüğümde fark etmiştim.”

“‘Doğanın utanç verici işler yapması için yarattığı, işaretlediği, damgaladığı bir adam!’” diye haykırdı James amca. Sonunda bu alıntıyı kullanacağı bir an geldiği için çok mutlu olmuştu. Hayatı boyunca bu anı beklemişti.

“Kaşlarından biri kavisli, diğeri üçgen,” dedi Valancy. “Bu yüzden mi onun bu kadar kötü olduğunu düşünüyorsunuz?”

James amca kaşlarını kaldırdı. James amca kaşlarını kaldırdığında dünyanın sonu gelirdi. Bu sefer yerinde durdu dünya.

“O adamın kaşlarını nasıl bu kadar iyi biliyorsun Doss?” diye sordu Olive, biraz da kötü niyetle. Böyle bir laf iki hafta önce söylense Valancy’nin kafası karışırdı, Olive bunu çok iyi biliyordu.

“Evet, nasıl?” diye sordu Wellington teyze.

“O adamı iki kez gördüm ve yakından inceledim,” dedi Valancy soğukkanlılıkla. “Yüzü şimdiye kadar gördüğüm en ilginç yüz olabilir.”

“Bu yaratığın geçmişinde şüpheli bir şeyler olduğuna hiç şüphe yok,” dedi Olive, Valancy’nin merkezinde olduğu sohbetin epey dışında kaldığını düşünmeye başlamıştı. “Ama üzerine atılan her suçu da işlemiz olamaz,

anlarsınız ya.”

Valancy, Olive’e öfkelendi. Neden Barney Snaith’i bu şekilde savunuyordu ki? Olive’in o adamla ne alakası vardı? Peki Valancy’nin ne alakası vardı Barney Snaith’le? Ama Valancy bu soruyu kendine sormadı.

“Mistawis’in arkasındaki kulübede düzinelerce kedi beslediğini söylüyorlar,” dedi ikinci kuzen Sarah Taylor, Barney Snaith’te dair birkaç şey biliyor gibiydi.

Kediler. Valancy çok çekici bulmuştu bunu, birden çok kedi olmasını özellikle. Muskoka’da kedilerin musallat olduğu bir ada hayal etti.

“Sırf bu bile o adamda bir sorun olduğunu gösteriyor,” dedi Isabel teyze.

“Kedileri sevmeyen insanlar,” dedi Valancy tatlısına iştahla saldırırken, “kedileri sevmemekte özgün bir erdem olduğunu zanneder.”

“Adamın Kükreyen Abel’dan başka dostu yok,” dedi Wellington amca. “Kükreyen Abel herkes gibi ondan uzak dursaydı iyi olabilirdi, ailesinin kimi üyeleri için iyi olabilirdi.”

Wellington amcan böyle cılız bir şekilde bitirdi cümlesini çünkü Wellington teyze ona şöyle bir bakmıştı, masada kızların da olduğunu hatırlayıvermişti Wellington amca.

“Barney Snaith’in, Cecily Gay’in çocuğunun babası olduğunu kastediyorsanız,” dedi Valancy tutkuyla, “öyle bir şey yok. Alçakça bir yalan bu.”

Valancy öfkeliydi ama şenlik masasında oturanların yüzlerindeki ifadelerinden çok keyif almıştı. On yedi yıl önce kuzen Gladys’in yüksük partisinde, kafasında BİR ŞEY olduğunu (okulda bit kaptığını) keşfettikleri günden beri böyle bir şey görmemişti. Valancy’nin örtmecelerle işi bitmişti artık.

Zavallı Bayan Frederick çökmek üzereydi. Valancy’nin çocukları leyleklerin getirdiğine inandığını zannediyordu ya da öyleymiş gibi yapıyordu.

Kuzen Stickles, “Sus!” dedi yalvarırcasına.

“Susmak istemiyorum!” dedi Valancy sapkınca. “Hayatım boyunca sustum ben. İstersem çığlık atarım. Beni buna zorlamayın. Barney Snaith hakkında saçma sapan konuşmayı da kesin.”

Valancy öfkesine anlam veremiyordu. Barney Snaith’e isnat edilen suçların ve kabahatlerin onunla ne alakası vardı? O adamın zavallı, acınası küçük Cecily Gay’in âşığı olduğu yalanına neden katlanamıyordu? Katlanamıyordu işte. Barney Snatih’e hırsız, kalpazan ya da mapus kuşu demelerine aldırmıyordu o kadar ama onun Cecily Gay’i sevdiğini ve mahvettiğini düşünmeye

dayanamıyordu. Tesadüfen karşılaştıkları iki seferdeki yüzünü hatırladı: çarpık, esrarengiz, çekici gülümsemesini, göz kırpışını, ince, hassas, neredeyse çilecilerinkine benzeyen dudaklarını, cüretkâr duruşunu. Dudakları böyle gülümseyen bir adam cinayet işleyebilirdi belki, hırsızlık yapabilirdi ya da. Ama ihanet edemezdi. Barney Snaith hakkında bunu söyleyen ya da buna inanan herkesten nefret etti bir anda.

“Ben genç bir kızken böyle şeyleri konuşmak şöyle dursun aklıma bile getirmezdim Doss,” dedi Wellington teyze ezercesine bir sesle.

“Ama ben genç kız değilim,” diye karşılık verdi Valancy hiç ezilmeden. “Bunu hep yüzüme vurmuyor musunuz? Hepiniz kötü niyetli, duygusuz dedikoducularsınız. Zavallı Cissy Gay’i rahat bırakamaz mısınız? Kadın ölüyor. Ne yaptıysa yaptı, Tanrı ya da Şeytan cezasını vermiş işte. Sizin de el atmanıza hiç gerek yok. Barney Snaith’e gelince, adamın tek suçu kendi hâlinde yaşamak ve kendi işine bakmak. Görünüşe göre sizsiz de gayet iyi idare ediyor. Tabii züpperokrasinize karşı affedilmez bir günah bu.” Valancy züpperokrasi kelimesini o anda uydurmuştu, ilham gelmiş gibi hissediyordu. Ama bu kelime bu insanları çok iyi tarif ediyordu, hiçbirinde umut yoktu.

“Valancy, zavallı baban şu dediklerini duysa mezarında ters dönerdi,” dedi Bayan Frederick.

“Ona da değişiklik olurdu işte, ne var!” dedi Valancy küstahça.

“Doss,” dedi James amca ağır bir sesle, “On Emir hâlâ güncelliğini koruyor, özellikle de beşincisi. Unuttun mu yoksa?”

“Hayır,” dedi Valancy, “ama sen unutmuşsun bence, özellikle de dokuzuncu emiri. Hiç düşündün mü James amca, On Emir olmasa hayat ne kadar sıkıcı olurdu? Bir şey ancak yasaklandığında büyüleyici hâle geliyor.”

Ama fazla heyecanlanmıştı Valancy. Ağrı krizinin geldiğini anlayabiliyordu bazı açık uyarılar sayesinde.

“Şimdi eve gidiyorum. Yemek yemeye gelmiştim. Yemek çok güzeldi Alberta teyze ama salata sosunun tuzu az olmuş, ayrıca bir tutam kırmızıbiber atsanız daha iyi olurdu.”

Şaşkınlık içindeki yıldönümü yemeği konuklarının hepsi sustu kaldı, bahçe kapısı Valancy’nin arkasından alacakaranlıkta kapanana kadar çıt çıkmadı masada.

Kuzen Stickles, “Ateşi var, başından beri ateşi olduğunu söylemiştim,” diye inledi sonra.

Benjamin amca tombul sağ eliyle, tombul sol eline sıkı bir yumruk indirdi.

“Keçileri kaçırmış!” diye homurdandı öfkeyle. “Aynen öyle. Keçileri kaçırmış.”

“Ah, Benjamin,” dedi kuzen Georgiana yatıştırıcı bir sesle, “hemen suçlama onu. Sevgili Shakespeare’in dediğini hatırlamalıyız; iyilerin aklına kötülük gelmez.”

“İyilikmiş!” diye homurdandı Benjamin amca. “Hayatımda onun gibi saçma sapan konuşan genç kız görmedim. Bırakın sözünü etmeyi, düşünmeye bile utanması gereken şeyler hakkında konuşuyor. Tanrı’ya saygısızlık ediyor! Bize hakaret ediyor! Sağlam bir tokat istiyor aslında, ben seve seve veririm istediğini. H-uh-h-h-h!” Benjamin amca fokur fokur kaynayan fincandaki kahvenin yarısını yuttu.

Kuzen Stickles, “Kabakulak bir insana bu şekilde etki edebilir, hiç düşünmüyor musun bunu?” diye feryat etti.

“Dün evin içinde şemsiye açtım,” dedi kuzen Georgiana burnunu çekerek. “Talihsizliğe işaret ettiğini biliyordum.”

“Ateşine baktınız mı?” diye sordu kuzen Mildred.

Kuzen Stickles, “Amelia’nın termometreyi ağzına koymasına bile izin vermedi,” dedi.

Bayan Frederick gözyaşlarını saklamıyordu şimdi. Tüm savunması çökmüştü.

“Size söylemeliyim ki,” diye hıçkırdı, “Valancy iki haftadan beri çok garip davranıyor. Kendinde değil hiç, Christine de şahittir buna. Yine soğuk algınlığıdır diyordum. Ama… Daha kötü bir şey herhâlde.”

Kuzen Gladys elini başına götürerek, “İltihabım azıyor,” dedi.

“Ağlama Amelia!” dedi Herbert nazikçe, diken gibi gri saçlarını gergince çekiştiriyordu. Aile facialarından nefret ederdi. Doss’un yıldönümü yemeğinde bir facia çıkarması da çok düşüncesizceydi. Kim ondan böyle bir şey beklerdi ki? “Onu doktora götürmeniz gerekiyor. Bu sadece şey… Geçici delilik olabilir. Bugünlerde geçici delilik diye bir şey var, değil mi?”

“Dün doktora gitmesini söyledim,” diye inledi Bayan Frederick. “Gitmem dedi, gitmeyecekmiş. Benim çilem hiç bitmeyecek mi!”

Kuzen Stickles, “Redfern Apsentleri’nden de içmiyor,” dedi.

“Hiçbir şey içmiyor,” dedi Bayan Frederick.

“Presbiteryen Kilisesi’ne gitmeye karar vermiş bir de,” dedi kuzen Stickles ama tırabzan hikâyesini kendine sakladı.

“Aptalın teki demek ki,” diye homurdandı Benjamin amca. “Bugün onda bir

tuhaflık olduğunu anında fark ettim. Daha önce de fark etmiştim.” (Benjamin amca geçen günkü bilmeceyi unutmamıştı.) “Bugün söylediği her şey aklının dumanladığını gösteriyor. ‘Hikâyenin en önemli kısmı burası herhâlde?’ Bu sorunun bir anlamı var mıydı şimdi? Hiç yoktu! Stirlinglerde böyle şeylere hiç rastlanmaz. Wansbarra tarafından geliyor herhâlde.”

Zavallı Bayan Frederick öfkelenemeyecek kadar ezilmişti.

“Wansbarralarda böyle bir şeye rastlandığına hiç şahit olmadım,” dedi hıçkırarak.

“Baban çok tuhaf biriydi,” dedi Benjamin amca.

“Zavallı babam tuhaftı evet,” diye kabul etti Bayan Frederick gözyaşları içinde, “ama kafası dumanlamadı hiç.”

“Ömrü boyunca Valancy’nin bugün konuştuğu gibi konuştu hep,” diye karşılık verdi Benjamin amca. “Kendisinin büyük büyük dedesi de yeniden doğuma inanırdı. Bunu kendi ağzından duydum. Böyle bir şeye inanan bir adamın aklı başında olamaz. Haydi ama Amelia, ağlamayı bırak. Doss bugün korkunç şeyler yaptı, kızın bir suçu yok. Evde kalanlar her an zıvanadan çıkabilir. Evlenmesi gereken zaman evlenseydi böyle olmazdı.”

“Kimse onunla evlenmek istemedi,” dedi Bayan Frederick, Benjamin amcanın onu suçladığını hissediyordu.

“Çok şükür burada biz bizeyiz!” diye tersledi Benjamin amca. “Aile içinde kalacak bu mevzu. Yarın onu Doktor Marsh’a götüreceğim. Dik kafalı insanlarla nasıl başa çıkılacağını iyi bilirim. En iyisi bu, değil mi James?”

“Kesinlikle tıbbi tavsiye almalıyız,” diye kabul etti James amca.

“Pekâlâ öyleyse. Bu arada Amelia, hiçbir şey olmamış gibi davran ve ona göz kulak ol. Yalnız kalmasına izin verme. Hepsinden önemlisi, yalnız uyumasına izin verme.”

Bayan Frederick biraz daha inledi.

“Yapamıyorum ki. Dün gece Christine’in onunla yatmasının iyi olacağını söyledim. Kabul etmedi ve kapısını kilitledi. Nasıl değiştiğini bilemezsin. Çalışmıyor. Dikiş dikmiyor yani. Ev işlerini yapıyor elbette. Ama dün sabah salonu süpürmedi ki her perşembe salonu süpürürüz biz. Kirlenene kadar bekleyeceğini söyledi. ‘Temiz bir salonu mu yoksa kirli bir salonu mu süpürmeyi tercih edersin?’ diye sordum. ‘Elbette kirli salonu tercih ederim,’ dedi. ‘O zaman emeğimin karşılığını alırım işte.’ İnanabiliyor musunuz?”

Benjamin amca inanamıyordu.

“Potpuri kavanozu” –kuzen Stickles yazıldığı gibi telaffuz etti bu kelimeyi– “odasından kayboldu. Kavanozun parçalarını yandaki tarlada buldum. Kavanoza ne olduğunu söylemiyor.”

“Doss’un böyle bir şey yapacağı hiç aklıma gelmezdi,” dedi Herbert amca. “Her zaman sessiz, aklı başında bir kızdı. Biraz kafasızdı hep ama aklı başındaydı.”

“Bu dünyada çarpım tablosundan başka şeye güven olmaz,” dedi James amca kendini her zamankinden daha zeki hissederek.

“Pekâlâ, neşelenelim haydi,” diye önerdi Benjamin amca. “Koro kızları neden atlara benzer?”

“Neden?” diye sordu kuzen Stickles çünkü bunun sorulması gerekiyordu, Valancy yoktu ortalıkta.

“Baldırlarını göstermeyi severler de ondan,” diye kıkırdadı Benjamin amca.

Kuzen Stickles, Benjamin amcanın biraz kaba olduğunu düşündü. Olive de aynısını düşünmüştü. Ama nihayetinde o bir erkekti.

Herbert amca ise Doss gittikten sonra her şeyin çok sıkıcı olduğunu düşünüyordu.

XII

Valancy soluk mavi alacakaranlıkta hızla, koşar adımla eve yürüdü. O ana kadar ki en kötü ağrı krizine kapıldı ama neyse ki odasına ulaşmıştı. Gerçekten çok kötüydü. Ölebilirdi hatta. Böyle acı içinde ölmek korkunç olurdu. Belki de… Belki de ölüm buydu. Valancy acınacak derecede yalnız hissediyordu kendini. Aklını biraz toparlayabilince, yanında onu anlayacak biri, onu gerçekten önemseyen biri, hiç değilse elini tutup, evet, biliyorum, korkunç bir durum, cesur ol, yakında daha iyi olacaksın, diyecek biri olsa nasıl olurdu diye düşündü. Telaşlı, endişeli biri değil de tam böyle biri. Annesinden ya da kuzen Stickles'tan başka biri. Neden Barney Snaith aklına gelmişti şimdi? Neden birdenbire, bu korkunç yalnızlığın ortasında, o adamın acı çeken biri için üzüleceğini, onu anlayabileceğini hissediyordu? Ona neden eski, iyi tanıdığı bir dost gibi görünüyordu? Onu savunduğu, onun için ailesine karşı geldiği için miydi?

İlk başlarda hâli o kadar kötüydü ki Doktor Trent'in yazdığı ilaçtan bir doz bile alamamıştı. Ama sonunda ilacı içmeyi başardı, kısa süre sonra rahatladı. Ağrısı geçti, yatağına uzandı Valancy, bitkinlikle, soğuk terler dökerek. Ah, bu korkunçtu! Bu ataklara daha fazla dayanamazdı. Ölüm hızlı ve acısız olabilseydi ölmeyi kafaya takmazdı kimse. Ama böyle acılı bir ölümle ölmek fenaydı!

Birden kendini gülerken buldu. Yemek çok eğlenceliydi. Ve her şey çok basitti. Yalnızca her zaman düşündüğü şeyleri söylemişti. Yüzler, ah o yüzler! Benjamin amca… Zavallı, şaşkın Benjamin amca! Valancy onun o gece yeni bir vasiyetname hazırlayacağından emindi. Olive, Valancy'nin yüklü servetinden payını alacaktı. Olive her zaman her şeyden Valancy'nin payını almıştı. Toprak yığını mevzusunda olduğu gibi.

Klanına içinden geldiği gibi gülmek şu anda hayattan alabileceği tek tatmindi. Ama böyle olmasının oldukça acınası olduğunu düşünüyordu. Kimse ona acımazken o kendine biraz acıyamaz mıydı?

Valancy kalktı, pencereye gitti. Genç yapraklı yabani ağaçların arasından esen nemli, güzel rüzgâr yüzüne bilge ve şefkatli, eski bir dostun okşamasıyla dokundu. Sol tarafta, Bayan Tredgold'un bahçesindeki karakavaklar (Valancy ağaçları ahır ile eski araba dükkânı arasından görebiliyordu) berrak gökyüzünde koyu mor siluet hâlindelerdi, içlerinden birinin üzerinde, gümüş yeşili bir gölün üzerindeki canlı bir inci gibi titreşen süt beyazı bir yıldız vardı. İstasyonun çok ötesinde Mistawis Gölü'nün etrafında gölgeli, mor kubbeli ormanlar uzanıyordu.

Üzerlerine çöken sis beyazdı, bulanıktı ve yukarıda soluk bir hilal duruyordu. Valancy sıska sol omzunun üzerinden hilale baktı.

“Keşke,” dedi kaprisle, “ölmeden önce küçük bir toprak yığınına sahip olabilsem.”

XIII

Benjamin amca Valancy'yi doktora götüreceğine söz vermişti ama hesaba katmadığı bir şey vardı. Valancy doktora gitmeyi kabul etmiyordu. amcasının yüzüne bakıp güldü.

"Neden Doktor Marsh'a gidecekmişim? Kafamda bir sorun yok. Hepiniz delirdiğimi düşünüyorsunuz. Ama delirmedim. Sadece başkalarını memnun etmek için yaşamaktan yoruldum ve kendimi memnun etmeye karar verdim. Hem ahududu reçelini çalmamın dışında konuşacak bir şeyiniz olacak işte, ne güzel."

"Doss," dedi Benjamin amca ciddiyetle ve çaresizce, "hiç kendinde değilsin sen."

"Kendimde değilsem kimdeyim?" diye sordu Valancy.

Benjamin amcanın cevabı hazırdı, "Büyükbaban Wansbarra gibisin aynı," dedi.

"Teşekkürler." Valancy memnun görünüyordu. "Ne güzel bir iltifat. Büyükbaba Wansbarra'yı hatırlıyorum. Gerçekten tanıdığım birkaç insandan biriydi, belki de tek insandı. Beni azarlamanın, bana yalvarmanın ya da emir vermenin faydası yok Benjamin amca. Ya da annem ve Kuzen Stickles'a acılı bakışlar atmana da gerek yok. Doktora gitmeyeceğim. Buraya bir doktor getirirsen de onu görmeyeceğim. Ne yapmayı düşünüyorsun şimdi?"

Benjamin amca ne yapacaktı ki gerçekten! Valancy'yi fiziksel güç kullanarak doktora götürmek mümkün görünmüyordu hiç. Görünüşe göre başka bir yol da yoktu. Annesinin gözyaşları ve yakarışları da işe yaramadı.

"Endişelenme anne," dedi Valancy, hafifçe ama oldukça saygılı bir şekilde. "Çok kötü bir şey yapacağımı sanmıyorum. Biraz eğlenmek istiyorum o kadar."

"Eğlenmek mi?" Bayan Frederick bu kelimeyi sanki Valancy verem olacağını söylemiş gibi söylüyordu.

Annesi, Olive'i Valancy'ye yolladı, belki bir etkisi olur ümidiyle. Ama Olive kızarmış yanaklarla ve öfkeli gözlerle döndü. Valancy için hiçbir şey yapılamayacağını söyledi. Olive, onunla kız kardeş gibi, şefkatle ve bilgece konuşmuştu ama Valancy bir tek, "Güldüğüm zaman diş etlerimi göstermiyorum," demişti o komik gözlerini kısarak.

"Kendi kendine konuşuyordu sanki. Onunla konuştuğum süre boyunca beni hiç dinlemiyor gibiydi. Hepsi bu kadar da değil. Söylediklerimin hiçbir etkisi

olmadığını anlayınca en azından gelecek hafta Cecil geldiğinde tuhaf bir şey söylememesi için yalvardım. Ne dedi sence?”

Wellington teyze her şeye hazırdı, “Hayal bile edemiyorum,” dedi inleyerek.

“‘Cecil’in ağzını biraz açık bırakmak hoş olabilir. Ağzı hiç erkek ağzı gibi değil, çok kırmızı.’ Aynen böyle dedi. Anne, Valancy’ye karşı bir daha asla eskisi gibi hissedemem.”

Wellington teyze ciddiyetle, “Aklı gitmiş, Olive,” dedi. “Söylediklerinden onu sorumlu tutmamalısın.”

Wellington teyze, yaşananları Bayan Frederick’e anlatınca, Bayan Frederick, Valancy’nin Olive’den özür dilemesini istedi.

“On beş yıl önce yapmadığım bir şey için Olive’den özür diletmiştin bana,” dedi Valancy. “O eski özürle yetinsin.”

Vakur bir aile meclisi daha toplandı. “Zavallı Doss tuhaflaştığından beri” kafasındaki sinir iltihabı yüzünden feci acılar çeken ve hiçbir sorumluluk üstlenemeyen kuzen Gladys dışında herkes katıldı meclise. En akıllıca şeyin Valancy’yi bir süreliğine yalnız bırakmak, Benjamin amcanın deyimiyle “kafasını dinlemesine izin vermek”, “ona ilişmeden göz kulak olmak” olduğuna karar verildi. Yani yüzlerine vurulan gerçeği kabul ettiler. “Bekle-gör stratejisi” henüz icat edilmemişti ama Valancy’nin endişeli akrabalarının izlemeye karar verdiği politika buydu.

“Oturup beklemeli, ona göre hareket etmeliyiz,” dedi Benjamin amca. “Yumurtayı çırpmak,” diye ekledi vakarla, “çırpılmış yumurtayı parçalarına ayırmaktan kolaydır. Tabii iyice delirirse…”

James amca, Doktor Ambrose Marsh’a danıştı. Doktor Ambrose Marsh da verilen kararı onayladı. Valancy’yi bir deliğe tıkmak isteyen öfkeli James amcaya, Valancy’nin henüz deliliğe kanıt teşkil edebilecek bir şey yapmadığını ya da söylemediğini ve bu yozlaşmış çağda kanıt olmadan insanların bir yere kilitlenemediğini söyledi. James amcanın anlattıkları Doktor Marsh’ı çok endişelendirmemişti, birkaç kez gülümsemesini gizlemek için elini kaldırdı adam. Ama o bir Stirling değildi. Valancy hakkında çok az şey biliyordu. James amca, Ambrose Marsh’ın pek de iyi bir doktor olmadığını ve Adelaide Stirling’in bu adama gelmese daha iyi olabileceğini düşünerek Deerwood’a döndü.

XIV

Hayat trajediler yüzünden duraksamaz. Oğul ölür, yemekler hazırlanmaya devam eder, evin tek kızı aklını kaçırır ama verandalar onarılmalıdır yine de. Bayan Frederick, çatısı tehlikeli bir şekilde sarkan ön verandanın onarımı için haziran ayının ikinci haftasını belirlemişti uzun zaman önce. Kükreyen Abel bu iş için aylar öncesinden görevlendirilmişti, adam ayın ikinci haftasının ilk gününün sabahında derhâl geldi, işe koyuldu. Tabii ki sarhoştu. Kükreyen Abel daima sarhoştu. Ama sarhoşluğunun ilk safhasındaydı ve bu yüzden konuşkandı, güler yüzlüydü. Nefesindeki viski kokusu Bayan Frederick ve kuzen Stickles'ı yemekte çılgına çevirecekti neredeyse. Valancy bile özgürlüğüne kavuşmasına rağmen rahatsız olmuştu. Ama Abel'ı ve onun canlı, etkileyici konuşmasını seviyordu, bulaşıkları yıkadıktan sonra dışarı çıkıp merdivenlere oturdu, onunla konuştu.

Bayan Frederick ile kuzen Stickles bunun korkunç bir davranış olduğunu düşünüyorlardı ama ne yapabilirlerdi ki? Onu içeri çağırdıklarında Valancy alaycı bir şekilde gülümsedi, içeri girmedi. Bir kez başladıktan sonra meydan okumak çok kolay geliyordu. İlk adımı atmak en önemlisiydi. Bayan Frederick ve kuzen Stickles Kükreyen Abel'ın önünde olay çıkarmasın diye Valancy'ye bir şey demeye korkuyordu, adam kendine has yorumlarıyla ve abartılarıyla yaşananları her yere yayabilirdi. Haziran güneşi parlıyordu ama hava soğuktu epey, Bayan Frederick'in yemek odasının penceresinde oturup konuşulanları dinleyemiyordu. Pencereyi kapatmak zorunda kaldı, Valancy ile Kükreyen Abel baş başa kaldı. Bayan Frederick bu konuşmanın nereye varacağını bilebilseydi verandanın tamirini boşverirdi kesinlikle.

Valancy, Isabel teyzenin mevsimlerin değiştiğini anlamasına neden olan soğuk haziran esintisine meydan okurcasına merdivenlerde oturuyordu. Üşütüp üşütmemek umurunda değildi. O soğuk, güzel, mis kokulu dünyada oturup kendini özgür hissetmek çok keyifliydi. Ciğerlerini tertemiz, güzel rüzgârla dolduruyor, kollarını ona uzatıyor ve İskoç şarkıları eşliğinde neşeyle çekiç sallayarak dertlerini anlatan Kükreyen Abel'ı dinlerken rüzgârın saçlarını dağıtmasına izin veriyordu. Valancy, Abel'ı dinlemeyi seviyordu. Çekicinin hiçbir vuruşu ezgiyi bozmuyordu.

İhtiyar Abel Gay yetmiş yaşındaydı ama hâlâ yakışıklıydı; azametli ve erkeksi bir duruşu vardı. Mavi pazen gömleğine değen muazzam sakalı hâlâ alev

kızılıydı, gür saçlarıysa kar gibi bembeyazdı, mavi gözlerinden ise gençliğin ateşi okunuyordu. Kocaman, kırmızımsı ak kaşları bıyığa benziyordu. Belki de bu yüzden dudağının üstünü daima tıraş ediyordu. Yanakları kızarmıştı, burnu da kızarmalıydı ama öyle değildi. En asil Romalıları bile hayran bırakacak türden güzel, dik ve ince bir burnu vardı. Abel iki metreye yakındı, omuzları genişti ve kalçaları sıkıydı. Gençliğinde meşhur bir âşıktı, tek bir kadına bağlanamayacak denli çekici bulurdu tüm kadınları. Onun ömrü çılgınlıklarla, serüvenlerle, aşklarla, şansla ve şanssızlıkla dolu çılgın ve renkli bir panorama oluşturuyordu. Evlendiğinde kırk beş yaşındaydı. Güzeller güzeli bir kızla evlenmişti ve kız, Abel'ın gelgitleri yüzünden birkaç yıla ölmüştü. Abel kızın cenazesinde dindarca sarhoş olmuştu, o hiç sevmediği papaz dua ederken, dua etmeye çalışırken İşaya'nın elli beşinci bölümünü tekrarlamakta ısrar etmişti; Abel İncil'in çoğunu ve Mezmurlar'ı ezbere biliyordu. Sonrasında yaşlı bir kuzeni çekip çevirmişti evini, yemeklerini pişirmişti, işleri bir şekilde yürütmüştü. Küçük Cecilia Gay bu ümitsiz ortamda büyümüştü.

Valancy, Cissy Gay'i devlet okulundan iyi tanırdı, hâlbuki Cissy ondan üç yaş küçüktü. Okuldan sonra onu hiç görmemişti. İhtiyar Abel Presbiteryendi. Presbiteryen bir vaiz evlendirmişti onu; çocuğunu Presbiteryen bir vaiz vaftiz etmişti ve karısını yine bir Presbiteryen vaiz gömmüştü. Presbiteryen teolojisini çoğu papazdan iyi bilirdi Abel. Bu yüzden papazlar onunla tartışırken dehşete düşerdi. Ama Kükreyen Abel hiç kiliseye gitmezdi. Deerwood'a gelen her Presbiteryen papaz, Kükreyen Abel'ı ıslah etmek için bir şeyler yapmaya çalışırdı. Ama son zamanlarda kimse ona ilişmiyordu. Papaz Bay Bently sekiz yıldır Deerwood'daydı ama papazlığının ilk üç ayından sonra Kükreyen Abel'ı arayıp sormamıştı hiç. O ilk üç ayda ise Kükreyen Abel, sarhoşluğunun teolojik safhasında oluyordu hep. Bu safhadan sonra ise daima duygusal ve hüzünlü safha gelirdi. Ardından kükremeye, küfretmeye başlardı Abel. Öfkeli bir Tanrı'nın ellerinde bir günahkâr olduğunu fark ettiği gelip geçici ama şiddetli an ise son safhaydı, dualara bu safhada başlardı. Abel duaların ötesine hiç geçmezdi. Dizlerinin üzerinde uyuyakalırdı hep, o şekilde de uyanırdı ama hayatı boyunca hiç "körkütük sarhoş" olmamıştı. Bay Bently'ye sıkı bir Presbiteryen olduğunu ve seçildiğinden emin olduğunu söylerdi. Tövbe edecek (bildiği kadarıyla) hiç günahı yoktu.

Bay Bently, "Hayatınızda hiç pişman olduğunuz bir şey yapmadınız mı?" diye sorardı.

Kükreyen Abel gür, ak saçlarını kaşır, düşünür gibi yapardı. "Şey, evet," derdi sonunda. "Öpebileceğim ama öpmediğim kimi kadınlar oldu. Büyük pişmanlıktır

benim için.”

Bay Bently tek söz etmeden çekip giderdi.

Abel, Cissy’yi düzgün bir şekilde vaftiz ettirmişti. Kendisi de keyifle sarhoş olmuştu. Kızı düzenli olarak kiliseye ve Pazar Okulu’na yollamıştı. Kilisedekiler kızı bağrına basmıştı, kız Misyon Grubu’nun, Kızlar Loncası’nın ve Genç Kadınlar Misyoner Topluluğu’nun bir üyesi olmuştu. Sadık, göze batmayan, samimi, küçük bir işçiydi. Herkes Cissy Gay’i severdi ve ona üzülürdü. O kadar alçakgönüllü, narin ve güzeldi ki bu güzelliği sevgi ve şefkatle yaşatılmadığında yok olabilirdi; çok hassastı, ele avuca sığmaz bir güzellikti bu. Ama sevgi ve merhamet, felaketin onu aç kediler gibi parçalamasına engel olamadı. Dört yıl önce Cissy Gay Muskoka’daki bir otelde yazlık garson olarak işe girmişti. Sonbaharda döndüğünde ise farklı biriydi. Herkesten ve her şeyden sakladı kendini, hiçbir yere gitmedi. Nedeni kısa süre sonra ortaya çıktı, skandal patlak verdi. Cissy’nin bebeği o kış doğdu. Kimse bebeğin babasının kim olduğunu bilmiyordu. Cecily zavallı solgun dudaklarını sımsıkı kapalı tutup sırrını sakladı. Kimse Kükreyen Abel’a bir şey sormaya cesaret edemiyordu. Dedikodular ve tahminler suçu Barney Snaith’e yüklüyordu çünkü oteldeki diğer hizmetçiler özenle sorgulanmış ancak hiç kimse Cissy Gay’i “bir erkekle” görmemişti. Epey gücenmişlerdi hatta, Cecily’nin “çok kendi hâlinde” olduğunu söylüyorlardı. “Danslarımız için hiç iyi bir şey değil. Başına gelen bakın şimdi!”

Bebek bir yıl yaşamıştı. Ölümünden sonra Cissy gözden kayboldu. İki yıl önce Doktor Marsh kıza altı ay ömür biçmişti, akciğerleri çok kötü durumdaydı. Ama Cecily hâlâ yaşıyordu. Kimse onu ziyaret etmezdi. Kadınlar Kükreyen Abel’ın evine gitmezdi. Bay Bently, Abel’ın evde olmadığını bildiği bir gün bir kez gitmişti ama mutfakta yerleri silen korkunç yaşlı yaratık, Cissy’nin kimseyi görmeyeceğini söylemişti. İhtiyar kuzen ölmüştü ve Kükreyen Abel’ın iki ya da üç itibarsız hizmetçisi vardı, veremden ölmek üzere olan bir kızın bulunduğu bir eve gitmeye razı olabilecek türden hizmetçilerdi bunlar. Ama son hizmetçi de çekip gitmişti bir süre önce, Kükreyen Abel’ın Cissy’ye bakacak ve “işleri” görecek kimsesi kalmamıştı. Valancy’ye sızlandı tüm bunları anlatarak, Deerwood ve çevresindeki toplulukların “ikiyüzlülüklerine” gün yüzü görmemiş küfürler etti, o esnada salondan geçen kuzen Stickles da duydu bu küfürleri, zavallı kadın düşüp kalacaktı az kalsın. Valancy bu lafları mı dinliyordu gerçekten?

Valancy küfürlerin çok farkında değildi. Zavallı, mutsuz, gözden düşmüş küçük Cissy Gay’in Mistawis yolundaki o terk edilmiş eski evde hasta yattığını, çaresiz olduğunu, ona yardım edecek ya da onu teselli edecek hiç kimsesinin

olmayışını düşünüyordu bir tek, korkunç bir durumdu bu. Üstelik bunlar bin dokuz yüz bilmem kaç yılında sözde Hristiyan bir toplumda yaşanıyordu!

“Cissy’nin şu anda orada yapayalnız olduğunu, onun için bir şey yapacak kimsenin olmadığını mı söylemek istiyorsunuz?”

“Ah, biraz hareket edebiliyor ve istediği zaman bir şeyler yiyip içebiliyor. Ama çalışamıyor. Bütün gün çalışıp akşam eve yorgun ve aç dönmek, sonra kendi yemeğini pişirmek bir erkek için çok zor. Bazen ihtiyar Rachel Edwards’ı kovduğum için üzülüyorum.” Abel, Rachel’ı epey ayrıntıyla tarif etti.

“Yüzü yüzlerce ceset eskitmiş gibiydi. Habire surat asıyordu. Öfkeye laf ederler bir de! Öfke, surat asmaktan çok daha iyidir. Solucanları yakalayamıyordu ve pisti. Aptal değilim ben,

Azıcık pislikten zarar gelmez! Ama kadın abartıyordu. Anlatayım mı size? Reçel yapmıştı bir kez, kavanozları ağızları kapalı hâlde masanın üzerine koymuştu. Köpek masanın üzerine çıktı, patisini kavanozlardan birine soktu. Kadın ne yaptı peki? Köpeğin patisindeki reçeli kavanoza geri koydu! Sonra kavanozun kapağını kapatıp kilere yolladı. Kapıyı gösterdim ben de, “git!” dedim. Kadın çıktı, arkasından ikişer ikişer kavanoz fırlattım. İhtiyar Rachel’ın reçel kavanozlarından kaçışını izlerken gülmekten geberecektim az kalsın. Kadın herkese benim delirdiğimi söylemiş, kimse beni sevdiğinden ya da para kazanmak için evime gelmiyor anlayacağınız.”

“Ama Cissy’nin birine ihtiyacı var,” diye ısrar etti Valancy, olayın bu tarafındaydı hâlâ. Kükreyen Abel’a yemek yapacak birisinin olup olmaması umurunda değildi. Cecilia Gay için yüreği yanıyordu.

“Ah, bizimki iyi merak etmeyin. Barney Snaith hep uğrar, istediği her şeyi yapar. Portakal, çiçek falan getirir. Hristiyan dediğin böyle olmalı. Ama Aziz Andrew’un küstah sümüklüleri Barney’yi kendileriyle aynı seviyede görmüyor tabii. Size söyleyeyim, köpekler onlardan önce cennete gidecek. Papazları da tilki gibi kurnaz!”

“Hareketlerinize dikkat ederseniz eğer, hem St. Andrew’s’ta hem de St. George’s’ta, Cissy’ye iyi davranacak pek çok iyi kalpli insan bulabilirsiniz,” dedi Valancy sertçe. “İnsanlar evinize yaklaşmaya bile korkuyorlar.”

“İhtiyar ve kederli bir köpek olduğum için mi? Ama ben ısırmam, hayatımda kimseyi ısırmadım. Öylesine edilmiş birkaç laftan kimseye zarar gelmez. İnsanlar evime gelsin istemiyorum. Sağı solu kurcalamalarını istemiyorum. Hizmetçi istiyorum ben. Her pazar tıraş olup kiliseye gitsem istediğim kadar hizmetçi bulabilirim. O zaman saygıdeğer biri olurdum işte. Ama her şey

önceden belirlenmişken kiliseye gitmenin ne faydası var? Söyleyin bana hanımefendi.”

“Öyle mi?” dedi Valancy.

“Evet. Kabullendim artık. Keşke başka türlüsü mümkün olsaydı. Ne cenneti ne de cehennemi istiyorum. Keşke ikisinin karışımına sahip olabilsek.”

“Bu dünyada da böyle değil mi zaten?” dedi. Valancy düşünceliydi, teolojiyi düşünmüyordu ama.

“Hayır, hayır,” diye gürledi Abel inatçı bir çiviye muazzam bir darbe indirirken. “Bu dünyada çok cehennem var, hem de çok. Bu yüzden sık sık sarhoş oluyorum. Sarhoşluk insanı bir süreliğine de olsa özgür bırakıyor, kendinden kurtuluyorsun. Evet, Tanrı adına, kaderden de kurtuluyorsun. Hiç denediniz mi?”

Valancy dalgın dalgın, “Hayır, benim başka bir özgürleşme yöntemim var,” dedi. “Ama Cissy’ye dönelim. Birine ihtiyacı var…”

“Neden habire Cissy’den söz ediyorsunuz? Şimdiye dek onunla öyle çok ilgilenmediniz. Onu görmeye bile gelmiyorsunuz. Oysa o sizi çok severdi.”

“Böyle yapmamalıydım,” dedi Valancy. “Ama boş verin. Anlayamazsınız. Mesele şu ki sizin bir hizmetçiniz olmalı.”

“Nereden bulacağım? Düzgün bir kadın bulabilirsem iyi bir ücret ödeyebilirim. Yaşlı cadılardan hoşlandığımı mı sanıyorsunuz?”

“Sizce ben çok mu hoşlanıyorum yaşlı cadılardan?” dedi Valancy.

XV

“Sakin olalım,” dedi Benjamin amca. “Hepimiz sakin olalım.”

“Sakin mi olalım?” Bayan Frederick ellerini ovuşturdu. “Nasıl sakin olabilirim, böyle bir utanç karşısında kim sakin olabilir?”

“Neden gitmesine izin verdiniz?” diye sordu James amca.

“İzin mi! Onu nasıl durdurabilirdim, James? Yemekten sonra Christine’le ikimiz mutfaktayken büyük valizini hazırlamış, valizi evine dönen Kükreyen Abel’a vermiş herhâlde. Doss elinde küçük çantasıyla, yeşil şayak kumaştan elbisesiyle aşağı indi. Ne olacağını anladım, dehşete düştüm. Nasıl olduğunu size anlatamam ama Doss’un korkunç bir şey yapacağını biliyordum sanki.”

Benjamin amca sertçe, “Keşke biraz daha erken fark etseydin,” dedi.

“‘Doss, nereye gidiyorsun?’ diye sordum, o da, ‘Mavi Şato’mu aramaya gidiyorum,’ dedi.”

“Bu da Marsh’ı, kızın aklının gittiğine ikna edemezse ne eder bilmiyorum,” diye araya girdi James amca.

“Ben de, ‘Valancy, ne demek istiyorsun?’ dedim. ‘Kükreyen Abel’ın evine gideceğim, Cissy’ye bakacağım. Bana ayda otuz dolar ödeyecek,’ dedi. Oracıkta düşüp ölmediğime şaşıyorum.”

“Gitmesine izin vermemeliydin, evden çıkmasına izin vermemeliydin,” dedi James amca. “Kapıyı kilitlemeliydin, bir şey yapmalıydın.”

“Kapıyla aramda duruyordu. O kadar kararlıydı ki. Taş gibiydi. Onunla ilgili en garip şey de bu. Eskiden çok usluydu, çok itaatkârdı ama şimdi hiç laf dinlemiyor. Aklını başına getirebilmek için söylenebilecek her şeyi söyledim. İtibarını hiç düşünüp düşünmediğini sordum. Ona ciddiyetle: ‘Doss, bir kadının itibarı bir kez lekelendi mi hiçbir şey temizleyemez. Kükreyen Abel’a gidip Cissy Gay gibi kötü bir kıza hizmet edersen mahvolursun,’ dedim. O da, ‘Cissy’nin kötü bir kız olduğuna inanmıyorum ama öyle olsa da umurumda değil,’ dedi. Tam olarak böyle dedi: ‘Öyle olsa da umurumda değil.’”

Benjamin amca, “Ahlak anlayışını hepten yitirmiş,” diye çıkıştı.

“‘Cissy Gay ölüyor,’ dedi, ‘bir Hristiyan topluluğunda hiç kimsenin yardımını görmeden ölmesi utanç verici bir rezalet. Ne yapmış olursa olsun, o bir insan.’”

James amca müthiş bir teslimiyete kapılan birinin havasıyla, “Bu konuda sanırım doğru söylüyor,” dedi.

“Doss’a insanların ne diyeceğine önem verip vermediğini sordum. ‘Hayatım boyunca insanların ne diyeceğine önem verdim’, dedi. ‘Şimdi gerçeklere dönüyorum. İnsanların canı cehenneme! Hepsinin canı cehenneme!’”

“Çok çirkin bir şey!” dedi Benjamin amca kızgınlıkla. “Çok çirkin bir şey!”

Böyle deyince biraz rahatladı ama ondan başka kimse rahatlamadı.

Bayan Frederick ağlıyordu. Kuzen Stickles kadının çaresizlik iniltileri arasında devam etti.

“İkimiz de ona, Kükreyen Abel’ın ayyaş öfke nöbetlerinden birinde karısını öldürdüğünü, böyle bir durumda onu da öldüreceğini söyledik. Güldü ve dedi ki, ‘Kükreyen Abel’dan korkmuyorum. Beni öldürmeyecek, onun gözü pek hâllerinden korkmama gerek yok, adam çok yaşlı.’ Ne demek istiyordu acaba? Gözü pek miymiş ki o adam?”

Bayan Frederick konuşmanın kontrolünü yeniden ele geçirmek için ağlamayı kesmesi gerektiğini fark etti.

“Ona dedim ki: ‘Valancy, kendi itibarını ve ailenin saygınlığını düşünmüyorsun anladık, peki benim duygularımı da mı düşünmüyorsun? O da, ‘Hiç düşünmüyorum,’ dedi. Aynen böyle: ‘Hiç düşünmüyorum!’”

“Deliler başkalarının duygularına saygı duymazlar hiç,” dedi Benjamin amca. “Belirtilerden biri de budur.”

“O zaman gözyaşlarına boğuldum, o da bana dedi ki: ‘Hadi ama anne, uzatma. Bir Hristiyan hayırseverliği yapacağım, bunun itibarıma vereceği zarara gelince, biliyorsun zaten evlilik şansım yok, o yüzden ne önemi var ki?’ Sonra arkasını dönüp gitti.”

“Ona en son dedim ki,” dedi kuzen Stickles acıklı bir şekilde, “‘Geceleri sırtımı kim ovacak?’ O da dedi ki… Ama hayır, ne dediğini söylemeye dilim varmıyor.”

“Saçmalık,” dedi Benjamin amca. “Boş ver. Mızmızlanmanın sırası değil.”

“Dedi ki,” kuzen Stickles’ın sesi fısıltıdan biraz daha fazla çıkıyordu şimdi, “dedi ki ‘Beter olsun sırtın da!’”

“Kızımın bela okuduğunu duymak da varmış kaderimde!” diye hıçkırdı Bayan Frederick.

“Öylesine edilmiş bir laftı, birilerini taklit ediyor herhâlde,” diye bocaladı kuzen Stickles, en kötüsü ortaya çıktığı için işleri düzeltmek istiyordu şimdi. Ama tırabzandan hiç söz etmedi.

James amca sertçe, “Çok yakında küfür de eder,” dedi.

“En kötüsü de,” Bayan Frederick mendilinde kuru bir nokta aradı, “artık herkes onun meczup olduğunu bilecek. Bunu daha fazla saklayamayız. Ah, dayanamıyorum buna!”

“Ona karşı daha katı olmalıydın,” dedi Benjamin amca.

“Nasıl olabilirdim bilmiyorum,” dedi Bayan Frederick dürüstçe.

James amca, “İşin en kötü yanı, Snaith denen hergele sürekli Kükreyen Abel’la takılıyor,” dedi. “Bu delilik Kükreyen Abel’da birkaç hafta geçirmekle sınırlı kalır umarım, daha kötü bir şey olmasın diye şükredeceğim. Cissy Gay çok yaşayamaz.”

“Pazen eteğini de yanına almamış!” diye yakındı kuzen Stickles.

“Ambrose Marsh’a bir daha gideceğim,” dedi Benjamin amca, pazen etekten değil Valancy’den bahsediyordu.

“Avukat Ferguson’la görüşeceğim ben de,” dedi James amca.

Benjamin amca, “Bu arada,” diye ekledi yine, “sakin olalım.”

XVI

Valancy mor ve kehribar bir gökyüzünün altında, yüreğinde tuhaf bir coşkuyla ve beklentiyle Mistawis yolundaki Kükreyen Abel'ın evine yürüdü. Annesi ile kuzeni Stickles ağlıyorlardı arkasından. Ama kendileri için ağlıyorlardı, onun için değil. Ama şimdi rüzgâr yüzüne vuruyordu hafif hafif, çiy tutmuş serin çimenli yollarda esiyordu. Rüzgârı çok severdi Valancy! Kızılgerdanlar yol boyunca köknar ağaçlarında uykulu uykulu ıslık çalıyordu ve nemli hava balsam kokuyordu. Mor alacakaranlıkta kocaman arabalar mırıldanarak geçip gidiyordu (Muskoka'ya yaz turistleri akın etmeye başlamıştı) ama Valancy hiçbirini kıskanmıyordu. Muskoka evleri büyüleyici olabilirdi ama ötesinde, günbatımında, köknarların kuleleri arasında Mavi Şato yükseliyordu. Eski yaşamını, alışkanlıklarını ve çekingenliklerini ölü yapraklar gibi attı üzerinden. Onların kirine maruz kalmayacaktı.

Kükreyen Abel'ın derme çatma, yıkık dökük eski evi köyden yaklaşık beş kilometre uzakta, Mistawis civarlarındaki seyrek yerleşimli, tepelik, ormanlık arazide, halk arasındaki ismiyle "arka taraftaydı". İşin aslı, burası Mavi Şato'ya pek benzemiyordu.

Abel Gay'in genç ve zengin olduğu günlerde epey güzel bir yerdi burası, kapının üzerinde asılı duran kemerli tabelada "A. Gay, Marangoz," yazardı. Çok güzeldi o günlerde, boyası yeniydi daha. Şimdiyse delik deşik çatısıyla, eğri büğrü panjurlarıyla soluk, kasvetli, eski bir evdi. Abel kendi evinde hiç marangozluk işi yapmıyordu herhâlde. Evin de hayattan bıkmış gibi umursamaz bir havası vardı. Yapının arkasında kılıksız acuzelere benzeyen yaşlı ladinlerden oluşan acınası hâlde bir koru vardı. Cissy'nin eskiden temiz ve güzel tuttuğu bahçe vahşileşmişti şimdi. Evin iki yanında sığırkuyruğundan başka bir şey barındırmayan tarlalar uzanıyordu. Evin arkasında, üç kilometre ötedeki Mistawis Gölü'nün kıyısında ormana kadar uzanan, birkaç çiçek açmış yabani kirazın bulunduğu, bodur çamlar ve ladinlerle dolu, işe yaramaz geniş bir çoraklık yayılıyordu. Kayalık bir patika ormana gidiyordu, bu patika hastalıklı, güzel papatyalarla bembeyazdı.

Kükreyen Abel, Valancy'yi kapıda karşıladı.

"Demek geldiniz," dedi kuşkuyla. "O Stirling sürüsü asla izin vermez diyordum."

Valancy sırıttı, otuz iki sivri dişinin hepsini gösterdi.

“Kimse bana engel olamaz.”

“Bu kadar cesur olduğunuzu bilmiyordum,” dedi Kükreyen Abel hayranlıkla. “Şu güzel ayak bileklerine de bakın,” diye ekledi Valancy’yi içeri alırken.

Kuzen Stickles bunu duysa Valancy’nin hem dünyevi hem de uhrevi yönden sonunun geldiğini düşünürdü. Ama Abel’ın modası geçmiş flörtözlüğü Valancy’yi endişelendirmiyordu. Üstelik hayatında ilk kez iltifat alıyordu, sevmişti bunu. Bileklerinin güzelliğinden şüphelenirdi bazen ama daha önce kimse ona bundan bahsetmemişti. Stirlingler ayak bileklerinden asla bahsetmezdi.

Kükreyen Abel, Valancy’yi mutfağa götürdü, Cissy Gay kanepede yatıyor, hızlı hızlı nefes alıyordu. Çukur yanaklarında küçük kırmızı lekeler vardı. Valancy, Cecilia Gay’i yıllardır görmemişti. Cecily eskiden çok güzel bir kızdı; yumuşak, altın sarısı saçları vardı, yüzü dupduru ve mum gibiydi, mavi gözleri çok güzeldi, çiçek gibi bir kızdı Cissy. Ondaki bu değişime şok oldu Valancy. Tatlı Cissy bu muydu? Yorgun, kırık bir çiçeğe benzeyen bu acınası küçük şey Cissy miydi gerçekten? Gözlerindeki güzellik silinip gitmişti, kocamandı şimdi bu gözler. Valancy, Cecilia Gay’i son gördüğünde bu soluk, acınası gözler neşeyle parıldayan duru, mavi bir denizdi. Şimdiki tezat o kadar korkunçtu ki Valancy’nin gözleri yaşardı. Cissy’nin yanına diz çöktü, kollarını ona doladı.

“Cissy, canım, sana göz kulak olmaya geldim. İstediğin sürece seninle kalacağım.”

“Ah!” Cissy ince kollarını Valancy’nin boynuna doladı. “Ah öyle mi gerçekten? Çok yalnızım. Kendime bakabilirim ama çok yalnızım. Burada senin gibi birinin olması cennet gibi gelir bana. Sen eskiden de bana hep çok iyi davranırdın.”

Valancy, Cissy’ye sıkıca sarıldı. Mutlu olmuştu ansızın. Burada ona ihtiyacı olan biri vardı, yardım edebileceği biri vardı. Gereksiz biri değildi artık. Eski günler geride kalmıştı, her şey yeniden başlıyordu şimdi.

“Çoğu şey kaderde yazılıdır ama bazen felek ipleri eline alır,” dedi Kükreyen Abel keyifle piposunu tüttürürken.

XVII

Valancy, Kükreyen Abel'daki birinci haftanın sonunda eski yaşamıyla ve o yaşamdaki tüm insanlarla arasına uzun yıllar girmiş gibi hissetti. Bu insanlar ona uzak görünmeye başlamıştı (tıpkı bir düş gibi) günler geçtikçe daha da uzaklaşıyorlardı, en sonunda hepten önemsiz oldular.

Valancy mutluydu. Hiç kimse onu bilmecelerle rahatsız etmiyordu ya da Mor Haplar için ısrarcı olmuyordu. Kimse ona Doss demiyordu ya da soğuk algınlığı konusunda endişelenmiyordu. Dövülecek yorgan yünü, sulanacak iğrenç bitkiler, sineye çekilecek buz gibi anne öfkesi yoktu. İstediği zaman yalnız kalabiliyordu, istediği zaman yatağa girebiliyordu, istediği zaman hapşırabiliyordu. Uzun, harikulade kuzey alacakaranlığında, Cissy uyurken ve Kükreyen Abel evde değilken, arka verandanın titreyen basamaklarında saatlerce oturabiliyordu. Çorak araziden öteye, ince ve mor çiçeklerle kaplı tepelere bakabiliyordu, küçük ladinlerde vahşi, tatlı melodiler söyleyen dost rüzgârı dinleyebiliyordu. Karanlık gökyüzü serin, hoş bir dalga gibi manzaraya çökene kadar güneşe bulanan otların kokusunu soluyabiliyordu.

Cissy biraz daha iyi olduğunda öğleden sonraları çorak araziye gidip odun çiçeklerine bakıyorlardı. Ama hiç çiçek toplamıyorlardı. Valancy, Cissy'ye John Foster'ın hakikatlerini okumuştu: "Odun çiçeklerini toplamak acınası bir şeydir. Yeşilden, titreşimden uzakta büyülerini kaybederler. Odun çiçeklerinin tadını çıkarmak için onları en ücra köşelerine kadar takip etmek, onları zevkle seyretmek, sonra arkaya bakarak onları terk etmek, yanımıza sadece zarafetlerinin ve kokularının baştan çıkarıcı hatırasını almak gerekir."

Valancy bir ömür boyu süren sahteliklerden sonra gerçeklerin ortasına düşmüştü. Meşguldü ayrıca, hem de çok meşguldü. Evin temizlenmesi gerekiyordu. Valancy, Stirlinglerin tertip ve temizlik alışkanlıklarıyla yetiştirilmişti nihayetinde. Kirli odaları temizlemekten keyif alınabiliyorsa Valancy'nin keyfi çok yerindeydi. Kükreyen Abel, Valancy'nin beklenenden çok daha fazlasını yapmakla uğraşmasının aptalca olduğunu düşünüyordu ama müdahale etmedi. Yaptığı pazarlıktan çok memnundu. Valancy iyi bir aşçıydı. Abel onun her şeye lezzet kattığını söylüyordu. Onda bulduğu tek kusur, iş başında şarkı söylememesiydi.

"İnsanlar iş yaparken her zaman şarkı söylemeli," diye üsteliyordu. "Neşeli oluyor."

“Her iş için geçerli değil bu,” diyordu Valancy de. “İşinin başında şarkı söyleyen bir kasap düşünsenize. Ya da bir cenaze levazımatçısı.”

Abel gürültüyle kahkaha atıyordu.

“Seninle başa çıkmanın yolu yok. Her şeye cevabın var. Stirlingler senden kurtulduklarına seviniyorlardır. Şımarıklığı hiç sevmezler.”

Abel gündüzleri evde olmazdı pek, çalışmıyorsa Barney Snaith’le ava çıkıyor ya da balık tutuyordu. Eve gece dönerdi çoğunlukla, hep çok geç saatlerde ve çoğu zaman çok sarhoş hâlde. Avluya uluyarak geldiğini duydukları ilk gece Cissy, Valancy’ye korkmamasını söylemişti.

“Babam kimseye zarar vermez, sadece gürültü çıkarır.”

Valancy, Cissy gece bir şeye ihtiyaç duyar diye onun odasındaki kanepede uyuyordu (Cissy onu hiç uyandırmıyordu gerçi) ve hiç korkmuyordu. Abel atından indiğinde kükreme biterdi, sonra koridorun sonundaki odasına gidip ağlardı ve dua ederdi. Valancy sakince uykuya daldığında adamın kasvetli iniltilerini duyardı. Abel çoğunlukla iyi huylu biriydi ama ara sıra sinirlendiği de oluyordu. Bir keresinde Valancy soğukkanlılıkla sordu:

“Öfkelenmenin ne yararı var?”

Abel, “Çok rahatlatıcı,” diye yanıtladı.

İkisi birlikte kahkahayı patlattılar.

Abel hayranlıkla, “Çok iyi birisin,” dedi. “Ağzım bozuk biraz, kusura bakma. Bir şey kast ettiğim yok. Alışkanlık işte. Benimle konuşmaktan korkmayan kadınları severim. Cissy her zaman çok uysaldı, çok uysal. Rüzgâra kapılıp gitti bu yüzden. Senden hoşlanıyorum.”

“Yine de,” dedi Valancy kararlılıkla, “her şeyin canına okumana gerek yok. Daha yeni fırçaladığım zeminde çamur izi bırakmana izin vermeyeceğim. Fırçaya lanet etsen bile onu kullanman gerekiyor.”

Cissy temizliğe ve düzene bayılıyordu. Gücü tükenene kadar da vazgeçmemişti bunlardan. Valancy yanında olduğu için acınacak ölçüde mutluydu. Her şey çok korkunçtu o yokken; uzun ve yalnız günler ve geceler boyunca, işe gelen o korkunç ihtiyar kadınlardan başka arkadaşı olmamıştı. Cissy onlardan nefret ediyordu, onlardan korkuyordu. Valancy’ye bir çocuk gibi sarılmıştı şimdi.

Cissy’nin ölmekte olduğuna hiç şüphe yoktu. Ama endişe verici derecede hasta görünmüyordu. Çok öksürmüyordu bile. Çoğu gün kalkıp giyinebiliyor, hatta bazen bahçede ya da çorak arazide bir iki saat çalışabiliyordu. Valancy’nin gelişinden sonra birkaç hafta o kadar iyi gibiydi ki Valancy onun iyileşebileceğini ummaya başlamıştı. Ama Cissy kafasını sallıyordu.

“Hayır, iyileşemem. Ciğerlerim neredeyse iflas etti. İyileşmek istemiyorum zaten. Çok yorgunum Valancy. Bir tek ölüm beni dinlendirebilir. Ama burada olman çok güzel, bunun benim için ne kadar önemli olduğunu asla bilemezsin. Ama Valancy, çok fazla çalışıyorsun. Buna gerek yok. Babam sadece yemeklerinin pişmesini istiyor. Senin de çok iyi olduğunu zannetmiyorum. Bazen çok solgun görünüyorsun. Bir de durmadan ilaç içiyorsun. İyi misin canım?”

Valancy kaygısızca, “İyiyim,” dedi. Cissy’nin endişelenmesini istemiyordu. “Çok çalışmıyorum. Yapacak bir işim olduğu için mutluyum, gerçekten yapmak istediğim bir işim olduğu için çok mutluyum.”

“O zaman,” Cissy hüzünle Valancy’nin elini tuttu, “artık hastalığımdan bahsetmeyelim. Unutalım gitsin. Ben yine küçük bir kızmışım ve sen de buraya benimle oynamaya gelmişsin gibi davranalım. Uzun zaman önce bunu çok isterdim, gelmeni çok isterdim. Gelemeyeceğini biliyordum elbette. Ama yine çok isterdim gelmeni! Diğer kızlardan çok farklı, çok nazik, çok tatlıydın sen, sanki içinde kimsenin bilmediği bir şey var gibiydi, çok güzel bir sırra sahip gibiydin. Var mıydı öyle bir sırrın Valancy?”

Valancy biraz gülerek, “Mavi Şato’m vardı,” dedi. Cissy’nin onun hakkında böyle düşünmesi hoşuna gitmişti. Kimse ondan hoşlanmıyor, ona hayran olmuyor ya da onun için meraklanmıyor zannederdi. Cissy’ye Mavi Şato’sunu anlattı. Daha önce hiç kimseye bundan bahsetmemişti.

“Herkesin bir Mavi Şato’su var sanırım,” dedi Cissy usulca. “İsimleri farklı oluyor yalnızca. Benim de vardı.”

İncecik, küçücük ellerini yüzüne götürdü. Valancy’ye Mavi Şato’sunu kimin yıktığını söylemedi. Ama Valancy o kişinin Barney Snaith olmadığını biliyordu.

XVIII

Valancy, Barney'yi tanıyordu, onunla sadece birkaç kez konuşmuştu gerçi ama yine de onu iyi tanıyor gibiydi. Adamla ilk karşılaşmasında da aynı ölçüde iyi tanıdığını hissetti. Alacakaranlıkta bahçedeydi, Cissy'nin odası için biraz beyaz nergis topluyordu, Mistawis'ten ormanın içinden, korkunç Gri Slosson'un sesini duydu; bu ses kilometrelerce öteden duyulabilirdi. O çılgın yolda taşların üzerinden gümbürdeyerek yaklaşırken başını kaldırıp bakmadı Valancy. Kükreyen Abel'a yerleştiği günden beri Barney her akşam gürültüyle geçip gitmesine rağmen kafasını kaldırıp bakmamıştı hiç. Bu kez gürültüyle geçmedi Barney. Yaşlı Gri Slosson daha da korkunç sesler çıkararak durdu. Valancy, Barney'nin arabadan fırladığını ve köhne kapının üzerine eğildiğini gördü. Birden doğruldu, Valancy'nin yüzüne baktı. İkisinin gözleri buluştu ve Valancy leziz bir zayıflığın bilincine vardı aniden. Ağrı krizlerinden biri mi geliyordu kalbine yine? Ama bu belirti yeniydi.

Barney'nin kahverengi zannettiği gözleri yakından bakınca koyu menekşe rengindeydi, parlaktı, yoğundu. Kaşları birbirine benzemiyordu. Barney zayıftı, çok zayıftı, keşke ona biraz bir şeyler yedirebilseydi, keşke ceketinin düğmelerini dikebilseydi, keşke saçlarını kestirebilseydi, her gün tıraş edebilseydi onu. Yüzünde bir şey vardı, ne olduğunu kimse bilmiyordu. Yorgunluk muydu? Hüzün müydü? Hayal kırıklığı mıydı? Gülümsediğinde çökkün yanaklarında gamzeler beliriyordu. Barney'nin gözlerine bakan Valancy'nin aklından bir anda tüm bu düşünceler geldi geçti.

"İyi akşamlar Bayan Stirling."

Bundan daha sıradan, daha alışıldık bir şey olamazdı. Herhangi biri de böyle diyebilirdi. Ama Barney Snaith'in sözlerine dokunaklılık katan bir söyleyiş tarzı vardı. İyi akşamlar dediği zaman bu akşamın hakikaten iyi bir akşam olduğunu ve bundan kısmen onun sorumlu olduğunu hissediyordunuz. Sizin de bir payınız varmış gibi geliyordu o böyle deyince. Valancy tüm bunları belli belirsiz hissediyordu ama tepeden tırnağa titremesine anlam veremiyordu, kalbi titriyordu herhâlde. Barney Snaith bunu fark etmeseydi keşke!

"Limana gidiyorum," dedi Barney. "Orada sizin ya da Cissy için alabileceğim, yapabileceğim bir şey var mı?"

"Biraz tuzlu morina balığı alabilir misiniz?" dedi Valancy. Aklına gelen tek şey buydu. Kükreyen Abel o gün haşlanmış tuzlu morina balığı yemek istediğini

söylemişti. Şövalyeleri Mavi Şato'dan atlarına bindirip pek çok göreve göndermişti ama hiçbirinden tuzlu morina balığı getirmelerini istememişti.

"Elbette. Başka bir şey yok değil mi? Leydi Jane Grey Slosson'da daha bir şeyler taşıyabileceğim çok yer var. Leydi Jane işini iyi bilir."

"Başka bir şey olduğunu sanmıyorum," dedi Valancy. Barney'nin nasıl olsa Cissy'ye portakal getireceğini biliyordu, her zaman getirirdi.

Barney hemen arkasını dönmedi. Bir süre sessiz kaldı. Sonra ağır ağır, kaprisli bir tavırla şöyle dedi:

"Bayan Stirling, siz gerçekten çetin ceviz çıktınız! Gerçekten! Bu şartlar altında buraya gelip Cissy'ye bakmak büyük bir iş."

Valancy, "O kadar değil aslında," dedi. "Yapacak başka bir şeyim yoktu. Burayı da seviyorum. Kendimi öyle çok kıymetli bir şey yapmış gibi hissetmiyorum. Bay Gay bana makul bir ücret ödüyor. Daha önce hiç para kazanmamıştım ve bu hoşuma gidiyor." Barney Snaith'le konuşmak çok kolay görünüyordu, bir şekilde -dehşetli hikâyelerin, esrarlı mazinin korkunç Barney Snaith'iyle- kendi kendine konuşmak gibi kolaydı ve doğaldı.

"Cissy Gay için yaptıklarınızın karşılığını hiçbir para ödeyemez," dedi Barney. "Çok müthiş, çok güzel bir şey yapıyorsunuz. Size yardım etmek için yapabileceğim bir şey olursa bana haber vermeniz yeterli. Kükreyen Abel sizi rahatsız etmeye kalkarsa–"

"Öyle bir şey yok. Bence çok sevimli biri. Kükreyen Abel'ı seviyorum," dedi Valancy açık yüreklilikle.

"Ben de seviyorum onu. Ama sarhoşluğunun bir safhası var, belki henüz karşılaşmamışsınızdır. O zaman müstehcen şarkılar söylüyor…"

"Ah, evet. Dün gece eve o şekilde geldi. Cissy ve ben odamıza gittik, kendimizi onu duyamayacağımız bir yere kapattık. Bu sabah özür diledi. Kükreyen Abel'ın hiçbir huyundan korkmuyorum."

Barney, "Eminim size iyi davranıyordur, arada sarhoş olup hırıldıyor işte," dedi. "Ona sizin yanınızda bir şeylere lanet okumayı bırakmasını söyledim."

Valancy kurnazlıkla ve o garip, çekik bakışlarıyla, "Neden?" diye sordu. Yanaklarında, Barney Snaith'in onun için çok şey yaptığı düşüncesinden doğan bir kızarıklık vardı. "Ben de lanet okumak istiyorum sık sık."

Barney bir an için bakakaldı. Bu elf kızı iki dakika önceki ufak tefek kızla aynı yaratık mıydı? Bu darmadağın yabani bahçede sihir ve şeytanlık dönüyordu belli ki.

Sonra güldü.

“Öyleyse birilerinin sizin yerinize lanet okuması rahatlatıcı bir şeydir. Demek tuzlu morina balığından başka bir şey istemiyorsunuz?”

“Bu akşam başka bir ihtiyacımız yok. Ama Port Lawrence’a gittiğinizde size sık sık ayak işleri yaptıracağımı söyleyebilirim. Bay Gay istediğim her şeyi getirmiyor, unutuyor, ona güvenemiyorum.”

Barney, Lady Jane’ine binip gitti, Valancy uzun süre bahçede durdu.

Sonra birkaç kez daha geldi Barney, ıslık çalarak çoraklığın içinden belirdi. Islığı haziran ikindilerinde ladinlerin arasında nasıl da yankılanıyordu! Valancy akşamları bu ıslığı duymayı isterken buluyordu kendini, kızıyordu kendine ama sonra bırakıveriyordu. Onu tutan neydi ki?

Barney, Cissy’ye her hep meyveler ve çiçekler getirirdi. Bir keresinde Valancy’ye de bir kutu şeker vermişti, Valancy ilk kez bir şeker kutusu alıyordu. Şekerleri yerse saygısızlık edecekmiş gibi hissetti.

Olduk olmadık zamanlarda Barney Snaith’i düşünürken buluyordu kendini. Birbirlerini görmedikleri zamanlarda onun da aklına gelip gelmediğini merak ediyordu, geliyorsa eğer ne düşünüyordu Barney onun hakkında? Mistawis adasındaki o gizemli evi görmek istiyordu. Cissy o eve hiç gitmemişti. Cissy de Barney’den söz ediyordu pek düşünmeden, onu beş yıldır tanıyordu ama aslında o adam hakkında Valancy’den daha az şey biliyordu.

“Kötü biri değil,” diyordu Cissy. “Kimse kalkıp bana o adam kötüdür demesin. Utanılacak bir şey yapmış olamaz.”

“O zaman neden böyle yaşıyor?” diye soruyordu Valancy, Barney’nin savunulduğunu duymak için.

“Bilmiyorum. Gizemli biri. Bu gizemin ardında elbette bir şeyler var ama utanç verici şeyler olmadığını biliyorum. Barney Snaith utanç verici bir şey yapamaz Valancy.”

Valancy o kadar emin değildi. Barney bir şeyler yapmış olmalıydı. Eğitimli ve zeki bir adamdı. Valancy bunu Barney’nin şaşırtıcı ölçüde çok okumuş ve ayıkken her konuyu tartışabilen Kükreyen Abel’la konuşmalarını ve tartışmalarını dinlerken keşfetmişti. Böyle bir adam çok iyi ya da kötü bir nedeni olmasa beş yıl boyunca Muskoka’ya gömülüp bir serseri gibi yaşamazdı. Ama bunun bir önemi yoktu. Önemli olan tek şey, Barney’nin, Cissy Gay’in sevgilisi olmadığının kesinleşmesiydi. Aralarında böyle bir şey yoktu, hiç olmamıştı. Gerçi Barney, Cissy’ye, Cissy de Barney’e çok düşkündü, bu ortadaydı. Ama Valancy endişelenmiyordu bu düşkünlüğe.

“Barney şu iki yıl boyunca benim her şeyim oldu,” diyordu Cissy. “O olmasaydı ne yapardım bilmiyorum.”

“Cissy Gay tanıdığım en tatlı kız. Ve eğer kim olduğunu bulabilirsem vuracağım bir adam var!” diyordu Barney de hiddetle.

Barney ilginç bir konuşmacıydı, serüvenleri hakkında çok şey anlatırken kendisi hakkında hiçbir şey anlatmamak gibi bir becerisi vardı. Yağmurlu bir günde Barney ile Abel arka arkaya hikâyeler anlatmıştı, Valancy de masa örtülerini dikerken onları dinlemişti. Barney berduşluk yaparak ülkeyi boydan boya gezdiği günlerdeki serüvenlerinden, trenlerdeki “barakalarda” başından geçen tuhaf hikâyelerden söz açıyordu. Valancy, trenlere kaçak binen Barney’yi kınaması gerekiyormuş gibi hissediyordu ama kınamıyordu. Bir sığır gemisiyle İngiltere’ye gidişinin hikâyesi kulağa daha makul geliyordu. Yukon’la ilgili hikâyeleri duydukça büyüleniyordu, hele Gold Run ile Sulphur Vadisi arasındaki uçurumda kaybolduğu gecenin hikâyesine bayılıyordu. Orada iki yıl geçirmişti Barney. Hapishane ve onca diğer şey ne ara olmuştu peki?

Barney doğruyu söylüyorsa tabii. Ama Valancy onun doğru söylediğini biliyordu.

“Hiç altın bulamadım,” diyordu. “Fakirleşerek döndüm. Ama ne güzel bir yerdi orası! Kuzey rüzgârının verdiği o sessizliğe hayran oldum. O zamandan beri kendime gelemedim.”

Barney çok konuşkan biri değildi ama. İyi seçilmiş birkaç kelimeyle çok şey anlatırdı; Valancy bu kelimelerin nasıl böyle iyi seçilebildiğini anlayamıyordu. Ağzını açmadan bir şeyler söylemeyi de iyi biliyordu Barney.

Gözleri, dudaklarından çok şey anlatan erkekleri severim, diye düşünüyordu Valancy.

Ama sonra ona dair her şeyi sevdi. Sarı saçlarını, meraklı gülümsemelerini, keyifle ufak ufak pırıldayan gözlerini, o korkunç Leydi Jane’e duyduğu sadık sevgiyi, elleri cebinde, çenesi göğsüne gömülü, biçimsiz kaşlarıyla yukarı bakarak oturuşunu. Ve azıcık kışkırtmayla okşayıcı ya da kur yapabilecekmiş gibi çıkan güzel sesini... Bazen bunları düşünmekten neredeyse korkuyordu Valancy. Öyle canlıydı ki bu düşünceler, başkaları da bunların farkındaymış gibi hissediyordu.

“Bütün gün bir ağaçkakanı izledim,” demişti Barney bir akşam titrek ve eski arka verandada. Ağaçkakanın yaptıklarını anlatması büyük keyif veriyordu. Orman halkına anlatacak neşeli, kurnazca bir şeyler buluyordu daima. Kimi zaman Kükreyen Abel’la tüm akşam hararetle sigara içerler ve tek kelime

etmezlerdi. Cissy verandanın direkleri arasında sallanan hamakta uzanır, Valancy de elleri dizlerinin üzerinde merdivenlerde boş boş oturur ve gerçekten Valancy Stirling olup olmadığını, Elm Sokağı'ndaki çirkin, eski evden ayrılalı sadece üç hafta olup olmadığını merak ederdi.

Düzinelerce küçük tavşanın cirit attığı çoraklık, ay ışığının ak ihtişamıyla Valancy'nin önünde uzanıyordu. Barney, canı istediğinde çoraklığın kenarına otururdu, o esrarlı büyüsüyle tavşanları kendine çekerdi. Valancy bir keresinde bir sincabın bodur bir çamdan Barney'nin omzuna sıçradığını ve oturup onunla konuşmaya başladığını görmüştü. Bu ona John Foster'ı hatırlatmıştı.

Valancy'nin yeni hayatının zevklerinden biri de istediği zaman, istediği kadar John Foster kitabı okuyabilmesiydi. Yatakta da okuyabiliyordu canı isterse. Kitapları Cissy de çok seviyordu, Valancy ona da okuyordu hep. Abel ve Barney sevmiyordu ama onlara da okumaya çalışıyordu. Abel sıkılıyordu, Barney ise kibarca reddediyor, "Saçmalık," diyordu.

XIX

Elbette Stirlingler “zavallı manyağı” hiç rahat bırakmamış, onun günden güne mahvolan ruhunu ve itibarını kurtarmak için kahramanca çabalardan hiç imtina etmemişlerdi. James amca doktorundan bulamadığı yardımı avukatından da bulamadı ve bir gün Valancy’nin yanına geldi, tam da umduğu gibi Valancy mutfakta yalnızdı, korkunç bir nutuk çekti ona, annesini çok üzdüğünü, ailesini rezil ettiğini söyledi.

“Ama neden?” diye sordu Valancy, yulaf lapası tenceresini güzelce karıştırmayı bırakmadan. “Ben dürüst bir ücret karşılığında dürüst bir iş yapıyorum. Bunda utanılacak ne var?”

“Saçmalama Valancy,” dedi James amca ciddiyetle. “Burası sana göre bir yer değil, bunu sen de biliyorsun. O mapus kuşu Snaith’in akşamları buralarda dolaştığını duydum.”

Valancy düşünceli bir tavırla, “Her akşam değil,” dedi. “Hayır, her akşam değil.”

“Bu dayanılmaz bir şey!” dedi James amca öfkeyle. “Valancy, eve dönmelisin. Seni acımasızca yargılamayacağız. Seni temin ederim ki yargılamayacağız. Tüm bunları unutacağız.”

“Teşekkür ederim,” dedi Valancy.

“Hiç utanman yok mu?” diye sordu James amca.

“Ah, var. Ama benim utandığım şeyler sizin utandığınız şeylerle aynı değil.” Valancy bulaşık bezini titizlikle yıkamaya devam etti.

James amca sabırlıydı. Sandalyesinin kenarlarını kavradı, dişlerini sıktı.

“Aklının yerinde olmadığını biliyoruz. Sana anlayış göstereceğiz. Ama eve dönmelisin. O sarhoş, küfürbaz, yaşlı alçakla burada kalamazsın.”

“Acaba beni mi kastediyordunuz Bay Stirling?” diye sordu Kükreyen Abel. Huzurla piposunu tüttürdüğü ve ihtiyar Jim Stirling’in tiradını büyük bir keyifle dinlediği arka verandanın kapısında aniden belirmişti! Kızıl sakalları öfkeyle kabarmış, kocaman kaşları titremeye başlamıştı. Ama James Stirling’in kusurları arasında korkaklık yoktu.

“Evet. Dahası, bu zayıf ve talihsiz kızı evinden ve yakınlarından uzaklaştırarak adilik ettiğinizi ve bunun için sizi cezalandıracağımı söylemek istiyorum…”

James Stirling daha fazla konuşamadı. Kükreyen Abel mutfağı bir adımda

geçti, James amcayı yakasından yakaladı, baş belası bir kedi yavrusunu yoldan uzaklaştırırmış gibi hiç çaba harcamadan kapıdan, sonra da bahçe duvarından dışarı attı adamı.

“Bir daha buraya gelirsen,” diye bağırdı, “seni pencereden aşağı atarım, pencere kapalı olursa daha iyi olur! Buraya gelip kendini Tanrı sanarak dünyayı düzeltmeye çalışıyorsun demek!”

Valancy, James amcanın ceketinin kuyruğunun bahçedeki çiçek tarhında savruluşundan daha keyif verici az şey gördüğünü samimiyetle ve hiç utanmadan kabul etti. Bir zamanlar bu adamın yargısından korkardı. Şimdi ise onun kendini Tanrı zanneden bir köylü bozuntusu olduğunu görüyordu.

Kükreyen Abel gürültülü kahkahasıyla döndü.

“Yıllar boyunca her gece bunu düşünecek. Yüce Tanrı bu kadar çok Stirling yaratarak bir hata yapmış. Ama madem yaratıldılar, onlarla hesaplaşmak zorundayız. Öldürmekle bitmez bunlar. Ama buraya gelip seni rahatsız ederlerse, ağızlarını açmaya fırsat bulamadan dayağı yerler.”

Bir dahaki sefere Doktor Stalling’i gönderdiler. Kükreyen Abel’ın papazı da çiçek tarhına atacak hâli yoktu herhâlde. Doktor Stalling bundan o kadar da emin değildi ve bu görevden hiç hoşlanmamıştı. Valancy Stirling’in aklını kaçırdığına inanmıyordu. O kız her zaman tuhaftı zaten. Doktor Stalling onu hiçbir zaman anlayamamıştı. Çünkü tuhaf biriydi. Şimdi her zamankinden biraz daha tuhaftı o kadar. Hem Doktor Stalling’in Kükreyen Abel’dan hoşlanmamak için bir sürü nedeni vardı. Doktor Stalling, Deerwood’a ilk geldiğinde Mistawis ve Muskoka civarında uzun yürüyüşler yapmaktan hoşlanıyordu. Bu gezintilerden birinde kaybolmuş ve epeyce dolaştıktan sonra omzunda silahıyla Kükreyen Abel’ın yanına düşmüştü.

Doktor Stalling sorması gerekeni olabilecek en aptalca şekilde sormayı başarmış, “Bana nereye gittiğimi söyleyebilir misiniz?” demişti.

Abel küçümseyerek, “Nereye gittiğini nereden bileyim, kaz yavrusu musun sen?” diye cevap vermişti.

Doktor Stalling o kadar öfkelenmişti ki bir müddet konuşamamıştı, o sırada Abel ormanda kaybolmuştu. Doktor Stalling evinin yolunu bulmuştu bulmasına ama Abel Gay’le bir daha hiç karşılaşmamayı istiyordu.

Ama şimdi görevini yapmaya gelmişti. Valancy’nin kalbi sıkıştı adamı görünce. Doktor Stalling’den hâlâ çok korktuğunu itiraf etti kendine. Uzun, kemikli parmağını ona doğru sallayıp eve gitmesini söylerse, itaatsizlik etmeye cesaret edemeyeceğine dair sefil bir inancı vardı.

“Bay Gay,” dedi Doktor Stalling kibarca, küçümseyerek, “Bayan Stirling’le birkaç dakika yalnız konuşabilir miyim?”

Kükreyen Abel biraz sarhoştu, aşırı kibar ve çok kurnaz olacak kadar sarhoş. Doktor Stalling geldiğinde gitmek üzereydi ama şimdi salonun bir köşesine oturdu, kollarını kavuşturdu.

“Hayır, hayır bayım,” dedi ciddiyetle. “Olmaz, asla olmaz. Evimin itibarını korumak zorundayım. Bu genç bayana eşlik etmeliyim. Burada bir şeyler kaynatılmasına izin veremem.”

Öfkeli Doktor Stalling o kadar kötü görünüyordu ki Valancy, Abel’ın ona nasıl katlanabildiğini merak etti. Ama Abel’ın umurunda değildi.

Ardından, “Bu konuda bir bilginiz var mı?” diye sordu nazikçe.

“Ne hakkında?”

“Kaynatmak falan,” dedi Abel soğukkanlılıkla.

Bekâret yeminli, hiç evlenmemiş zavallı Doktor Stalling bu iğneleyici sözlerden bir şey anlamadı. Abel’a sırtını döndü, Valancy’yle konuştu.

“Bayan Stirling, annenizin isteği üzerine buradayım. Bana yalvardı. Bazı mesajlar getirmekle görevlendirildim. Dinleyecek misiniz?” İşaret parmağını sallıyordu. “Dinleyecek misiniz?”

Valancy işaret parmağına bakarak belli belirsiz, “Evet,” dedi. Bu parmağın hipnotik bir etkisi vardı Valancy üzerinde.

“Birincisi şu. Eğer buradan ayrılırsanız… Buradan, bu şeyden…”

“Ev,” diye araya girdi Kükreyen Abel. “E-v. Kekeme falan mısınız bayım?”

“Bu yerden ayrılıp evinize dönerseniz, Bay James Stirling, Bayan Gay’e iyi bir hemşire tutacak, parasını da o ödeyecek.”

Valancy dehşetini gizleyip gülümsedi. James amca kesenin ağzını bu şekilde açtığına göre durumu gerçekten de vahim görüyor olmalıydı. Ne olursa olsun, artık onu küçümsemiyor ya da görmezden gelmiyorlardı. Onlar için önemli biri hâline gelmişti Valancy.

“Bu benimle ilgili bir konu,” dedi Abel. “Bayan Stirling ister gider ister kalır. Onunla adil bir anlaşma yaptım, istediği zaman anlaşmayı bozmakta özgür. Bana çok güzel yemekler pişiriyor. Yulaf lapasına tuz koymayı unutmuyor. Kapıları hiç çarpmıyor, söyleyecek bir şeyi olmadığında ağzını kapalı tutuyor. Bir kadında böyle bir şeye rastlamak mucize gibidir, anlarsınız ya bayım. Ben hâlimden memnunum. Eğer hanımefendi memnun değilse gitmekte özgür. Ama Jim Stirling’in parasıyla buraya hiçbir kadın gelemez. Biri gelecek olursa,”

Abel'ın sesi esrarengiz bir şekilde yumuşak ve kibardı, "gelen kadının beynini dağıtıp yola dökerim. Bunu Bay James'e iletin, A. Gay'den de selam söyleyin."

Valancy ciddiyetle, "Doktor Stalling, Cissy'nin hemşireye ihtiyacı yok," dedi. "Henüz o kadar hasta değil. Onun bir dosta, tanıdığa, sevdiği birinin onunla yaşamasına ihtiyacı var. Eminim bunu anlayabilirsiniz."

"Amacınızın… Şey, takdire şayan olduğu konusunda şüphe yok." Doktor Stalling şu anda kendisinin gerçekten de çok geniş görüşlü olduğunu düşünüyordu, hele ki Valancy'nin amacının takdire şayan değer olduğuna içten içe inanmazken. Kızın neyin peşinde olduğuna dair en ufak bir fikri yoktu ama amacının takdire şayan olmadığından emindi. Doktor Stalling anlayamadığı şeyleri hemen kınardı. Basitlik budur işte! "Ama senin ilk görevin annene karşı. Onun sana ihtiyacı var. Eve dönmen için sana yalvarıyor, eve dönersen her şeyi affedecek."

Abel elinde tütün öğütürken düşünceli bir tavırla, "Bu çok hoş bir düşünce," dedi.

Doktor Stalling onu görmezden geldi.

"O yalvarıyor ama ben, Bayan Stirling…" Doktor Stalling, Yehova'nın bir elçisi olduğunu hatırladı, "ben emrediyorum. Papazınız ve ruhani rehberiniz olarak size benimle birlikte eve gelmenizi emrediyorum. Şapkanızı ve ceketiniz alıp gelin derhâl."

Doktor Stalling parmağını Valancy'ye salladı. O acımasız parmağın önünde Valancy adeta eğildi, soldu.

Pes ediyor, diye düşündü Kükreyen Abel. Onunla gidecek. Bu vaizlerin kadınlar üzerindeki gücü her şeye yetiyor.

Valancy, Doktor Stalling'e itaat etme noktasına gelmişti. Onunla birlikte eve gitmeli ve pes etmeliydi. Yeniden Doss Stirling olacaktı, son günlerinde ya da haftalarında her zamanki korkak, nafile yaratığa dönüşecekti tekrardan. Bu onun kaderiydi; o acımasız, havaya kalkmış işaret parmağının tasvir ettiği kader buydu. Kükreyen Abel kaderinden nasıl kaçamıyorsa o da kaçamazdı. Büyülenmiş bir kuşun yılana baktığı gibi baktı parmağa.

Valancy'nin bilincinin derinlerinden gelen durgun, alçak bir ses, "korku ilk günahtır," dedi ansızın. "Neredeyse tüm kötülüklerin kaynağı birilerinin bir şeylerden korkmasıdır."

Valancy ayağa kalktı. Korkunun pençesindeydi hâlâ ama ruhu kendisinindi şimdi. İçindeki sese yalan söylemeyecekti.

"Doktor Stalling," dedi ağır ağır, "şu anda anneme karşı herhangi bir görevim

yok. O gayet iyi, ihtiyacı olan her türlü yardıma ve dostluğa sahip, bana hiç ihtiyacı yok. Bana burada ihtiyaç var. Burada kalacağım.”

“Cesaret diye buna derim,” dedi Kükreyen Abel hayranlıkla.

Doktor Stalling işaret parmağını indirdi. İnsan bir parmağı sonsuza dek sallamaya devam edemiyordu sonuçta.

“Bayan Stirling, sizi etkileyebilecek hiçbir şey yok mu? Çocukluk günlerinizi hatırlıyor musunuz?”

“Çok iyi hatırlıyorum. O günlerden nefret ediyorum.”

“İnsanların ne diyeceğinin farkında mısın? Ne dediklerinin?”

Valancy omuzlarını silkerek, “Tahmin edebiliyorum,” dedi. Korkudan arınıvermişti ansızın. “Deerwood çay partilerinin ve dikiş toplantılarının dedikodularını yirmi yıl boşuna dinlemedim. Ama Doktor Stalling, insanların ne dediğini zerre umursamıyorum, zerre.”

Doktor Stalling gitti. İnsanların ne dediğini hiç umursamayan bir kız! Kutsal aile bağlarının üzerinde hiçbir kısıtlayıcı etkisi olmayan bir kız! Çocukluk anılarından nefret eden bir kız!

Sonra kuzen Georgiana geldi; kendi isteğiyle geldi çünkü kimse onu göndermezdi. Valancy’yi tek başına, küçük sebze bahçesini temizlerken buldu, aklına gelen tüm basmakalıp sözlerle yalvardı. Valancy sabırla dinledi. Kuzen Georgiana o kadar da kötü biri değildi. Sonra şöyle dedi:

“Tüm diyeceklerini dedin kuzen Georgiana, şimdi bana kremalı morina balığının nasıl yapılacağını söyleyebilir misin, lapa kadar katı, Ölü Deniz kadar tuzlu olmasın ama.”

• • •

“Beklemek zorundayız,” dedi Benjamin amca. “Ne de olsa Cissy Gay yakında ölecek. Doktor Marsh kızın her an ölebileceğini söyledi.”

Bayan Frederick ağladı. Valancy ölseydi katlanmak çok daha kolay olurdu. O zaman yas tutabilirdi işte.

XX

Abel Gay, Valancy'nin ilk maaşını ödediğinde (tütün ve viski kokan banknotlarla hemen ödemişti) Valancy, Deerwood'a gidip parasını son kuruşuna kadar harcadı. İndirimli bir mağazadan kıpkırmızı boncuklarla süslü, yeşil krep kumaştan güzel bir elbise, ona uygun bir çift ipek çorap ve içinde kıpkırmızı bir gül olan buruşuk, yeşil bir şapka aldı. Hatta küçük, aptalca, kuşaklı ve kurdeleli bir gecelik bile aldı.

Elm Sokağı'ndaki evin önünden iki kez geçti (Valancy orayı hiç "ev" olarak düşünmemişti) ama kimseyi görmedi. Annesinin bu güzel haziran akşamında odada oturmuş iskambil oynadığından ve hile yaptığından kuşkusu yoktu. Valancy, Bayan Frederick'in hile yaptığını biliyordu. Hiçbir oyunu kaybetmezdi o. Valancy'nin karşılaştığı insanların çoğu ona ciddiyetle bakıyordu, soğuk bir baş selamıyla yanından geçip gidiyordu. Kimse onunla konuşmak için durmuyordu.

Valancy eve dönünce yeşil elbisesini giydi. Sonra tekrar çıkardı. Düşük yakalı ve kısa kollu elbisenin içinde kendini sefilce çıplak hissetmişti. Kalçalarını saran o alçak, kıpkırmızı kuşak da kesinlikle uygunsuz görünüyordu. Parasını boşa harcadığını düşünerek elbiseyi dolaba astı. O elbiseyi giymeye asla cesaret edemeyecekti. John Foster'ın korkuya yönelik suçlamaları Valancy'yi bu konuda cesaretlendirmeye yetmedi. Alışkanlık ve gelenek hâlâ çok güçlüydü. Yine de Barney Snaith'le buluşmaya eski enfiye kahverengisi ipek elbisesiyle giderken iç çekti. O yeşil elbise çok yakışmıştı, utanç dolu tek bir bakışla kendinde çok şey görmüştü. Elbisenin üzerinde gözleri garip kahverengi mücevherler gibi görünmüştü, kuşak dümdüz vücuduna bambaşka bir görünüm vermişti. Keşke çıkarmasaydım, dedi. Ama John Foster'ın bilmediği bazı şeyler vardı.

Valancy her pazar akşamı "arka tarafın" ucundaki bir vadide bulunan Özgür Metodist Kilisesi'ne gidiyordu. Çamların arasında küçük, gri bir binaydı bu kilise, yanındaki palmiyelerle çevrili, çimenlerle kaplı küçük meydanda birkaç mezar ve yosunlu mezar taşı vardı. Vaaz veren papazı seviyordu. Adam çok sade, çok içtendi. Port Lawrence'da yaşıyordu bu ihtiyar adam ve göl kenarına küçük bir pervaneli tekneyle geliyordu. Tepelerin arkasındaki küçük, taşlık çiftliklerde yaşayan ve aksi takdirde müjdeli mesajı asla duyamayacak olan insanlara ücretsiz hizmet veriyordu. Sade ayinleri ve hararetle söylenen şarkıları seviyordu Valancy. Açık pencerenin yanında oturup çam ormanlarına bakmayı

seviyordu. Cemaat çok büyük değildi. Özgür Metodistler'in sayısı azdı, fakirlerdi ve genellikle okuma yazma bilmiyorlardı. Ama Valancy o pazar akşamlarını çok seviyordu. Hayatında ilk kez kiliseye gitmekten hoşlanıyordu. Deerwood'a onun artık "Özgür Metodist olduğu" söylentisi ulaştı ve bu bilgi Bayan Frederick'i bir günlüğüne yatağa düşürdü. Ama Valancy umursamadı. Kiliseye sevdiği için, kilise ona açıklanamaz bir şekilde iyi geldiği için gidiyordu. İhtiyar Bay Towers vaaz ettiği şeye yürekten inanıyordu, bu da bir muazzam bir fark yaratıyordu.

İşin tuhafı, Kükreyen Abel da tepedeki kiliseye gitmesine Bayan Frederick kadar karşıydı. "Özgür Metodistlere hiç ihtiyacı yoktu. O bir Presbiteryendi." Ama Valancy gidiyordu yine de.

"Yakında daha kötü şeyler duyacağız," diye tahmin etti Benjamin amca kasvetle.

Duydular da.

Valancy o partiye gitmek istemesini kendisine bile tam olarak açıklayamıyordu. Chidley Corners'ın arka tarafında bir dans partisiydi bu ve Chidley Corners'taki dans partisine terbiyeli genç hanımlar gitmezdi. Valancy bunun böyle olacağını biliyordu çünkü Kükreyen Abel partinin kemancılardan biriydi.

Ama akşam yemeğinde Kükreyen Abel konuyu açana kadar gitmek aklına gelmemişti Valancy'nin.

"Benimle dansa gel," dedi. "Sana iyi gelir, yüzün renklenir. Bitkin görünüyorsun, canlanmaya ihtiyacın var."

Valancy birden kendini dansa gitmek isterken buldu. Chidley Corners'taki dansların neye benzediği hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Danslara dair fikri, Deerwood ve Port Lawrence'da bu adla anılan terbiyeli etkinliklere göre şekillenmişti. Elbette Corners'taki dansın bambaşka olacağını biliyordu. Çok daha gayriresmî olacaktı. Ama kesinlikle daha ilginçti böylesi. Neden gitmeyecekti ki? Cissy bir haftadır çok daha iyi hissediyordu. Yalnız kalmaktan rahatsız olmazdı. Gitmesi için Valancy'ye yalvardı. Valancy de gitmek istiyordu zaten.

Giyinmek için odasına gitti. Enfiye kahverengisi ipek elbiseye karşı bir öfke kapladı içini. Bir partide bunu mu giyecekti! Asla. Yeşil krepini askısından aldı, telaşla giydi. Sırf boynu ve kolları görünüyor diye bu kadar çıplak hissetmek saçmaydı. İhtiyar bir kız olduğu zamanlara ait bir şeydi bu his. Bu hissin etkisinde kalmayacaktı. Elbiseyi giydi, terlikleri de.

İlk gençlik yıllarındaki organzelerden sonra ilk kez güzel bir elbise giymişti. O organze elbiselerin içinde hiç böyle görünmemişti.

Keşke bir kolyesi falan olsaydı. O zaman kendini bu kadar çıplak hissetmezdi. Bahçeye koştu. Orada yoncalar vardı, uzun otların arasında büyüyen kızıl şeyler. Valancy avuç avuç topladı bunlardan, hepsini bir ipe dizdi. Boynuna bağlandığında ona rahat bir yaka hissi veriyor ve tuhaf bir şekilde yakışıyorlardı. Bir başka halka da saçlarının etrafına dolanmış, çok güzel alçak kabarıklıklarla süslenmişti. Heyecandan yüzünde belli belirsiz pembe lekeler belirmişti. Paltosunu giydi, küçük ve kıvrımlı şapkasını saçlarının üzerine attı.

“Çok hoş ve farklı görünüyorsun canım,” dedi Cissy. “İçinde kırmızı bir parıltı olan yeşil bir ay ışığı gibi, eğer böyle bir şey varsa.”

Valancy onu öpmek için eğildi.

“Seni yalnız bırakmak hoşuma gitmiyor Cissy.”

“Ah, beni merak etme. Bu gece kendimi uzun zamandır hissetmediğim kadar iyi hissediyorum. Benim yüzümden burada sıkışıp kaldığını görmek daha kötü hissettiriyor. Umarım iyi vakit geçirirsiniz. Corners’taki partilere hiç katılmadım ama uzun zaman önce arka taraftaki danslara giderdim ara sıra. Çok iyi vakit geçirirdik. Babamın bu gece sarhoş olmasından korkma. Parti için çalıyorsa asla içmez. Ama tabii her şeye rağmen içmesi de ihtimal dâhilinde. Ortalık karışırsa ne yapacaksın?”

“Kimse beni rahatsız edemez.”

“Ciddi bir şey olmaz sanırım. Babam var nasıl olsa. Ama gürültülü ve biraz da tatsız olabilir.”

“Umurumda olmaz. Ben yalnızca izlemeye gidiyorum. Dans etmem herhâlde. Sadece ‘arka taraftaki’ bir partinin nasıl olduğunu görmek istiyorum. Bugüne dek ağırbaşlı Deerwood’dan başka bir şey görmedim.”

Cissy kuşkuyla gülümsedi. İçki varsa “arka taraftaki” bir partinin nasıl olabileceğini Valancy’den çok daha iyi biliyordu. Ama bir şey olmazdı belki.

“Umarım hoşuna gider canım,” diye tekrarladı.

Yolda Valancy hâlinden memnundu. Erken çıkmışlardı yola çünkü Chidley Corners uzaktı ve Abel’ın eski, dökük arabasıyla gitmek zorundalardı. Yol çoğu Muskoka yolu gibi engebeliydi, taşlıktı ama kuzey ormanlarının sade cazibesi vardı yolda. Yol haziran günbatımında büyüleyici güzel çamların arasından, Muskoka’nın yeşim yeşili tuhaf nehirlerinin dibinden geçiyor, her zaman sonsuz bir neşeyle titreyen titrek kavaklarla saçaklanıyordu.

Kükreyen Abel da mükemmel bir yol arkadaşıydı. Vahşi ve güzel “arka

tarafın” tüm hikâyelerini ve efsanelerini biliyor, Valancy’ye anlatıyordu hiç sıkılmadan. Valancy, Benjamin amcanın, Wellington teyzenin ve diğerlerinin, onu Kükreyen Abel’la bu korkunç arabada Chidley Corners’taki dansa giderken görseler ne hissedeceklerini ne söyleyeceklerini düşünerek içten içe gülme krizleri geçiriyordu.

İlk başta dans epey sessizdi, Valancy eğlendi, eğlendirildi. Hatta iki kez dans etti, çok güzel dans eden ve ona güzel dans ettiğini söyleyen birkaç tatlı “arka taraf” delikanlısıyla.

Bir başka iltifat daha geldi, çok nazik bir iltifat değildi belki ama Valancy ince eleyip sık dokuyamayacak kadar az iltifat almıştı. “Arka taraflı” iki genç adamın, karanlık sundurmada onun hakkında konuşmalarına kulak misafiri oldu.

“Şu yeşilli kızın kim olduğunu biliyor musun?”

“Hayır. Sanırım ön taraftan. Belki de limandandır. Şık görünüyor.”

“Güzel değil ama sevimli diyebilirim. Gözleri nasıl ama?”

Büyük salon çam ve köknar dallarıyla süslenmişti, Çin fenerleriyle aydınlatılmıştı. Yerler cilalanmıştı ve Kükreyen Abel’ın kemanı usta dokunuşlarla mırıldanarak sihir yapıyordu. Kızlar güzel ve şık giyinmişlerdi. Valancy bunun şimdiye kadar katıldığı en güzel parti olduğunu düşünüyordu.

Saat on bire doğru fikri değişti. Yeni bir kalabalık gelmişti, sarhoş olduğu her hâlinden belli olan bir kalabalık. Her yanda viski bardakları dolaşmaya başlamıştı. Çok geçmeden neredeyse bütün erkekler az çok sarhoş olmuştu. Verandadakiler ve kapının önündekiler, “hepiniz gelin” diye uluyordu. Salondaki gürültü arttı, pis bir koku sardı etrafı. Orada burada kavgalar başladı. Küfürlü konuşmalar ve müstehcen şarkılar duyuldu. Danslarda hoyratça savrulan kızların üstü başı perişan oldu. Valancy köşesinde tek başına oturuyor, tiksinti ve pişmanlık duyuyordu. Neden böyle bir yere gelmişti ki? Özgürlük ve bağımsızlık çok güzeldi ama insan aptal olmamalıydı. Bunun neye benzeyeceğini biliyordu aslında, Cissy’nin temkinli cümlelerinden anlamıştı. Başı ağrıyordu ve her şeyden bıkmıştı. Ama ne yapabilirdi ki? Sonuna kadar kalmalıydı. Abel gecenin sonuna kadar burada kalmak zorundaydı. Sabah üçe dörde kadar burada kalacaktı.

Yeni erkek akını kızları azınlıkta bırakmıştı, eşler çok azdı. Valancy’ye dans davetleri yağıyordu. Hepsini hemen reddediyordu ve bazıları reddedilmeyi pek hoş karşılamıyordu. Mırıltıyla küfredip surat asıyorlardı. Odanın öbür ucunda bir grup yabancının konuştuklarını ve manidar bir şekilde ona baktıklarını gördü. Akıllarından ne geçiyordu acaba?

Tam o anda Barney Snaith'in kapı aralığından içeri, kalabalığa baktığını gördü. Valancy iki şeyden emin oldu: Artık güvendeydi ve dansa gelmek istemesinin nedenini biliyordu. Bu o kadar saçma bir umuttu ki daha önce fark etmemişti ama şimdi belki Barney de gelir diye partiye katıldığından emin olmuştu. Utanması gerektiğini düşündü ama utanmadı. Önce rahatladı, ardından tıraşsız geldiği için Barney'ye kızdı. Bir partiye giderken kendine çekidüzen verecek kadar özsaygı sahibi olmalıydı. Ama oradaydı işte, şapkasız, tıraşsız, eski pantolonuyla ve mavi gömleğiyle. Ceket bile giymemişti. Valancy öyle öfkelenmişti ki Barney'yi iyice bir sarsmak istiyordu. İnsanların onun hakkında onca kötü şey düşünmesine şaşmamalıydı.

Ama artık korkmuyordu. Fısıldaşan gruptan biri yoldaşlarından ayrıldı, salonu tıkış tepiş dolduran çiftlerin arasından geçerek Valancy'nin yanına geldi. Uzun boylu, geniş omuzlu bir adamdı, kötü giyimli ya da kötü görünümlü değildi ama yarı sarhoş olduğu belliydi. Valancy'ye dans teklifinde bulundu. Valancy ise kibarca reddetti. Adamın yüzü mosmor oldu. Kolunu Valancy'ye doladı ve onu kendine çekti. Sıcak, viskili nefesi Valancy'nin yüzünü yaktı.

"Terbiyeli hanımefendi havaları burada sökmez. Madem buraya geldin bizimle dans edeceksin. Bizimkilerle seni izledik. Hepimizle sırayla dans edip hepimize birer öpücük kondurmalısın."

Valancy umutsuzca, boş yere kendini kurtarmaya çalıştı. Bağıran, tepinen, çıldıran dansçıların labirentine doğru sürükleniyordu. Bir an sonra onu yakalayan adam çenesine aldığı sağlam bir yumrukla sendeledi, salonun ötesine savruldu, dans eden çiftleri devirdi. Valancy kolunun kavrandığını hissetti.

Barney Snaith, "Bu taraftan, çabuk," dedi. Valancy'yi arkadaki açık pencereden dışarı çıkardı, pervazın üzerinden atlayıverdi, Valancy'nin elini tuttu.

"Çabuk, kaçmalıyız, peşimize düşecekler."

Valancy ömründe hiç böyle koşmamıştı, Barney'nin eline sıkıca yapıştı, böyle çılgınca bir koşuşturmada düşüp ölmemesine şaşırdı. Ya ölseydi! Zavallı ailesi için ne büyük bir skandal olurdu bu. Valancy ilk kez onlar için üzüldü biraz. Ayrıca o korkunç kavgadan kurtulduğu için de sevindi. Barney'nin elini sıkı sıkı tuttuğuna da memnundu. Duyguları büyük bir çatışma içindeydi, bu kadar kısa bir süre içinde bu kadar çok duyguya aynı anda kapılmamıştı hiç.

Sonunda çam ormanının sessiz bir noktasına ulaştılar. Takip farklı bir yöne kaymıştı ve arkalarındaki uğultu ve bağırışlar giderek azalıyordu. Valancy nefes nefese kalmıştı, kalbi deli gibi atarken devrilmiş bir çamın gövdesine çöktü.

"Teşekkürler," dedi soluk soluğa.

“Böyle bir yere gelmekle büyük aptallık etmişsin!” dedi Barney.

Valancy, “Böyle olacağını bilmiyordum ki!” diye karşı çıktı.

“Bilmen gerekirdi. Burası Chidley Corners!”

“Bilmiyordum.”

Valancy, Barney’nin onun “arka taraftaki” mahallelerden ne kadar habersiz olduğunu anlayamayacağını biliyordu. Hayatı boyunca Deerwood’da yaşamıştı, Barney anlayamazdı elbette. Valancy’nin nasıl yetiştirildiğini bilmiyordu. Anlatmaya çalışmanın faydası yoktu.

“Abel’a gittim, Cissy senin buraya geleceğini söyleyince çok şaşırdım. Korktum hatta. Cissy bana senin için endişelendiğini ama bencillik ettiğini zannetmenden korktuğu için seni vazgeçirecek bir şeyler söylemediğini söyledi. Ben de Deerwood’a gitmedim, kalktım buraya geldim.”

Valancy karanlık çamların altında ruhunu ve bedenini hoş bir sıcaklığın kapladığını hissetti. Demek gerçekten de ona göz kulak olmak için gelmişti.

“Peşimizi bıraktıklarında Muskoka yoluna gireceğiz çaktırmadan. Leydi Jane’i orada bıraktım. Seni eve götüreceğim. Partiden epey zevk aldın herhâlde.”

“Epey,” dedi Valancy uysalca. Eve dönüş yolunun ilk yarısında ikisi konuşmadı. Konuşsalar da fark etmezdi. Leydi Jane o kadar çok gürültü yapıyordu ki birbirlerini duymaları mümkün değildi. Zaten Valancy’nin konuşmaya niyeti yoktu. Utanıyordu; partiye gitme aptallığından utanıyordu, Barney Snaith’in onu böyle bir yerde bulmasından utanıyordu. Kanun kaçağı, kâfir, sahtekâr ve dolandırıcı olarak tanınan Barney Snaith’ten utanıyordu. Valancy bunu düşünürken karanlıkta dudakları büzüştü. Utanıyordu işte.

Yine de Barney Snaith’le birlikte o engebeli yolda ilerlerken keyfi yerindeydi, garip bir coşkuya kapılmıştı. Büyük ağaçların yanlarından geçiyorlardı. Uzun sığırkuyrukları yol boyunca asker bölükleri gibi katı, düzenli sıralar hâlinde dikiliyordu. Araba ışıkları üzerlerinden geçerken devedikenleri sarhoş perilere ya da çakırkeyif elflere benziyordu. İlk kez bir arabaya biniyordu Valancy. Çok hoşuna gitmişti. Direksiyonda Barney varken hiç korkmuyordu. Yolda hızla ilerlerken morali düzeldi. Utanmayı bıraktı. Uzay boşluğunda görkemle ilerleyen bir kuyruklu yıldızın parçası olduğunu hissediyordu sadece.

Birdenbire, çam ormanlarının çalılıklara doğru kıvrıldığı yerde Lady Jane sessizleşti, çok sessizleşti. Yavaşladı, durdu.

Barney hayret dolu bir tepki verdi ve dışarı çıktı. Sorunun ne olduğuna baktı. Özür dileyerek geri döndü.

“Aptalın tekiyim ben. Benzinim bitmiş. Evden çıkarken benzinimin az

olduğunu biliyordum ama Deerwood'da dolduracaktım. Corners'a gitme telaşıyla aklımdan çıkmış gitmiş."

"Ne yapabiliriz?" diye sordu Valancy soğukkanlılıkla.

"Bilmiyorum. Deerwood'a kadar hiçbir yerde benzinlik yok, orası da on beş kilometre uzakta. Seni burada yalnız bırakamam. Bu yolda serseriler çok dolaşır, Corners'taki o çılgın aptallardan bazıları da birazdan buraya gelebilir. Orada limandan gelen çocuklar vardı. Bir arabanın gelmesini bekleyeceğiz, Kükreyen Abel'ın evine gitmemize yetecek kadar benzin isteyeceğiz gelenden. O zamana kadar da burada sabırla oturacağız, başka yapacak bir şey yok."

"Peki bunun ne sakıncası var?" diye sordu Valancy.

"Bütün gece burada oturmak zorunda kalabiliriz," dedi Barney.

"Benim için fark etmez," dedi Valancy.

Barney hafif bir kahkaha patlattı. "Sana fark etmezse bana hiç fark etmez. Kaybedecek bir itibarım yok nasılsa."

"Benim de yok," dedi Valancy gönül rahatlığıyla.

XXI

“Burada oturacağız,” dedi Barney, “ve aklımıza söylemeye değer bir şey gelirse söyleyeceğiz. Yoksa konuşmayacağız. Benimle konuşmak zorunda değilsin.”

“John Foster der ki,” diye dedi Valancy, “‘Eğer bir insanla yarım saat sessizce oturabilir ve bunda rağmen tümüyle rahat olabilirsen, o insanla arkadaşsındır. Eğer rahat olamıyorsan asla arkadaş değilsindir onunla, arkadaş olmak için çaba harcamana gerek yoktur.’”

“Belli ki John Foster arada sırada mantıklı şeyler söylüyor,” diyerek hakkını teslim etti Barney.

Uzun bir süre hiç konuşmadan oturdular. Küçük tavşanlar yolun üzerinde zıplıyordu. Bir iki kez bir baykuş neşeyle güldü. Arkalarındaki yol, ağaçların gölgeleriyle saçaklanmıştı. Güneybatıya uzanan gökyüzü, Barney’nin adasının olması gereken yerin üzerinde gümüşi küçük bulutlarla kaplıydı.

Valancy çok mutluydu. Bazı şeylerin farkına varmak zaman alır. Bazı şeyleri ise yıldırım çarpmış gibi anında anlarsınız. Valancy yıldırım çarpmış gibi anlamıştı.

Artık Barney’yi sevdiğini çok iyi biliyordu. Daha dün kendinden başka kimseye ait değildi. Şimdi ise bu adama aitti. Oysa bu adam hiçbir şey yapmamış, hiçbir şey söylememişti. Ona bir kadın gözüyle bile bakmamıştı. Ama hiç önemi yoktu bunun. Barney’nin ne olduğu ya da ne yaptığı da önemli değildi. Valancy onu hiçbir çekince duymadan seviyordu. İçindeki her şey tamamen ona yönelmişti şimdi. Aşkını bastırmak ya da inkâr etmek gibi bir isteği yoktu. Öyle kesin bir biçimde ona ait gibiydi ki ondan ayrı düşünmek, onun olmadığı bir düşünceye kapılmak imkânsızdı.

Barney arabanın kapısına yaslanıp Leydi Jane’in benzinin bittiğini söylediği anda Valancy onu sevdiğini tam olarak anlamıştı. Ay ışığında onun gözlerinin derinliklerine bakıp anlamıştı. O küçücük zaman diliminde her şey değişmişti. Eski olanlar yitip gitmiş ve her şey yeni olmuştu şimdi.

Valancy Stirling artık o önemsiz, zavallı, evde kalmış kız değildi. Sevgi dolu bir kadındı, bu yüzden dolup taşıyordu, anlamlı bir varlığa sahipti ve kendinden memnundu. Hayat artık boş ve beyhude değildi, ölüm onu hiçbir şeyden mahrum bırakamazdı. Aşk son korkusunu da yok etmişti.

Aşk! Ne kadar yakıcı ne kadar eziyetli, nasıl dayanılmaz ölçüde güzel bir şeydi

bu. Artık gerçek bir bedene, ruha ve zihne sahip olmak! Özünde kırılmaz bir elmasın kalbindeki küçük mavi kıvılcım kadar narin, uzak ve tümüyle ruhani bir şey vardı. Hiç böyle bir düş görmemişti daha önce. Artık yalnız değildi. Büyük kız kardeşliğin bir parçasıydı, aşkı tadan kadınlardan biriydi şimdi.

Barney'nin bunu bilmesine hiç gerek yoktu, gerçi bilse de umurunda olmazdı Valancy'nin. O biliyordu ya, yeterdi, muazzam bir fark yaratıyordu onun için bunu bilmek. Sadece sevmek! Sevilmeyi istemiyordu. Yaz gecesinde, ay ışığının beyaz ihtişamında, çam ormanlarından esen rüzgârla baş başa, sessizce onun yanında oturmak bile muhteşemdi. Rüzgârı her zaman kıskanmıştı. Rüzgâr çok özgürdü. İstediği yerde esiyordu. Tepelerin arasından. Göllerin üzerinden. Nasıl bir tınısı, nasıl bir enerjisi vardı öyle! Serüveni büyüleyiciydi! Valancy eskimiş ruhunu tanrıların atölyesinden yeni çıkmış, ateş gibi taze bir ruhla değiştirmiş gibi hissediyordu. Geriye dönüp baktığında yaşam renksizdi, tatsızdı, donuktu. Şimdi küçük bir menekşe tarlasına gelmişti; mor ve güzel kokuluydu bu çiçekler, istediği kadar koparabilirdi. Barney'nin geçmişinde kim ya da ne olursa olsun, geleceğinde kim ya da ne olacak olursa olsun, hiç kimse bu mükemmel ana sahip olamazdı. Valancy kendini bu anın büyüsüne bıraktı.

"Hiç balonla uçmayı hayal ettin mi?" dedi Barney aniden.

"Hayır," dedi Valancy.

"Ben hep hayal ederim bunu. Bulutların arasından uçmayı, gün batımının görkemini seyretmeyi, şimşeklerin çaktığı müthiş bir fırtınanın ortasında saatler geçirmeyi, dolunayın altında gümüş rengi bir bulutla süzülmeyi hayal etmek harika bir şey!"

"Kulağa öyle geliyor," dedi Valancy. "Ben düşlerimde yeryüzünde kalırım hep."

Barney'ye Mavi Şato'yu anlattı. Ona bir şeyler anlatmak çok kolaydı. Her şeyi anlıyordu sanki. Anlatılamayan şeyleri bile. Sonra Kükreyen Abel'ın yanına gelmeden önceki varoluşundan söz etti biraz. "Arka taraftaki" dansa neden gittiğini anlamasını istiyordu.

"Görüyorsun ya, hiç gerçek bir hayatım olmadı," dedi. "Sadece nefes aldım. Tüm kapılar kapalıydı bana."

"Ama hâlâ gençsin," dedi Barney.

"Ah, biliyorum. Evet, hâlâ gencim ama bu gençlikten çok farklı bir şey," dedi Valancy acı acı. Bir an için Barney'ye yaşının gelecekle neden hiçbir ilgisinin olmadığını anlatmak istedi ama anlatmadı. Bu gece ölümü düşünmeyecekti.

"Gerçi hiçbir zaman gerçekten genç olmadım," diye devam etti ve bu geceye

kadar, diye ekledi içinden. “Hiçbir zaman diğer kızlar gibi bir hayatım olmadı. Sen anlayamazsın.” Barney’nin ona dair en kötü şeyi bilmesini çok istiyordu. “Annemi bile sevmedim. Annemi sevmemem korkunç değil mi?”

“Çok korkunç, yani onun için çok korkun,” dedi Barney soğukça.

“Ah, onun haberi yoktu ki. Benim sevgimi çantada keklik bilirdi o. Ne ona ne de başkasına bir faydam ya da yardımım oldu. Ot gibi bir şeydim ben. Bundan bıktım. Bu yüzden Bay Gay’in evine bakmaya ve Cissy’e göz kulak olmaya geldim.”

“Seninkiler delirdiğini düşünmüştür.”

“Evet,” dedi Valancy. “Ama bu onlar için bir teselli. Kötü olduğuma inanmaktansa deli olduğuma inanmayı tercih ediyorlar. Başka bir seçenek yok. Ama Bay Gay’in yanına geldiğimden beri gerçekten yaşıyorum. Çok hoş bir deneyim oldu. Sanırım geri dönmek zorunda kaldığımda bunun bedelini ödeyeceğim ama bunu en azından yaşadım diyeceğim.”

“Doğru,” dedi Barney. “Deneyimini satın alırsan ona sahip olursun. Bu yüzden ne kadar ödediğinin önemi yok. Bir başkasının deneyimi asla senin olamaz. Yaşlı dünyamız ne tuhaf.”

“Sizce gerçekten yaşlı mı?” diye sordu Valancy hülyalı bir şekilde. “Haziran ayında buna asla inanmam. Bu gece nedense çok genç görünüyor. Dünya bu titreyen ay ışığında genç, beyaz bir kız gibi bekliyor.”

Barney, “Buradaki ay ışığı başka yerlerdeki ay ışığına benzemiyor,” dedi. “Çok temizmişim gibi hissettiriyor, bedenen ve ruhen. Ve tabii ki altın çağı her zaman baharda geri gelir.”

Saat on olmuştu. Kara bulutlardan bir ejderha ayı yutmuştu. Bahar havası serinledi, Valancy titredi. Barney, Lady Jane’in içinden eski, tütün kokulu bir palto çıkardı.

“Giy şunu,” dedi.

“Sen giymeyecek misin?” diye itiraz etti Valancy.

“Hayır. Üşütmene izin veremem.”

“Üşütmem. Bay Gay’e geldiğimden beri hiç üşütmedim, hem de en aptalca şeyleri yapmama rağmen. Çok tuhaf, ben hep üşütürdüm çünkü. Paltonu aldığım için kendimi çok bencil hissediyorum.”

“Üç kez hapşırdın. Bu deneyimini gribe ya da zatürreye dönüştürmeye gerek yok.”

Barney ona paltoyu giydirdi, düğmelerini boğazına kadar sıkıca ilikledi.

Valancy de ona gizli bir zevkle boyun eğdi. Birinin onunla böyle ilgilenmesi ne güzeldi! Paltonun tütün kokan kıvrımlarına sokuldu, gecenin sonsuza dek sürmesini diledi.

On dakika sonra “arka taraftan” bir araba geldi üzerlerine. Barney, Lady Jane’in yanından fırladı, elini salladı. Araba yanlarında durdu. Wellington amca ile Olive dehşet içinde Valancy’ye baktı arabanın içinden.

Demek Wellington amcanın bir arabası vardı! Demek akşamı Mistawis’te kuzen Herbert’la geçirmişti. Valancy, amcasının yüzünde beliren ifadeye kahkaha atacaktı neredeyse. Kendini beğenmiş, bıyıklı yaşlı budala!

“Deerwood’a yetecek kadar benzin verebilir misiniz bana?” diye kibarca sordu Barney. Ama Wellington amca onunla ilgilenmiyordu.

“Valancy, burada ne işin var?” dedi sertçe.

“Şans eseri ya da Tanrı’nın lütfuyla,” dedi Valancy.

“Bu mapus kuşuyla, gece saat onda!” dedi Wellington amca.

Valancy, Barney’ye döndü. Ay ejderhasından kaçmıştı, Valancy’nin gözleri ay ışığında şeytanlıkla parlıyordu. “Sen hapishane kuşu musun?”

“Fark eder mi?” diye sordu Barney gözlerinde keyif parıltılarıyla.

“Benim için fark etmez. Meraktan soruyorum,” diye devam etti Valancy.

“O zaman söylemeyeceğim. Meraklıları asla tatmin etmem.” Wellington amcaya döndü, sesi belli belirsiz değişmişti.

“Bay Stirling, size biraz benzin verip veremeyeceğinizi sordum. Eğer verebilirseniz iyi olur. Yoksa sizi oyalamayalım.”

Wellington amca korkunç bir ikilem içindeydi. Bu utanmaz çifte benzin vermek ya da vermemek! Basıp gidebilirdi, bu rezilleri Mistawis ormanında bırakabilirdi, muhtemelen gün ışıyana kadar beklerlerdi. Ama benzini verirse kimse görmeden gözden kaybolabilirlerdi.

“Benzin koyacak bir şeyiniz var mı?” diye homurdandı suratsız suratsız.

Barney, Leydi Jane’den iki galonluk bir bidon aldı. İki adam Stirling arabasının arkasına gidip benzinliği açtı. Valancy, Barney’nin ceketinin yakasından Olive’e sinsi bakışlar fırlattı. Olive öfke dolu bir ifadeyle oturmuştu, dümdüz önüne bakıyordu. Valancy’yi dikkate almaya hiç niyeti yoktu. Olive’in öfkelenmek için kendince sebepleri vardı. Cecil son zamanlarda Deerwood’a gelmişti ve elbette Valancy hakkında her şeyi duymuştu. Valancy’nin aklının gittiğini düşünüyordu o da bunun sebebini öğrenmeyi çok istiyordu. İnsanın ailesinde böyle bir şeyin olması ciddi bir şeydi, çok ciddi bir şeydi. Sonuçta insan, soyun selametini

düşünmeliydi.

“Wansbarralara çekmiş,” demişti Olive. “Stirlinglerde böyle bir şey yok, hiç olmadı!”

Cecil kuşkuyla, “Umarım yoktur, umarım kesinlikle öyledir,” diye cevap vermişti. “Ama yine de… hizmetçi olarak çalışmaya gitmek fena bir şey. Sonuçta o senin kuzenin!”

Zavallı Olive ne dendiğini anlamıştı. Port Lawrencelı Pricelar, kimi üyeleri “dışarıda çalışan” ailelerle ahbaplık etmezdi.

Valancy dayanamadı. Öne eğildi.

“Olive, canın yanıyor mu?”

Olive cevap verdi, ses tonu ısırır gibiydi: “Neden canım yanacakmış?”

“Öyle görünmek canını yakıyor mu?”

Olive bir an için Valancy’yi umursamamaya karar verdi. Sonra görev duygusu ağır bastı. Bu fırsatı kaçırmamalıydı.

“Doss,” diye yalvardı öne eğilerek, “eve gelmeyecek misin? Bu gece eve gelmeyecek misin?”

Valancy esnedi. “Diriliş ayinindeymiş gibi konuşuyorsun,” dedi. “Gerçekten.”

“Geri dönersen…”

“Her şey affedilecek, değil mi?”

“Evet,” dedi Olive hevesle. Kaçak kızı geri dönmeye ikna edebilirse harika olmaz mıydı? “Senden asla vazgeçmeyeceğiz. Gerçekten Doss, seni düşünmekten uyuyamadığım geceler oluyor.”

“Ben ise ömrünün en güzel zamanlarını yaşıyorum,” dedi Valancy gülerek.

“Doss, kötü olduğuna inanamıyorum. Her zaman senin kötü olamayacağını söylerdim…”

“Kötü olabileceğime ben de inanmıyorum,” dedi Valancy. “Korkarım ki feci derecede, umutsuzca terbiyeliyim ben. Üç saattir burada Barney Snaith’le oturuyorum, adam beni öpmeye bile çalışmadı. Öpmeye çalışsa dur demezdim Olive.”

Valancy ona bakıyordu hâlâ. Küçük şapkası kıpkırmızı gülüyle gözünün üzerine düşmüştü. Olive bakakaldı. Valancy’nin ay ışığındaki gözlerine, gülümsemesine… Valancy’ye ne olmuştu böyle! Güzel değildi, Doss güzel olamazdı ama kışkırtıcıydı, büyüleyiciydi. Evet, tiksindirici ölçüde büyüleyiciydi. Olive geri çekildi. Daha fazlasını söylemek onuruna yakışmazdı. Valancy hem delirmiş hem de yoldan çıkmıştı belli ki.

Barney arabanın arkasından, “Teşekkürler, bu kadar yeter,” dedi. “Çok minnettarım Bay Stirling. İki galon, yetmiş sent. Teşekkürler.”

Wellington amca sersemlemişti, arabasına dermansızca bindi. Snaith’e ağzının payını vermek istedi ama cesaret edemedi. Bu yaratığın kışkırtıldığı zaman neler yapabileceğini kim bilebilirdi ki? Hiç şüphesiz ateşli silahlar taşıyordu yanında.

Wellington amca kararsızca Valancy’ye baktı. Ama Valancy ona sırtını dönmüştü, Barney’nin Lady Jane’in deposuna benzin doldurmasını izliyordu.

Olive kararlı bir tavırla, “Devam et,” dedi. “Burada beklemenin faydası yok. Bana dediklerini anlatırım sana.”

“Küçük şıllık! Utanmaz küçük şıllık!” dedi Wellington amca.

XXII

Stirlinglerin duyduğu bir sonraki şey, Valancy'nin Barney Snaith'le Port Lawrence'daki bir sinemada, sonra da oradaki bir Çin lokantasında görüldüğü oldu. Bu doğruydu ve hiç kimse buna Valancy'nin kendisinden daha çok şaşırmamıştı. Barney loş bir alacakaranlıkta Lady Jane'le gelmiş, Valancy'ye binmek isteyip istemediğini sormuştu.

"Limana gidiyorum. Benimle gelir misin?"

Gözleri alaycıydı, sesinde de biraz meydan okuma vardı. Onunla her yere gidebileceğini inkâr etmiyordu Valancy, uzatmadan atladı. Deerwood'dan geçip gittiler. Verandada hava alan Bayan Frederick ile kuzen Stickles, onların bir toz bulutunu yararak geçtiklerini gördüler ve birbirlerinin gözlerinde teselli aradılar. Bir zamanlar arabadan korkan Valancy şapkasını takmamıştı, saçları yüzüne doğru savruluyordu çılgınca. Kesinlikle bronşite yakalanacaktı, Kükreyen Abel'ın evinde ölecekti. Düşük yakalı bir elbise giymişti, kolları çıplaktı. Snaith denen yaratık gömleğinin kollarını kıvırmış, piposunu tüttürüyordu. Saatte altmış kilometre hızla gidiyorlardı, kuzen Stickles'a kalırsa yüz kilometreydi hızları. Leydi Jane isterse yolu delip geçebilirdi. Valancy neşeyle el salladı annesi ile kuzenine. Bayan Frederick ise histeri krizine girmeyi keşke bilsem diye düşünüyordu.

"Bunun için mi," diye sordu boş ses tonuyla, "doğum sancılarını çektim ben?"

Kuzen Stickles ciddiyetle, "Dualarımızın cevaplanacağına inanıyorum hala," dedi.

"Ben öldüğümde o talihsiz kızı kim koruyacak?" diye inledi Bayan Frederick.

Valancy'ye gelince, onlarla birlikte o verandada oturduğu günden bu yana yalnızca birkaç hafta geçmesine çok şaşırıyordu. Lastik ağacından nefret ediyordu o gün. Karasinekler gibi alaycı sorularla rahatsız ediliyordu. İnsanların ne diyeceğini düşünüyordu durmadan. Wellington teyzenin çay kaşıkları ve Benjamin amcanın parası yüzünden korkuyordu. Yoksulluktan korkuyordu. Herkesten korkuyordu. Olive'i kıskanıyordu. Güve yemiş geleneklerin kölesiydi. Umut edeceği ya da bekleyeceği hiçbir şeyi yoktu.

Şimdiyse her gün bambaşka bir serüvendi.

Leydi Jane, Deerwood ile liman arasındaki otuz kilometreyi uçarak geçti. Barney'nin trafik polislerinin yanından ihtiyatlı bir şekilde geçtiği de söylenemezdi. Işıklar berrak, limon rengi alacakaranlıkta yıldız gibi parıldamaya

başlamıştı. Valancy bu şehri ilk kez şimdi gerçekten seviyordu, sürat manyaklığının zevkiyle çılgına dönmüştü. Bir zamanlar arabalardan korktuğuna inanmıyordu. Barney'nin yanında yolculuk ettiği için çok mutluydu. Bunun herhangi bir önemi olduğunu düşünerek kendini kandırmıyordu. Barney'nin (ona ve açlık çeken küçük hayallerine acıdığından) Valancy'den kendini o anın dürtüsüne bırakmasını istediğini gayet iyi biliyordu. Kalp ağrısıyla geçmişti gecesi, yoğun bir gün olmuştu üstüne, Valancy yorgun görünüyordu. Hiç keyfi yoktu. Barney onu gezmeye götürebilirdi. Üstelik Abel mutfaktaydı, Tanrı'ya inanmadığını ilan ettiği ve müstehcen şarkılar söylemeye başladığı sarhoşluk safhasındaydı. Bir süreliğine ayak altından çekilmek iyi olabilirdi. Barney, Kükreyen Abel'ın repertuarını iyi biliyordu.

Sinemaya gittiler. Valancy daha önce hiç sinemaya gitmemişti. Sonrasında acıktılar ve Çin lokantasına gidip kızarmış tavuk yediler, çok lezzetliydi yemek. Böylece arkalarında yıkıcı bir skandal bırakarak eve döndüler. Bayan Frederick kiliseye gitmeyi bıraktı. Arkadaşlarının acıyan bakışlarına ve sorularına tahammül edemiyordu. Ama kuzen Stickles her Pazar kiliseye gidiyordu. Ailecek çarmıha gerildiklerini söylüyordu.

XXIII

Cissy uyumadığı gecelerden birinde Valancy'ye o acıklı hikâyesini anlattı. Açık pencerenin yanında oturuyorlardı. Cissy o gece yatarken nefes alamamıştı. Ormanlık tepelerin üzerinde kambur bir ay asılı duruyordu ve onun düşsel ışığında Cissy çelimsiz, sevimli, inanılmaz derecede genç görünüyordu. Bir çocuk gibiydi. Hikâyesindeki tüm o tutkuyu, acıyı ve utancı gerçekten yaşadığına inanmak mümkün değildi.

"Gölün karşısındaki otelde duruyordu. Geceleri kanosuyla gelirdi, kıyıdaki çamların arasında tanıştık onunla. Genç bir üniversite öğrencisiydi, babası Torontolu zengin bir adamdı. Ah Valancy, yoldan çıkmak istememiştim, gerçekten istememiştim. Ama onu çok sevdim -hâlâ da seviyorum -hep seveceğim. Bilmediğim şeyler vardı. Anlayamadım. Sonra babası geldi, onu götürdü. Bir süre sonra anladım Valancy -çok korkmuştum. Ne yapacağımı bilemedim. Ona mektup yazdım, yanıma geldi. Benimle evleneceğini söyledi Valancy."

"Peki neden? Neden?"

"Ah Valancy, beni artık sevmiyordu... Bunu bir bakışta anladım. Benimle evlenmeyi teklif ediyordu çünkü bunu yapması gerektiğini düşünüyordu, bana acıyordu. Kötü biri değildi ama çok gençti, ben ise bir hiçtim, beni neden sevecekti ki?"

Valancy biraz kısık bir sesle, "Onun için bahane uydurma," dedi. "Evlenmeyecek miydiniz?"

"Evlenemezdim, beni sevmediği sürece evlenemezdim onunla. Bir şekilde… Açıklayamıyorum ama evlenmek daha kötü bir şeymiş gibi geldi. Biraz tartıştık, sonra gitti. Sence doğru mu yaptım Valancy?"

"Evet, bence doğru olanı yaptın. Ama o…"

"Onu suçlama canım. Lütfen suçlama. Onun hakkında hiç konuşmayalım. Hiç gerek yok. Sana anlatmak istedim, hakkımda kötü düşünmeni istemedim…"

"Hiç öyle düşünmedim."

"Evet, hep hissettim bunu. Ah Valancy, benim için neler yaptın sen! Sana anlatamam ama Tanrı seni kutsayacak bunun için. Eminim, 'ölçüsü ne olursa olsun.'"

Cissy, Valancy'nin kollarında birkaç dakika hıçkıra hıçkıra ağladı. Sonra

gözlerini sildi.

“Böyle işte. Eve döndüm. Aslında o kadar da mutsuz değildim. Sanırım mutsuz olmalıydım ama değildim. Babam bana sert davranmadı. Bebeğim de çok tatlıydı. Hatta mutluydum, onu çok seviyordum, o küçük sevimli şeyi çok seviyordum. Çok tatlıydı Valancy, mavi gözleri çok güzeldi, soluk altın rengi saçları ipek gibiydi, elleri minicikti, yumuk yumuktu. Saten gibi pürüzsüz, küçük yüzünü ısırırdım. Onu incitmeden tabii, anlıyorsun ya…”

Valancy üzüntü dolu bir ifadeyle, “Anlıyorum,” dedi. “Anlıyorum, kadınlar anlar. Ve hep düşler…”

“Tümüyle bana aitti. Başka hiç kimse onun üzerinde hak iddia edemezdi. Öldüğünde… Ah Valancy, ben de ölmeliyim diye düşündüm. Bir insan böyle bir ıstıraba nasıl dayanabilir, nasıl yaşayabilir bilemedim. O sevgi dolu küçücük gözlerini bir daha asla açamayacağını bilmek… Geceleri bana sokulan sımsıcak küçük bedenini özlemek, onun yapayalnız, üşüyerek uyuduğunu, küçük yüzünün donmuş toprağın altında olduğunu düşünmek dayanılmazdı. İlk yıl çok korkunçtu, sonra biraz kolaylaştı, insan sürekli ‘geçen yıl bugün’ diye düşünmüyor ama öleceğimi öğrendiğimde çok sevindim.”

“Ölüm umudu olmasaydı kim hayata katlanabilirdi ki?” diye mırıldandı Valancy usulca, John Foster’ın bir kitabından alıntıydı bu.

“Sana her şeyi anlattığıma memnunum,” diye iç geçirdi Cissy. “Bilmeni istedim.”

Cissy birkaç gece sonra öldü. Kükreyen Abel evde değildi. Valancy, Cissy’nin yüzündeki değişikliği görünce doktor çağırmak istedi. Ama Cissy buna izin vermedi.

“Valancy, neden arayasın ki? Doktor benim için hiçbir şey yapamaz. Birkaç gündür biliyordum. Bırak huzur içinde öleyim, sadece elini tutmak istiyorum. Burada olman çok güzel. Babama benim için veda et. Bana her zaman elinden geldiğince iyi davrandı, Barney de öyle. Her nasılsa Barney’nin…”

Öksürüğe boğuldu, konuşamadı. Sonra uyuyakaldı, hâlâ Valancy’nin elini tutuyordu. Valancy sessizlik içinde oturuyordu. Korkmamıştı, hatta üzülmemişti bile. Gün doğarken Cissy öldü. Gözlerini açtı, Valancy’nin arkasından bir şeye baktı. Onu aniden mutlu eden, gülümseten bir şeye. Gülümseyerek öldü.

Valancy, Cissy’nin ellerini göğsünde kavuşturdu ve açık pencereye gitti. Doğu göğünde, gün doğumunun ateşleri arasında yaşlı bir ay asılı duruyordu; yeni ay kadar narin ve güzel. Valancy daha önce hiç yaşlı bir ay görmemişti. Günün canlı gülleri arasında solup gözden kaybolucaya kadar izledi onu. Çorak

arazideki küçük bir gölet gün doğumunda altın sarısı, büyük bir zambak gibi parlıyordu.

Ama dünya Valancy'ye daha soğuk bir yer gibi görünüyordu şimdi. Yine kimsenin ona ihtiyacı yoktu. Cecilia'nın ölümüne hiç üzülmemişti. Onun yaşarken çektiği acılara üzülüyordu. Bir daha kimse onu incitemeyecekti. Valancy ölümün korkunç olduğunu düşünmüştü hep. Ama Cissy sessizce, acı çekmeden ölmüştü. Bir şey onun için her şeyi telafi etmişti son anda. Şimdi orada yatıyordu, beyaz uykusunda bir çocuk gibi görünüyordu. Çok güzeldi! Utancın ve acının tüm çizgileri silinmişti.

Kükreyen Abel adını haklı çıkarırcasına geldi. Valancy dışarı çıktı, ona anlattı. Şok hemen ayılttı Abel'ı. Arabasının koltuğuna yığıldı, kocaman başı önüne sarktı.

"Cissy öldü. Cissy öldü," dedi dalgın dalgın. "Bu kadar çabuk olmasını beklemiyordum. Öldü. Saçındaki beyaz gülle beni karşılamak için sokaktan aşağı koşardı. Cissy çok güzel bir kızdı, çok iyi bir kızdı."

Valancy, "O daima çok güzeldi, çok iyiydi," dedi.

XXIV

Valancy, Cissy'yi cenazeye hazırladı. O zavallı, harap olmuş küçük bedene başka hiçbir el dokunmamalıydı. Cenaze günü eski ev tertemizdi. Barney Snaith yoktu. Cenazeden önce Valancy'ye yardım etmek için elinden geleni yapmış, solgun Cecilia'yı bahçedeki beyaz güllerle örtmüş, sonra da adasına dönmüştü. Ama diğer herkes oradaydı. Deerwood'daki ve "arka taraftaki" herkes gelmişti. Cissy'yi büyük bir görkem içerisinde affettiler. Bay Bradly çok güzel bir cenaze vaazı verdi. Valancy ihtiyar Özgür Metodist papazını istemişti ama Kükreyen Abel inatçıydı. O bir Presbiteryendi ve kızını Presbiteryen bir papazdan başkası gömemezdi. Bay Bradly çok ince düşünceliydi. Tüm şüpheli noktalardan kaçındı, en iyisini umduğu açıkça görülüyordu. Deerwood'un altı saygın vatandaşı, Cecilia Gay'i Deerwood mezarlığına taşıdı. Aralarında Wellington amca da vardı.

Stirlinglerin hepsi cenazeye gelmişti. Bu konuda bir aile toplantısı yapmışlardı. Cissy Gay öldüğüne göre Valancy eve dönecekti. Kükreyen Abel'la kalamazdı. Durum böyleyken, James amcaya göre en akıllıca yol cenazeye gitmekti, tabiri caizse her şeyi meşrulaştırmak için. Deerwood'a, Valancy'nin zavallı Cecilia Gay'e bakmaya gitmekle gerçekten çok saygın bir iş yaptığını, ailesinin bu konuda onu desteklediğini göstermek için cenazeye gideceklerdi. Mucizeler yaratan ölüm, birdenbire her şeyi oldukça saygın bir hâle getirmişti. İnsanlar ölüm şaşkınlığının etkisi altındayken Valancy evine ve namusuna dönerse her şey yoluna girebilirdi. Herkes birdenbire Cecilia'nın bütün kötülüklerini unutmuştu, onun ne kadar güzel, mütevazı bir kız olduğunu hatırlamıştı. "Ve öksüzdü, öksüz!" diyordu James amca. Psikolojik bir andı bu ona kalırsa.

Böylece Stirlingler cenazeye katıldı. Kuzen Gladys bile sinir iltihabına rağmen gelmişti. Kuzen Stickles oradaydı, başlığı yüzüne akıyordu sanki; Cissy en yakın, en sevdiği dostuymuş gibi hüzünle ağlıyordu. Kuzen Stickles cenazelerde hep "kendi yasını" hatırlardı.

Wellington amca da tabutu taşıyanlardan biriydi.

Valancy solgun, durgun, mora çalan çekik gözleriyle ve enfiye rengi kahverengi elbisesiyle dolaşıyordu ortalıkta. İnsanlara oturacak yer ayarlıyor, papaz ve cenaze levazımatçısıyla konuşuyor, yas tutanları salona topluyordu. Öylesine ağırbaşlı, terbiyeli ve Stirlingvari davranıyordu ki ailesi yürekleniyordu. Bütün gece Barney Snaith'le ormanda oturan, başını örtmeden

Deerwood’dan geçip Port Lawrence’a giden kız bu değildi, olamazdı. Tanıdıkları Valancy buydu işte. Gerçekten de şaşırtıcı ölçüde becerikliydi. Belki de biraz fazla baskı altında tutulmuştu (Amelia çok katı biriydi) içindeki cevheri gösterme fırsatı bulamamıştı hiç. Stirlingler böyle düşünüyordu. Dahası, Port Lawrence yolundan Edward Beck, Valancy’yi fark etmişti. Geniş bir aileye sahip bir duldu bu adam, Valancy’nin çok iyi bir ikinci eş olabileceğini düşünüyordu. Güzel değildi aslında ama Bay Beck elli yaşında bir dulun çok seçici olmaması gerektiğini söylüyordu kendi kendine. Valancy, Cecilia Gay’in cenazesinde hiç olmadığı kadar çok yaklaştı evliliğe.

Stirlingler ve Edward Beck, Valancy’nin aklından geçenleri bilse ne düşünürdü, kimse bilemez. Valancy cenazeden nefret ediyordu (Cecilia’nın mermer beyazı yüzüne merakla bakmaya gelen insanlardan nefret ediyordu), kendini beğenmişlikten nefret ediyordu, sıkıcı, melankolik şarkılardan nefret ediyordu, Bay Bradly’nin temkinli ve basmakalıp sözlerinden nefret ediyordu... Cecilia’nın istediğine uyulsaydı cenaze töreni hiç yapılmazdı. Cissy’nin üzerini çiçeklerle örter, onu meraklı gözlerden uzak tutar ve isimsiz küçük bebeğinin yanına, “arka taraftaki” kilisenin çamlarının altındaki çimenli mezarlığa yaşlı Özgür Metodist papazın nazik dualarıyla gömerdi. Cissy’nin bir keresinde şöyle dediğini hatırlıyordu: “Keşke ormanın derinliklerine gömülseydim de kimse gelip, ‘Cissy Gay burada yatıyor’ demeseydi ve benim acıklı hikâyemi anlatmasaydı.”

Az kalmıştı ama. Valancy, Stirlingler ve Edward Beck bilmese bile, o zaman ne yapmak istediğini çok iyi biliyordu. Önceki gece hiç uyumayıp bunu düşünmüştü, sonunda karar vermişti.

Cenaze alayı evden ayrıldıktan sonra Bayan Frederick, Valancy’yi mutfakta buldu.

“Çocuğum,” dedi titreyerek, “artık eve gelecek misin?”

“Eve…” dedi Valancy dalgın dalgın. Önlüğünü giyiyordu, akşam için ne kadar çay demlemesi gerektiğini düşünüyordu. “Arka taraftan” birkaç misafir, Gaylerin yıllardır görmedikleri uzak akrabaları gelecekti. Valancy o kadar yorgundu ki işlere devam edebilmek için evdeki kediden bir çift bacak ödünç alabilmeyi diledi.

“Evet, eve,” dedi Bayan Frederick, biraz da sert bir ifadeyle. “Herhâlde burada Kükreyen Abel’la kalmayı düşünmüyorsundur.”

“Ah, hayır, burada kalmayacağım,” dedi Valancy. “Tabii evi düzene sokmak için bir iki gün kalmam gerekecek. Ama hepsi bu kadar. Kusura bakma anne,

olur mu? Yapacak çok işim var, bütün o ‘arka taraftaki’ insanlar akşam yemeğine gelecekler.”

Bayan Frederick rahatlayarak gitti, Stirlingler yürekleri biraz daha hafifleyerek evlerine döndüler.

“Geri döndüğünde hiçbir şey olmamış gibi davranacağız,” diye karar verdi Benjamin amca. “En iyisi bu. Hiçbir şey olmamış gibi davranacağız.”

XXV

Cenazeden sonraki akşamı Kükreyen Abel çılgınlık yapmaya gitti. Tam dört gündür ayıktı, buna daha fazla dayanamıyordu. Valancy ertesi gün gideceğini söyledi. Kükreyen Abel üzüldü. “Arka taraftan” uzak bir kuzeni ona bakmaya gelecekti (bakılacak hasta bir kız olmadığı için bunu yapmaya oldukça istekliydi bu kuzen) ama Abel ondan bir şey beklemiyordu.

“Senin gibi olmayacak kızım. Sana minnettarım. Kötü bir durumdan kurtulmama yardım ettin, bunu asla unutmayacağım. Cissy için yaptıklarını asla unutmayacağım. Ben senin arkadaşınım, bir gün bir Stirling’in dövülüp bir köşeye atılmasını istersen beni çağır. Şimdi biraz kafayı çekeceğim. Tanrım, kafam zaten yerinde değil ki! Yarın akşama kadar döneceğimi sanmıyorum, o yüzden şimdiden hoşça kal.”

“Yarın gidebilirim,” dedi Valancy, “ama Deerwood’a dönmeyeceğim.”

“Dönmüyor musun?”

“Anahtarı odunluğa asarım,” diye araya girdi Valancy, kibarca ve açıkça. “Köpek ahırda, kedi de kilerde olacak. Kuzenin gelene kadar onları beslemeyi unutma. Kiler dolu, ekmek ve turta yaptım. Hoşça kalın Bay Gay. Bana karşı çok naziktiniz, çok teşekkür ederim.”

“Birlikte çok iyi vakit geçirdik,” dedi Kükreyen Abel. “Sen dünyanın en iyi kızısın, parmağının ucu tüm Stirlinglere bedel. Güle güle, yolun açık olsun.”

Valancy bahçeye çıktı. Bacakları titriyordu biraz ama bunun dışında sakindi, öyle görünüyordu. Elinde bir şey tutuyordu sıkıca. Bahçe güzel kokulu temmuz havası ile alacakaranlığın büyüsüne bulanmıştı. Birkaç yıldız vardı gökte, kızılgerdanlar çorak arazinin kadifemsi sessizliğinde cıvıldıyordu. Valancy beklenti içinde kapının yanında duruyordu. Gelecek miydi? Gelmezse…

Geliyordu işte. Valancy, Leydi Jane Grey’in sesini duydu ormanın derinlerinden. Nefes alış verişi hızlandı biraz. Geliyordu, yakınlardaydı, Leydi Jane’i görebiliyordu şimdi, yoldan aşağı iniyordu. Geliyordu işte, arabanın camından sarkmıştı, ona bakıyordu.

“Eve mi gidiyorsun?”

Valancy ağır ağır, “Henüz bilmiyorum,” dedi. Kararını vermişti, geri dönüş yoktu bundan ama o an çok ağırdı yine de.

Barney, “Yapabileceğim bir şey mi var mı sorayım dedim,” dedi.

Valancy lafı hiç dolandırmadı.

“Evet, yapabileceğin bir şey var,” dedi açık ve net bir şekilde. “Benimle evlenir misin?”

Barney bir an sessiz kaldı. Yüzünden bir şey okunmuyordu. Sonra garip bir kahkaha attı.

“Hadi ama! Şansın köşe başında beni beklediğini biliyordum. Bugün bütün işaretler o yönü gösteriyordu.”

“Bekle.” Valancy elini kaldırdı. “Ciddiyim ama bu sorudan sonra biraz nefes almak istiyorum. Yetiştirilme tarzımdan dolayı bunun ‘bir hanımefendinin yapmaması gereken’ şeylerden biri olduğunu gayet iyi biliyorum.”

“Ama neden, neden?”

“İki nedenden dolayı.” Valancy hâlâ biraz soluk soluğaydı ama Barney’nin gözlerinin içine bakıyordu. Bütün ölü Stirlingler mezarlarında ters dönerken ve yaşayanlar da hiçbir şey yapamazken, Valancy’nin o anda kötü şöhretli Barney Snaith’e evlilik teklif ettiğini bilmiyordu hiçbiri. “İlk neden şu, ben… Ben,” Valancy seni seviyorum demeye çalıştı ama diyemedi. Sahte bir küstahlığa sığınmak zorunda kaldı. “Senin için deliriyorum. İkincisi sebep ise… İşte bu.”

Doktor Trent’in mektubunu uzattı.

Barney yapılacak makul bir şey bulduğuna şükreden bir adam havasıyla açtı mektubu. Okurken yüzü değişti. Anlamıştı; belki de Valancy’nin umduğundan daha fazlasını anlamıştı.

“Hiçbir şey yapılamayacağından emin misin?”

Valancy soruyu yanlış anlamamıştı.

“Evet. Doktor Trent’in kalp hastalıkları konusundaki ününü biliyorsunuz. Fazla ömrüm kalmadı; belki birkaç ay, belki birkaç hafta. Yaşamak istiyorum. Deerwood’a dönemem, oradaki hayatımın nasıl olduğunu biliyorsun. Ve…” bu kez başardı, “ben seni seviyorum. Hayatımın geri kalanını seninle geçirmek istiyorum. Hepsi bu.”

Barney kollarını kapının üzerinde kavuşturdu, Kükreyen Abel’ın mutfak bacasının hemen üzerinden ona göz kırpan beyaz, şuh yıldıza ciddiyetle baktı.

“Benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsun. Bir… Bir katil olabilirim ben.”

“Evet, bilmiyorum. Korkunç bir şeysindir belki. Hatta belki de hakkında söylenen her şey doğrudur. Ama umurumda değil.”

“Beni bu kadar mı önemsiyorsun Valancy?” dedi Barney inanmaz bir tavırla, yıldızdan çevirdi gözlerini, Valancy’nin gözlerine, tuhaf, gizemli gözlerine baktı.

Valancy alçak sesle, “Çok önemsiyorum,” dedi. Titriyordu. Barney ona ilk kez adıyla hitap etmişti. Adının böyle söylendiğini duymak bir erkeğin okşamasından bile daha tatlıydı.

“Eğer evleneceksek,” dedi Barney birdenbire rahat ve gerçekçi bir sesle konuşarak, “bazı şeylerin anlaşılması gerekiyor.”

“Her şey anlaşılmalı,” dedi Valancy.

“Saklamak istediğim şeyler var,” dedi Barney soğukkanlılıkla. “Bana bunlar hakkında soru sormayacaksın.”

“Sormayacağım,” dedi Valancy.

“Mektuplarımı asla görmeyeceksin.”

“Asla.”

“Ve birbirimize asla rol yapmayacağız.”

“Yapmayacağız,” dedi Valancy. “Benden hoşlanıyormuş gibi davranmana bile gerek yok. Benimle evlenirsen, bunu sadece acıdığın için yaptığını bilirim.”

“Ve birbirimize hiçbir konuda yalan söylemeyeceğiz, büyük olsun küçük olsun, hiç yalan söylemeyeceğiz.”

“Hele küçük yalanlar hiç söyleyemeyeceğiz,” diye kabul etti Valancy.

“Ve benim adamda yaşamak zorundasın. Ben başka yerde yaşayamam.”

“Seninle evlenmek istememin bir nedeni de bu zaten,” dedi Valancy.

Barney ona baktı. “Ciddi olduğuna inanıyorum. O hâlde evlenelim.”

“Teşekkür ederim,” dedi Valancy, birdenbire donukluğuna geri dönerek. Barney onu reddetseydi çok daha az utanırdı belki.

“Sanırım şart koşmaya hakkım yok. Ama yine de bir şart koşacağım. Asla kalbimden ya da ani ölüm tehlikemden söz etmeyeceksin. Beni asla dikkatli olmaya teşvik etmeyeceksin. Hasta olduğumu kesinlikle unutacaksın. Anneme bir mektup yazdım, işte burada, bu mektubu saklayacaksın. Her şeyi anlattım mektupta. Aniden ölürsem ki muhtemelen öleceğim…”

Barney sırıtarak, “O mektup, akrabalarının gözünde seni zehirlemiş olma şüphesinden beni kurtaracak,” dedi.

“Kesinlikle.” Valancy neşeyle güldü. “Tanrım, sonunda bitti, çok rahatladım. Biraz çileli bir iş oldu. Erkeklere evlenme teklif etmek gibi bir alışkanlığım yok. Beni reddetmemen ya da kardeşlik teklif etmemen çok hoş!”

“Yarın limana gidip ruhsat alacağım. Yarın akşam evlenebiliriz. Doktor Stalling yapacak işlemleri, sanırım?”

“Tanrım, hayır.” Valancy ürperdi. “Ayrıca o adam bunu kabul etmez. Bana

işaret parmağını sallar, ben de seni terk etmek zorunda kalırım. Hayır, yaşlı Bay Towers'ı istiyorum ben."

"Bu hâlimle benimle evlenir misin?" diye sordu Barney. Yoldan geçen turist dolu bir araba yüksek sesle korna çaldı, alay ediyorlardı sanki. Valancy, Barney'e baktı. Mavi kumaştan bir gömlek, öylesine bir şapka, çamurlu bir tulum. Tıraşsız bir yüz!

"Evet," dedi.

Barney ellerini uzattı; kızın küçük, soğuk ellerini nazikçe avuçlarının içine aldı.

"Valancy," dedi hafifçe konuşmaya çalışarak, "elbette sana âşık değilim, âşık olmak nedir bilmiyorum. Ama biliyor musun, senin her zaman çok tatlı biri olduğunu düşünmüşümdür."

XXVI

Ertesi gün Valancy için rüya gibi geçti. Ne kendi ne de yaptıkları gerçekmiş gibi geliyordu. Barney'yi görmemişti daha, oysa belgeleri almak için limana giderken evin önünden geçmesini ummuştu.

Belki de caymıştı.

Ama alacakaranlıkta Leydi Jane'in ışıkları ansızın yolun ötesindeki ağaçlık tepenin zirvesine süzüldü. Valancy kapıda damadını bekliyordu. Yeşil elbisesini ve yeşil şapkasını giymişti çünkü giyecek başka bir şeyi yoktu. Hiç de gelin gibi görünmüyordu, öyle de hissetmiyordu, yeşil ormanlardan kopup gelmiş vahşi bir elfe benziyordu. Ama hiç önemli değildi. Barney'nin gelmesi dışında hiçbir şey önemli değildi.

"Hazır mısın?" dedi Barney, yepyeni ve korkunç sesler çıkararak Leydi Jane'i durdurdu.

"Evet." Valancy arabaya bindi. Barney mavi gömleği ile tulumunu giymişti. Ama kıyafetler temizdi. Kötü görünümlü bir pipo içiyordu, başında şapka yoktu. Ama eski püskü tulumunun altına şık bir çift çizme giymişti. Yüzü de tıraşlıydı. Deerwood'a girdiler, Deerwood'dan geçerek Port Lawrence'a giden ağaçlık yola çıktılar.

"Fikrini değiştirmedin değil mi?" diye sordu Barney.

"Hayır. Ya sen?"

"Hayır."

Otuz kilometre boyunca başka bir şey konuşmadılar. Şimdi her şey iyiden iyiye bir düş gibiydi. Valancy mutlu muydu bilmiyordu. Dehşete mi kapılmıştı bilmiyordu. Yoksa yalnızca aptalın teki miydi?

Sonra Port Lawrence'ın ışıkları etraflarını sardı. Valancy yüzlerce büyük, sinsi panterin parıldayan, aç gözleri tarafından kuşatılmış gibi hissetti. Barney, Bay Towers'ın nerede oturduğunu sordu, Valancy de kısaca tarif etti. Yıkık dökük bir sokaktaki küçük, perişan bir evin önünde durdular. Küçük, harap salona girdiler. Barney evlilik belgesini gösterdi. Demek sahiden almıştı. Bir de yüzük çıkardı. Bu şey de gerçekti. Valancy Stirling hakikaten evlenmek üzereydi.

Bay Towers'ın önünde ayakta durdular yan yana. Valancy, Bay Towers ve Barney'nin bir şeyler konuştuğunu duydu. Başka birinin de bir şeyler söylediğini duydu. Bir zamanlar, böyle bir şeyin imkânsız görünmediği ilk gençlik yıllarında

nasıl evleneceğini düşünürdü hep. Beyaz ipek kumaş, tül duvak ve portakal çiçekleri, nedime yok. Soluk pembe üzerine krem rengi dantelli bir elbise giyen, gül ve zambak sepeti taşıyan bir çiçekçi kız... Son moda giyinmiş asil damat. Valancy kafasını kaldırıp baktı; şöminenin üzerindeki küçük, çarpık aynada kendisini ve Barney'yi gördü. Kendisi o komik, gelinlikle hiç alakası olmayan yeşil şapkası ve elbisesiyle duruyordu, Barney de yanındaydı, gömleğiyle ve tulumuyla. Ama tek önemli olan şey Barney'ydi. Duvak yoktu, çiçekler yoktu, konuklar yoktu, hediyeler yoktu, düğün pastası yoktu, sadece Barney vardı. Hayatının geri kalanında hep Barney olacaktı.

"Bayan Snaith, umarım çok mutlu olursunuz," diyordu Bay Towers.

Bay Towers gelin ve damadın hâline şaşırmamış, Barney'nin tulumunu bile normal karşılamıştı. "Arka tarafta" pek çok tuhaf düğün görmüştü. Valancy'nin Deerwoodlu Stirlinglerden biri olduğunu bilmiyordu, Deerwoodlu Stirlinglerin varlığından bile haberi yoktu. Barney Snaith'in bir kanun kaçağı olduğunu da bilmiyordu. Son derece cahil bir ihtiyardı. Bu yüzden gelin ve damadı evlendirdi. Nazikçe, vakarla kutsadı onları, o gece onlar için dua etti. Hiç vicdan azabı çekmedi.

"Böyle evlenmek ne güzel!" dedi Barney, Leydi Jane'i çalıştırırken. "Yorulmak yok, zahmete girmek yok. Bu kadar kolay olacağını hiç düşünmemiştim."

"Tanrı aşkına," dedi Valancy birden, "evli olduğumuzu unutalım, öyle değilmişiz gibi konuşalım. Aynı yolculuğa bir daha katlanamam."

Barney kahkahayla güldü, Lady Jane'i cehennemden gelen bir gürültüyle hareket ettirdi.

"Ben de senin için işleri kolaylaştırdığımı sanıyordum," dedi. "Konuşmak istemiyor gibiydin."

"İstemiyordum. Ama sen konuş istedim. Beni sevip okşamanı istemiyorum, sıradan bir insan gibi davranmanı istiyorum. Bana adanı anlat. Nasıl bir yer orası?"

"Dünyanın en neşeli yeri. Oraya bayılacaksın. İlk gördüğümde ben de bayılmıştım. O zamanlar ihtiyar Tom MacMurray'nindi. Küçük bir kulübe inşa etmişti, kışın orada yaşıyordu ve yazın Torontolulara kiralıyordu adayı. Ondan satın aldım ve böylece hem evim hem de adam oldu. Koca adaya sahip olmanın çok tatmin edici bir yanı var. Issız bir adada yaşamak büyüleyici bir fikir değil mi? Robinson Crusoe'yu okuduğumdan beri bir adaya sahip olmak istiyordum. Gerçek olamayacak kadar güzel görünüyordu. Ve öyle güzel ki! Manzaranın çoğu devlete ait ama bakma vergisi almıyorlar, ay ise hepimizin. Kulübem pek

düzenli bir yer değil. Düzenli olmasını istersin herhâlde.”

“Evet,” dedi Valancy dürüstçe. “Düzenli olmak zorundayım. İstediğimden değil. Ama dağınıklık canımı sıkıyor. Evet, kulübeni toparlamam gerekecek.”

Barney yapmacık bir iniltiyle, “Biliyordum,” dedi.

“Ama,” diye devam etti Valancy gönülsüzce, “içeri girdiğinde ayaklarını silmen için ısrar etmeyeceğim.”

Barney, “Hayır, bir şehit edasıyla arkamdan silersin artık,” dedi. “Her neyse, sundurmayı toplayamazsın ama. Oraya giremezsin bile. Kapı kilitli olacak ve anahtarı bende kalacak.”

“Mavi Sakal’ın odası,” dedi Valancy. “Aklımdan bile geçirmem. İçinde kaç tane kadının asılı olduğu umurumda değil. Yeter ki gerçekten ölmüş olsunlar.”

“Öldüklerine hiç kuşku yok. Evin geri kalanında istediğini yapabilirsin. Büyük bir ev değil zaten, geniş bir oturma odası, bir de küçük yatak odası var. Yine de sağlam. Yaşlı Tom işini seviyordu. Evimizin kirişleri sedirden, çatı kirişleri ise köknardan. Oturma odamızın pencereleri batıya ve doğuya bakıyor. Hem gün doğumunu hem de gün batımını görmek harika bir şey. İki kedim var. Banjo ve Talih. Çok sevimliler. Banjo büyük, büyüleyici, gri, şeytan gibi bir kedi. Çizgili tabii ki. Çizgisiz kedileri hiç sevmem. Banjo kadar asilce ve muhteşem küfredebilen başka kedi görmedim. Tek kusuru uyurken korkunç bir şekilde horlamasıdır. Talih küçük, zarif bir kedi. Bir şey anlatmak istiyormuş gibi hep hüzünlü bakar. Belki bir gün başarır. Bin yılda bir kedinin konuşmasına izin verilir. Benim kedilerim filozoftur, dökülen süte ağlamazlar.

“Çam ağacında ise iki ihtiyar karga yaşıyor, komşulukları iyidir. Nip ve Tuck. Bir de küçük, uysal bir baykuşum var. Adı Leander. Onu bebekken aldım yanıma, anakarada yaşıyor, geceleri kendi kendine kıkırdayıp duruyor. Bir de yarasalar… Ada geceleri yarasalar için harika bir yer oluyor. Yarasalardan korkar mısın?”

“Hayır, yarasaları severim.”

“Ben de. Hoş, tuhaf, tekinsiz, gizemli yaratıklar. Hiçbir yerden gelip hiçbir yere gitmezler. Öyle dalıp çıkmaktan başka şey bilmezler! Banjo da sever onları. Yarasaları yiyor. Bir kanom, bir de pervaneli kayığım var. Bugün evlilik belgesini almaya limana onunla gittim. Lady Jane’den daha sessiz.”

“Hiç gitmediğini, caydığını sanmıştım,” diye itiraf etti Valancy.

Barney güldü. Valancy’nin hiç hoşlanmadığı bir gülüştü bu; küçük, acı, alaycı bir gülüş.

“Ben asla caymam,” dedi Barney kısaca.

Deerwood’dan geçip döndüler. Muskoka yolundan yukarı çıktılar. Kükreyen Abel’ı geçtiler. Taşlık, dikenli yoldan gittiler. Karanlık çam ormanları onları yuttu. Patikanın kıyılarını kaplayan ıhlamurların görünmeyen, kırılgan çanlarının tütsüsüyle tatlı havanın kapladığı çam ormanlarından ilerlediler. Mistawis’in kıyısına kadar gittiler. Leydi Jane burada bırakılmalıydı artık. İndiler arabadan. Barney küçük bir patikada gölün kenarına doğru yolu gösterdi.

“İşte adamız,” dedi sevinçle.

Valancy baktı, baktı, bir daha baktı. Gölün üzerinde adayı şeffaf, leylak rengi bir sis örtüyordu. Sisin içinden, Barney’nin kulübesinin üzerinde el ele tutuşmuş iki devasa çam ağacı karanlık kuleler gibi görünüyordu. Arkalarında, son ışıklarıyla gül rengi bir gökyüzü ve solgun, genç bir ay vardı.

Valancy rüzgârın ansızın hücum ettiği bir ağaç gibi titredi. Ruhunu bir şey ele geçirmişti sanki.

“Mavi Şato’m!” dedi. “Ah, benim Mavi Şato’m!”

Kanoya bindiler, Mavi Şato’ya doğru kürek çektiler. Gündelik, bilinen şeylerin dünyasını geride bırakıp her şeyin gerçek olabileceği bir gizem ve büyü dünyasına ayak bastılar. Barney, Valancy’yi kanodan indirdi, genç bir çam ağacının altındaki liken kaplı bir kayaya yöneltti. Kollarını ona doladı, dudakları ansızın Valancy’nin dudaklarına yapıştı. Valancy ilk öpücüğünün coşkusuyla baştan ayağa titredi.

“Evine hoş geldin canım,” dedi Barney.

XXVII

Kuzen Georgiana küçük evine çıkan patikadan aşağı indi. Deerwood'dan bir kilometre uzakta oturuyordu, Amelia'ya gidip Doss'un eve dönüp dönmediğini öğrenmek istiyordu. Kuzen Georgiana, Doss'u görmek için sabırsızlanıyordu. Ona söyleyecek çok önemli bir şeyi vardı. Doss'un bunu duymaktan çok memnun olacağından emindi. Zavallı Doss! Oldukça sıkıcı bir hayatı vardı. Kuzen Georgiana, Amelia'nın boyunduruğu altında yaşamak istemezdi hiç. Şimdi her şey değişecekti. Kuzen Georgiana kendini son derece önemli hissediyordu. Şimdilik, sırada kim var diye hiç düşünmüyordu.

Doss da Kükreyen Abel'ın evinden çıkmış, tuhaf bir yeşil elbiseyle ve şapkayla yaklaşıyordu. Talihin böylesi. Kuzen Georgiana müthiş sırrını hemen söyleyebilecekti, hem de kimse araya girmeden. Buna takdiri ilahi de denebilirdi.

Dört gündür büyülü adasında yaşayan Valancy, Deerwood'a gidip akrabalarına evlendiğini söyleme vaktinin geldiğini düşünmüştü. Aksi takdirde, Kükreyen Abel'den ayrıldığını öğrenirlerse bir arama emri çıkartabilirlerdi. Barney arabayla gitmeyi teklif etse de Valancy yalnız gitmeyi tercih etmişti. Kuzeni Georgiana'ya ışıl ışıl gülümsüyordu şimdi, eski bir tanıdıktı sanki o, çok da kötü biri değildi hem. Valancy öyle mutluydu ki herkese, James amcaya bile gülümseyebilirdi. Kuzen Georgiana'nın arkadaşlığından hoşlanmıyor değildi. Yol boyunca evler çoğalmaya başlamıştı, her pencereden meraklı gözler ona bakıyordu.

"Sanırım eve gidiyorsun, sevgili Doss?" dedi kuzen Georgiana el sıkışırlarken, Valancy'nin elbisesini süzdü, içine etek giyip giymediğini merak etti.

"Er ya da geç dönecektim," dedi Valancy gizemli bir şekilde.

"Öyleyse ben de seninle geleyim. Doss, canım, seni görmek istiyordum. Sana söylemek istediğim harika bir şey var."

"Evet?" dedi Valancy dalgın dalgın. Kuzen Georgiana neden bu kadar gizemli ve hevesli görünüyordu? Ama ne fark ederdi ki? Hayır. Barney ve Mistawis'teki Mavi Şato'dan başka hiçbir şeyin önemi yoktu.

"Geçen gün beni görmeye kim geldi biliyor musun?" diye sordu kuzen Georgiana cilveyle.

Valancy'nin bir tahmini yoktu.

“Edward Beck.” Kuzen Georgiana fısıldar gibi konuşuyordu. “Edward Beck.”

Yani? Kuzen Georgiana’nın yüzü mü kızarıyordu yoksa?

“Edward Beck de kim?” diye sordu Valancy kayıtsızca.

Kuzen Georgiana bakakaldı.

“Edward Beck’i hatırladığından eminim,” dedi sitemle. “Port Lawrence yolundaki o güzel evde oturuyor, kilisemizin cemaatinden biri. Onu hatırlıyor olmalısın.”

“Ah, sanırım şimdi hatırladım,” dedi Valancy hafızasını zorlayarak. “Her zaman kapının yanındaki sıraya oturan, alnında bir siğil ve onlarca çocuğu olan o yaşlı adam, değil mi?”

“Onlarca çocuğu yok, hayır. On tane bile yok. Dokuz çocuğu var. Şu anda dokuz yani. Geri kalanlar öldü. Yaşlı değil ayrıca, kırk sekiz yaşında, hayatının baharında, Doss… Siğilden ne olacak sanki?”

Valancy içtenlikle, “Bir şey olmaz tabii,” dedi. Edward B’ck’in onlarca siğilinin olması ya da hiç siğilinin olmaması zerre önemli değildi. Ama Valancy belli belirsiz şüphelenmeye başlamıştı. Kuzen Georgi’na’da bastırmaya çalıştığı bir zafer havası vardı. Yeniden evlenmeyi düşünüyor olabilir miydi acaba? Edward Beck’le? Saçmalık. Kuzen Georgiana altmış beş yaşındaydı; küçük, endişeli yüzü ise yüz yaşındaymış gibi ince kırışıklıklarla kaplıydı. Ama yine de…

“Canım,” dedi kuzen Georgiana, “Edward Beck seninle evlenmek istiyor.”

Valancy bir an için kuzen Georgiana’ya baktı. Sonra kahkahayı basmak istedi. Ama sadece şöyle dedi:

“Benimle evlenmek mi istiyor?”

“Evet, seninle. Cenazede sana âşık olmuş. Bana danışmaya geldi. İlk karısının çok yakın arkadaşıydım, biliyorsun. Adam çok ciddi Dossie. Senin için harika bir fırsat. Durumu çok iyi ve biliyorsun, sen…”

“Pek genç değilim artık,” diye kabul etti Valancy. “‘Sahip olana verilecektir.’ Gerçekten iyi bir üvey anne olacağımı düşünüyor musun Georgiana?”

“Eminim bundan. Çocuklara çok düşkünsün sen.”

Valancy ciddiyetle, “Ama dokuz kişilik bir aile,” diye itiraz etti.

“En büyük iki çocuk büyüdü, üçüncüsü de neredeyse büyüdü. Geriye altı çocuk kalıyor. Bunların çoğu erkek. Erkek yetiştirmek kız yetiştirmekten çok daha kolay. Harika bir kitap var… Sağlıklı Çocuk Yetiştirmenin Yolları. Gladys’te bir kopyası var sanırım. Sana çok yardımcı olacaktır. Ahlakla ilgili

kitaplar da var. İşini görürler. Tabii Bay Beck'e senin şey yapacağını düşündüğümü söyledim, şey…"

"Hemen kabul edeceğimi," diye tamamladı Valancy.

"Ah, hayır, hayır, canım. Ben olsam böyle kaba bir ifade kullanmazdım. Ona teklifini olumlu karşılayacağını düşündüğümü söyledim. Düşüneceksin, değil mi canım?"

"Bir engel var," dedi Valancy hülyalı bir şekilde. "Ben zaten evliyim."

"Evli misin?" Kuzen Georgiana olduğu yerde kalakaldı, gözlerini Valancy'ye dikti. "Evli misin?"

"Evet. Salı akşamı Barney Snaith'le Port Lawrence'da evlendim."

Çok güzel bir direğin yanından geçiyorlardı. Kuzen Georgiana direğe sarıldı düşmemek için.

"Doss, canım, ben yaşlı bir kadınım, benimle dalga mı geçiyorsun?"

"Hayır. Sana gerçeği söylüyorum. Tanrı aşkına, kuzen Georgiana," Valancy belirtileri görmüştü, "sokak ortasında ağlama lütfen!"

Kuzen Georgiana gözyaşlarını tutamadı, çaresizlik içinde inledi.

"Ah, Doss, ne yaptın sen? Ne yaptın?"

"Ne yaptığımı söylüyorum işte. Evlendim," dedi Valancy sakince ve sabırla.

"Şu, şu, şu… Barney Snaith'le hem de. Bir düzine kadın eskittiğini söylüyorlar."

"Şu anda bir tek ben varım," dedi Valancy.

"Zavallı annen ne diyecek?" diye inledi kuzen Georgiana.

"Bilmek istiyorsan benimle gel de dinle," dedi Valancy. "Şimdi ona söylemeye gidiyorum."

Kuzen Georgiana direği bıraktı, ayakta durabileceğini anladı. Uysal bir tavırla Valancy'nin yanına gitti, Valancy birdenbire bambaşka biri oluvermişti onun için. Kuzen Georgiana evli bir kadına büyük saygı duyardı. Ama zavallı kızın yaptıklarının düşüncesi bile korkunçtu. Acele etmişti. Pervasızca davranmıştı. Valancy tümüyle tırlatmıştı belli ki. Ama deliliğinde o kadar mutlu görünüyordu ki kuzen Georgiana bir an için klanın onu azarlayarak aklını başına getirmeye çalışmasının çok yazık olacağını düşündü. Valancy'nin gözlerindeki o bakışı daha önce hiç görmemişti. Ama Amelia ne derdi? Ya Ben amca?

Kuzen Georgiana yüksek sesle, "Hakkında hiçbir şey bilmediğin bir adamla evlenmek…" diye düşündü.

"Onun hakkında Edward Beck hakkında bildiğimden daha çok şey biliyorum,"

dedi Valancy.

“Edward Beck kiliseye gidiyor,” dedi kuzen Georgiana. “Barney, kocan gidiyor mu?”

“Güzel pazar günlerinde benimle geleceğine söz verdi,” dedi Valancy.

Stirlinglerin kapısından içeri girdiklerinde Valancy bir şaşkınlık narası attı.

“Gül ağacıma bakın! Çiçek açmış!”

Ağaç çiçeklerle kaplıydı. Kocaman, kıpkırmızı, kadifemsi çiçekler. Güzel kokulu çiçekler. Parlıyorlardı. Harikalardı.

Valancy gülerek, “Parçalamam iyi oldu demek ki,” dedi. Çiçeklerden bir avuç topladı (Mistawis’teki verandada duran yemek masasına çok yakışacaktı bu çiçekler), gülerek yürüdü ve Olive’in basamaklarda durduğunu gördü. Bir tanrıça gibi hoştu yine, kaşlarını hafifçe çatmış aşağıya bakıyordu. Güzel Olive, küstah Olive… Dantellerle süslü gül rengi ipek elbisesinin içinde dolgundu vücudu, şehvetliydi. Altın sarısı saçları büyük, beyaz şapkasının altından gür gür dökülüyordu. Taptazeydi rengi, eriyordu sanki.

Valancy soğukkanlılıkla, güzel ama… diye düşündü -sanki kuzenini şimdi yepyeni bir gözle görüyordu, kendine has hiçbir şey yok onda.

Valancy eve dönmüştü, Tanrı’ya şükür, dedi Olive içinden. Ama Valancy tövbe etmiş, evine dönmüş bir mirasyedi gibi görünmüyordu hiç. Olive bu yüzden kaş çatıyordu. Valancy zafer kazanmış gibiydi. Tuhaf elbisesiyle, tuhaf şapkasıyla, kan kırmızısı güllerle dolu elleriyle. Ama hem elbisede hem de şapkada, Olive’de olmayan bir şeyler vardı, Olive anında fark etti bunu. Kaşlarını iyice çattı. Küçümseyerek elini uzattı.

“Demek döndün Doss. Çok sıcak bir gün, değil mi? Yürüyerek mi geldin?”

“Evet. İçeri mi giriyorsun?”

“Ah, hayır. Çıkıyordum. Zavallı teyzeme bakmaya geliyorum da sık sık. Çok yalnız. Bayan Bartlett’in çayına gidiyorum şimdi. Yardım etmem gerekiyor. Toronto’dan kuzeni gelmiş. Çok hoş bir kız. Onunla tanışmak isterdin bence Doss. Sanırım Bayan Bartlett sana bir kart gönderdi. Belki daha sonra uğrarsın.”

Valancy kayıtsızca, “Hayır, hiç sanmıyorum,” dedi. “Barney’nin akşam yemeği için eve dönmem gerekiyor. Bu gece Mistawis’te mehtaplı bir kano gezintisine çıkacağız.”

“Barney mi? Akşam yemeği mi?” dedi Olive, nefesi kesilmişti. “Valancy Stirling, ne demek istiyorsun sen?”

“Valancy Snaith, Tanrı’nın lütfuyla.”

Valancy evlilik yüzüğünü Olive'in şaşkın yüzüne doğru salladı. Sonra çevik adımlarla yanından geçip eve girdi. Kuzen Georgiana da arkasından geldi. Olive bayılacakmış gibi görünüyordu ama Georgiana bu büyük sahnenin tek bir anını bile kaçırmak istemiyordu.

Olive bayılmadı. Aptal aptal sokaktan aşağıya, Bayan Bartlett'in evine yürüdü. Doss ne demek istemişti? O yüzüğü takmış olamazdı. O acınası kız, zavallı ailesinin başına ne çorap örmüştü acaba? Uzun zaman önce başı ezilmeliydi.

Valancy oturma odasının kapısını açtı, acımasız Stirling meclisinin tam ortasına düştü. Kötü niyetle bir araya gelmemişlerdi. Wellington teyze, kuzen Gladys, Mildred teyze ve kuzen Sarah misyonerler derneğinin toplantısından dönerken uğramışlardı. James amca, Amelia'ya şüpheli bir yatırımla ilgili bilgi vermeye gelmişti. Benjamin amca, görünüşe göre sıcak bir gün olduğunu söylemek ve arı ile eşek arasındaki farkın ne olduğunu sormak için buradaydı. Kuzen Stickles nezaketsizdi, cevabı patlatmıştı: "Biri bal yer, diğeri tekme." Benjamin amcanın keyfi yerinde değildi bu yüzden. Bu konu konuşulmuyordu ama hepsi Valancy'nin eve dönüşünü, dönmeyecekse ne yapılması gerektiğini düşünüyordu.

İşte Valancy buradaydı, olması gerektiği gibi alçakgönüllü ve aşağılanmış değildi ama kendinden emin bir hâli vardı. Çok tuhaf, çok anlamsız bir şekilde genç görünüyordu. Kapının girişinde durup baktı Valancy, kuzen Georgiana beklentiyle ve ürkekçe arkasında duruyordu. Valancy o kadar mutluydu ki artık bu insanlardan nefret etmiyordu. Onlarda daha önce hiç görmediği bazı iyilikler görüyordu hatta. Ve onlar için üzülüyordu. Merhamet edince nezaket de kazanmıştı bu insanlara karşı.

"Anne," dedi tatlılıkla.

"Demek sonunda eve döndün!" dedi Bayan Frederick mendilini çıkararak. Öfkelenmeye cesareti yoktu ama gözyaşlarının boşa gitmesini de istemiyordu.

"Pek sayılmaz," dedi Valancy. Sonra bombayı attı ortaya. "Evlendiğimi söylemeye geldim. Geçen salı gecesi evlendim. Barney Snaith'le."

Benjamin amca yerinden zıpladı, sonra geri oturdu.

"Tanrım merhamet et bize!" dedi donuk bir sesle. Diğerleri taş kesilmişti sanki. Kuzen Gladys ise aynen bayıldı. Mildred teyze ile Wellington amca onu mutfağa götürdü.

Valancy sırıtarak, "Viktorya Dönemi geleneklerini sürdürmek zorunda," dedi. Davetsizce oturdu bir sandalyeye. Kuzen Stickles hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlamıştı.

Valancy merakla, “Ağlamadığın bir gün geçirdin mi hiç?” diye sordu.

“Valancy,” dedi James amca, ilk o konuşabildi, “az önce söylediklerinde ciddi miydin?”

“Ciddiydim.”

“Yani gerçekten gidip o kötü şöhretli Barney Snaith’le, o suçluyla evlendin mi?”

“Evet.”

“Öyleyse,” dedi James amca hiddetle, “sen edepsiz ve hayâsız, utanmaz bir hayvansın, benim için yoksun artık. Yüzünü bir daha görmek istemiyorum!”

Valancy, “Cinayet falan işlersem edecek lafın kalmadı, değil mi?” dedi.

Benjamin amca Tanrı’dan bir kez daha merhamet diledi.

“O sarhoş kanun kaçağı…”

Valancy’nin gözlerine tehditkâr bir ateş oturdu. Onun hakkında istediklerini söyleyebilirlerdi ama Barney’ye laf edemezlerdi.

“Şöyle sağlam bir küfredersen kendini daha iyi hissedersin,” diye önerdi.

“Duygularımı küfretmeden de ifade edebilirim. O ayyaşla evlenerek kendini ebedî bir utanç ve rezalet çamuruna buladın.”

“Ara sıra sarhoş olursan gücün kuvvetin artar. Barney ayyaş falan değil.”

Benjamin amca, “Port Lawrence’da içerken görülmüş, zil zurna sarhoşmuş hem de,” dedi.

“Eğer bu doğruysa ki ben doğru olduğuna inanmıyorum bunun, iyi bir nedeni vardır. Hepinize trajediyi bir kenara bırakıp durumu kabullenmenizi öneriyorum. Ben evlendim, iş işten geçti. Çok mutluyum.”

Kuzen Sarah iyi tarafından bakmaya çalışarak, “Sanırım adamın Doss’la evlenmesine şükretmeliyiz,” dedi.

“Eğer gerçekten evlendiyseniz,” dedi Valancy’yi defterden silen James amca. “Kim evlendirdi sizi?”

“Port Lawrence’tan Bay Towers.”

“Özgür Metodist papazı yani!” diye inledi Bayan Frederick; hapisteki bir Metodist tarafından evlendirilmiş olmak daha az utanç verici bir şeymiş gibi. Söylediği ilk şey buydu. Bayan Frederick ne diyeceğini bilemiyordu. Her şey çok korkunçtu, kâbus gibiydi. Birazdan uyanacaktı. Cenazede çok umutlanmıştı hâlbuki!

Benjamin amca çaresizce, “Hani masallar vardır ya,” dedi. “Periler bebekleri beşiklerinden alıp götürür, aklıma onlar geliyor.”

“Valancy yirmi dokuz yaşında, beşikte yatmıyor ayrıca,” dedi Wellington teyze alaycı bir tavırla.

“Gördüğüm en tuhaf bebekti zaten,” dedi Benjamin amca. “O zaman da öyle demiştim, hatırlıyor musun Amelia? Bir insan kafasında öyle gözler hiç görmemiştim.”

“İyi ki çocuğum olmamış,” dedi kuzen Sarah. “Can yakmayı çok iyi biliyorlar, kalp kırmakta üstlerine yok.”

Valancy, “Kalbinin kırılması, kuruyup gitmesinden daha iyi değil mi?” diye sordu. “Kırılmadan önce muhteşem şeyler hissetmeli bir kalp. O zaman acı çekmeye değer işte.”

“Keçileri kaçırmış,” diye mırıldanıyordu Benjamin amca, buna benzer bir lafı bir başkasından da duymuştu sanki.

“Valancy,” dedi Bayan Frederick ciddiyetle, “annene itaatsizlik ettiğin için tövbe ediyor musun hiç?”

Valancy inatla, “Sana bunca zaman itaat ettiğim için tövbe edip merhamet dilemeliyim asıl,” dedi. “Dediğin şey için dua bile etmiyorum. Bir tek mutluluğum için Tanrı’ya şükrediyorum.”

Bayan Frederick geç de olsa ağlamaya başlayarak, “Bunları duymaktansa gözümün önünde ölmeni dilerdim,” dedi.

Valancy annesine ve teyzelerine baktı, bu kadınların gerçek aşkı bilip bilmediklerini merak etti. Onlara her zamankinden çok acıyordu. Zavallıydı bu biçareler. Ancak farkında bile değillerdi.

“Barney Snaith alçağın teki, kandırıp evlenmiş seninle,” dedi James amca hiddetle.

“Kandırma işini ben yaptım. Ben evlenme teklif ettim,” dedi Valancy hınzır bir gülümsemeyle.

Wellington teyze, “Hiç gururun yok mu senin?” diye sordu.

“Epey gururluyum aslında. Kendi çabamla bir koca bulduğum için gurur duyuyorum kendimle. Kuzen Georgiana, Edward Beck konusunda bana yardım etmek istiyordu.”

“Edward Beck’in yirmi bin doları var ve burası ile Port Lawrence arasındaki en güzel eve sahip,” dedi Benjamin amca.

“Kulağa çok hoş geliyor,” dedi Valancy küçümseyerek, “ama buna değmez,” parmaklarını şıklattı, “Barney’nin koynuna girmek, yanağını yanağımda hissetmek yirmi bin dolardan çok daha güzel.”

“Ah, Doss!” dedi kuzen Stickles. Kuzen Sarah, “Ah, Doss!” dedi. Wellington teyze de, “Valancy, terbiyesizlik etmene gerek yok,” dedi.

“Kocanın koynuna girmeyi sevmek terbiyesizlik değil. Asıl terbiyesizlik bunu sevmemek hatta.”

“Ondan edep mi bekliyorsun?” diye sordu James amca alaycı bir tavırla. “Edep denen şeyi unutmuş çoktan, bir daha hatırlamaz. Yatağını yapmış baksanıza. Bırakın yatsın yatağında.”

“Teşekkürler,” dedi Valancy minnetle. “Torquemada olsan çok mutlu olurdun hiç şüphesiz! Dönmem gerekiyor. Anne, geçen kış işlediğim şu üç yün yastığı alabilir miyim?”

“Onları al, her şeyi al!” dedi Bayan Frederick.

“Her şeyi istemiyorum, çok şey de istemiyorum. Mavi Şato’mun sıkış tepiş olmasını istemem. Minderler yeter. Arabada bizi rahat ettirir o minderler.”

Valancy kalktı, kapıya yürüdü. Durdu, arkasını döndü. Hepsine her zamankinden çok acıyordu. Mistawis’in mor ıssızlığında Mavi Şato’ları yoktu bu insanların.

“Sizin sorununuz ne biliyor musunuz? Yeterince gülmüyorsunuz,” dedi.

“Doss, canım,” dedi kuzen Georgiana kederle, “kan suya benzemez, bir gün kan çeker, üzüleceksin.”

“Elbette. Su çekse kötü olurdu zaten?” diye karşı çıktı Valancy. “Biz suyun köpüklü, kristal gibi berrak olmasını isteriz.”

Kuzen Stickles inledi.

Valancy hiçbirinin ziyaretine gelmesini istemiyordu, meraktan gelmelerinden de korkuyordu. Ama şöyle dedi: “Arada bir uğrayıp seni görmemin bir sakıncası var mı anne?”

“Evim sana her zaman açık olacak,” dedi Bayan Frederick kederli bir vakarla.

Kapı Valancy’nin arkasından kapanırken James amca sert bir sesle, “Onu defterden silmelisin,” dedi.

“Anneyim ben,” dedi Bayan Frederick. “Zavallı, talihsiz kızım!”

“Bu evliliğin yasal olmadığını söyleyebilirim,” dedi James amca teselli ederek. “O herif muhtemelen daha önce en azından altı kez evlenmiştir. Ama Valancy benim için yok artık. Elimden geleni yaptım Amelia. Sen de kabul edersin bunu. Bundan böyle,” James amca bu konuda son derece ciddiydi, “Valancy benim için ölüden farksız.”

“Bayan Barney Snaith,” dedi kuzen Georgiana. Bunun kulağa nasıl geleceğini

deniyordu sanki.

“O adamın şüphesiz bir sürü takma adı vardır,” dedi Benjamin amca. “Bence adam yarı Kızılderili. Eminim çadırda yaşıyorlardır.”

Kuzen Stickles umutla, “Eğer o adamla Snaith adı altında evlendiyse ve bu adamın gerçek adı değilse, evlilikleri geçersiz olmaz mı?” diye sordu.

James amca kafasını salladı.

“Hayır, evlenen erkektir, isim değil.”

“Biliyor musun,” dedi kuzen Gladys, toparlanıp geri dönmüştü ama hâlâ titriyordu, “Herbert’in yıl dönümü yemeğinde böyle bir şey olacağını sezmiştim. Bunu ta o zaman fark etmiştim. Doss Snaith’i savunurken, hatırlıyorsunuzdur. Bir vahiy gibi geldi, anladım. Eve gittiğimde David’e söz ettim bundan.”

“Valancy’ye ne oldu?” diye sordu Wellington teyze, “Valancy’ye ne oldu? Valancy!”

Kimse cevap vermedi, James amca konuştu.

“Son zamanlarda ikincil kişiliklerin ortaya çıkmasıyla ilgili laflar dolanıyor, değil mi? Böyle yeni moda kavramların çoğuna katılmıyorum ama bunda bir şeyler olabilir. Valancy’nin anlaşılmaz davranışlarını açıklayabilir.”

Kuzen Georgiana, “Valancy mantarlara çok düşkün,” diye iç geçirdi. “Ormanda yaşarken yanlışlıkla mantar yiyip zehirlenmesinden korkuyorum.”

“Ölümden daha kötü şeyler var,” dedi James amca dünyada ilk kez böyle bir açıklama yapıldığına inanarak.

“Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak!” diye hıçkırdı Kuzen Stickles.

Tozlu yolda hızla yürüyen Valancy, serin Mistawis’e, mor adasına dönerken herkesi unutmuştu, hızlı hareket ederse ölebileceğini unuttuğu gibi.

XXVIII

Yaz geçip gitti. Stirling klanı (kuzen Georgiana'nın önemsiz istisnası dışında) James amcaya uyup Valancy'yi ölmüş kabul etmeye zımnen razı olmuştu. Valancy ise Barney'yle birlikte, o korkunç arabayla Deerwood'dan geçip Port Lawrence'a giderlerken huzursuzca, hayaletimsi bir şekilde diriliyordu hep. Valancy şapka takmıyordu, gözlerinde yıldızlar parlıyordu. Barney şapka takmıyordu, piposunu tüttürüyordu. Ama tıraşlıydı. İçlerinden biri fark ediyor muydu bilinmez ama artık hep traşlıydı. Erzak almak için Benjamin amcanın dükkânına gitmeye bile cüret ediyorlardı artık. Benjamin amca iki kez onları görmezden geldi. Valancy ölülerden biri değil miydi sonuçta? Snaith zaten hiç var olmamıştı. Ama üçüncü seferde Barney'ye talihsiz, zayıf muhakemesi olan bir kızı evinden ettiği için asılması gereken bir alçak olduğunu söyledi.

Barney'nin kaşı kalktı.

"Ben onu mutlu ettim," dedi soğukkanlılıkla, "evinde mutsuzdu. İşte bu kadar."

Benjamin amca bakakaldı. Kadınların mutlu edilmeleri gerektiğini ya da "mutluluğa muhtaç" olduklarını hiç düşünmemişti.

"Sen… Köpek dölüsün!" dedi.

"Biraz özgün olmaya çalışsan nasıl olur?" diye sordu Barney dostça. "Herkes bana köpek dölü diyebilir. Neden Stirlinglere layık bir şey düşünmüyorsun? Hem ben döl değilim. Orta yaşlı bir köpeğim ben. Otuz beş yaşındayım."

Benjamin amca Valancy'nin öldüğünü tam zamanında hatırladı. Barney'ye sırtını döndü.

Valancy mutluydu, hem de çok mutluydu. Harika bir yaşamın sürdüğü bir evdeydi sanki, yaşam ona her gün yeni ve gizemli bir oda açıyordu. Geride bıraktığı dünyayla hiçbir ortak yanı olmayan, zamansız, ölümsüzce genç, geçmişsiz ve geleceksiz, yalnızca şimdide var olan bir dünyadaydı artık. Kendini bu dünyanın cazibesine teslim ediyordu tümüyle.

Mutlak özgürlüğü inanılmaz bir şeydi. İstediklerini yapabiliyorlardı. Bayan Grundy yoktu. Gelenekler yoktu. Akrabalar yoktu. Barney'nin utanmadan söylediği gibi: "Huzur, kusursuz huzur. Ve sevdiklerimiz çok uzaklarda."

Valancy minderleri almaya eve gitti bir gün. Kuzen Georgiana da fena özenli tasarımıyla ünlü şamdan örtülerinden birini vermişti ona. "Boş odadaki yatağın

için canım,” dedi.

“Ama benim boş odam yok ki,” dedi Valancy.

Kuzen Georgiana dehşetle baktı. Boş odası olmayan bir ev ona korkunç bir şeymiş gibi geliyordu.

“Ama bu örtü çok güzel,” dedi Valancy ve kuzenini öptü, “bana verdiğin için çok mutluyum. Kendi yatağıma sereceğim. Barney’nin eski yama işi yorganı yırtılmaya başlamıştı.”

Kuzen Georgiana, “Orada yaşamaktan nasıl memnun oluyorsun anlayamıyorum,” dedi iç çekerek. “Dünyanın ucunda gibi orası.”

“Memnun ha!” Valancy güldü. Kuzen Georgiana’ya açıklama yapmaya çalışmanın ne yararı vardı ki? “Öyle,” diyerek kabul etti, “çok görkemli ve tamamen dünyanın dışında.”

“Peki gerçekten mutlu musun canım?” diye sordu kuzen Georgiana hüzünle.

Valancy ciddiyetle, “Gerçekten mutluyum,” dedi, gözleri oynaşıyordu.

“Evlilik çok ciddi bir şey,” diye iç geçirdi Kuzen Georgiana.

“Eğer uzun sürecekse,” diye onayladı Valancy.

Kuzen Georgiana bu lafa hiç anlam veremedi. Ama endişelendi, gece Valancy’nin ne demek istediğini düşündü, bir türlü uyuyamadı.

Valancy Mavi Şato’sunu çok seviyordu, hâlinden çok memnundu. Geniş oturma odasının üç penceresi vardı, üçü de nefis Mistawis’in enfes manzaralarına bakıyordu. Odanın ucundaki pencere cumbalıydı, Tom MacMurray, Barney’nin anlattığına göre bu cumbayı satılan eski bir “arka taraf” kilisesinden almıştı. Pencere batıya bakıyordu, gün batımında Valancy’nin tüm varlığı sanki büyük bir katedraldeymiş gibi dua ederek diz çöküyordu. Yeni ay pencereden içeri vuruyordu hep, geceler boyunca gölün yumuşak, loş gümüş rengi evin içinde hayallere dalıyordu.

Diğer tarafta taştan bir şömine vardı. Taklit değildi bu şömine, gerçek odunların yakılabildiği gerçek bir şömineydi. Önünde büyük bir boz ayı postu seriliydi, yanında da Tom MacMurray döneminden kalma kötü durumda, kırmızı pelüş bir kanepe vardı. Ama çirkinliği gümüş grisi kurt postuyla gizlenmiş, Valancy’nin minderleri sayesinde keyif veren, konforlu bir kanepe olmuştu. Bir köşede güzel, uzun, tembel, eski bir saat tıkırdıyordu; işini bilen bir saatti bu. Acele etmeden ince ince ilerleyen bir saat. Çok da sevimliydi ayrıca. Kocaman, yuvarlak bir insan suratının burnundan akrep ile yelkovan dışarı uzanıyordu, bir hâle gibi iri çevresini sarıyordu.

Büyük bir camekânda doldurulmuş baykuşlar ve Tom MacMurray'in zamanından kalma birkaç geyik kafası duruyordu. İnsanı oturmaya davet eden birkaç rahat eski koltuk vardı ayrıca. Bodur bir koltuk, üzerindeki minderle birlikte Banjo'ya aitti. Başka biri bu koltuğa oturmaya kalkarsa Banjo topaz rengi, siyah halkalı gözleriyle ters ters bakardı. Banjo kendi kuyruğunu yakalamaya çalışırdı hep, çok sevimliydi. Yakalayamayınca öfkelenirdi. Yakalayınca kızgınlığından şiddetli bir ısırık atardı. Acıdan haince miyavlardı. Barney ile Valancy karınları ağrıyana kadar gülerdi kediye. Talih'i de çok severlerdi. Talih'in güzelliğini saplantı hâline getirmişlerdi neredeyse.

Duvarın bir tarafında ev yapımı, kaba bir kitaplık vardı, iki pencerenin arasında, solmuş yaldızlı bir çerçevede eski bir ayna asılıydı, camın üzerindeki panelde şişman aşk tanrısı oynaşıyordu. Valancy, bu aynanın Venüs'ün baktığı ve o zamandan beri her kadını güzel yansıtan efsanevi aynanın bir benzeri olduğunu düşünüyordu. O aynada güzel gibi gözüküyordu. Ama bunun nedeni saçlarını kısa kestirmesi de olabilirdi.

O günlerde kısa saç moda bir şey değildi, tifonuz falan yoksa saçınızı kısa kesmezdiniz. Bayan Frederick bunu duyduğunda Valancy'nin adını aile İncil'inden silecekti neredeyse. Barney kesmişti Valancy'nin saçlarını, ensesine kadar. Ve alnının üzerine kısa bir lüle indirmişti. Bu modelle Valancy'nin üç köşeli yüzü görülmemiş bir anlam, ifade kazandı. Artık burnundan bile rahatsız olmuyordu Valancy. Gözleri ışıl ışıldı, solgun teni de kremsi fildişi rengine dönmüştü. Eski aile şakası gerçek olmuş, nihayet gerçekten şişmanlamış, sıskalıktan kurtulmuştu. Valancy güzel değildi, hiçbir zaman da güzel olmayacaktı belki ama ormanda en iyi görünen türdendi o. Bir elf gibi, alaycı, çekici.

Kalbi onu çok az rahatsız ediyordu. Bir atak tehdidiyle karşılaştığında Doktor Trent'in yazdığı ilaçlarla bunu önleyebiliyordu. Geçirdiği tek kötü kriz, ilacının bittiği bir geceydi. Hakikaten kötü bir krizdi bu. Valancy o an ölümün aslında her an üzerine çullanmak için beklediğinin farkına varmıştı. Ama geri kalan zamanlarda hiç hatırlamıyordu ölümü, hatırlatmıyordu kendine.

XXIX

Valancy evin içinde dört dönmüyordu. Yapacak gerçekten çok az iş vardı. Yemekleri kömür sobasında pişiriyor, küçük ev işlerini dikkatle ve sevinçle yapıyordu, yemekleri göle bakan verandada yiyorlardı. Mistawis eski zamanların masallarından fırlamış bir sahne gibi uzanıyordu önlerinde. Barney masanın karşısından o çarpık, esrarengiz gülümsemesiyle bakıyordu Valancy'ye.

"Yaşlı Tom bu kulübeyi inşa ederken ne güzel bir manzara seçmiş!" derdi Barney coşkuyla.

Valancy'nin en çok akşam yemeğini seviyordu. Rüzgârların hafif kahkahaları etraflarını sarardı, hareket eden bulutların altında Mistawis'in renkleri görkemliydi, ruhaniydi, kelimelerle ifade edilemeyecek bir şeydi. Gölgeler de öyleydi. Bir rüzgâr onları silkeleyip Mistawis'in üzerine sürükleyene kadar çamların arasında kümelenirlerdi. Bütün gün eğrelti otları ve yabani çiçeklerle çevrili kıyılarda yatarlardı. Gün batımının ışıltısında dağlık burunlara çıkarlardı, alacakaranlıkta bir ağ olurdu hepsi.

Kediler bilge, masum, küçük yüzleriyle verandanın parmaklıklarına oturur, Barney'nin attığı kırıntıları yerlerdi. Her şeyin tadı ne kadar güzeldi! Mistawis'in masalsı hâli Valancy'ye erkeklerin midelerinin önemli olduğunu unutturmuyordu. Barney de Valancy'nin yemeklerini öve öve bitiremiyordu.

"Doyurucu yemekleri övmek gerekir," diyordu. "İki üç düzine yumurtayı bir kerede haşlayıp acıktığımda birkaçını ağzıma atardım eskiden, arada bir de bir dilim domuz pastırması yerdim, üstüne de bir fincan çay içerdim."

Valancy, Barney'nin çok eski kalaylı çaydanlığından çay doldururdu. Bir tabak takımı bile yoktu. Barney'nin uyumsuz, sağdan soldan toplama tabak çanağı vardı bir tek, bir de büyük, çok güzel bir eski sürahisi.

Yemek bittikten sonra orada oturup saatlerce konuşur ya da dünyanın tüm dillerinde hiçbir şey söylemeden dururlardı. Barney piposunu içer, Valancy de dalgın dalgın güzel hayaller kurarak Mistawis'in ötesine, gün batımına karşı köknar kulelerinin göründüğü uzak tepelere bakardı. Ay ışığı Mistawis'in alacakaranlığını gümüş rengine bürümeye başlardı. Yarasalar batı göğünün solgun sarısına doğru süzülmeye başlardı. Az ötedeki yüksek kıyıdan inen küçük şelale, vahşi orman tanrılarının bir kaprisiyle rayihalı, yaprak dökmeyen ağaçların arasında davetkâr bir kadın gibi görünürdü. Leander, anakaranın kıyısında şeytanca kıkırdamaya başlardı. Barney masanın diğer tarafında pipo

içerken, öylece hiçbir şey konuşmadan oturmak ne güzeldi!

Pek çok ada görünüyordu ama hiçbiri komşu olarak sorun yaratacak kadar yakında değildi. Batıda, uzakta, Talihli Adalar dedikleri küçük bir adacık grubu vardı. Gün doğumunda bir zümrüt kümesine, gün batımında ise bir ametist kümesine benziyorlardı. Ev barındıramayacak kadar küçüktü bu adalar ama daha büyük adaların ışıkları gölün her yerini aydınlatırdı, kıyılarda şenlik ateşleri ağaç gölgelerine süzülüp suların üzerine kocaman, kan kırmızısı şeritler atardı. Teknelerden ya da en büyük adadaki milyonerin büyük evinin verandasından müthiş bir müzik duyulurdu.

"Öyle bir ev ister miydin, ay ışığım?" diye sormuştu bir keresinde Barney. Valancy'ye ay ışığı diyordu artık ve Valancy buna bayılıyordu.

Bir zamanlar zengin adamın "kulübesinin" on katı büyüklüğünde bir dağ şatosunun hayalini kuran, şimdiyse sarayların yoksul sakinlerine acıyan Valancy, "Hayır," dedi. "Hayır. Fazla seçkin. Nereye gidersem gideyim onu yanımda taşımam gerekir. Bir salyangoz gibi. O ev bana sahip olur, bedenimi ve ruhumu ele geçirir. Sevebileceğim, sarılabileceğim ve çekip çevirebileceğim bir ev isterim ben. Tıpkı bizim evimiz gibi. Hamilton Gossard'ın Kanada'nın en iyi yazlık evine sahip olmasını kıskanmıyorum. O ev muhteşem ama benim Mavi Şato'm orası değil."

Gölün uzak ucundan her gece büyük bir şehirlerarası tren geçiyordu gümbürdeyerek. Valancy trenin ışıklı camlarının yanıp sönmesini seyretmeyi, o insanların umutlarını ve korkularını düşlemeyi severdi. Barney'yle adalardaki evlerde danslara ve yemeklere gittiklerini hayal ederek kendini eğlendirirdi ama gerçekte istemiyordu böyle bir şey. Bir keresinde gölün yukarısındaki otellerden birinin salonundaki maskeli baloya gitmişlerdi ve muhteşem bir akşam geçirmişlerdi ama maskeleri çıkarma vakti gelmeden kanolarına atlayıp Mavi Şato'ya dönmüşlerdi.

"Çok güzeldi ama bir daha gitmek istemiyorum," demişti Valancy.

Barney her gün Mavi Sakal'ın odasına kapanıyor, uzun saatler çıkmıyordu oradan. Valancy o odayı hiç görmedi. Zaman zaman içeri dolan kokulardan Barney'nin kimyasal deneyler yapıyor ya da sahte para basıyor olabileceği sonucuna varmıştı. Valancy sahte para yapımında böyle kokulu süreçler vardır, diye düşünüyordu. Ama kafasına hiç takmadı bunu. Barney'nin yaşamla dolu evinin kilitli odalarına bakmak gibi bir arzusu yoktu. Kocasının geçmişi ve geleceği Valancy'yi ilgilendirmiyordu. Bir tek bu coşkulu şimdiki zaman önemliydi onun için. Başka hiçbir şeyin önemi yoktu.

Barney bir keresinde evden gitmiş, iki gün iki gece dönmemişti. Valancy'ye yalnız kalmaktan korkup korkmayacağını sormuş, o da korkmayacağını söylemişti. Nereye gittiğinden hiç bahsetmemişti. Yalnız kalmaktan korkmuyordu Valancy, ama korkunç ölçüde yalnızdı. Barney döndüğünde Leydi Jane'in ormanda çıkardığı takırtılar o güne dek duyduğu en güzel seslerdi. Bir de Barney'nin kıyıdan çaldığı işaret düdüğü. Onu karşılamak için kayalığa koştu, kendini kocasının hevesli kollarına bıraktı, istekli görünüyordu Barney.

"Beni özledin mi ay ışığım?" diye fısıldadı Barney.

Valancy, "Gittiğinden beri yüz yıl geçti sanki," diye yanıtladı.

"Seni bir daha bırakmayacağım."

"Hayır," diye itiraz etti Valancy, "eğer istiyorsan gitmelisin. Gitmek isteyip de benim yüzümden gitmediğini düşünürsem çok üzülürüm. Kendini tamamen özgür hissetmeni istiyorum."

Barney güldü, biraz da alaycı bir tavırla gülüyordu.

"Dünyada özgürlük diye bir şey yoktur," dedi. "Farklı türden esaretler vardır yalnızca. Esaretleri birbiriyle karşılaştırırsın durmadan. Şu anda özgür olduğunu düşünüyorsun çünkü dayanılmaz bir esaretten kurtuldun. Ama gerçekten özgür müsün? Beni seviyorsun, bu da bir esarettir."

"'Kendi kendimizi mahkûm ettiğimiz hapishane aslında hapishane değildir,' diyen kimdi?" diye sordu Valancy hülyalı bir şekilde taşlık basamaklardan tırmanırlarken Barney'nin koluna girmişti.

"Ah, aynen öyle," dedi Barney. "Umabileceğimiz tek özgürlük budur işte, hapishanemizi seçme özgürlüğü. Ama ay ışığım," Mavi Şato'nun kapısında durdu, etrafına baktı, görkemli göle, büyük ve gölgeli ormana, şenlik ateşlerine, parıldayan ışıklara, "Ay ışığım, eve döndüğüm için mutluyum. Ormandan aşağı inip evimin ışıklarını gördüğümde, yaşlı çamların altında parıldayan evimi gördüğümde, sanki ilk kez görüyormuşum gibi sevindim. Ah, evet sevgilim, sevindim. Çok sevindim!"

Barney'nin esaret doktrinine rağmen Valancy müthiş derecede özgür olduklarını düşünüyordu. Gece yarılarına kadar oturup aya bakabilmek inanılmaz bir şeydi. Yemeğe geç kalabilmek… Çünkü bir dakika geç kaldığında annesi tarafından sertçe, kuzen Stickles tarafından da sitemle azarlanırdı eskiden. Yemeklerde canı istediği kadar oyalanabiliyordu artık. İsterse yemek için eve hiç gelmezdi bile. İsterse güneşin ısıttığı bir kayanın üzerine oturup çıplak ayaklarını sıcak kuma sokabilirdi. İsterse öylece otururdu, güzel bir sessizlikte hiçbir şey yapmadan durabilirdi. Kısacası, aklına ne eserse yapabilirdi; ne kadar aptalca

olursa olsun. Bu özgürlük değilse, neydi özgürlük?

XXX

Tüm günlerini adada geçirmiyorlardı. Çoğu zaman büyülü Muskoka topraklarında diledikleri gibi dolaşıyorlardı. Barney ormanı bir kitap gibi ezbere biliyor ve Valancy'ye ormanın ilmini öğretiyordu. Utangaç orman halkının izlerini, uğrak yerlerini kolaylıkla buluyordu Barney. Valancy yosunların perilere benzerliklerini, orman çiçeklerinin cazibesini ve zarifliğini öğrendi. Gördüğü her kuşu tanımayı ve sesini taklit etmeyi öğrendi ama hiçbir zaman Barney gibi olamadı. Her tür ağaçla arkadaş oldu. Barney kadar iyi kano kullanmayı öğrendi. Yağmurda dışarıda olmayı sevdi, hiç üşümedi.

Bazen öğle yemeklerini yanlarına alıp çilek ve yaban mersini toplamaya giderlerdi. Yaban mersini ne kadar güzeldi! Olmuşların narin yeşili, yarı olmuşların parlak pembeleri ve kırmızıları, tamamen olmuşların puslu mavisi muhteşemdi! Valancy çileğin gerçek lezzetini en mükemmel hâliyle öğrendi. Mistawis'in kıyısında, bir tarafında beyaz huş ağaçlarının, diğer tarafında genç ladinlerin durgun, değişmez sıralarının uzandığı güneşle aydınlanmış bir kuytu vardı. Huş ağaçlarının köklerinde uzun otlar bitmişti, rüzgârlar tarıyordu bu otları, öğleden sonraları çiyle ıslanıyorlardı. Burada Lucullus'un ziyafetlerini süsleyebilecek meyveler buldular; uzun, pembe saplara yakut gibi asılı duran büyük, tanrısal güzellikte meyveler. Bu el değmemiş meyveleri saplarından tutup hiç ezmeden, her bir meyveyi kendi başına, yabani kokusunu içlerine çekerek yediler. Valancy bu meyvelerden herhangi birini eve götürse o ele avuca sığmaz öz kaçardı, pazar yerinde satılan sıradan meyvelere dönüşürdü. Aslında mutfağa çok yakışabilirlerdi ama Valancy onları parmakları şafak tanrıçası Aurora'nın göz kapakları kadar pembeye boyanana kadar yerken, huş ağacından yuvalarında bambaşkaydı bu meyveler.

Nilüferleri ararlardı. Barney, Mistawis'in derelerinde ve koylarında nerede nilüfer bulacağını iyi biliyordu. Mavi Şato bunlarla ışıl ışıl parlardı, Valancy bulabildiği her kaba bu enfes şeyleri koyardı. Nilüferler yoksa kardinal çiçekleri Mistawis'in bataklıklarından taptaze gelirdi, alevden şeritler gibi yanarlardı.

Bazen isimsiz küçük nehirlerde ya da bu nehirlerin kıyılarında, Naiadların beyaz, ıslak uzuvlarını güneşlendirdiği gizli derelerde gezintiye çıkarlardı. Yanlarına sadece biraz çiğ patates ve tuz alırlardı. Patatesleri ateşte közlerlerdi, Barney de Valancy'ye alabalıkları yapraklara sarıp çamurla kaplayarak sıcak kömür yatağında pişirmeyi öğretirdi. Ne lezzetli yemeklerdi bunlar! Valancy

öyle iştahlıydı ki kemiklerinin etle kaplanmasına şaşmamak gerekirdi.

Daima harika bir şeyler olmasını bekliyormuş gibi görünen ormanda gezinip keşif yaparlardı. Valancy ormana dair böyle hissediyordu. Bir sonraki kovuğun aşağısında, bir sonraki tepenin üzerinde muhteşem bir şeyler olabilirdi.

“Nereye gittiğimizi bilmiyoruz ama yürümek eğlenceli, değil mi?” derdi Barney.

Bir ya da iki kez geceye kaldılar, Mavi Şato’ya dönemeyecek kadar uzaktalardı. Ama Barney çalı çırpıdan, köknar dallarından güzel, kokulu bir yatak yaptı, üzerlerinden yosun sarkan yaşlı ladinlerin altında hiç düş görmeden uyudular, ötelerinde ay ışığı ile çamların mırıltısı birbirine karıştı, hangisinin ışık hangisinin ses olduğunu zorlukla ayırt edilebiliyordu.

Muskoka’nın yeşil toprağının ıslandığı yağmurlu günler de vardı elbette. Sağanakların Mistawis’in üzerinde solgun yağmur hayaletleri gibi sürüklendiği ve bu yüzden evde kalmayı hiç düşünmedikleri günler. Yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı ve evden çıkamadıkları günler. O zaman Barney kendini Mavi Sakal’ın odasına kapatırdı, Valancy ise Talih mırıldanırken, Banjo da koltuğundan onları kuşkuyla izlerken kurt postlarının üzerinde kitap okur, hayal kurardı. Pazar akşamları kürek çekerek bir kara parçasına çıkıp oradan ormanın içinden geçerlerdi ve küçük Özgür Metodist Kilisesi’ne yürüyorlardı. Pazar günleri hakikaten çok güzel olurdu. Valancy eskiden pazar günlerini hiç sevmezdi.

Pazar günleri olsun, hafta içi olsun, daima Barney’yle birlikteydi. Başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Ne iyi bir arkadaştı o! Ne kadar anlayışlıydı! Ne kadar neşeliydi! Nasıl da… Nasıl da Barney gibiydi ama! Her şeyin özeti buydu aslında.

Valancy bankadan çektiği iki yüz doların bir kısmını güzel giysilere harcamıştı. Akşamları evde geçirdiklerinde duman mavisi bir şifon elbise giyerdi; üzerinde gümüş dokunuşları olan duman mavisi bir şifon elbise. Barney ona ay ışığım demeye bu elbise sayesinde başlamıştı.

“Ay ışığı ve mavi alacakaranlık, bu elbisenin içinde böyle görünüyorsun. Çok sevdim. Tam sana göre. Pek güzel sayılmazsın, kendine has güzelliklerin var. Gözlerin mesela. Köprücük kemiklerinin arasındaki öpülmesi gereken o küçük çukur. Aristokrat bilekleri var sende. O küçük kafan çok güzel. Omzunun üzerinden arkaya baktığında çıldırtıcı oluyorsun, özellikle alacakaranlıkta ya da ay ışığında. Bir elf kızı gibisin. Bir orman perisisin sen. Sen ormana aitsin ay ışığım, ormandan hiç çıkmamalısın. Soyuna rağmen sende vahşi, el değmemiş

ve evcilleşmemiş bir şeyler var. Gırtlaktan gelen sesin çok güzel, çok tatlı, yazı anımsatıyor. Kur yapmak için çok güzel bir ses.”

“Nasıl da yağcısın,” diye alay ederdi Valancy. Ama bu iltifatların tadına doyamazdı.

Soluk yeşil bir mayosu vardı, ailesi bu mayoyu Valancy’nin üzerinde görse mezarı boylardı. Barney yüzme öğretti Valancy’ye. Bazen kalkar kalkmaz mayosunu giyiyordu, yatana kadar da çıkarmıyordu üzerinden, canı her istediğinde suya giriyordu ve güneşin ısıttığı kayaların üzerine yayılıp kuruyordu.

Eskiden her gece boğazına sarılan tüm o aşağılayıcı şeyleri, haksızlıkları ve hayal kırıklıklarını unutmuştu. Bunlar başka birinin başına gelmişti sanki, ona, her zaman mutlu olan Valancy Snaith’e dair hatıralar değildi bunlar.

“Yeniden doğmanın ne demek olduğunu şimdi anlıyorum,” derdi Barney’ye.

Holmes kederin hayatın sayfalarında “geriye dönük lekeler bıraktığından” söz eder ama Valancy mutluluğunun da aynı şekilde geriye dönük lekeler bıraktığını, eski sıkıcı varoluşunu gül rengine boyadığını fark etti. Bugüne kadar yalnız, mutsuz ve korkmuş olduğuna inanmakta güçlük çekiyordu.

“Ölüm geldiğinde yaşamış olacağım,” diye düşünüyordu. “Zamanımı doldurmuş olacağım.”

Ve sonra toprak yığını!

Bir gün Valancy küçük bir koyda kumdan muazzam bir koni yapmış, koninin üzerine küçük bir Britanya bayrağı saplamıştı.

“Neyi kutluyorsun?” diye sormuştu Barney.

“Eski bir şeytanı kovuyorum,” diye yanıtlamıştı Valancy.

XXXI

Sonbahar geldi. Eylül biterken geceler serinledi. Verandayı terk etmek zorunda kaldılar ama büyük şöminenin ateşinde şakalarla ve kahkahalarla oturdular. Kapıları açık bıraktılar, Banjo ile Talih keyfine baktı. Kediler bazen Barney ile Valancy'nin arasında, ayı postundan kilimin üzerinde ciddiyetle oturdu. Bazen de dışarıdaki soğuk gecenin gizemine daldılar. Eski cumbalı pencereden görünen yıldızlar ufuktaki sislerin içinde yandı. Çam ağaçlarının unutulmaz, ısrarlı mırıltısı havayı doldurdu. Küçük dalgalar, yükselen rüzgârla birlikte altlarındaki kayalara vuruyordu. Bazen yukarı sıçrayıp her şeyi meydana çıkaran, bazen de gölgede bırakan ateş ışığından başka ışığa ihtiyaçları yoktu Valancy ile Barney'nin. Geceleyin rüzgâr yükseldiğinde Barney kapıyı kapatır, lambayı yakardı ve Valancy'ye bir şeyler okurdu: şiirler, denemeler, eski savaşların muhteşem hikâyeleri... Barney hiç roman okumazdı, çok sıkılırdı roman okurken. Valancy ise ara sıra roman okurdu, kurt postlarının üzerinde huzurla, yüksek sesle gülerdi. Barney, o sırada okunan bir şeye gülündüğünü anlamayan ve, "neye gülüyorsun" diye sormayan biriydi, o sinir bozucu tiplerden değildi.

Ekim ayında Mistawis'i Valancy'nin ruhunu kaptırdığı muhteşem bir renk cümbüşü sardı. Düşlerinde hiç bu kadar görkemli bir şey görmemişti Valancy. Büyük, renkli bir dinginlikti bu. Mavi, rüzgârla dalgalanan bir gökyüzü. O masal diyarının koruluklarında uyuyan güneş. Kanolarıyla kıyılarda, kızıl ve altın rengi nehirlerde boş boş kürek çekerek geçirdikleri uzun, hülyalı mor günler. Uykulu, kırmızı bir hasat dolunayı. Ağaçlardan yaprakları sıyırıp kıyılara yığan büyülü fırtınalar. Bulutların uçan gölgeleri. Uzaklardaki kendini beğenmiş, zengin diyarlar bunların yanında neydi ki?

Kasım'da ağaçlar esrarengiz bir büyüyle değişti. Tepelerin ardında dumanlı kızıllıklarla alevlenen gün batımları yaşanmaya başladı. Sade ormanın ellerini kavuşturmuş ve gözlerini kapatmış ağırbaşlı bir dinginlik içinde güzel ve zarif olduğu günler… Ardıç ağaçlarının yapraksız altın sarısı arasından süzülen ve gri kayınlarda parıldayan, her daim yeşil yosunları aydınlatan, çamların sütunlarını yıkayan soluk güneş ışığıyla dolu günler... Kusursuz turkuaz renginde bir gökyüzünün olduğu günler… Enfes bir melankolinin manzaranın üzerinde asılı kaldığı ve gölün hayalini kurduğu günler… Sonbahar fırtınalarının vahşi karanlığının ardında çamlarda cadı kahkahalarının ve anakaranın ağaçları arasında uyumsuz iniltilerin duyulduğu nemli, yağmurlu gecelerin izlediği

günler. Ne olabilirdi ki? Yaşlı Tom çatısını iyi inşa etmişti, bacası çok güzel tütüyordu.

“Sıcak ateş, kitaplar, rahatlık, bizi fırtınadan koruyan evimizde, kilimin üzerinde kedilerimiz. Ay ışığım,” derdi Barney, “bir milyon doların olsaydı daha mutlu olur muydun?”

“Hayır, yarısı kadar bile mutlu olmazdım. Adetlerden, zorunluluklardan sıkılırdım.”

Aralık geldi. Kar erken yağdı Orion’a. Samanyolu’nun solgun ateşi parladı. Kış gerçekten gelmişti. Müthiş soğuk, yıldızlı bir kış. Valancy kıştan nasıl da nefret ederdi eskiden! Sıkıcı, kısa, olaysız günlerle geçerdi kış. Geceler uzun sürerdi, soğuk olurdu, hep yalnızdı. Kuzen Stickles’ın sırtı ovulmalıydı daima. Kuzen Stickles sabahları gargara yaparken garip sesler çıkarırdı, kömür parasına sızlanırdı. Annesi ise gözünü hiç ayırmazdı Valancy’den, durmadan sorgulardı ve görmezden gelirdi onu. Bitmek bilmeyen soğuk algınlıklarına yakalanırdı Valancy, bronşitten korkardı. Redfern’ün merheminden ve mor haplarından nefret ederdi.

Ama artık kışı seviyordu. “Arka tarafın” kışı güzeldi, hem de dayanılmaz ölçüde güzel. Pırıl pırıl günler geçiyordu. Akşamlar göz kamaştırıcı kadehlere benziyordu, kışın şarabının en saf mahsulüydü bu akşamlar. Yıldızların ateşiyle doluydu geceler. Gün doğumları soğuktu, enfesti. Mavi Şato’nun pencerelerinde buzdan eğrelti otları görünürdü. Ay ışığı gümüşü rengini bırakırdı huş ağaçlarının üzerine. Rüzgârlı akşamlarda birbirine karışırdı dağınık, tuhaf, fantastik gölgeler. Çıt çıkmazdı, sadelik sarardı her yanı, arayış içindeydi her yer. Tepeler mücevherli gibiydi. Ak Mistawis’in üzerindeki gri bulutları aniden yarardı güneş. Buz grisi ikindiler kar fırtınalarıyla kırılırdı, şömine ışığının cinleriyle, esrarengiz kedileriyle oturma odaları her zamankinden daha rahat olurdu. Her saat yeni bir keşif ve mucize getirirdi.

Barney, Leydi Jane’i Kükreyen Abel’ın ahırına götürdü, Valancy’ye (normalde bronşitten yatması gereken Valancy’ye) kar ayakkabısıyla kaymayı öğretti. Valancy üşütmedi bile. Kışın ilerleyen günlerinde Barney korkunç bir soğuk algınlığı geçirdi, Valancy yüreğinde zatürre korkusuyla onunla ilgilendi. Ama Valancy’nin soğuk algınlığı da eski yaşamının gittiği yeri boylamış gibiydi. Şanslıydı çünkü Redfern’ün merhemi bile yoktu artık. Limandan bir şişe almıştı aslında ama Barney kaşlarını çatarak şişeyi donmuş Mistawis’e fırlatmıştı.

“O şeytani şeyden bir daha buraya getirme!” diye emretmişti kısaca. Bu Valancy’yle ilk ve son sert konuşmasıydı.

Kış ormanlarının enfes suskunluğunda ve buz tutmuş ağaçların gümüş ormanlarında uzun yürüyüşler yaptılar, her yerde güzellikler buldular.

Kristal ve inciden büyülü bir dünyada yürüyorlardı sanki. Açıklıklar, göller ve gökyüzü öylesine beyaz ve ışıltılıydı ki hava öylesine berrak ve temizdi ki sarhoş gibi oluyorlardı.

Bir keresinde huş ağaçları arasındaki dar bir patikanın girişinde vecd içinde durakladılar. Dallar, yapraklar karla kaplanmıştı. Yolun kenarlarındaki çalılıklar, mermerden kesilmiş küçük bir peri ormanını andırıyordu. Solgun güneş ışığında gölgeler inceydi, ruhaniydi.

Barney, "Gel," dedi. "Oradan geçerek saygısızlık etmemeliyiz."

Bir akşam, eski bir açıklığın çok gerisinde, güzel bir kadın profiline tıpatıp benzeyen bir kar yığınına rastladılar. Çok yakından bakıldığında Aziz John Kalesi masalında olduğu gibi, benzerlik kayboluyordu. Arkadan bakıldığında ise şekilsiz bir tuhaflık çıkıyordu ortaya. Ama doğru mesafeden ve açıdan baktıklarında dış hatları mükemmeldi, o kış gün batımının ışıltısında ladinlerin koyu fonunda parıldayan bu görüntüyü görünce ikisi de hayretle haykırdı. Asil kaşlar, düz, klasik bir burun, dudaklar, çene ve yanak kıvrımı, sanki eski zamanların bir tanrıçası heykeltıraşın karşısına oturmuştu; yığının göğsü tam da kış ormanlarının ruhundan beklenecek kadar soğuk, kabarık bir saflığa sahipti.

Barney, "Eski Yunan ve Roma'nın söylediği, resmettiği, öğrettiği güzellikler bunlar," dedi alıntılayarak.

John Foster'ın bir kitabında yaşıyormuş gibi hisseden Valancy, "Bizden başka kimsenin bunu görmediğini ya da göremeyeceğini düşünmek…" dedi. Etrafına bakarken Barney'nin limandan getirdiği yeni Foster kitabında işaretlediği bazı bölümleri hatırladı. Barney kitabı okumayacağını ya da dinlemeyeceğini söylemişti.

"'Kış ormanlarının tüm renkleri son derece narindir, ele avuca sığmazdır,'" diye hatırladı Valancy. "'Öğleden sonraları güneş tepelerin zirvelerine değdiğinde, ormanın her yerinde renkten ziyade renklerin ruhunun bolluğu varmış gibi görünür. Aslında saf beyazdan başka bir şey yoktur ama insan yamaçlarda, ormanlık arazinin kıvrımlarında gül ve menekşenin, opal ve kantaşının peri gibi karışımlarını görür gibi olur. Rengin orada olduğundan eminsinizdir ama doğrudan baktığınızda kaybolur. Göz ucuyla bakınca bir an önce solgun saflıktan başka bir şeyin olmadığı bir noktada gizlendiğini fark edersiniz. Yalnızca güneş batarken kısa bir an için gerçek renk ortaya çıkar. Sonra kızıllık karın üzerinden akar, tepeleri ve nehirleri renklendirir ve çamların

tepesini alevle vurur. Sadece birkaç dakikalık bir başkalaşım ve aydınlanma olur, sonra kaybolup gider.”

“John Foster hiç Mistawis’te bir kış geçirdi mi acaba?” diye sordu Valancy.

“Sanmam,” diye alay etti Barney. “Böyle saçma sapan şeyler yazan insanlar genellikle şehrin kendini beğenmiş bir sokağındaki sıcak bir evde yaşar.”

“John Foster’a çok yükleniyorsun,” dedi Valancy sertçe. “Dün gece sana okuduğum o küçük paragraf görmeden yazılamazdı, bunu sen de biliyorsun.”

“Dinlemedim,” dedi Barney suratını asarak. “Dinlemeyeceğimi söylediğimi biliyorsun.”

“O zaman şimdi dinlemek zorundasın,” diye ısrar etti Valancy. Okurken Barney’nin kıpırdamadığından emin oldu.

“‘Nadir bir sanatçıdır yaşlı Doğa Ana, boş bir gösteri ruhuyla değil, ‘çalışmanın keyfi için’ çalışır. Bugün köknar ormanı yeşiller ile grilerin bir senfonisidir, o kadar inceliklidir ki bir tonun nerede başlayıp nerede bittiğini anlayamazsınız. Gri gövde, yeşil dal, gri gölgeli zeminin üzerinde gri-yeşil yosun. Yine de ihtiyar hilebaz tekdüzelikten hoşlanmaz. Bir tutam renk çalar illa. Şuna bakın. Yosun sakalları arasında kırmızı-kahverengi, kırık, ölü bir köknar dalı salınıyor güzel güzel.’”

“Tanrım, o adamın bütün kitaplarını ezberliyor musun?” diye çıkıştı Barney.

Valancy, “John Foster’ın kitapları son beş yıldır ruhumu hayatta tutan tek şeydi,” dedi. “Ah, Barney, şu yaşlı karaağaç gövdesinin oluklarındaki nefis kar telkârisine baksana!”

Göle vardıklarında kar ayakkabısından patenlere geçtiler ve kayarak eve döndüler. Valancy küçükken Deerwood okulunun arkasındaki gölette kaymayı öğrenmişti. Kendi pateni olmamıştı hiç, bazı kızlar patenlerini ödünç verirdi ona, Valancy’nin bu konuda doğal bir becerisi vardı sanki. Benjamin amca bir keresinde ona Noel için bir çift paten sözü vermiş ama Noel geldiğinde bir çift lastik vermişti. Çocukluğundan beri hiç paten kaymamıştı Valancy ancak eski hünerlerini hiç unutmamıştı. Barney’yle beyaz gölün üzerinde kayarak, sessiz ve kapalı yazlık evlerin bulunduğu karanlık adaların yanından geçerek muhteşem saatler geçirdiler. Rüzgârla birlikte Mistawis’ten aşağı uçtular Valancy’nin beyaz tülbendinin altında yanaklarını kıpkırmızı eden bir coşkuyla. Sonunda çam adasındaki çatısı karla kaplanmış ay ışığında pırıl pırıl parlayan sevgili küçük evlerine ulaştılar. Pencereleri hınzırca parlıyordu ay ışığında.

“Tablo gibi, değil mi?” dedi Barney.

Çok güzel bir Noel geçirdiler. Ağır ağır. Telaş etmeden. Uğraşıp didinmeden.

İki Noel önce aynı kişiye aynı türden bir hediye verip vermediğini hatırlamak için çılgınca bir çaba göstermeden, son dakika alışverişçilerinin kalabalığına maruz kalmadan, hiç konuşmadan, silikçe oturduğu kasvetli aile toplantıları olmadan, sinir krizlerine kapılmadan. Mavi Şato'yu çam dallarıyla süslediler, Valancy çok hoş, parlayan yıldızlar yapıp yeşilliklere astı. Barney'nin bayıldığı bir akşam yemeği pişirdi, Talih ile Banjo da kemikleri yalayıp yuttu.

Barney, "Böyle bir kazı yetiştiren topraklara hayran olmak gerekir," dedi. "Yaşasın Kanada!" Kuzen Georgiana'nın Valancy'ye yatak örtüsüyle birlikte verdiği bir şişe karahindiba şarabını Britanya şerefine içtiler.

"İnsanın ne zaman küçük bir uyarıcıya ihtiyaç duyacağı hiç belli olmaz," diyordu Kuzen Georgiana.

Barney, Valancy'ye Noel hediyesi olarak ne istediğini sormuştu.

"Hiç fark etmez," demişti Valancy, geçen Noel'de bir çift golf ayakkabısı, önceki yıl da iki uzun kollu, yün atlet almıştı. Ondan önceki yıllarda da hep böyle şeyler vardı.

Barney ona inci boncuklardan bir kolye hediye etti. Valancy hayatı boyunca ay ışığına benzeyen süt beyazı bir kolye istemişti. Çok güzeldi Barney'nin verdiği kolye. Onu endişelendiren tek şey bunların gerçekten çok iyi olmasıydı. Çok pahalı olmalıydılar, en azından on beş dolar. Barney'nin o kadar parası var mıydı? Kocasının mali durumu hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Barney'nin ona giysi almasına izin vermemişti, giysiye ihtiyacı olduğu sürece bunun için yeterli parası olduğunu söylemişti. Barney şöminenin üstündeki siyah kavanoza ev masrafları için para koyuyordu, daima tam yetecek miktarda. Kavanoz hiç boş kalmazdı ama Valancy Barney'yi kavanozu doldururken hiç görmezdi. Elbette fazla parası olamazdı Barney'nin, bu kolyeyi de... Valancy önemsemiyordu. Kolyeyi takacaktı, bunun tadını çıkaracaktı. Sahip olduğu ilk güzel şeydi bu.

XXXII

Yeni yıl geldi. Eski, perişan, adi, modası geçmiş takvim indi. Yerine yenisi asıldı. Ocak fırtınalarla geçti. Üç hafta boyunca kar yağdı. Termometre sıfırın çok altına indi, uzun süre hiç yükselmedi. Ama, Barney ve Valancy'nin birbirlerine dedikleri gibi, hiç sivrisinek yoktu. Büyük ateşlerinin uğultusu ve çıtırtısı kuzey rüzgârının gürültüsünü bastırıyordu. Talih ve Banjo şişmanladı, kürkleri kalın, ipeksi, kocaman paltolara dönüştü. Nip ve Tuck gitmişti.

"Ama baharda yine gelecekler," diye söz verdi Barney.

Hiç tekdüzelik yoktu. Bazen asla kavgaya dönüşmeyen ufak tefek hararetli tartışmalar yaşıyorlardı. Bazen eski ekose şapkası ve karla kaplanmış uzun kızıl sakalıyla Kükreyen Abel uğruyor, akşamı onlarla geçiriyordu. Kemanını da getiriyordu çoğu zaman, korkup Valancy'nin yatağının altına saklanan Banjo dışında herkes keyif alıyordu Abel'ın müziğinden. Valancy onlara şeker kaynatırken Abel ile Barney sohbet ederdi, Mavi Şato'yu kokutup Valancy'yi açık havaya kaçırana kadar Tennyson ve Carlyle gibi sessizce oturup sigara içerlerdi. Bazen bütün gece hiç konuşmadan hararetle dama oynarlardı. Bazen de hep birlikte Abel'ın getirdiği kırmızı elmaları yer, daima neşeli saatler geçirirlerdi.

Barney, "Bir tabak elma, güzel bir ateş ve 'okunacak neşeli bir kitap' cennetin yerini tutar," derdi. "Altından sokaklar onların olsun. Haydi Carman'a bir darbe daha indirelim."

Stirlingler için Valancy'nin öldüğüne inanmak artık daha kolaydı. Barney'yle ara sıra film izlemek için Port Lawrence'a gidiyorlardı kayarak, filmden sonra köşedeki büfede hiç çekinmeden sosisli sandviç yiyorlardı, Valancy'ye dair dedikodular Stirlingleri rahatsız etmiyordu artık. Muhtemelen Stirlinglerden hiçbiri onu düşünmüyordu, zavallı Doss için endişelenerek uyuyamayan kuzen Georgiana hariç. Yeterince erzakı var mıydı? O korkunç yaratık ona iyi davranıyor muydu? Geceleri iyi ısınıyor muydu?

Valancy geceleri çok iyi ısınırdı. Uykusundan uyanırdı bazen, göldeki o küçük adada geçen kış gecesinin rahat sessizliğine mest olurdu. Eski kışların geceleri çok soğuk ve uzun olurdu. Valancy o gecelerde uyanmaktan ve geçen günün kasvetini, boşluğunu, gelecek günün kasvetini, boşluğunu düşünmekten nefret ederdi. Barney yanında düzenli nefesler alıp verirken, açık kapıdan şöminenin için için yanan alevleri karanlıkta ona göz kırparken, uyanıp yarım saat boyunca

mutlulukla uzanmadığı geceleri kayıp sayıyordu. Karanlıkta küçük bir şanslı kedinin yatağınıza atlayıp ayaklarınızın dibine sokulduğunu ve mırladığını hissetmek çok güzeldi ama Banjo kara kara düşünen bir şeytan gibi ateşin önünde tek başına otururdu. Böyle anlarda Banjo hiç de kurnaz sayılmazdı aslında ama Valancy onun tekinsizliğini severdi.

Yatağın yan tarafı pencerenin karşısındaydı, küçücük odada başka yer yoktu çünkü. Valancy yatarken pencereye değen büyük çam dallarının arasından Mistawis'e bakabiliyordu, bir inci tanesi gibi beyaz ve parlaktı, ya da fırtınada karanlık ve korkunçtu Mistawis. Bazen çam dalları dostça işaretlerle camlara vururdu. Bazen de hemen yanı başında yağan karın fısıltılarını duyardı. Bazı geceler tüm dünya sessizliğin imparatorluğuna teslim olmuş gibi görünürdü, bazı geceler çamlarda görkemli bir rüzgâr eserdi, bazı geceler Mavi Şato'nun etrafında garip ve neşeli bir şekilde ıslık çalan sevgili yıldız ışığı çıkar, bazı geceler fırtınadan önce gölün tabanından alçak, feryat eden bir çığlık yükselirdi gizemle. Valancy doğayla girdiği bu keyifli paylaşımda uykunun en güzel saatlerini harcardı Ama sabah istediği kadar uyuyabilirdi nasıl olsa. Kimse bir şey demezdi. Barney pastırma ve yumurtayla kahvaltısını hazırlardı, sonra akşam yemeğine kadar Mavi Sakal'ın odasına kapanırdı. Akşam da okuma ve sohbetle dolu bir akşam geçirirlerdi. Bu dünyadaki her şey ve diğer dünyalardaki pek çok şey hakkında konuşurlardı. Mavi Şato kahkahalarıyla yankılanırdı kendi şakalarına gülerlerken.

Barney bir keresinde, "Çok güzel gülüyorsun," demişti. "Gülüşünü duymak bile içimde gülme isteği uyandırıyor. Gülüşünde bir şey var, sanki dışa vurmadığın çok daha büyük bir neşeyi saklıyor. Mistawis'e gelmeden önce de böyle güler miydin ay ışığım?"

"Aslında hiç gülmezdim. Gülmem gerektiğinde aptalca kıkırdardım, o kadar. Ama şimdi içimden hep gülmek geliyor."

Valancy, Barney'nin de eskisinden çok daha fazla güldüğünü ve gülüşünün değiştiğini fark etti yine. Barney daha sağlıklı bir hâl almıştı. Gülüşündeki alaycı tını nadiren duyuluyordu artık. Suçlu bir adam böyle gülebilir miydi? Yine de Barney bir şeyler yapmış olmalıydı. Valancy onun ne yaptığına hükmetmişti aslında hiç uzatmadan. Barney temerrüde düşmüş bir banka kâtibiydi. Barney'nin defterlerinden birinde bir Montreal gazetesinden kesilmiş eski bir kupür bulmuştu; kupürde ortadan kaybolmuş, temerrüde düşmüş bir banka kâtibi tarif ediliyordu. Tarif, Barney'nin yanı sıra Valancy'nin tanıdığı yarım düzine erkeğe de uyuyordu gerçi ama Barney'nin zaman zaman söylediği bazı sıradan sözlerden Montreal'i oldukça iyi bildiği sonucuna varmıştı. Valancy aklının bir

köşesinde her şeyi çözmüştü. Barney bir bankada çalışıyordu. Spekülasyon yapmak için biraz para almak istemişti, tabii parayı geri koyması gerekiyordu. Gittikçe daha çok batmıştı, ta ki kaçmaktan başka çaresi olmadığını anlayana kadar. Birçok insanın başına böyle şeyler geliyordu. Valancy, Barney'nin yanlış bir şey yapmak istemediğinden kesinlikle emindi. Kupürdeki adamın adı Bernard Craig'di. Ama Valancy, Snaith'in takma bir isim olduğunu düşünmüştü zaten hep. Hiç önemi yoktu.

Valancy o kış sadece tek bir mutsuz gece geçirdi. Mart ayının sonlarında, karın büyük bir kısmının kalktığı, Nip ile Tuck'ın geri döndüğü zaman. Barney öğleden sonra uzun bir orman gezintisine çıkmış, her şey yolunda giderse hava kararmadan döneceğini söylemişti. O gittikten kısa bir süre sonra kar yağmaya başladı. Rüzgâr yükseldi, Mistawis kışın en şiddetli fırtınalarından birinin pençesine düştü. Göl coştu, küçük eve hücum etti. Anakaradaki karanlık ve öfkeli ormanlar Valancy'ye kaşlarını çattı, dallar tehditle savruldu, rüzgâr kasvetle esti, ormanın yüreğinde dehşet kükrüyordu. Adadaki ağaçlar korkuyla eğiliyordu. Valancy geceyi ateşin önündeki kilimin üzerine büzülerek, yüzü ellerinin arasında geçirdi. Cumbadan mavi benekli Mistawis'i esir alan rüzgâr ile karın öfkeli dumanına bakardı ara sıra boş yere. Barney neredeydi? Acımasız gölde mi kaybolmuştu? Yolsuz ormanda sürüklenmiş ve bitkinlikle yatıyor muydu? Valancy o gece yüzlerce kez öldü, Mavi Şato'sundaki mutluluğunun bedelini ödedi. Sabah fırtına dindi, güneş Mistawis'in üzerinde görkemle parladı, öğlen Barney eve döndü. Valancy onu ağaçlık bir noktadan geçerken cumbadan gördü, parıldayan beyaz dünyaya karşı incecikti, siyahtı kocası. Onu karşılamaya koşmadı. Dizlerine bir şey oldu, Banjo'nun koltuğuna devrildi. Neyse ki Banjo tam zamanında kalktı yerinden, bıyıkları öfkeyle kabarmıştı. Barney, Valancy'yi orada, başı ellerinin arasına gömülmüş hâlde buldu.

"Barney, öldün zannettim!" diye fısıldadı.

Barney kükreyerek güldü.

"Klondike'ta iki yıl geçirdim ben, böyle bir bebek fırtınasının beni öldürebileceğini düşünmedin herhâlde? Geceyi Muskoka'daki o eski kereste kulübesinde geçirdim. Biraz soğuktu ama rahattım. Aptal seni! Gözlerin battaniyedeki yanık deliklerine benziyor. Bütün gece burada oturup benim gibi kurnaz bir ormancı için endişelendin mi gerçekten?"

"Evet," dedi Valancy. "Elimde değildi. Fırtına çok acımasızdı. Herhangi biri fırtınada kaybolabilirdin. Seni dönerken görünce bir şey oldu bana. Ne olduğunu bilmiyorum. Sanki ölümden hayata döndüm. Bunu başka türlü tarif edemem."

XXXIII

İlkbahar geldi. Mistawis bir iki hafta boyunca siyah ve somurtkan oldu, sonra safir ve turkuaza döndü, leylak ve gül renginde tekrar alevlendi, cumbadan güldü, ametist adalarını okşadı, ipek gibi yumuşak rüzgârlarla dalgalandı. Bataklığın ve gölün küçük yeşil büyücüleri olan kurbağalar uzun şafaklardan uzun gecelere kadar her yerde şarkılar söyledi, adalar yeşil pus altında peri gibiydi, erken yapraklanan genç ağaçların güzelliği uçucuydu, ardıç ağaçlarının taze yapraklarında kırağıya benzer bir güzellik vardı, ormanda bahar çiçeklerinin modası gelmişti. Vahşi doğanın ruhuyla akraba zarif, ruhani şeylerdi bunlar, akçaağaçları kırmızı sis örtüyordu, parlak gümüş rengi kokarcalar söğütleri süslüyordu, Mistawis'in unutulmuş menekşeleri yeniden çiçek açıyordu, nisan ayının cazibesi her yana sinmişti.

Valancy, "Mistawis'te kaç bin bahar yaşandığını ve hepsinin ne kadar güzel olduğunu bir düşünsene," dedi. "Ah, Barney, şu yaban eriğine bak! John Foster'dan bir alıntı yapacağım. Kitaplarından birinde bir bölüm var, yüzlerce kez okudum. Böyle bir ağacın önünde şöyle yazmış olmalı:

"'Ölümsüz bir tarzla ince dantelden bir düğün örtüsüyle süslenen genç yaban eriği ağacına bakın. Onu ağaç perilerinin parmakları dokumuş olmalı çünkü onun gibi bir şey yeryüzü tezgâhından çıkamaz. Bu ağaç, hiç şüphesiz güzelliğinin farkında. Gözlerimizin önünde başkaldırıyor. Güzelliği ormandaki en geçici şey değil sanki, en nadir olan, en aşırısı olan bu sanki. Bugün var yarın yok. Dalların arasından esen güney rüzgârları, ince yaprakların yağmurunu silip süpürecek. Ama ne önemi var? Bugün yabanın kraliçesidir bu ağaç ve ormanda her zaman bugündür.'"

"Rahatlamışsındır umarım," dedi Barney acımasızca.

"Burada bir parça karahindiba var," dedi Valancy boyun eğmeden. "Gerçi karahindibalar ormanda yetişmemeli. Neyin neye uyduğundan hiç anlamıyorlar. Çok neşeliler, hâllerinden memnunlar. Ağaç çiçeklerindeki gizem ve çekingenlik onlarda yok."

"Kısacası, hiç sırları yok," dedi Barney. "Ama biraz bekle. Orman karahindibalara bile bir şeyler yapar. Kısa süre sonra tüm o rahatsız edici sarılık ve kayıtsızlık yok olacak ve burada, uzun otların arasında, ormanın gelenekleriyle kusursuz uyum içinde gezinen sisli, hayalet benzeri küreler bulacağız."

“John Foster gibi konuşuyorsun,” diye alay etti Valancy.

“Böyle bir eleştiriyi hak edecek ne yaptım ben?” diye yakındı Barney.

Baharın ilk işaretlerinden biri Leydi Jane’in dirilişiydi. Barney onu başka hiçbir arabanın geçmeyeceği yollara soktu, Deerwood’dan çamurlara bulanarak geçtiler. Birkaç Stirling’in yanından geçtiler, Stirlingler baharın gelmesiyle her yerde o utanmaz çiftle karşılaşacaklarını düşünüp mahvoluyordu. Valancy, Deerwood’daki dükkânları dolaşırken Benjamin amcayla karşılaştı ama Benjamin amca iki blok ilerleyene kadar kırmızı paltolu, serin nisan havasında yanakları kızarmış, saçları simsiyah, çekik gözleri gülen kızın Valancy olduğunu fark edemedi. Anlayınca da çok öfkelendi. Valancy genç bir kız gibi görünebilir miydi? Günahkârın yolu çileliydi. Öyle olmalıydı. Doğrusu buydu. Ama Valancy’nin yolu çileli değil gibiydi. Öyle olsaydı bu şekilde görünmezdi. Yanlış bir şeyler vardı. İnsanın modernist olası geliyordu.

Barney ve Valancy Port Lawrence’a doğru ilerlediler, Deerwood’dan tekrar geçtiklerinde hava kararmıştı. Eski evinin önünden geçerken Valancy ani bir dürtüyle arabayı durdurdu, aşağı indi, küçük bahçe kapısını açtı, parmak uçlarında oturma odasının penceresine yürüdü. Annesi ile kuzeni Stickles oturmuş, kasvetli bir şekilde örgü örüyorlardı. Her zamanki gibi sinir bozuculardı, insanlıktan uzaklardı. Eğer biraz olsun yalnızlıktan bıkmış görünselerdi Valancy içeri girerdi. Ama öyle görünmüyorlardı. Valancy onları hiç rahatsız etmeyecekti.

XXXIV

Valancy o bahar iki harika şey yaşadı.

Bir gün kolları sarmaşıklar ve ladin dallarıyla dolu hâlde ormandan eve dönerken Allan Tierney diye bir adamla karşılaştı; bu adamı tanıyordu Valancy. Allan Tierney, güzel kadınların ünlü ressamıydı. Kışı New York'ta geçiriyordu ama Mistawis'in kuzey ucunda bir ada kulübesi vardı ve göl çözülür çözülmez adasına gelirdi. Yalnız, nevi şahsına münhasır bir adam olarak bilinirdi. Modellerini hiç pohpohlamazdı. Buna gerek de yoktu çünkü pohpohlanmaya ihtiyacı olan insanların resimlerini yapmazdı asla. Allan Tierney tarafından resmedilmek bir kadının arzulayabileceği tüm güzelliğe sahip olduğu anlamına geliyordu. Valancy bu adam hakkında o kadar çok şey duymuştu ki utangaç ve meraklı bir bakış daha atmak için omzunun üzerinden şöyle bir baktı. Büyük bir çamın arasından süzülen soluk bahar güneşi şapkasız siyah saçlarını ve çekik gözlerini aydınlatıyordu. Soluk yeşil bir kazak giymişti, saçlarına bir tutam linnæa[4] sarmaşığı bağlamıştı. Kollarından taşan ladin yaprakları etrafını sarmıştı. Allan Tierney'nin gözleri parladı onu görünce.

Ertesi gün Valancy çiçek toplamaktan döndüğünde Barney, "Bir misafirimiz vardı," dedi.

"Kim?" Valancy şaşırmıştı ama kayıtsızdı. Bir sepeti kocayemişle doldurmaya koyuldu.

"Allan Tierney. Senin resmini yapmak istiyormuş ay ışığım."

"Resmimi mi yapmak istiyormuş!" Valancy sepetini ve kocayemişlerini bıraktı. "Benimle dalga geçme Barney."

"Dalga geçmiyorum. Tierney buraya geldi. Karımı Muskoka'nın Ruhu ya da onun gibi bir şey olarak resmetmek için benden izin istedi."

"Ama ama…" diye kekeledi Valancy, "Allan Tierney asla… Şey olmayan kadınların…"

"Güzel olmayan kadınların resmini yapmaz," diye tamamladı Barney. "Resmî olarak doğrulandı artık. Q. E. D. [5]Bayan Barney Snaith güzel bir kadın."

"Saçmalık," dedi Valancy kocayemişini almak için eğilirken. "Bunun saçmalık olduğunu biliyorsun Barney. Bir yıl öncesine göre çok daha güzel olduğumu biliyorum ama yine de güzel bir kadın değilim ben."

"Allan Tierney hiç yanılmaz," dedi Barney. "Ay ışığım, güzelliğin farklı türleri

olduğunu unutuyorsun. İmgeleminde kuzenin Olive'in o çok belirgin tipi var yalnızca. O kızı görmüştüm, çok güzeldi ama Allan Tierney onun resmini asla yapmaz. Korkunç ama doğru bir argo laf var, Olive'e tam uyuyor, o kız tüm mallarını vitrinde tutuyor. Bilinçaltında Olive'e benzemeyen hiç kimsenin güzel olamayacağına dair bir inancın var. Yüzünün, ruhunun parlamasına izin verilmediği günlerdeki hâlini de hatırlıyorsun. Omzunun üzerinden geriye baktığında yanağının kıvrımında bir şeyler oluyormuş, Tierney öyle dedi. Sana sık sık bunun çok akıl çelici bir şey olduğunu söylediğimi biliyorsun. Tierney gözlerine hayran olmuş. Adamın profesyonel olarak bunları söylediğinden emin olmasaydım (huysuz, ihtiyar bekârın tekidir, biliyorsun) kıskanırdım seni."

Valancy, "Resmimin çizilmesini istemiyorum," dedi. "Umarım bunu ona söylemişsindir."

"Bunu ona söyleyemezdim. Ne istediğini bilmiyordum. Ama ona karımın resminin yapılmasını istemediğimi, millet baksın diye bir salona asılmasını istemediğimi söyledim. Karımın resminin başka bir adama ait olmasını istemediğimi söyledim. Resmi satın alamam çünkü. Yani resminin yapılmasını isteseydin bile ay ışığım, zalim kocan buna izin vermeyecekti. Tierney biraz huysuzlandı. Bu şekilde geri çevrilmeye alışık değil. İsteklerinin kraliyet ailesinin isteklerinden farkı yoktur."

"Ama biz kanun kaçağıyız," diye güldü Valancy. "Hiçbir kanuna boyun eğmeyiz, hiçbir egemenliği tanımayız."

İçinden utanmadan şöyle düşündü: Olive, Allan Tierney'nin resmimi yapmak istediğini bilseydi keşke. Benim resmimi! Küçük, yaşlı, evde kalmış Valancy Stirling'in.

İkinci şaşkınlık anı mayıs ayında bir akşam yaşandı. Barney'nin onu gerçekten sevdiğini fark etti. Hep böyle düşünmüştü zaten ama bazen nahoş bir şüpheye kapılıyordu, Barney'nin sırf ona acıdığı için nazik ve cana yakın davrandığını düşünüyordu, Barney onun fazla ömrü kalmadığını biliyordu ve yaşadığı sürece karısının gönlünü hoş tutmaya çalışıyordu ama aklının bir köşesinde yeniden özgürlüğe kavuşacağı, adadaki sığınağına davetsiz gelen kadından kurtulacağı, orman gezintilerinde yanında gevezelik eden birinin olmayacağı anın düşünü kuruyordu. Barney'nin onu asla sevemeyeceğini biliyordu Valancy. Bunu istemiyordu zaten. Yoksa ölümüyle çok mutsuz ederdi Barney'yi. Valancy ölüm kelimesinden hiç imtina etmezdi. "Gitmek" falan demezdi asla. Barney'nin en ufak bir mutsuzluk yaşamasını istemiyordu. Ama ölümüyle onu sevindirmeyi ya da rahatlamayı da istemiyordu. Barney'nin onu sevmesini, iyi bir dost olarak

özlemesini istiyordu. O akşama kadar Barney için durumun hakikaten böyle olduğundan hiç emin olamamıştı.

Gün batımında tepelerin ardına yürümüşlerdi. Eğrelti otlarıyla kaplı bir kovukta bakir bir pınar keşfetmenin mutluluğunu yaşamışlardı. Huş ağacı kabuğundan yapılmış bir fincandan su içmiş, eski bir demir parmaklığa gelmişlerdi, uzun süre oturmuşlardı burada. Fazla konuşmamışlardı ama Valancy tuhaf bir yekparelik duygusuna kapılmıştı. Barney onu sevmese böyle hissedemeyeceğini biliyordu.

Barney ansızın, “Ne tatlı bir şeysin sen,” demişti. “Ah, ne tatlı bir şeysin! Bazen gerçek olamayacak kadar tatlı olduğunu düşünüyorum, rüyada gibi hissediyorum kendimi.”

Neden şimdi, tam şu anda, bu kadar mutluyken ölemiyorum ki, diye düşünmüştü Valancy.

Gerçi çok vakti de kalmamıştı zaten. Valancy, Doktor Trent’in ona biçtiği bir yılı tamamlayacakmış gibi hissediyordu nedense. Dikkat etmemişti kendine, hiç uğraşmamıştı buna. Ama yine de bir yılı dolduracağından emin olmuştu. Üzerine çok düşünmemişti. Ama tepelerdeki parmaklıkta Barney’nin yanında otururken, Barney’nin elini tutarken bir şeyin farkına vardı. Uzun zamandır kalp ağrısı çekmiyordu, en azından iki aydır rahattı. En son Barney’nin fırtınaya yakalanmasından iki üç gece önce ağrı krizine tutulmuştu. O zamandan beri kalbinin farkında bile değildi. Hiç şüphesiz sonun yaklaştığını gösteriyordu bu durum. Doğa mücadeleyi bırakmıştı. Daha fazla acı olmayacaktı.

“Öyle bir yıl geçirdim ki cennet çok sıkıcı gelecek,” diye düşündü Valancy. “Ama belki de hatırlamıyoruzdur bir şeyi. Öyle olsa güzel olur mu acaba? Hayır, hayır. Barney’yi unutmak istemiyorum. Onu unutarak mutlu olmaktansa, cennette onu hatırlayarak mutsuz olmayı tercih ederim. Barney’nin beni gerçekten ama gerçekten sevdiğini sonsuza kadar hatırlayacağım.”

---

[4]. Hanımeli familyasından yaprak dökmeyen bir bitki cinsi. (ed.n.)

[5]. Quod erat demonstrandum ifadesinin kısaltması. (ed.n.)

XXXV

Otuz saniye bazen çok uzun sürebilir. Bir mucize ya da devrim yaratacak kadar uzun sürebilir hem de. Otuz saniye içinde Barney ve Valancy Snaith'in yaşamı kökten değişti.

Bir haziran akşamı pervaneli tekneleriyle gölün etrafında dolaşmışlar, küçük bir derede bir saat balık tutmuşlar, teknelerini orada bırakıp ormanın içinden geçerek dört kilometre ötedeki Port Lawrence'a yürümüşlerdi. Valancy mağazalarda dolaştı biraz, kendine bir çift ayakkabı aldı. Eski ayakkabısı eskiyip giyilmez hâle gelivermişti, bu yüzden o akşam oldukça yüksek ve ince topuklu, pek süslü rugan ayakkabılarını giymek zorunda kalmıştı, bu ayakkabıları bir kış günü almıştı; hem çok beğenmişti bunları hem bir kez olsun aptalca, müsrif bir alışveriş yapmak istemişti. Ruganlarını bazı akşamlar Mavi Şato'da giyerdi ama şimdi ilk kez dışarıda giyiyordu. Bu ayakkabılarla ormanda yürümek hiç kolay olmamıştı, Barney de habire acımasızca eleştirmişti. Ama Valancy güzel, süslü ayakkabılarının ince bileklerine ve topuklarına verdiği görünümden çok memnundu, istese dükkânda yeni ayakkabılarını giyebilirdi ama giymedi.

Port Lawrence'tan ayrıldıklarında güneş çamların üzerine kurulmuştu. Kuzeyde orman, şehrin etrafını sarıvermişti. Valancy, Port Lawrence'tan çıkıp anında çam ordularının kuşatmasına girdiği her seferde bir dünyadan diğerine (gerçeklikten masal diyarına) geçiyormuş gibi hissederdi.

Port Lawrence'tan üç kilometre kadar ötede, günün bu saatinde hiçbir tren durmadığı için bomboş olan küçük bir demiryolu istasyonu vardı. Barney ile Valancy ormandan çıktıklarında kimse yoktu ortalıkta. Rayların sol tarafındaki kavis yüzünden görülmüyordu ama ilerideki ağaçların tepelerinden yükselen duman bulutu bir trenin yaklaştığını duyuruyordu. Barney makastan geçerken raylar trenin gürültüsüyle titreşiyordu. Valancy birkaç adım arkasındaydı Barney'nin, dolambaçlı küçük patikada menekşe toplamak için oyalanıyordu. Ama trenden önce karşıya geçmek için epey zaman vardı. İlk rayın üzerinden kaygısızca geçti.

Ne oldu anlayamadı. Takip eden otuz saniyede binlerce yaşamın acısını çektiği korkunç bir kâbusa düştü sanki.

Güzel, süslü ayakkabısının topuğu makasın bir yarığına takılmıştı. Bir türlü çıkaramıyordu.

"Barney! Barney!" diye seslendi telaşla.

Barney döndü, karısını, onun küle dönmüş yüzünü gördü, koştu geldi. Valancy'yi çekmeye, ayakkabıyı sıkıştığı yerden kurtarmaya çalıştı. Nafile. Tren şimdi virajı dönecekti, üzerlerine gelecekti.

"Git çabuk, öleceksin Barney!" diye bağırdı Valancy onu itmeye çalışarak.

Barney dizlerinin üzerine çöktü, hayalet gibi bembeyazdı, çılgınca ayakkabının bağını koparıyordu. Düğüm, titreyen parmaklarına meydan okuyordu. Cebinden bir bıçak çıkardı, düğüme salladı bıçağı. Valancy hâlâ körü körüne itmeye çalışıyordu kocasını. Aklı Barney'nin ölebileceği düşüncesiyle doluydu. Kendini hiç düşünmüyordu.

"Barney, git, Tanrı aşkına git!"

Barney dişlerinin arasından, "Asla!" diye mırıldandı. Düğüme bir kez daha çılgınca asıldı. Tren virajı gürültüyle dönerken ayağa fırladı, Valancy'yi tuttu ve ayakkabıyı arkada bırakarak sürükledi onu. Trenden esen rüzgâr yüzündeki ter damlalarını buza çevirdi.

"Tanrı'ya şükür!" dedi nefes nefese.

Bir an aptalca birbirlerine bakarak durdular. Bembeyaz, sarsılmış, çıldırmış gibi bakan iki yaratık. Sonra tökezleyerek istasyon binasının sonundaki küçük koltuğa yürüdüler ve yığılıp kaldılar koltuğa. Barney yüzünü ellerinin arasına gömdü, tek kelime etmedi. Valancy görmeyen gözlerle büyük çam ormanına, açıklıktaki kütüklere ve uzun, pırıl pırıl raylara bakıyordu. Sersemlemiş zihninde tek bir düşünce vardı, bir ateşin vücudunu yaktığı gibi yakan bir düşünce.

Doktor Trent bir yıl kadar önce ona ciddi bir kalp hastalığı olduğunu, herhangi bir heyecanın ölümcül olabileceğini söylemişti.

Neden ölmemişti öyleyse? Tam şu anda? Az önce, otuz saniye içinde çoğu insanın bir ömre anca sığdıracağı korkunç bir heyecana tutulmuştu. Ama ölmemişti. Hiçbir şey olmamıştı. Dizleri biraz titriyordu, kalbi daha hızlı atıyordu, bunlar doğaldı zaten, başka bir şey yoktu.

Neden!

Doktor Trent'in yanılmış olması mümkün müydü?

Valancy soğuk bir rüzgâr aniden ruhunu ürpertmiş gibi titredi. Yanında kambur duran Barney'ye baktı. Sessizliği çok etkileyiciydi. Aynı düşünce onun da mı aklına gelmişti? Sevmediği, onu hileyle ya da yalanla kandıran bir kadınla birkaç aylığına ya da bir yıllığına değil de sonsuza dek evli kalacağından kuşkulanıp dehşete mi düşmüştü yoksa? Valancy'nin midesi bulandı bu düşünceye. Böyle bir şey olamazdı. Bu çok zalimce, çok şeytani olurdu. Doktor Trent yanılmış olamazdı. Mümkün değildi böyle bir şey. Ontario'daki en iyi kalp uzmanlarından

biriydi o. Aptallık ediyordu Valancy, yaşadığı korkunç olayın etkisiyle aptallaşmıştı. Korkunç ağrı krizlerini hatırladı. Kalbinde ciddi bir sorun olmasa o krizlere tutulur muydu hiç?

Ama yaklaşık üç aydır hiç ağrı çekmemişti.

Neden?

Sonra Barney kendini toparladı. Valancy'ye bakmadan ayağa kalktı, kayıtsızca şöyle dedi:

"Sanırım geri dönsek iyi olacak. Güneş batıyor. Yolun kalanını yürüyebilecek misin?"

Valancy perişan bir hâlde, "Sanırım," dedi.

Barney açıklığa yürüdü ve düşürdüğü paketi, Valancy'nin yeni ayakkabılarının sarılı olduğu paketi aldı. Paketi Valancy'ye getirdi, Valancy ayakkabıları giyerken sırtını dönüp çamlara baktı.

Gölgeli patikadan göle doğru sessizce yürüdüler. Barney sessizlik içinde teknesini Mistawis'in günbatımı mucizesine sürdü. Sessizlik içinde yumuşak burunları, mercan koylarını, kanoların gün batımında bir aşağı bir yukarı kaydığı gümüş nehirleri geçtiler. Sessizlik içinde müzik ve kahkahalarla yankılanan kulübelerin yanından geçtiler. Sonra yine sessizce Mavi Şato'nun altındaki iskeleye vardılar.

Valancy taş basamaklardan çıkıp eve girdi. Önüne çıkan ilk koltuğa sefil bir şekilde çöktü ve Talih'in çılgınca sevinç mırıltılarından ve Banjo'nun koltuk işgalini protesto eden vahşi bakışlarından habersiz, cumbadan dışarı bakarak oturdu.

Birkaç dakika sonra Barney geldi. Valancy'nin yanına yaklaşmadı, arkasında durup kendini kötü hissedip hissetmediğini sordu nazikçe. Valancy dürüstçe evet diyebilmek için bir yıllık mutluluğunu feda edebilirdi.

"Hayır!" dedi kesin bir ifadeyle.

Barney, Mavi Sakal'ın Odası'na girdi, kapıyı kapattı. Valancy onun volta attığını duydu. Daha önce hiç böyle volta atmamıştı.

Oysa bir saat önce, yalnızca bir saat önce o kadar mutluydu ki Valancy!

XXXVI

Valancy yatmaya gitti nihayet. Gitmeden önce Doktor Trent'in mektubunu tekrar okudu. Biraz rahatladı. Adam kendinden çok emindi. El yazısı simsiyahtı, düzgündü. Yazdığından haberi olmayan bir adamın el yazısı değildi bu. Ama uyuyamıyordu Valancy. Barney içeri girince Valancy uyuyormuş gibi yaptı. Barney de uyuyormuş gibi yapmayı tercih etti. Ama Valancy onun da uyumadığını çok iyi biliyordu. Orada öylece yattığını, karanlığa baktığını iyi biliyordu. Ne düşünüyordu? Neyle yüzleşmeye çalışıyordu?

Bu pencerenin önünde gecelerce mutlu ve uyanık saatler geçiren Valancy şimdi bu sefil gecede o saatlerin diyetini ödüyordu. Korkunç, uğursuz bir gerçek, tahmin ve korku bulutundan yavaş yavaş sıyrılıp ağır ağır beliriyordu önünde. Bu gerçeğe gözlerini kapatamazdı, onu itemezdi, görmezden gelemezdi.

Doktor Trent istediğini diyebilirdi, kalbinde ciddi bir sorun yoktu. Olsaydı, o otuz saniyede ölürdü. Doktor Trent'in mektubunu ve ününü hatırlamanın faydası yoktu. En büyük uzmanlar bile yanılabilirdi. Doktor Trent de yanılmıştı işte.

Sabaha doğru saçma sapan rüyalar gördü Valancy. Bunlardan birinde Barney onu kandırdığı için Valancy'ye hakaretler ediyordu. Rüyasında kendini kaybetti Valancy, merdaneyi Barney'nin kafasına indirdi şiddetle. Barney'nin camdan yapılmış olduğu ortaya çıktı böylece, yere düştü ve parçalandı. Bir dehşet çığlığıyla, bir rahatlama soluğuyla, rüyasının saçmalığına kısa bir kahkaha atarak, yaşananların hatırasının verdiği mide bulantısıyla uyandı.

Barney gitmişti. İnsan bazen bilir ya, bir şey söylenmese bile çok iyi bilir hani, Valancy de biliyordu, onun evde ya da Mavi Sakal'ın odasında olmadığını biliyordu. Oturma odasına tuhaf bir sessizlik çökmüştü. Tekinsiz bir sessizlik. Eski saat durmuştu. Barney saati kurmayı unutmuş olmalıydı, oysa asla unutmazdı. Güneş cumbadan içeri süzülüyordu ve ötede dans eden dalgalardan gelen ışık haleleri duvarlarda titriyordu ama saatsiz oda ölüydü.

Kano gitmişti fakat Leydi Jane anakaradaki ağaçların altındaydı. Demek ki Barney de kendini vahşi doğaya bırakmıştı. Akşama kadar dönmeyecekti, belki o zaman bile dönmezdi. Valancy'ye kızgın olmalıydı. O azgın sessizliği öfke anlamına geliyordu demek ki. Soğuk, derin, haklı bir öfke. Valancy önce ne yapması gerektiğini biliyordu. Çok canı yanmıyordu o anda. Ama benliğini saran tuhaf uyuşukluk acıdan da beterdi. İçinde bir şey ölmüştü sanki. Kendini zorladı, bir şeyler pişirdi, hafif bir kahvaltı yaptı. Mekanik bir şekilde Mavi Şato'yu

derleyip topladı. Sonra şapkasını ve paltosunu giydi, kapıyı kilitledi ve anahtarı yaşlı çamın kovuğuna sakladı, motorlu tekneyle anakaraya geçti. Doktor Trent'i görmek için Deerwood'a gidiyordu. Öğrenmek zorundaydı.

XXXVII

Doktor Trent ona boş boş baktı, hatırasında bocaladı.

“Şey… Bayan, Bayan…”

“Bayan Snaith,” dedi Valancy sakince. “Geçen mayısta, yani bir yıl önce size geldiğimde Bayan Valancy Stirling’dim. Kalbim hakkında size danışmak istemiştim.”

Doktor Trent’in yüzü aydınlandı.

“Ah, elbette. Şimdi hatırladım. Sizi tanımadığım için kızmayın bana. Çok değişmişsiniz. Evlendiniz demek. Vay, vay, çok iyi gelmiş size. Hasta gibi görünmüyorsunuz, ne dersiniz? O günü hatırlıyorum. Çok üzülmüştüm. Zavallı Ned’in başına gelenler yüzünden... Ama Ned iyileşti, belli ki siz de iyileşmişsiniz. Size söylemiştim, biliyorsunuz, endişelenecek bir şey olmadığını söylemiştim.”

Valancy bakakaldı.

“Mektubunuzda,” dedi ağır ağır, sanki başka biri konuşuyordu, “anjina pektoris hastası olduğumu, hastalığın son evrelerinde anevrizmayla karıştığını söylemiştiniz. Her an ölebileceğimi, bir yıldan fazla yaşayamayacağımı söylemiştiniz.”

Bu sefer de Doktor Trent bakakaldı.

“Olamaz!” dedi boş boş. “Size böyle bir şey söylemiş olamam!”

Valancy mektubu çantasından çıkardı, doktora uzattı.

“Bayan Valancy Stirling,” diye okudu doktor. “Evet, evet. Doğru, o gece trende yazdım size. Ama size ciddi bir şey olmadığını söylemiştim.”

Valancy, “Mektubunuzu okuyun,” diye ısrar etti.

Doktor Trent mektubu açtı, şöyle bir göz gezdirdi. Yüzünde dehşete kapılmış bir ifade belirdi. Ayağa fırladı, telaşla odanın içinde dolaşmaya başladı.

“Aman Tanrım! Yaşlı Bayan Jane Sterling’e göndermek istediğim mektup bu. Port Lawrence’da yaşıyor. O gün o da buradaydı. Size yanlış mektubu göndermişim. Ne affedilmez bir dikkatsizlik! Ama o gece kendimde değildim ki. Tanrım, siz de buna inandınız… Hayır, inanmadınız elbette, başka bir doktora göründünüz…”

Valancy ayağa kalktı, arkasına döndü, aptal aptal etrafına bakındı, sonra tekrar yerine oturdu.

“İnandım,” dedi belli belirsiz. “Başka bir doktora görünmedim. Ben, ben… Size anlatamam. Kısa zaman içinde öleceğime inanıyordum.”

Doktor Trent, Valancy’nin önünde durdu.

“Kendimi affedemem. Kim bilir ne korkunç bir yıl geçirdiniz! Ama hiç öyle görünmüyorsunuz, anlayamıyorum!”

“Boş verin,” dedi Valancy boğulurcasına. “Kalbimde bir sorun yok yani, öyle mi?”

“Şey, ciddi bir şey yok. Sizde yalancı anjin denen bir hastalık var. Ölümcül değildir kesinlikle, uygun bir tedaviyle tamamen geçer. Bazen bir mutluluk şokunun da faydası görülür. Çok sıkıntı çektiniz mi?”

Valancy, “Mart ayından beri çok iyiyim,” dedi. Barney’nin fırtınadan sonra eve sağ salim döndüğünü gördüğünde yaşadığı o muhteşem dirilme hissini hatırladı. Bu mutluluk şoku onu iyileştirmiş miydi yoksa?

“O hâlde muhtemelen iyisiniz. Almanız gereken mektupta yapılacak şeyleri söylemiştim. Tabii başka bir doktora gideceğinizi de düşünmüştüm. Neden gitmediniz çocuğum?”

“Kimse bilmesin istedim.”

“Aptallık,” dedi Doktor Trent hiç lafını esirgemeden. “Böyle bir aptallığa aklım ermiyor. Zavallı ihtiyar Bayan Sterling. Sizin mektubunuz da ona gitti herhâlde, ciddi bir sorunu yok zannetti. Vay canına, gerçi hiçbir şey fark etmezdi. Umutsuz vakaydı. Yapacağı ya da yapmayı bırakacağı hiçbir şey fark yaratmazdı. İki ay kadar yaşamasına şaşırmıştım. O gün buradaydı, sizden az önce gelip gitmişti. Ona gerçeği söyleyemedim bir türlü. Duygusuz bir huysuz olduğumu düşünüyorsunuzdur, mektuplarım gerçekten de duygusuzdur. Lafı yumuşatmayı bilmem. Ama iş bir kadına ölmek üzere olduğunu yüz yüze söylemeye gelince, korkak tavuğun tekiyimdir. Ona vakanın tam olarak emin olmadığım bazı taraflarına bakacağımı ve ertesi gün haber vereceğimi söyledim. Ama ona yazdığım mektubu siz aldınız. Bakın burada ‘Sevgili Bayan S-t-e-r-l-i-n-g’ yazıyor.”

“Evet. Bunu fark ettim. Ama bir hata olduğunu düşündüm. Port Lawrence’da Sterling diye birilerinin yaşadığını bilmiyordum.”

“Tek Sterling oydu. Yalnız ihtiyarın teki işte. Yanında hizmetçi bir kız yaşıyordu yalnızca. Bana geldikten iki ay sonra uykusunda öldü. Hatamın bir payı yok bunda. Ama siz! Size bir yıl boyunca acı çektirdiğim için kendimi affedemiyorum. Oğlum ölümcül yaralıydı tamam ama olmaz, böyle hatalar yapıyorsam emeklilik zamanı geldi demektir. Beni affedebilecek misiniz?”

Bir yıllık acı! Valancy, Doktor Trent'in hatası sayesinde kavuştuğu onca mutluluğu düşündükçe acı acı gülümsüyordu. Şimdi bedel ödeme zamanı gelmişti işte. Hissetmek yaşamaksa alabildiğine yaşıyordu Valancy.

Doktor Trent muayene etti Valancy'yi, o da doktorun tüm sorularını yanıtladı. Sapasağlam olduğunu, muhtemelen yüz yaşına kadar yaşayacağını duyunca ayağa kalktı, sessizce çıktı odadan. Düşünülmesi gereken bir sürü korkunç şey vardı. Doktor Trent, Valancy'nin bir tuhaf olduğunu düşündü. Kadının umutsuz gözlerine, kederli yüzüne bakanlar yaşamın ödülünü değil de ölümün cezasını aldığını zannedebilirdi. Snaith? Snaith kimdi acaba? Kiminle evlenmişti bu kız? Deerwood'da Snaith diye birini hiç duymamıştı. Valancy solgun, ufak tefek, yaşlı bir kızdı. Ama evlilik yaramıştı ona. Snaith ha? Doktor Trent hatırlayıverdi. Şu "arka taraftaki" serseri! Valancy Stirling onunla mı evlenmişti? Ailesi de buna izin mi vermişti! Gerçi şöyle bir düşününce her şey ortadaydı. Aceleyle evlenmişti, boşa geçen yıllarına yanmıştı, bu yüzden de sigortasının sağlam olduğunu öğrendiğinde pek sevinmemişti. Evlenmişti ha! Tanrı bilir kiminle! Ya da neyle! Mapus kuşuyla mı? Temerrüde düşmüş kâtiple mi? Kanun kaçağıyla mı? Zavallı kız ölümü bir kurtuluş olarak gördüyse ne acıydı. Kadınlar neden bu kadar aptaldı? Doktor Trent Valancy'yi unuttu sonra ama ölene dek o mektupları yanlış zarflara koyduğu için kendinden utandı.

XXXVIII

Valancy arka sokaklardan, Âşıklar Yolu'ndan hızlı adımlarla geçti. Tanıdığı biriyle karşılaşmak istemiyordu. Tanımadığı insanlarla bile karşılaşmak istemiyordu. Hiç kimseye görünmek istemiyordu. Kafası çok karışıktı, ne düşündüğünü bilemiyordu. Dışarıdan da tıpkı öyle göründüğünü düşünüyordu. Kasabayı geçip kendini "arka taraf" yolunda bulduğunda iç çekip rahat bir nefes aldı. Burada tanıdığı biriyle karşılaşmaktan korkmasına gerek yoktu. Çığlıklarla yanından geçen arabalar yabancılarla doluydu. Bir arabada gençler vardı, şarkı söyleyerek yanından geçip gittiler:

"Karımın ateşi var

Karımın ateşi var

Karımın ateşi var

Umarım karımın ateşi düşmez,

Çünkü yine bekâr olmak istiyorum ben."

Valancy, gençlerden biri arabanın camından eğilip kırbaçla yüzüne vurmuş gibi irkildi.

Ölümle bir anlaşma yapmıştı ve ölüm aldatmıştı onu. Yaşam onunla alay ediyordu. Barney'yi tuzağa düşürmüştü. Onu evlenmesi için tuzağa düşürmüştü. Üstelik Ontario'da boşanmak çok zordu. Çok pahalıydı. Barney fakirdi.

Yaşam geri dönünce korku da geri döndü kalbine. Mide bulandırıcı bir korku. Barney'nin ne düşüneceğinden korkuyordu. Söyleyeceklerinden korkuyordu. Onsuz geleceğinden korkuyordu. Reddettiği aşağılık soyundan korkuyordu.

İlahi kadehten bir yudum içmişti, şimdi o yudum dudaklarından dökülüyordu. Onu kurtaracak nazik, dostane bir ölüm yoktu. Yaşamaya, o ölümü özlemeye devam etmek zorundaydı. Her şey bozulmuş, lekelenmiş, tahrif edilmişti. Mavi Şato'da geçen o yıl bile. Barney'ye olan utanmaz aşkı bile. Her şey çok güzeldi çünkü ölüm bekliyordu kapıda. Şimdi her şey sefilceydi çünkü ölüm çekip gitmişti. Katlanılmaz bir şeye nasıl katlanılabilirdi?

Dönüp ona anlatmalıydı. Onu kandırmak istemediğini anlatmalıydı, onu buna inandırmalıydı. Mavi Şato'ya veda edip Elm Sokağı'ndaki tuğla eve dönmeliydi. Sonsuza dek geride bıraktığını sandığı her şeye geri dönmeliydi. Eski esaretine, eski korkularına dönmeliydi. Ama bunların önemi yoktu şimdi. Önemli olan tek şey Barney'nin aslında kandırılmadığına inanmasıydı.

Valancy göl kenarındaki çamlara vardığında acı dolu sersemliğinden şaşırtıcı bir manzarayla sıyrıldı. Hırpalanmış yaşlı Lady Jane'in yanına başka bir araba park etmişti. Harika bir arabaydı bu. Mor bir araba. Koyu, kraliyet moru değil, çığlık atan açık bir mor. Bir ayna gibi parlıyordu araba, içi Vere de Vere'in araba sınıfını işaret ediyordu açıkça. Direksiyonda mağrur bir şoför oturuyordu. Arka koltukta oturan adam Valancy patikanın sonuna gelince kapıyı açıp çevik bir hareketle aşağı indi. Adam çamların altında durup bekledi, Valancy adamı baştan ayağa süzdü.

Gürbüz, kısa boylu, tombul bir adamdı. Geniş, yakut gibi, güleç bir yüzü vardı. Temiz ve traşlı bir yüzdü bu ama Valancy'nin felç olmuş zihninin derinlerinde küçük bir şeytan, "Böyle bir yüze beyaz bıyıklardan bir saçak yakışırdı," diye düşündü. Açık mavi gözlerde eski moda, çelik çerçeveli gözlükler duruyordu. Kese gibi bir ağız, küçük, yuvarlak, yumru bir burun. Valancy bu yüzü daha önce nerede gördüğünü düşündü. Kendi yüzü gibi tanıdık geliyordu bu yüz.

Yabancı, ekose desenli bir takımın üzerine açık kahverengi bir palto giymişti, kafasında yeşil bir şapka vardı. Kravatı daha açık tonda parlak bir yeşildendi, Valancy'nin yolunu kesmek için uzattığı tombul elinin üzerinde kocaman bir elmas göz kırpıyordu. Ama hoş, babacan bir gülümsemesi vardı adamın ve canlı, sabit sesinde çekici bir şeyler vardı.

"Bana şuradaki evin Bay Redfern'e ait olup olmadığını söyleyebilir misiniz hanımefendi? Eğer öyleyse, oraya nasıl gidebilirim?"

Redfern! Valancy'nin gözlerinin önünde bir sürü şişe dans ediyordu şimdi. Uzun hap şişeler, yuvarlak saç toniği şişeleri, kare keten tohumu şişeleri, bodur mor hap şişeleri, hepsinin etiketinde de o pek müreffeh, ışıl ışıl bir yüz ve çelik çerçeveli gözlükler.

Doktor Redfern!

"Hayır," dedi Valancy belli belirsiz. "Hayır, o ev Bay Snaith'e ait."

Doktor Redfern başını salladı.

"Evet, anladığım kadarıyla Bernie kendine Snaith diyor. Bu onun göbek adıdır, zavallı annesinin de öyle. Bernard Snaith Redfern, aynen öyle. Şimdi, hanımefendi, bana o adaya nasıl gidebileceğimi söyleyebilir misiniz? Orada kimse yok gibi. Biraz el salladım, bağırdım. Henry, arabadaki adam, asla bağırmaz. Onun tek işi var. Ama yaşlı Doktor Redfern çok güzel bağırabilir, bağırmaktan hiç çekinmez. Yine de karga kaldırmaktan başka işe yaramadı bağırmam. Sanırım Bernie orada değil."

Valancy, "Bu sabah ayrıldığımda yoktu," dedi. "Sanırım henüz dönmedi."

Tekdüze bir sesle konuşuyordu. Bu son şok, Doktor Trent'in ifşaatının ona bıraktığı azıcık muhakeme gücünü de elinden almıştı. Aklının bir köşesinde, az önceki küçük şeytan alaycı bir şekilde eski bir atasözünü tekrarlıyordu: "Bela tek başına gelmez." Ama düşünmeye uğraşmıyordu Valancy. Ne yararı olacaktı ki?

Doktor Redfern şaşkınlıkla ona bakıyordu.

"Bu sabah ne zaman ayrıldınız? Orada mı yaşıyorsunuz?"

Elindeki elması Mavi Şato'ya doğru salladı.

Valancy aptalca, "Elbette," dedi. "Ben onun karısıyım."

Doktor Redfern sarı ipek bir mendil çıkardı, şapkasını eline aldı, alnını sildi. Keldi, Valancy'nin şeytanı fısıldadı yine: "Neden kel olasın ki? Neden erkeksi güzelliğini kaybedesin? Redfern'ün Saç Güçleştiricisi'ni dene. Gençliğini koru."

"Affedersiniz," dedi Doktor Redfern. "Şok edici bir şey bu."

"Bugün her yandan şok fışkırıyor." Valancy engel olamadan, şeytanı bunu yüksek sesle söyledi.

"Bernie'nin evli olduğunu bilmiyordum. İhtiyar babasına söylemeden evleneceğini düşünmemiştim."

Doktor Redfern'ün gözleri mi buğulanmıştı? Valancy kendi acıları, korkuları, dehşet dolu sancıları arasında adama acıdı.

"Onu suçlamayın," dedi hemen. "Onun bir suçu yok. Hepsi benim suçum."

"Sanırım ona evlenme teklif etmediniz," dedi Doktor Redfern gözlerinde parıltıyla. "Bana haber verebilirdi. Haber verseydi gelinimle daha önce tanışmış olurdum. Ama seninle tanıştığıma sevindim canım, çok sevindim. Akıllı bir genç kadına benziyorsun. Barney'nin sırf güzel diye bomboş birini bulmasından korkardım. Tüm kızlar onun peşindeydi. Parasını mı istiyorlardı? Belki de. Hapları sevmiyorlardı herhâlde, dolarları seviyorlardı. Belki de… Güzel parmaklarını ihtiyar doktorun milyonlarına daldırmak istiyorlardı."

"Milyonlar!" dedi Valancy belli belirsiz. Oturup düşünebilmeyi diledi. Keşke Mavi Şato'yla birlikte Mistawis'in dibine gömülüp sonsuza dek insanların arasından ayrılabilseydim, diye geçirdi içinden.

"Milyonlar," dedi Doktor Redfern ilgisizce. "Bernie milyonlardan vazgeçiyor, ne için hem de bunun için." Elması bir kez daha Mavi Şato'ya doğru salladı küçümseyerek. "Akıllı biri olduğunu zannederdim. Hepsi de beyaz tenli bir kız yüzünden. Evlendiğine göre o meseleyi aşmış olmalı. Onu uygarlığa dönmeye ikna etmelisin. Hayatını böyle boşa harcaması çok saçma. Beni evinize götürmeyecek misin canım? Herhâlde oraya gitmenin bir yolu vardır."

“Elbette,” dedi Valancy aptalca. Pervaneli teknenin durduğu küçük koya doğru yürüdü.

“Adamınız da gelmek istiyor mu?”

“Kim? Henry mi? Gelmez ki. Şuna baksana, orada oturmuş kafasını sallıyor. Bu keşif gezisini hiç onaylamıyor. Gelirken neredeyse sinir krizi geçirecekti. Öyle şeytani bir yolda araba mı sürülür! Şu külüstür kimin peki?”

“Barney’nin.”

“Yüce Tanrım! Bernie Redfern böyle bir şeye mi biniyor? Ford’ların büyük büyük büyükannesine benziyor bu araba.”

“Ford değil. Bir Grey Slosson,” dedi Valancy tutkuyla. Gizemli bir nedenden ötürü Doktor Redfern’ün sevgili ihtiyar Leydi Jane’le alay etmesi onu hayata döndürmüştü. Acılarla doluydu bu hayat ama yine de hayattı işte. Son birkaç saatin ya da son bir yılın korkunç yarı ölü yarı diri hâlinden iyiydi. Doktor Redfern’ü tekneye bindirdi, Mavi Şato’ya götürdü. Anahtar hâlâ çam ağacının içindeydi, ev hâlâ sessizdi, ıssızdı. Valancy doktoru oturma odasından geçirerek batı tarafındaki verandaya götürdü. En azından dışarıda, havadar bir yerde olmalıydı. Hava güneşliydi ama güneybatıda beyaz tepeleri ve mor gölgeli geçitleriyle yıldırımlı bir bulut Mistawis’in üzerinde ağır ağır yükseliyordu. Doktor soluk soluğa eğreti bir koltuğa çöktü, alnını sildi bir kez daha.

“Sıcak, ha? Tanrım, ne manzara ama! Henry bunu görse yumuşar mıydı acaba?”

“Yemek yediniz mi?” diye sordu Valancy.

“Evet canım, Port Lawrence’dan ayrılmadan önce yedim. Nasıl bir keşiş kovuğuna geleceğimizi bilmiyordum. Bana yemek hazırlayacak küçük, güzel bir gelin bulacağımdan haberim yoktu. Kediler, ha? Kedi, kedi! Şuna bak. Kediler beni sever. Bernie kedileri çok severdi! Bana çeken tek tarafı bu. Zavallı annesinin aynısıdır bizim Bernie.”

Valancy boş boş Barney’nin annesine benzemesi gerektiğini düşündü. Merdivenlerin yanında ayakta duruyordu, Doktor Redfern ona salıncaklı koltuğu işaret etti.

“Otur canım. Oturabilecekken asla ayakta durma. Barney’nin karısına iyice bir bakmak istiyorum. Vay, vay, yüzünü beğendim. Güzel değilsin, bunu söylememin sakıncası yok bence, bunu bilecek kadar akıllısın. Otur.”

Valancy oturdu. Zihinsel ıstırap insanı zihnini içinde deli gibi koştururken kıpırdamadan oturmak işkencenin en ince hâliydi. Her sinir serbest bırakılmak, kaçmak için haykırıyordu. Ama Valancy oturmak, konuşmaktan hiç rahatsız

olmayan Doktor Redfern'ü dinlemek zorundaydı.

"Bernie ne zaman döner sence?"

"Bilmiyorum, muhtemelen geceden önce dönmez."

"Nereye gitti?"

"Onu da bilmiyorum. Muhtemelen ormana, arka tarafa."

"Yani sana da nereden gelip nereye gittiğini söylemiyor, öyle mi? Bernie ketumun tekiydi hep. Onu hiç anlamadım. Tıpkı zavallı annesi gibiydi. Ama onu çok düşünürdüm. Ortadan kaybolması beni çok üzdü. On bir yıl önce. Oğlumu on bir yıldır görmüyorum."

"On bir yıl." Valancy şaşırmıştı. "Barney buraya geleli sadece altı yıl oldu."

"Ondan önce Klondike'taydı, dünyanın her yerindeydi gerçi. Arada sırada bana mektup yollardı, nerede olduğuna dair hiçbir ipucu vermezdi, sadece iyi olduğunu söylerdi. Sanırım size her şeyi anlatmıştır."

Valancy ani bir hevesle, "Hayır, onun geçmiş yaşamı hakkında hiçbir şey bilmiyorum," dedi. Bilmek istiyordu, öğrenmeliydi artık. Daha önce bunun bir önemi yoktu. Ama şimdi her şeyi öğrenmeliydi. Barney asla anlatmazdı. Onu bir daha göremeyebilirdi bile. Eğer görürse geçmişi hakkında konuşmayacaklardı zaten.

"Ne olmuştu? Neden evi terk etti? Söyleyin bana. Anlatın lütfen."

"Pek bir hikâye sayılmaz aslında. Kız arkadaşıyla tartıştığı için deliren genç bir aptal işte. Bernie inatçı bir aptaldı. Her zaman inatçıydı. O çocuğa istemediği bir şeyi asla yaptıramazdınız. Doğduğu günden beri öyleydi. Ama sessiz, nazik bir çocuktu. Pırlanta gibiydi. Zavallı annesi o daha iki yaşındayken öldü. Saç güçlendiricisiyle para kazanmaya yeni başlamıştım. Formülü rüyamda görmüştüm. Kimilerinin rüyasına girer. Para akmaya başladı. Bernie istediği her şeye sahipti. Onu en iyi okullara gönderdim. Onu bir beyefendi yapmak istiyordum. Ben beyefendi olamamıştım, fırsatım olmamıştı. Onun her fırsata sahip olmasını istedim. McGill'e gitti. Onur dereceleri falan aldı. Hukuk okumasını istedim. Gazeteciliğe, bunun gibi şeylere hevesliydi. Onun için bir gazete satın almamı ya da kendi deyimiyle 'gerçek, namuslu, dürüst bir Kanada dergisi' yayınlaması için ona destek olmamı istedi. O ne isterse yapardım, istediği her şeyi yaptım. Onun uğruna yaşamıyor muydum? Onun mutlu olmasını istedim. Ama hiç mutlu olmadı. Buna inanabiliyor musun? Öyle demiyordu tabii. Ama mutlu olmadığını biliyordum. İstediği her şeye sahipti, banka hesabında bir sürü parası vardı, dünyayı gezebilirdi istese ama mutlu değildi. Ta ki Ethel Traverse'e âşık olana kadar. O zaman kısa bir süre mutlu

oldu.”

Bulut güneşe ulaşmıştı, soğuk ve mor bir gölge Mistawis’in üzerine çöktü. Mavi Şato’ya dokundu, üzerinde yuvarlandı. Valancy ürperdi.

“Evet,” dedi acı dolu bir hevesle ama her kelime yüreğini parçalıyordu. “Nasıl… kız nasıl bir tipti?”

“Montreal’in en güzel kızıydı,” dedi Doktor Redfern. “Çok güzel bir kızdı. Nasıl mıydı tipi? Altın sarısı saçları vardı, ipek gibi parlak. Kocaman, yumuşak, siyah gözleri vardı. Cildi süt ve gül gibiydi. Bernie’nin ona âşık olmasına şaşmamalı. Zekiydi de. Ivır zıvır bir tip değildi. McGill mezunuydu. Soyluydu. En iyi ailelerden birindendi. Ama biraz parasızdı. Bernie onun için çıldırıyordu. Görüp görebileceğiniz en mutlu, genç aptaldı. Sonra… Sonra kavga çıktı.”

“Ne oldu?” Valancy şapkasını eline almıştı, dalgın dalgın bir iğneyi şapkaya sokup çıkarıyordu. Talih yanında mırıldanıyordu. Banjo, Doktor Redfern’e şüpheyle bakıyordu. Nip ve Tuck çamların arasında tembel tembel ötüyorlardı. Mistawis çağırıyordu. Her şey aynıydı. Hiçbir şey aynı değildi. Dünden bu yana yüz yıl geçmişti. Dün, bu saatlerde, Barney’yle burada kahkahalar eşliğinde gecikmiş akşam yemeği yiyorlardı. Kahkahalar mı? Valancy kahkahalarla işinin sonsuza dek bittiğini hissetti. Gözyaşlarıyla da. Artık ikisine de ihtiyacı yoktu.

“Keşke bilsem hayatım. Aptalca bir kavgaydı sanırım. Bernie ortadan kayboldu. Bana Yukon’dan mektup yolladı. Nişanın bozulduğunu ve geri dönmeyeceğini söyledi. Onu aramaya çalışmayacakmışım çünkü geri dönmeyecekmiş. Aramadım onu. Ne faydası olacaktı ki? Bernie’yi tanıyordum. Para kazanmaya devam ettim çünkü yapacak başka bir şey yoktu. Ama çok yalnızdım. Bernie’den arada sırada gelen kısa mektuplar olmasa yaşadığımı unuturdum, Klondike-İngiltere-Güney Afrika-Çin, her yerden mektup atıyordu. Belki bir gün yalnız ve yaşlı babasına geri döner diye düşünüyordum. Altı yıl önce mektuplar kesildi. Geçen Noel’e kadar ondan tek kelime duymadım.”

“Mektup mu yazdı geçen Noel?”

“Hayır, banka hesabına on beş bin dolarlık bir çek yazdı. Banka müdürü arkadaşımdır, en büyük hissedarlarımdan biridir. Bernie herhangi bir çek bozdurursa bana haber vereceğine dair söz vermişti adam. Bernie’nin 50 bin doları vardı bankada. Geçen Noel’e kadar tek kuruşuna bile dokunmamıştı. Çek Aynsley, Toronto’ya yazılmıştı.”

“Aynsley mi?” Valancy, onun Aynsley dediğini duydu! Tuvalet masasının üzerinde Aynsley markalı bir kutu vardı.

“Evet. Büyük mücevher dükkânı. Bir süre düşündüm, sonra harekete geçtim.

Bernie’yi bulmak istiyordum. Berduşluğu bırakıp aklını başına toplamasının zamanı gelmişti. Çektiği on beş bin doların peşine düştüm. Müdür Aynsleylerle iletişim kurdu (karısı da bir Aynsley’ydi), Bernard Redfern’ün oradan bir inci kolye satın aldığını öğrendi. Adresi, Port Lawrence, Muskoka, Ont, 444 olarak verilmişti. Önce mektup yazmayı düşündüm. Sonra bekleyip hava düzelince arabayla gelmeye karar verdim. Yazmayı beceremem. Montreal’den yola çıktım. Dün Port Lawrence’a vardım. Postaneye sordum. Bernard Snaith Redfern diye birini tanımadıklarını ama Barney Snaith diye birinin posta kutusu olduğunu söylediler. Burada bir adada yaşıyormuş. İşte buradayım. Peki ya Barney nerede?”

Valancy kolyesini tutuyordu sıkı sıkı. Boynunda on beş bin dolar taşıyordu. Barney’nin kolyeye on beş dolar ödemiş olmasından, buna nasıl para yetiştirdiğinden endişelenmişti. Doktor Redfern’e bakıp güldü bir de.

“Affedersiniz. Ama çok komik,” dedi zavallı Valancy.

“Öyle,” dedi Doktor Redfern, bunu bir bir şaka gibi görmüştü ama bu şaka Valancy’yi güldürmüyordu. “Akıllı bir genç kadına benziyorsunuz, Bernie’nin üzerinde çok etkiniz olduğundan eminim. Onu uygarlığa geri dönmeye ve diğer insanlar gibi yaşamaya ikna edemez misiniz? Bir evim var. Şato kadar büyük. Saray gibi. İçinde birileri yaşasın istiyorum. Bernie’nin karısı yaşasın, Bernie’nin çocukları yaşasın.”

“Ethel Traverse evlendi mi?” diye sordu Valancy alakasızca.

“Tanrı sizi korusun, evet evlendi. Bernie toz olduktan iki yıl sonra evlendi. Ama şimdi dul. Hâlâ çok güzel. Dürüst olmak gerekirse, Bernie’yi bulmak istememin nedeni buydu aslında. Belki barışırlar diye düşünmüştüm. Ama tabii, artık bitti. Önemi yok. Bernie’nin eş seçimi benim için yeterli. Ben oğlumu istiyorum. Sizce ne zaman döner?”

“Bilmiyorum. Ama geceden önce geleceğini sanmıyorum. Belki de epey gecikir. Belki de yarına kadar gelmez. Ama siz yatabilirsiniz burada. Yarın kesinlikle dönecektir.”

Doktor Redfern başını salladı.

“Çok nemli burası. Romatizma riskini göze alamam.”

Neden bu bitmez tükenmez ıstırabı çekesiniz ki? Neden Redfern’ün merhemini denemiyorsunuz, diye sordu Valancy’nin zihninin arkasındaki şeytan.

“Yağmur başlamadan Port Lawrence’a dönmeliyim. Henry arabaya çamur bulaşınca çılgına dönüyor. Ama yarın yine geleceğim. Bu arada sen de Bernie’yi ikna et.”

Valancy’nin elini sıktı, nazikçe omzunu okşadı. Biraz cesaret verse öpecekmiş gibi görünüyordu ama Valancy bir şey yapmadı. Umurunda değildi. Adam rezil ve gürültücü biriydi. Ama onda hoşuna giden bir şeyler vardı yine de. Milyoner olmasaydı, gelini olmaktan hoşlanabileceğini düşündü Valancy. Ne milyonerdi hem de. Barney de onun oğluydu, vârisiydi.

Adamı motorlu tekneye bindirdi; mor arabanın ormanın içinden geçip gidişini, direksiyonda Henry’nin söylenmemesi gereken şeyler söyleyişini izledi. Sonra Mavi Şato’ya döndü. Yapması gereken şeyi hemen yapmalıydı. Barney her an dönebilirdi. Kesinlikle yağmur yağacaktı. Şimdi kendini çok kötü hissetmediği için şükrediyordu. Kafaya defalarca inen darbeler, doğal olarak az çok duyarsızlaştırıp aptal ediyordu böyle insanı.

Ayazın ısırdığı solmuş bir çiçek gibi ocağın yanında durdu bir müddet, Mavi Şato’da yanan son ateşin küllerine baktı.

“Ne olursa olsun,” diye düşündü yorgunlukla, “Barney fakir değil. Boşanmayı karşılayabilecek durumda. Hiç sorun olmaz onun için.”

XXXIX

Bir not yazmalıydı. Aklının derinlerindeki şeytan güldü. Okuduğu her romanda evden kaçan kadınlar yastığın üzerine bir not bırakırdı. Özgün bir fikir değildi bu. Ama bir şeyler bırakmak zorundaydı. Bir not yazmaktan başka çare mi vardı? Yazacak bir şey bulmak için etrafına bakındı. Mürekkep? Hiç mürekkep yoktu. Valancy Mavi Şato'ya geldiğinden beri Barney'ye ev ihtiyaçları için yazdığı notlar dışında hiçbir şey yazmamıştı. Bir kalem yetiyordu o notlara ama şimdi kalemi bulamıyordu. Valancy dalgın dalgın Mavi Sakal'ın odasına gitti, kapıyı açmaya çalıştı. Kapıyı kilitli bulmayı umuyordu ama kapı açılıverdi. Daha önce hiç denememişti, Barney'nin kapıyı kilitleyip kilitlemediğini bilmiyordu. Eğer öyle yapıyorsa, odayı kilitlemeden çıktığı için çok üzülmüş olmalıydı. Barney'nin ona yapmamasını söylediği bir şeyi yaptığının farkında değildi Valancy. Yazacak bir şey arıyordu yalnızca. Bütün dikkatini ne söyleyeceğine ve nasıl söyleyeceğine vermişti. Odaya girerken hiçbir şeyi merak etmiyordu.

Tavana asılmış kadınlar yoktu odada. Alelade bir oda gibi görünüyordu burası, ortasında küçük bir soba vardı, borusu çatıdan dışarı çıkıyordu. Odanın bir ucunda tuhaf görünümlü aletlerle dolu bir masa ya da tezgâh vardı. Barney'nin bu masayı pis işlerinde kullandığına şüphe yoktu. Muhtemelen kimyasal deneyler, diye düşündü dalgın dalgın. Diğer uçta büyük bir yazı masası ve döner sandalye vardı. Duvarlar kitaplarla kaplıydı.

Valancy'nin gözü kapalı masaya gitti. Orada birkaç dakika hareketsiz durdu, masada duran bir şeye baktı. Bir tomar ilk dizgi. En üstteki sayfanın başlığı Yaban Balı'ydı, başlığın altında "John Foster" yazıyordu.

Açılış cümlesi: "Çamlar efsanelerin, mitlerin ağaçlarıdır. Köklerini eski dünyanın geleneklerinin derinliklerine salarlar ama rüzgâr ve yıldızlar bu ağaçların yüce tepelerini sever. Yaşlı *Æ*olus yayını çamların dallarına gerdiğinde çalan müzik…" Çamların altında yürüdükleri bir gün Barney'nin bunu söylediğini duymuştu.

Demek Barney, John Foster'dı!

Valancy heyecanlanmamıştı. Yaşayabileceği tüm şokları ve duyguları sindirmişti bu bir günde. Pek etkilenmemişti. "Her şeyi açıklıyor bu!" diye düşündü yalnızca.

Her şey dediği küçük bir meseleydi aslında, haddinden çok takılmıştı Valancy'nin aklına. Barney, John Foster'ın son kitabını getirdikten kısa bir süre

sonra Port Lawrence'daki bir kitapçıya gitmişti Valancy, bir müşterinin John Foster'ın yeni kitabını sorduğunu duymuştu. Kitapçı sertçe, "Henüz çıkmadı. Gelecek haftaya kadar çıkmayacak," demişti.

Valancy hayır çıktı, demek için ağzını açmış ama bir şey dememişti. İnsanların işine burnunu sokmasına gerek yoktu hiç. Kitapçının, kitabı getirtmemem diyemediği için kabahatini örtmeye çalıştığını düşündü. Ama artık biliyordu. Barney'nin verdiği kitap, yayıncının yazara önceden gönderdiği kopyalardan biriydi.

Valancy ilk dizgileri ilgisizce kenara itti, döner koltuğa oturdu. Barney'nin kalemini aldı, kötü bir kalemdi bu. Bir kâğıdı önüne çekti, yazmaya başladı. Açık gerçeklerden başka söyleyecek şey bulamıyordu.

"Sevgili Barney,

Bu sabah Doktor Trent'e gittim, bana yanlış mektubu gönderdiğini öğrendim. Kalbimde ciddi bir sorun yokmuş, iyiymişim.

Seni kandırmak istememiştim. Lütfen inan buna. İnanmazsan dayanamam. Çok üzgünüm. Ama seni terk edersem boşanabilirsin. Terk etme Kanada'da boşanma sebebi mi? Elbette yardımcı olabileceğim bir şey varsa, ya da süreci hızlandırmak için yapabileceğim bir şey varsa, avukatın bana haber versin, memnuniyetle yaparım.

Bana gösterdiğin nezaket için teşekkür ederim sana. Hiç unutmayacağım. Beni iyi hatırla, seni tuzağa düşürmek istemedim ben. Hoşça kal.

Minnettarım sana,

VALANCY."

Yazdıklarının çok soğuk, çok katı olduğunu biliyordu. Ama başka bir şey söylemeye çalışmak, bir barajı yıkmak gibi tehlikeli olurdu. Nasıl vahşi tutarsızlıkların, nasıl tutkulu ıstırapların sel olup akacağını bilmiyordu. Dipnot olarak şunu ekledi:

"Baban bugün buradaydı. Yarın yine gelecek. Bana her şeyi anlattı. Bence ona geri dönmelisin. Sensiz çok yalnız."

Mektubu zarfa koydu, Barney yazdı ve masanın üzerine bıraktı. Üzerine inci kolyesini koydu. İnandığı şey bu inciler olsaydı kolyeyi o harika yılın anısına saklardı. Ama onunla merhametten evlenen, şimdi terk ettiği bir adamın on beş bin dolarlık hediyesini saklayamazdı. Güzel mücevherinden vazgeçmek acı veriyordu. Bunun tuhaf bir şey olduğunu düşündü. Barney'den ayrılıyor olması canını yakmıyordu, en azından şimdilik. Acı, kalbinde soğukça, duyarsızca yatıyordu. Uyanırsa… Valancy ürperdi, dışarı çıktı.

Şapkasını taktı, mekanik bir şekilde Talih ile Banjo'yu besledi. Kapıyı kilitledi, anahtarı çamın içine sakladı. Sonra pervaneli tekneyle anakaraya geçti. Bir an kıyıda durup Mavi Şato'ya baktı. Yağmur yağmıyordu henüz ama gökyüzü karanlıktı, Mistawis griydi ve somurtkandı. Çamların altındaki küçük ev çok acıklı görünüyordu, süslerinden ayrılmış bir tabut gibiydi, alevi sönmüş bir lambaydı sanki.

"Bir daha asla geceleri Mistawis'in üzerinde uğuldayan rüzgârı duyamayacağım," diye düşündü Valancy. Bu ona acı veriyordu. Böyle bir zamanda böyle önemsiz bir şeyin canını yakması ne komikti.

XL

Valancy, Elm Sokağı'ndaki tuğla evin verandasında bir an duraksadı. Kapıyı bir yabancı gibi çalması gerektiğini hissetti. Gül ağacının tomurcuklarla dolu olduğunu fark etti. Lastik ağacı giriş kapısının yanında duruyordu. Bir an içini bir korku kapladı, geri döndüğü gerçeğinin verdiği dehşetti bu. Sonra kapıyı açtı, içeri girdi.

"Acaba Kayıp Oğul kendini bir daha gerçekten evinde hissetti mi?" diye düşündü.

Bayan Frederick ile kuzen Stickles oturma odasındaydı. Benjamin amca da oradaydı. Valancy'ye boş boş baktılar, bir şeylerin ters gittiğini hemen anladılar. Karşılarında duran kişi geçen yaz bu odada arsız arsız gülen küstah kişi değildi. Bu kadın, ölümcül darbe alan bir yaratığın gözlerine sahipti, yüzü griydi.

Valancy kayıtsızca etrafına bakındı. Kendisi çok değişmişti ama salonda değişen bir şey yoktu. Duvarlarda aynı resimler asılıydı. Yatağın yanında hiç bitmeyen duası için diz çökmüş küçük yetim duruyordu, onun üzerinde de hiç büyümeyen siyah kara kedi yavrusu yatıyordu. Quatre Bras'nın gri, çelik gravüründe, aynı körfezde duruyordu hâlâ. Hiç tanımadığı çocuksu babasının pastel boyayla büyütülmüş resmi yerindeydi. Gezgin Yahudi'nin yeşil çağlayanı hâlâ pencere kenarındaki eski granit tencereden dökülüyordu. Hiç kullanılmamış sürahi, büfenin rafında aynı açıyla duruyordu. Annesinin düğün hediyeleri arasında yer alan mavi ve yaldızlı vazolar hâlâ şömine rafını süslüyordu, hiç kullanılmayan porselen saatin yanındaydı. Sandalyelerin yeri hiç değişmemişti. Annesi ile kuzeni Stickles da hiç değişmemişti, taştan bir hoşnutsuzlukla ona bakıyorlardı.

Önce Valancy konuşmak zorunda kaldı.

"Eve döndüm anne," dedi yorgun bir sesle.

"Demek öyle." Bayan Frederick'in sesi buz gibiydi. Valancy'nin terk edip gitmesini kabullenmişti. Valancy diye birinin var olduğunu unutmayı başarmıştı neredeyse. Sistemli yaşamını, nankör ve isyankâr çocuğunu unutup düzene koymuştu yeniden. Bir kızı olduğu gerçeğini görmezden gelen ve ona acıyan ama gizli fısıltılarla imalarla ona acıyan topluluktaki yerine dönmüştü. İşin aslı Bayan Frederick artık Valancy'nin dönmesini istemiyordu, onu bir daha görmek, ondan bir daha haber almak istemiyordu.

Şimdiyse Valancy buradaydı. Trajedi, rezalet ve skandal peşinden geliyordu.

“Anlıyorum,” dedi Bayan Frederick. “Nedenini sorabilir miyim?”

“Çünkü ölmeyeceğim,” dedi Valancy boğuk bir sesle.

“Tanrı merhamet etsin!” dedi Benjamin amca. “Öleceğini nereden çıkardın?”

“Sanırım,” dedi kuzen Stickles hırçınlıkla (Kuzen Stickles da Valancy’yi geri istemiyordu), “Sanırım başka bir karısı olduğunu öğrendin; biz başından beri emindik hâlbuki.”

“Hayır, keşke öyle olsaydı,” dedi Valancy. Çok acı çekmiyordu ama çok yorgundu. Keşke bütün açıklamalar bitmiş olsaydı. Yukarıdaki eski, çirkin odasında tek başına olsaydı şimdi. Yalnız olsaydı! Annesinin kollarındaki boncukların saz sandalyenin kollarında sallanırken çıkardığı şıngırtılar onu neredeyse çıldırtacaktı. Başka hiçbir şeyi kafaya takmıyordu ama bir bu ısrarcı tıkırtıya dayanamayacağını fark etti.

“Dediğim gibi, kapım sana her zaman açık,” dedi Bayan Frederick sertçe, “ama seni asla affedemem.”

Valancy neşesiz bir kahkaha attı.

“Kendimi affedebilseydim bu çok da umurumda olmazdı,” dedi.

“Hadi, hadi,” dedi Benjamin amca sertçe. Ama keyfi yerindeydi. Valancy’nin yine elinin altında olduğunu hissediyordu. “Bu kadar gizem yeter. Ne oldu? O adamı neden terk ettin? Çok sebebin vardır elbette ama asıl sebep ne?”

Valancy mekanik bir şekilde konuşmaya başladı. Hikâyesini açık açık, zorlukla anlattı.

“Bir yıl önce Doktor Trent bana anjina pektoris olduğumu ve uzun süre yaşayamayacağımı söyledi. Ölmeden önce biraz yaşamak istedim. Bu yüzden uzaklara gittim. Barney’yle bu yüzden evlendim. Ve şimdi tüm bunların bir hata olduğunu anladım. Kalbimde hiçbir sorun yokmuş. Yaşamak zorundayım, Barney benimle bana acıdığı için evlenmişti. Bu yüzden onu özgür bırakmak zorundayım.”

“Tanrı merhamet etsin!” dedi Benjamin amca. Kuzen Stickles ağlamaya başladı.

“Valancy, keşke annene güvenseydin…”

“Evet, evet, biliyorum,” dedi Valancy sabırsızlıkla. “Şimdi bu konuya girmenin ne yararı var? Şu bir yılı geri alamam. Tanrı biliyor ya, keşke geri alabilseydim. Barney’yi benimle evlenmesi için kandırdım, o aslında Bernard Redfern. Montreal’den Doktor Redfern’ün oğlu. Ve babası onun evine dönmesini istiyor.”

Benjamin amca tuhaf bir ses çıkardı. Kuzen Stickles siyah çerçeveli mendilini

gözlerinden uzaklaştırdı ve Valancy'ye baktı. Bayan Frederick'in taş grisi gözlerinde birden tuhaf bir parıltı belirdi.

"Doktor Redfern, şu Mor Hap satan adam, değil mi?" dedi.

Valancy başıyla onayladı. "Barney John Foster, şu doğa kitaplarının yazarı."

"Ama… Ama…" Bayan Frederick, John Foster'ın kayınvalidesi olduğu düşüncesiyle olmasa da gözle görülür bir şekilde heyecanlanmıştı: "Doktor Redfern bir milyoner!"

Benjamin amca ağzını şapırdattı.

"Hem de ne milyoner!" dedi.

Valancy başını salladı.

"Evet. Barney yıllar önce bazı sorunlar, bazı hayal kırıklıkları yüzünden evi terk etmiş. Şimdi muhtemelen geri dönecek. Gördüğünüz gibi, eve dönmek zorundaydım. O beni sevmiyor. Onu yalanın ipiyle kendime bağlayamam."

Benjamin amca inanılmaz sinsi görünüyordu.

"Öyle mi dedi? Senden kurtulmak mı istiyor?"

"Hayır. Her şeyi öğrendiğimden beri onu görmedim. Ama bana inanın, benimle bana acıdığı için evlendi. Ben istedim evlenmeyi çünkü bunun kısa bir süre için olacağını düşünüyordum, o da öyle düşünüyordu."

Bayan Frederick ile kuzen Stickles konuşmaya çalıştı ama Benjamin amca onlara elini salladı, kaşlarını çattı.

"Bırakın ben halledeyim," der gibiydi el sallayışı ve kaş çatışı. Valancy'ye, "Peki, peki canım," dedi, "bunu sonra konuşuruz. Görüyorsun, henüz her şeyi tam olarak anlamış değiliz. Kuzen Stickles'ın dediği gibi, bize daha önce açılmalıydın. Bir çıkış yolu bulabiliriz."

"Barney boşanmada sıkıntı çekmez, değil mi?" dedi Valancy hevesle.

Benjamin amca, Bayan Frederick'in dudaklarında titrediğini bildiği o dehşet haykırışını bir el hareketiyle susturdu.

"Bana güven Valancy. Her şey düzelecek. Söylesene Dossie. Arka tarafta mutlu muydun? Bay Redfern sana iyi davrandı mı?"

"Çok mutluydum, Barney bana çok iyi davrandı," dedi Valancy bir ders anlatıyormuş gibi. Okulda, dilbilgisi derslerinde geçmiş zaman kipinden hiç hoşlanmadığını hatırladı. Çok acıklı görünürdü bunlar. "Mutluydum." Her şey bitmişti, her şey sona ermişti.

"O zaman endişelenme kızım." Benjamin amca şimdi ne kadar da babacan biriydi! "Ailen arkanda duracak. Ne yapılabileceğine bakacağız."

“Teşekkür ederim,” dedi Valancy sıkıntıyla. Gerçekten de Benjamin amcanın yaptığı çok iyi bir şeydi. “Gidip biraz uzanabilir miyim? Yoruldum.”

“Tabii ki yorgunsun.” Benjamin amca nazikçe, çok nazikçe elini tuttu. “Çok yorgunsun, çok gerginsin. Git biraz uzan haydi. İyi bir uykudan sonra her şeyi bambaşka bir gözle göreceksin.”

Kapıyı tuttu. Valancy çıkarken ona fısıldadı: “Bir erkeğin sevgisini korumanın en iyi yolu nedir?”

Valancy hüzünle gülümsedi. Eski hayatına, eski prangalarına geri dönmüştü. “Nedir?” diye sordu eskisi gibi uysalca.

“Karşılık vermemek,” dedi Benjamin amca kıkırdayarak. Kapıyı kapattı, ellerini ovuşturdu. Başını salladı ve gizemli bir şekilde gülümsedi.

“Zavallı küçük Doss!” dedi acıklı bir sesle.

“Snaith’in gerçekten de Doktor Redfern’ün oğlu olabileceğini mi düşünüyorsun?” dedi soluk soluğa Bayan Frederick.

“Bundan kuşkulanmak için bir neden göremiyorum. Doktor Redfern’ün oraya geldiğini söylüyor, adam çok zengin. Amelia, Doss’ta daima çoğu insanın düşündüğünden daha fazlası olduğuna inandım ben. Ona çok baskı yaptın. İçindekileri gösterme fırsatı vermedin ona. Bak, bir milyoner koca buldu kendine.”

“Ama…” diye duraksadı Bayan Frederick, “o adam hakkında korkunç hikâyeler dolanıyor etrafta.”

“Hepsi dedikodu, hepsi uydurma. İnsanların hiç tanımadıkları başka insanlar hakkında iftiralar uydurmaya ve yaymaya böyle hevesli olmalarını hiç anlamam. Dedikodulara ve varsayımlara neden bu kadar önem verdiğini anlayamıyorum. O adam insanların arasına karışmadı, millet de buna kızdı. Valancy’yle dükkânıma geldiğinde çok düzgün bir adam olduğunu görmüş, şaşırmıştım. O an tüm söylentileri kulak ardı ettim.”

“Ama bir keresinde Port Lawrence’da körkütük sarhoş görülmüş,” dedi kuzen Stickles. Kuşkuluydu, aksine ikna edilmeye çok istekliydi.

“Kim görmüş?” diye sordu Benjamin amca huysuzca. “Kim görmüş? İhtiyar Jemmy Strang. O ihtiyarın yeminine bile inanmam ben. Ayyaşın tekidir, içki yüzünden kör gezer çoğu zaman. Adamı parkta sarhoş yatarken gördüğünü söylüyor. Hadi oradan! Bir Redfern parkta yatar mı hiç. Kafana takma bunları.”

“Ama giysileri, o korkunç eski arabası...” dedi Bayan Frederick tereddütle.

“Dâhiler daima biraz ilginç olur,” diye açıkladı Benjamin amca. “Doss’un

onun John Foster olduğunu söylediğini sen de duydun. Edebiyattan pek anlamam ama Toronto'da bir konuşmacının John Foster'ın Kanada'yı dünya edebiyat haritasına soktuğunu söylediğini duymuştum."

"Sanırım Valancy'yi affetmeliyiz," diye teslim oldu Bayan Frederick.

"Affetmek mi!" diye homurdandı Benjamin amca. Amelia inanılmaz aptal bir kadındı. Zavallı Doss'un onunla yaşamaktan bıkıp usanmasına şaşmamalıydı. "Evet, onu affetsen iyi olur! Asıl soru şu: Snaith bizi affedecek mi?"

"Ya Valancy'yi terk etmekte ısrar ederse? İnatçının teki olabilir," dedi Bayan Frederick.

"Her şeyi bana bırak Amelia. Her şeyi bana bırak. Siz kadınlar her şeyi çok karıştırdınız. Berbat ettiniz her şeyi. Yıllar önce biraz zahmet etseydin, kız böyle kaçıp gitmezdi Amelia. Onu rahat bırak, kendi konuşana kadar öğütlerle ya da sorularla canını sıkma. Belli ki panik içinde kaçıyor çünkü Snaith'i kandırdığı için onun kendisine kızacağından korkuyor. Trent'in bizimkine böyle bir hikâye anlatması ne saçma! Yabancı doktorlara gidince böyle oluyor işte. Onu çok suçlamamalıyız, zavallı çocuk. Redfern peşinden gelecektir. Gelmezse erkek erkeğe konuşacağım onunla. O bir milyoner olabilir, sonuçta Valancy de bir Stirling. Kalp hastalığı konusunda yanıldı diye onu reddedemez. Bunu isteyeceğini de sanmıyorum zaten. Doss biraz gergin. Tanrı merhamet etsin, ona Valancy demeyi öğrenmem gerekiyor. Çocuk değil artık. Unutma, Amelia. Nazik ve anlayışlı ol."

Bayan Frederick'ten nazik ve anlayışlı olmasını beklemek büyük bir istekti. Ama kadın elinden geleni yaptı. Akşam yemeği hazır olduğunda yukarı çıktı, Valancy'ye bir fincan çay isteyip istemediğini sordu. Yatağında uzanan Valancy istemedi bir şey. Bir süre yalnız kalmak istiyordu sadece. Bayan Frederick kızını yalnız bıraktı. Valancy'ye içinde bulunduğu durumun saygısızlıktan ve itaatsizlikten kaynaklandığını hatırlatmadı bile. Bir milyonerin gelinine böyle şeyler söylenmezdi.

XLI

Valancy eski odasına dalgın dalgın bakıyordu. Her şey o kadar aynıydı ki burada son uyuduğu günden bu yana kendinde yaşanan değişikliklere inanmak imkânsız gibiydi. Her şeyin böyle aynı olmasında bir yanlışlık vardı. Kraliçe Louise durmadan merdivenlerden aşağı iniyordu, yağmurdan kaçan yavru köpeği içeri almamıştı kimse. İşte mor kâğıt perde ve yeşilimsi ayna. Dışarıda, reklam panolarıyla eski araba dükkânı. Onun ötesinde, aynı terk edilmişlerin ve berduşların barındığı istasyon.

Burada eski hayatı onu bekliyordu; fırsat kollayan, avuçlarını yalayan acımasız bir dev gibi. Birdenbire içini korkunç bir korku kapladı. Gece soyunup yatağa girdiğinde o merhametli uyuşukluk gitti, ıstırap içinde yatıp yıldızların altındaki adasını düşündü. Kamp ateşlerini, evdeki küçük şakaları, güzel kedilerini, peri adalarındaki parlak ışıkları, sabahın büyüsüyle Mistawis'in üzerinden süzülen kanoları, karanlık ladinlerin arasında güzel kadın bedenleri gibi parlayan beyaz huş ağaçlarını, karları, gül kırmızısı günbatımı ateşlerini, ay ışığıyla sarhoş gölleri, kayıp cennetinin tüm zevklerini düşündü. Barney'yi düşünemiyordu. Daha önemsiz şeyleri düşünüyordu yalnızca. Barney'yi düşünmeye tahammül edemiyordu.

Nihayet onu da düşündü. Barney için yanıp tutuşuyordu. Kollarını ona dolamasını, yüzünü yüzüne yaslamasını, kulağına fısıldamasını istiyordu. Onun dostça bakışlarını, esprilerini, şakalarını, küçük iltifatlarını, okşamalarını hatırladı. Hepsini bir kadının mücevherlerini saydığı gibi saydı, o ilk günden beri bunlardan hiç mahrum kalmamıştı. Şimdiyse bir tek anılar kalmıştı geriye. Gözlerini kapadı, dua etti.

"Her şeyi hatırlamama yardım et Tanrım! Hiçbir şeyi unutturma bana!"

Ama unutmak daha iyi olacaktı. Unutabilirse bu özlem, bu acı dolu yalnızlık o kadar korkunç olmazdı. Ethel Traverse vardı bir de. Beyaz teni, siyah gözleri ve parlayan saçlarıyla o ışıltılı cadı. Barney'nin âşık olduğu kadın. Hâlâ âşık olduğu kadın. Barney o kadına fikrini hiç değiştirmediğini söylemiş miydi? Montreal'de onu bekleyen kadına. Zengin ve ünlü bir adama uygun olan kadına. Boşandıkları zaman Barney onunla evlenecekti elbette. Valancy o kadından nasıl da nefret ediyordu! Onu fena hâlde kıskanıyordu! Barney ona, "Seni seviyorum," demişti. Valancy, Barney'nin "Seni seviyorum" cümlesini hangi tonda söyleyeceğini, bunu söylerken koyu mavi gözlerinin nasıl bakacağını merak etmişti hep. Ethel

Traverse ise bunu biliyordu. Valancy bu yüzden hem onu kıskanıyor hem de ondan nefret ediyordu.

“Mavi Şato’daki o saatlere sahip olamaz asla. Onlar benim,” diye düşündü vahşice. Ethel asla çilek reçeli yapamayacaktı, ihtiyar Abel’ın kemanıyla dans edemeyecekti ya da Barney için kamp ateşinde domuz pastırması kızartamayacaktı. Küçük Mistawis kulübesine hiç gelmeyecekti o.

Barney şimdi ne yapıyordu, ne düşünüyordu, ne hissediyordu? Eve gelip mektubunu bulmuş muydu? Ona hâlâ kızgın mıydı? Ya da biraz acıyor muydu? Yatağında uzanmış, fırtınalı Mistawis’e bakıyor ve çatıdan akan yağmuru mu dinliyordu? Yoksa hâlâ çoraklıkta mı dolaşıyordu, içinde bulunduğu çıkmaza öfkeleniyor muydu? Valancy’den nefret mi ediyordu? Acı Valancy’yi kavradı, acımasız bir dev gibi sıktı onu. Ayağa kalktı Valancy, yürüdü. Bu korkunç gecenin sabahı ne zaman gelecekti? Ama sabah ona ne getirebilirdi ki? En azından o katlanılabilir eski durgunluğun olmadığı eski hayatını verebilirdi ona. Yeni anılarla, yeni özlemlerle, yeni ıstıraplarla dolu eski hayatını.

“Ah, neden ölmüyorum?” diye inledi Valancy.

XLII

Ertesi gün öğleden sonra eski ve korkunç bir araba Elm Sokağı'na girdi vızıldayarak, tuğla evin önünde durdu. Arabadan şapkasız bir adam indi, merdivenlerden yukarı koştu. Zil daha önce hiç çalınmadığı kadar şiddetle çalındı. Zili çalan kişi içeri girmek istiyordu, rica etmiyordu bunun için. Benjamin amca kapıya koşarken kıkırdıyordu. Benjamin amca, sevgili Doss'un, yani Valancy'nin nasıl olduğunu sormak için az önce şöyle bir uğramıştı ve onun aynı durumda olduğunu öğrenmişti. Kahvaltı için aşağı inmişti Valancy ama hiçbir şey yememişti. Sonra odasına geri dönmüş, akşam yemeği için aşağı inmişti. Ve yine hiçbir şey yememiş, odasına geri dönmüştü. Hepsi bu kadardı. Hiç konuşmuyordu. Nazikçe, anlayışla yalnız bırakılıyordu.

"Çok iyi. Redfern bugün gelecek," demişti Benjamin amca. Ve şimdi Benjamin amcanın bir kâhin olduğu ortaya çıkıyordu. Redfern gelmişti.

"Karım burada mı?" diye sordu Benjamin amcaya lafı hiç dolandırmadan.

Benjamin amca anlamlı bir şekilde gülümsedi.

"Bay Redfern, değil mi? Tanıştığıma çok memnun oldum efendim. Evet, o yaramaz küçük kız burada. Biz…"

Barney, "Onu görmeliyim," diyerek Benjamin amcanın sözünü acımasızca kesti.

"Elbette Bay Redfern. Gelin. Valancy hemen geliyor."

Barney'yi salona buyur edip oturma odasına, Bayan Frederick'in yanına gitti.

"Yukarı çık, Valancy'ye aşağı gelmesini söyle. Kocası burada."

Ama Benjamin amca Valancy'nin hemen geleceğinden pek emin değildi, Bayan Frederick'i parmak uçlarında yukarı kadar izledi, aşağından kulak kabarttı yukarıya.

"Valancy, canım," dedi Bayan Frederick şefkatle, "kocan aşağıda, seni soruyor."

"Ah, anne." Valancy pencerenin önünden kalktı, ellerini ovuşturdu. "Onu göremem, göremem! Gitmesini söyle, gitmesini iste. Onu göremem!"

"Söyle ona," diye tısladı Benjamin amca anahtar deliğinden, "Redfern onu görmeden gitmeyeceğini söylüyor."

Redfern böyle bir şey söylememişti ama Benjamin amca adamın böyle biri olduğunu düşünüyordu. Valancy ise Barney'nin öyle biri olduğunu iyi biliyordu.

Aşağıya inmek zorunda olduğunun farkındaydı.

Benjamin amcanın yanından geçerken hiç bakmadı ona. Benjamin amca aldırmadı. Ellerini ovuşturarak, kıkırdayarak mutfağa çekildi ve kuzen Stickles'a nazikçe sordu: "İyi kocalar neden ekmek gibidir?"

Kuzen Stickles neden diye sordu.

"Çünkü kadınların onlara ihtiyacı vardır," dedi Benjamin amca gülümseyerek.

Valancy salona girdiğinde hiç de güzel görünmüyordu. Uykusuz geçirdiği gece yüzünü korkunç tahrip etmişti. Güzel elbiselerini Mavi Şato'da bıraktığı için üzerinde çirkin, eski, kahverengi ve mavi renklerde bir pötikare elbise vardı. Ama Barney odayı arşınladı bir adımda, Valancy'ye sarıldı.

"Valancy, sevgilim, küçük aptal! Neden kaçtın? Dün gece mektubunu okuyunca çılgına döndüm. Saat on ikiydi, buraya gelmek için çok geç olduğunu biliyordum. Hiç uyumadım. Sabah babam geldi. Bir türlü kaçamadım. Valancy, sana ne oldu böyle? Boşanmak falan diyorsun! Bilmiyor musun ki…"

"Benimle bana acıdığın için evlendiğini biliyorum," dedi Valancy, Barney'yi güçsüzce iterek. "Beni sevmediğini biliyorum, biliyorum…"

Barney onu sarsarak, "Geceleri saçma sapan şeyler düşünüyorsun," dedi. "Senin sorunun bu. Seni seviyorum! Ah, seni sevmiyormuşum, öyle mi! O trenin üzerine geldiğini gördüğümde seni nasıl sevdiğimi çok iyi anladım!"

"Beni umursadığını düşündürmeye çalışmandan korkuyordum ben de," diye çıkıştı Valancy. "Yapma bunu, yapma! Biliyorum. Ethel Traverse'e dair her şeyi biliyorum, baban her şeyi anlattı. Ah, Barney, bana işkence etme! Sana asla geri dönemem!"

Barney onu bıraktı, bir süre baktı. Solgun yüzündeki bir şey kararlılığını kelimelerden daha iyi anlatıyordu.

"Valancy," dedi sakince, "babam sana her şeyi anlatmış olamaz çünkü her şeyi bilmiyor. Sana her şeyi anlatmama izin verecek misin?"

"Evet," dedi Valancy yorgun bir sesle. Barney ne tatlıydı, ne iyiydi! Kendini onun kollarına bırakmayı çok istiyordu! Onu nazikçe bir sandalyeye oturtan, kollarına dokunan elleri öpmek için neler vermezdi! Barney karşısında duruyordu ama Valancy başını kaldırıp bakamadı. Onun gözleriyle karşılaşmaya cesaret edemedi. Bunun için cesur olmalıydı. Onu iyi tanıyordu, nazikti o, hiç bencil değildi. Elbette özgürlüğü umurunda değilmiş gibi davranacaktı, ilk şoku atlattıktan sonra anlayacaktı bunu Valancy. Barney onun için çok üzülüyordu, içinde bulunduğu korkunç durumu anlıyordu. Hep anlamamış mıydı? Ama Valancy Barney'nin fedakârlığını asla kabul etmeyecekti. Asla!

“Babamı gördün, benim Bernard Redfern olduğumu biliyorsun. Sanırım Mavi Sakal’ın odasına girdiğinden beri John Foster olduğumu da tahmin ediyorsundur.”

“Evet. Ama merakımdan girmedim. Bana içeri girmememi söylediğini unutmuşum.”

“Boş ver. Seni öldürüp duvara asmayacağım, o yüzden Rahibe Anne’i çağırmana gerek yok. Sana hikâyemi en başından anlatacağım. Dün gece bunu yapmak niyetiyle gelmiştim. Evet, ben ihtiyar Doktor Redfern’ün oğluyum. Mor haplarla meşhuruz biz. Yıllarca kafama kazındı bu gerçek.”

Barney acı acı güldü, odada bir aşağı bir yukarı yürüdü. Koridorda parmak uçlarında yürüyen Benjamin amca kahkahayı duydu, kaşlarını çattı. Doss aptallık etmemişti demek ki. Barney, Valancy’nin önündeki koltuğa oturdu.

“Evet. Kendimi bildim bileli bir milyonerin oğluyum. Ama doğduğum zaman babam milyoner değildi. Doktor bile değildi. Veterinermiş, işinde başarısızmış. Annemle Quebec’te küçük bir köyde yaşıyorlarmış, çok fakirlermiş. Annemi hatırlamıyorum. Bir fotoğrafı bile yok. Ben iki yaşındayken ölmüş. Babamdan on beş yaş küçükmüş, öğretmenmiş. O ölünce babam Montreal’e taşınmış, saç toniğini satmak için bir şirket kurmuş. Bir gece rüyasında bir formül görmüş sanırım. İş tutmuş. Para akmaya başlamış. Babam başka şeyler de icat etmiş sonradan, uydurmuş da diyebiliriz; haplar, otlar falan. Ben on yaşıma geldiğimde çoktan milyoner olmuştu, evimiz o kadar büyüktü ki içinde kaybolurdum. Bir çocuğun isteyebileceği her oyuncağa sahiptim ama dünyanın en yalnız küçük şeytanıydım. Çocukluğumda sadece bir mutlu gün hatırlıyorum Valancy. Sadece bir gün. Senin çocukluğun benimkinden iyi geçti, eminim buna. Babam taşradaki eski bir arkadaşını görmeye gitmişti ve beni de yanında götürmüştü. Beni ahıra bıraktılar, tüm günü bir tahta parçasına çivi çakarak geçirdim. Muhteşem bir gündü. Montreal’deki büyük eve, oyuncaklarla dolu odama geri dönünce ağladım. Ama babama nedenini söylemedim. Ona hiçbir şey söylemedim. Bir şeyleri anlatmak benim için her zaman zor olmuştur Valancy, derinlerdeki şeyleri anlatmayı beceremem ben. Benim için çoğu şey derinlerdeydi. Hassas bir çocuktum. Kimse ne çektiğimi bilmiyordu. Babam bunu hayal bile edemezdi.

“Beni özel bir okula gönderdi, daha on bir yaşındaydım. Çocuklar beni havuza attı, bir masanın üzerine çıkıp babamın patentli iğrençliklerinin tüm reklamlarını yüksek sesle okumayı kabul edene kadar sudan çıkamadım. İstediklerini yaptım…” Barney yumruklarını sıkmıştı, “korkmuştum, boğulacaktım az kalsın, tüm dünya bana karşıydı sanki. Ama üniversitede ikinci sınıflar aynı numarayı

denediğinde karşı koydum.” Barney acımasızca gülümsedi. “Yaptıramadılar. Ama hayatımı çekilmez hâle getirebilirlerdi, getirdiler de. Haplar, Apsentler ve Saç Toniği lafları kulaklarımdan hiç eksilmedi. Kullandıktan sonra lakabını taktılar bana, biliyorsun saçlarım çok gürdür. Üniversitedeki dört yılım kâbus gibi geçti. Erkeklerin benim gibi bir kurban bulduklarında acımasız canavarlara dönüştüğünü bilmiyorsundur muhtemelen. Çok az arkadaşım vardı, değer verdiğim insanlarla aramda her zaman bir engel oluyordu. Başkaları da vardı, zengin ihtiyarın oğluyla yakınlaşmaya çok istekli olanlar. Onları umursamıyordum. Ama bir arkadaşım vardı. Ya da ben öyle olduğunu sanıyordum. Zeki, kitap kurdu bir adamdı, az biraz da yazardı. Aramızdaki bağ buydu aslında, bazı gizli arzularım vardı, anlarsın ya. Dostum benden yaşça büyüktü, ona saygı duyuyordum, ona hayrandım. Bir yıl boyunca çok mutlu oldum. Sonra kolej dergisinde hicivli bir kısa hikaye çıktı, babamın ilaçlarıyla alay eden komik bir şeydi. İsimler değiştirilmişti elbette ama herkes anlamıştı neyin ne olduğunu. Çok zekiceydi, hem de çok zekice. McGill kahkahalara boğuldu okurken. Meğer o yazmış hikayeyi.”

“Ah, emin misin?” Valancy’nin donuk gözleri öfkeyle alevlenmişti.

“Evet. Sorunca itiraf etti. İyi bir fikrin onun için bir dosttan çok daha değerli olduğunu söyledi. Sonra bir tekme daha attı, ‘Biliyorsun Redfern,’ dedi, ‘paranın satın alamayacağı şeyler vardır. Para sana bir büyükbaba satın alamaz mesela.’ Sıkı bir tekmeydi bu doğrusu. Kendimi parçalanmış hissedecek kadar gençtim o zamanlar. Bu tekme ideallerimi de yanılsamalarımı da yok etti, en kötüsü buydu. Sonra genç bir insan düşmanı oldum. Kimseyle arkadaş olmak istemedim. Sonra… Üniversiteden bir yıl sonra Ethel Traverse’le tanıştım.”

Valancy ürperdi. Barney elleri cebinde, karamsarlıkla yere bakıyordu, fark etmedi Valancy’nin ürperdiğini.

“Babam sana ondan bahsetmiş. Çok güzel bir kadındı. Onu sevdim. Evet, sevdim onu. Bunu inkâr etmeyeceğim ya da önemsizleştirmeyeceğim. Yapayalnız, romantik bir delikanlının ilk tutkulu aşkıydı, çok gerçekti. Onun da beni sevdiğini sanmıştım. Aptalın tekiydim çünkü. Benimle evlenmeye söz verdiğinde çılgınlar gibi sevindim. Birkaç aylığına çok mutlu oldum. Sonra öğrendim. İstemeden kulak misafiri olmuştum bir konuşmaya. Tek bir an yetti. Kulak misafirinin meşhur kaderine düştüm. Bir kız arkadaşı Ethel’e, doktorun oğluna nasıl katlandığını soruyordu. Redfern’ün oğluna, onun patentli ilaçlarına. Ethel gülerek, ‘Parası hapları yaldızlıyor, acıları tatlandırıyor,’ diyordu. ‘Annem onu kapmamı söyledi. Kayalıklara falan gidiyoruz. Ama peh! Herif leş gibi terebentin kokuyor.’”

“Ah, Barney!” diye bağırdı Valancy acıyarak. Kendini tamamen unutmuştu, Barney’ye merhamet, Ethel Traverse’e ise öfke duyuyordu. O kadın buna nasıl cüret edebilmişti?

“Evet,” Barney ayağa kalktı, odanın içinde volta atmaya başladı, “mahvoldum. Paramparça oldum. Uygarlığı, kahrolası tüm ahmakları arkamda bırakıp Yukon’a gittim. Beş yıl boyunca dünyayı dolaştım, her yere gittim, görmediğim tuhaflık kalmadı. Karnımı doyuracak kadar para kazandım, babamın parasının tek kuruşuna dokunmadım. Sonra bir gün uyandım, Ethel’i unuttuğumu fark ettim. O başka bir dünyadan tanıdığım biriydi, o kadar. Ama eski hayatıma geri dönmek gibi bir arzum yoktu. Bana göre değildi o yaşam. Özgürdüm artık, özgür kalmaya kararlıydım. Mistawis’e geldim, Tom MacMurray’nin adasını gördüm. İlk kitabım bir yıl önce yayınlanmıştı, çok da başarılı olmuştu, telif ücretlerimden biraz para geçmişti elime. Adayı satın aldım. Ama insanlardan uzak durdum. Kimseye inancım yoktu. Dünyada gerçek dostluk ya da gerçek aşk diye bir şey olduğuna inanmıyordum. En azından benim için, Mor Haplar’ın oğlu için yoktu bunlar. Bana dair anlatılan tüm çılgın hikâyelerden zevk alıyordum. Hatta o hikâyelerden bazılarını ben uydurdum. İnsanlar da kendi önyargılarının ışığında gizemli sözlerle yorumladılar hikâyelerimi.

“Sonra… Sonra sen geldin. Beni sevdiğine inandım, gerçekten sevdiğine. Babamın milyonlarını değil de beni sevdiğine. Yoksa benim gibi bir çulsuzla neden evlenecektin ki? Ve senin için üzüldüm. Evet, seninle üzüldüğüm için evlendiğimi inkâr etmiyorum. Ama sonra senin bir erkeğin sahip olabileceği en iyi, en neşeli, en sevgi dolu dost ve yoldaş olduğunu anladım. Espriliydin, sadıktın, tatlıydın. Dostluğa ve aşka yeniden inandırdın beni. Sırf sen varsın diye dünya bana yeniden güzel göründü. Sonsuza kadar böyle sürsün istedim. Evimin ışığının adada ilk kez parladığını gördüğüm gece anlamıştım. Orada beni beklediğini biliyordum. Hayatım boyunca evsiz kaldıktan sonra bir eve sahip olmak çok güzeldi. Geceleri eve aç gelmek, seninle güzel bir akşam yemeği yemek, ateşin başında seninle olmak ne güzeldi!

“Ama demiryolundaki o ana kadar benim için ne denli kıymetli olduğunu fark etmemiştim. O an bir şimşek çaktı. Sensiz yaşayamayacağımı anladım, seni zamanında kurtaramazsam seninle birlikte ölecektim. İtiraf etmeliyim ki çok şaşırdım. Bir süre kendime gelemedim. Bu yüzden katır gibi davrandım. Ama beni ormana sürükleyen şey bir gün öleceğin korkusuydu. Bu korkunç şeyden nefret ediyordum ama hiç umut olmadığını düşündüm, unuttum. Şimdi bununla yüzleşmek zorundaydım, ölüm cezasına çarptırılmıştın, ben ise sensiz yaşayamazdım. Dün gece eve geldiğimde seni dünyadaki tüm uzmanlara

götürmeye karar vermiştim, senin için mutlaka bir şeyler yapılabilirdi. Doktor Trent'in düşündüğü kadar kötü olamayacağından emindim, demiryolundaki o anların hiç zararı olmamıştı sonuçta. Notunu buldum -mutluluktan deliye döndüm- biraz da korktum, beni umursamadığını, benden kurtulmak için gittiğini düşünerek dehşete kapıldım. Ama artık her şey yolunda, değil mi sevgilim?"

Ona, Valancy'ye sevgilim mi diyordu?

"Bana değer verdiğine inanamıyorum," dedi çaresizce. "Bunu yapamayacağını biliyorum. Ne faydası var Barney? Elbette benim için üzülüyorsun, elbette bu karmaşayı düzeltmek için elinden geleni yapmak istiyorsun. Ama bu şekilde olmaz. Beni sevemezsin." Ayağa kalktı, trajik bir şekilde şöminenin üzerindeki aynayı gösterdi. Örneğin ressam Allan Tierney aynadaki kederli, bitkin yüzde güzellik göremezdi.

Barney aynaya bakmadı. Valancy'ye ise büyük bir tepkiyle bakıyordu.

"Seni seviyorum! Seni çok seviyorum. Kalbimin mücevherisin sen. Sana asla yalan söylemeyeceğime söz vermedim mi? Seni seviyorum! Seni her şeyimle seviyorum. Kalbimle, ruhumla, beynimle. Bedenimin ve ruhumun her zerresi senin için ölüp bitiyor. Dünyada benim için senden başka kimse yok Valancy."

"Sen iyi bir oyuncusun Barney," dedi Valancy solgun, zavallı bir gülümsemeyle.

Barney ona baktı.

"Yani bana inanmıyorsun, öyle mi?"

"İnanamıyorum."

"Lanet olsun!" dedi Barney şiddetle.

Valancy irkilerek başını kaldırdı. Bu Barney'yi daha önce hiç görmemişti. Kaşlarını çatmıştı şimdi. Öfkeden kapkara olmuştu gözleri. Dudakları büzülmüştü. Yüzü bembeyazdı.

"Buna inanmak istemiyorsun," dedi Barney öfkeyle, ipek gibi pürüzsüz sesiyle. "Benden bıktın. Benden kurtulmak istiyorsun. Onun gibi sen de haplardan ve merhemlerden utanıyorsun. Stirling gururun hazmedemiyor. Fazla ömrün kalmadığını düşündüğün sürece sorun yoktu. Ama ihtiyar Doktor Redfern'ün oğluyla bir ömür geçirmek olacak şey değil. Anlıyorum, çok iyi anlıyorum. Kalın kafalının tekiyim ama sonunda anladım."

Valancy ayağa kalktı. Barney'nin öfkeli yüzüne baktı. Sonra birdenbire güldü.

"Sevgilim!" dedi. "Ciddisin sen! Beni gerçekten seviyorsun! Sevmeseydin bu

kadar öfkelenmezdin.”

Barney bakakaldı. Sonra muzaffer bir âşığın kısık kahkahasıyla sevgilisine sarıldı.

Anahtar deliğinde korkudan donup kalan Benjamin amca çözüldü, parmak uçlarında Bayan Frederick ile Kuzen Stickles’ın yanına döndü.

“Her şey yolunda,” diye sevinçle duyurdu.

Sevgili küçük Doss! Avukatını çağırıp vasiyetini değiştirecekti. Doss onun tek vârisi olacaktı. Malı mülkü kesinlikle ona kalmalıydı.

Bayan Frederick, takdiri ilahiye duyduğu inanca döndü, aile İncil’ini çıkardı ve “Evlilikler” bölümüne yeni bir kayıt yaptı.

XLIII

“Ama Barney,” diye itiraz etti Valancy birkaç dakika sonra, “baban… Nasıl bilmiyorum ama onu hâlâ sevdiğini ima etti.”

“Babam işte. Gaf yapma şampiyonudur o. Söylenmemesi gereken bir şey varsa babam muhakkak söyler. Kötü biri değildir ama. Onu seveceksin.”

“Seviyorum zaten.”

“Parası da kirli değil. Dürüstçe kazanıyor. İlaçları zararsızdır. Mor Hapları bile, inanan insanlara çok faydaları dokunuyor.”

“Ama ben size uygun değilim,” dedi Valancy iç çekerek. “Zeki, iyi eğitimli ya da…”

“Benim hayatım Mistawis’te ve dünyanın tüm vahşi yerlerinde. Senden bir sosyete kadınının hayatını yaşamanı istemeyeceğim. Elbette babamla da vakit geçireceğiz çünkü çok yalnız, çok yaşlı…”

“O büyük evde olmasın ama,” diye yalvardı Valancy. “Ben sarayda yaşayamam.”

Barney sırıtarak, “Mavi Şato’dan sonra oraya gelemezsin zaten,” dedi. “Merak etme tatlım. O evde ben de yaşayamam. Yaldızlı tırabzanlarıyla beyaz mermerden bir merdiven var o evde, tüm ev mobilya mağazasına benziyor. Babamın gurur kaynağı. Montreal’in dışında bir yerde, taşrada, babamı sık sık görebileceğimiz kadar yakın bir yerde küçük bir ev alacağız. Hatta kendimiz yaparız evimizi. İnşa ettiğin bir ev, satın alınan bir evden çok daha güzeldir. Ama yazlarımızı Mistawis’te geçireceğiz. Sonbaharları da seyahat edeceğiz. Elhamra’yı görmeni istiyorum. Hayalindeki Mavi Şato’ya en yakın yer orası. İtalya’da bir antik dünya bahçesi var, orada sana karanlık selvi ağaçlarının arasından Roma’nın üzerinde yükselen ayı göstermek istiyorum.”

“Mistawis’in üzerinde doğan aydan daha mı güzel?”

“Daha güzel değil. Ama farklı türden bir güzellik. Güzelliğin pek çok çeşidi var. Valancy, eski yaşamını çirkinlik içinde geçirdin. Dünyanın ne kadar güzel olduğundan haberin yok. Dağlara tırmanacağız, Semerkand’ın çarşılarında hazine avına çıkacağız, doğunun ve batının büyüsünü keşfedeceğiz, el ele dünyanın sınırlarına koşacağız. Sana her şeyi göstermek, her şeyi senin gözlerinle yeniden görmek istiyorum. Sana göstermek, sana söylemek, seninle birlikte yapmak istediğim milyonlarca şey var. Bir ömür boyu sürecek.

Tierney’ye de o resmi yaptırmalıyız ayrıca.”

“Bana bir şeyle ilgili söz verir misin?” diye sordu Valancy ciddiyetle.

“Ne istersen,” dedi Barney hiç düşünmeden.

“Sadece tek bir şey... Hiçbir koşulda ve hiçbir kışkırtma altında, sana evlenme teklif ettiğimi yüzüme vurmayacaksın.”

XLIV

Bayan Olive Stirling’in Bay Cecil Bruce’a yazdığı mektuptan alıntı:

“Doss’un çılgın maceralarının bu şekilde sonuçlanması korkunç. Terbiyeli olmanın hiçbir şey kazandırmadığını düşünüyor insan.

Evden ayrıldığında akli dengesinin yerinde olmadığından eminim. Toprak yığını hakkında söyledikleri bunu kanıtlıyor. Kalbinde bir sorun olduğuna da hiç inanmıyorum. Belki de Snaith ya da Redfern ya da gerçek adı her neyse artık, Mistawis’teki kulübesinde Mor Hap içirip iyileştirmiştir onu. İşleri için iyi bir reklam, değil mi?

O adam çok silik. Bunu Doss’a da söyledim ama tek söylediği ‘Yağ tulumlarından hoşlanmıyorum,’ oldu.

O adam kesinlikle yağ tulumu değil. Ama saçlarını kestirmiş, düzgün kıyafetler giymiş, seçkin bir şeyler sezdim onda. Bence Cecil, daha fazla egzersiz yapmalısın. Çok şişmanlamak iyi değil.

Bir de John Foster olduğunu iddia ediyor. Buna inanıp inanmamak bize kalmış.

İhtiyar Doktor Redfern düğün hediyesi olarak onlara iki milyon vermiş. Belli ki Mor Haplar iyi para getiriyor. Sonbaharı İtalya’da, kışı Mısır’da geçireceklermiş, elma çiçeği zamanında da Normandiya’da olacaklarmış. O korkunç Lizzie denen arabayla değil tabii. Redfern’ün yeni bir arabası var, harika bir araba.

Sanırım ben de kaçıp kendimi rezil edeceğim. Baksana karşılığı ne güzel oluyor.

Ben amca korkunç. James amca da öyle. Doss için kopardıkları yaygara mide bulandırıcı. Amelia teyzenin ‘damadı Bernard Redfern’ ve ‘kızı Bayan Bernard Redfern’den bahsettiğini duymak iğrenç. Annem ve babamın da hiçbirinden eksik kalır yanı yok. Valancy’nin gizliden gizliye onlara güldüğünü göremiyor hiçbiri.”

XLV

Valancy ile Barney serin eylül alacakaranlığında Mavi Şato'ya veda etmek için anakaradaki çamların altına döndüler. Mistawis, gün batımının leylak renginde boğulmuştu, narindi, ele avuca sığmazdı. Nip ve Tuck çamlarda tembel tembel ötüyorlardı. Talih ve Banjo, Barney'nin koyu yeşil yeni arabasında ayrı ayrı sepetlerde miyavlayarak Kuzen Georgiana'nın evine gidiyorlardı. Kuzen Georgiana, Barney ile Valancy dönene kadar kedilere bakacaktı. Wellington teyze, Kuzen Sarah ve Alberta teyze de kedilerin bakımına talip olmuştu ama bu ayrıcalık kuzen Georgiana'ya verilmişti. Valancy gözyaşlarını tutamadı.

"Ağlama ay ışığım. Gelecek yaz yine geleceğiz. Gerçek bir balayına çıkıyoruz şimdi."

Valancy gözyaşlarının arasından gülümsedi. O kadar mutluydu ki mutluluğu onu dehşete düşürüyordu. Önünde onca güzellik uzanıyordu: Yunanistan'ın görkemi ve Roma'nın ihtişamı, kadim Nil'in ışıltısı, Riviera'nın büyüsü, sayısız cami, saray ve minare… Ama dünyadaki hiçbir yerin, hiçbir sarayın Mavi Şato'sunun büyüsüne sahip olamayacağını çok iyi biliyordu.